

**ÇOCUK HAFTASI DERGİSİNDEKİ TAHKİYELİ ESERLERİN
TÜRKÇE ÖĞRETİMİ VE DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN
İNCELENMESİ**

Şerife CENGİZ

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

MART, 2020

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren(....) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Şerife

Soyadı : CENGİZ

Bölümü : Türkçe Eğitimi

İmza

Teslim tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı : Çocuk Haftası Dergisindeki Tahkiyeli Eserlerin Türkçe Öğretimi ve Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi

İngilizce Adı : Examination Of The Narrative Works In Çocuk Haftasi Magazine In Terms Of Turkish And Values Education

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Şerife CENGİZ

İmza

.. ..

JÜRİ ONAY SAYFASI

Şerife CENGİZ tarafından hazırlanan “Çocuk Haftası Dergisindeki Tahkiyeli Eserlerin Türkçe Öğretimi ve Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği/ oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Zeki GÜREL

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Üye: Prof. Dr. Gıyasettin AYTAŞ

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Üye: Doç. Dr. Ahmet DEMİR

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı, Başkent Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 06/03/2020

Bu tezin Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Selma Yel

Eğitim Bilimleri Enstitü Müdürü

.....

TEŞEKKÜR

Çalışmalarım sırasında bilgi ve deneyimlerini paylaşarak araştırmama yön veren saygıdeğer tez danışmanım Dr. Öğretim Üyesi Zeki Gürel'e teşekkürlerimi sunarım. Çocuk Haftası dergisiyle ilgili kaynak desteğinde bulunan Sayın Mehmet Tekin'e teşekkür ederim. Her ihtiyaç duyduğumda yardımcı olan değerli hocam Arş. Gör. Murat Sarıbaş'a ve eğitim hayatım boyunca derslerime giren kıymetli hocalarıma teşekkür ederim.

Yüksek lisans sürecinde her zorluğu beraber atlattığım değerli arkadaşlarım Buse Aydın ve Huriye Aksu'ya, tez yazım sürecinde desteklerini esirgemeyen değerli dostlarım Büşra Büyükbektaş ve Dilek Demirel'e, bu zorlu çalışma süresince bana destek veren her koşulda yanımda olan aileme ve eşim Mehmet Cengiz'e çok teşekkür ederim.

ÇOCUK HAFTASI DERGİSİNDEKİ TAHKİYELİ ESERLERİN TÜRKÇE ÖĞRETİMİ VE DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Şerife Cengiz

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Mart, 2020

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, Çocuk Haftası dergisini Türkçe öğretimi ve değerler eğitimi açısından incelemek ve dergide yer alan tahkiyeli eserlerin değerler eğitiminde bir araç olarak kullanılabilirliğini tespit etmektir. Çalışmanın amacı doğrultusunda nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın inceleme nesnesini Çocuk Haftası dergisinin 30 Ekim 1942 tarihli bağımsız olarak çıkan ilk sayısı, 1943-1950 yıllarında yayınlanan 374 sayısı ve 1958-1964 yılları arasında yayınlanan 318 sayısında yer alan tahkiyeli eserler oluşmaktadır. Çalışma kapsamında dergide yer alan tahkiyeli eserlerin ne kadarında 2019 Türkçe Öğretim Programında yer alan kök değerler olarak adlandırılan; adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik değerlerine yer verildiği incelenmiştir. Araştırmada elde edilen veriler içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda dergide yer alan tahkiyeli eserlerden bir kısmının değerler eğitiminde kullanılabilecek yeterliliğe sahip ve Türkçe öğretimi açısından da uygun olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Haftası Dergisi, Türkçe Öğretimi, Değerler Eğitimi.

Sayfa Adedi : 310

Danışman : Dr. Öğretim Üyesi Zeki Gürel

**EXAMINATION OF THE NARRATIVE WORKS IN ÇOCUK
HAFTASI MAGAZINE IN TERMS OF TURKISH AND VALUES
EDUCATION**

(M.S Thesis)

Şerife Cengiz

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

March, 2020

ABSTRACT

The aim of this study is to examine Çocuk Haftası Magazine in terms of Turkish and values education and test the availability of the narrative works in the journal as an instrument. Document review method, one of the qualitative research methods, were used in accordance with the aim of the study. The subject of the research was composed of the narrative works included in the first issue of Çocuk Haftası Magazine dated 30 October 1942 published independently, the 374th issue of the same magazine published between 1943 and 1950 and the 318th issue published between 1958 and 1964. Within the scope of the study, it was examined at what rate the justice, friendship, honesty, self-control, patience, respect, love, responsibility, patriotism and helpfulness values, named as the core values included in 2019 Turkish Education Program, were included in the narrative works in the magazine. The data obtained in the research was assessed with content analysis. As a result of the research, it was concluded that some of the narrative works included in the magazine had enough capacity to be used in values education and were suitable in terms of Turkish education.

Key Words : Çocuk Haftası Magazine, Turkish Education, Values Education.

Page Number : 310

Advisor : Dr. Öğretim Üyesi Zeki Gürel

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZ.....	v
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ.....	x
ŞEKİLLER LİSTESİ	xi
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
Problem Durumu	3
Problem Cümlesi.....	4
Alt Problemler	4
Çalışmanın Amacı.....	5
Çalışmanın Önemi	5
Çalışmanın Varsayımları	5
Çalışmanın Sınırlılıkları.....	6
BÖLÜM II	7
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	7
Çocuk Dergileri İle İlgili Yapılmış Çalışmalar	7
Değerler Eğitimi ile İlgili Yapılmış Çalışmalar	26
BÖLÜM III.....	33
KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	33
Çocuk Kimdir?	33

Çocuk Edebiyatı.....	35
Değer Nedir?.....	38
Değerler Eğitimi.....	39
Değerler Eğitimi Yaklaşımları.....	40
<i>Değerlerin Doğrudan Öğretimi Yaklaşımı</i>	40
<i>Değerleri Belirginleştirme Yaklaşımı</i>	42
<i>Değer Analizi Yaklaşımı</i>	43
<i>Bütüncül Yaklaşım, Kohlberg'in Adil Topluluk Okulları</i>	43
<i>Değerler Eğitiminde Gizilgüç: Örtük Program</i>	44
<i>Karakter Eğitimi</i>	45
Sürelî Yayınlar.....	45
Türkçe Öğretimi.....	50
Türkçe Öğretim Programları.....	52
BÖLÜM IV.....	58
YÖNTEM.....	58
Araştırma Modeli.....	58
Evren ve Örneklem.....	59
Verilerin Toplanması.....	59
Verilerin Analizi.....	59
BÖLÜM V.....	60
BULGULAR VE YORUMLAR.....	60
Çocuk Haftası Dergisi.....	60
Çocuk Haftası Dergisindeki Yazarlar ve Eserleri.....	62
Çocuk Haftası Dergisindeki Tahkiyeli Eserler ve Türleri.....	118
Çocuk Haftası Dergisindeki Tefrika Edilen Eserler.....	172
Çocuk Haftası Dergisindeki Tahkiyeli Eserlerde Değerler.....	174
Adalet Değeri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	175
Dostluk Değeri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	177
Dürüstlük Değeri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	183
Öz Denetim Değeri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	189
Sabır Değeri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	195

Saygı Değeri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar	197
Sevgi Değeri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar	199
Sorumluluk Değeri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar	210
Vatanseverlik Değeri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar	222
Yardımsverlik Değeri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar	240
Çocuk Haftası Dergisinde Yer Alan Değerler ile İlgili Bulgular ve Yorumlar	272
BÖLÜM VI	274
SONUÇ VE ÖNERİLER	274
KAYNAKLAR	278
EKLER	293

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. <i>Eski Harfli Çocuk Dergileri</i>	48
Tablo 2. <i>Cumhuriyet'in İlanından Sonra Çıkan Eski Harfli Dergiler</i>	50
Tablo 3. <i>Türkçe Öğretim Programları</i>	53
Tablo 4. <i>Kök Değerler</i>	57
Tablo 5. <i>Çocuk Dergilerinin Taşınması Gereken Özellikler</i>	61
Tablo 6. <i>Çocuk Haftası Dergisindeki Yazarlar ve Eserleri</i>	63
Tablo 7. <i>Çocuk Haftası Dergisinde Tahkiyeli Eserlerin Türleri</i>	118
Tablo 8. <i>Çocuk Haftası Dergisinde Tefrika Edilen Eserler</i>	172

ŞEKİLLER LİSTESİ

<i>Şekil 1</i> : Dergide yer alan tahkiyeli eserlerin türlere göre dağılımı	171
<i>Şekil 2</i> : Dergide yer alan tefrika edilmiş eserlerin yazarlara göre dağılımı.....	174
<i>Şekil 3</i> : Dergide yer alan tahkiyeli eserlerdeki değerlerin dağılımı.....	272
<i>Şekil 4</i> : Dergide yer alan tahkiyeli eserlerdeki değerlerin yüzdelik dağılımı.	273

BÖLÜM I

GİRİŞ

Sözlerin ne kadar değerli olduğunu, insanda nasıl hisler oluşturduğunu herkes bilmektedir. Bu nedenle bir eser ve orada kurulan bir cümlemin ne kadar kıymetli olduğunu bilmek gerekir. Bu kadar kıymetli bir eser bulunduğu zaman da nesilden nesile aktarılıp okutmak gerekmektedir. Yüzyıllar önce yazılan Kutadgu Bilig, Divan-ı Hikmet gibi eserlerin günümüzde hala değerini koruması bu nedenledir. Mehmet Kaplan “Kültür ve Dil” kitabında şöyle demektedir:

“Ben edebi eserleri tahlil ederken, onlarda çeşitli çağlarda yaşamış olan Türk insanını, Türk kültür ve medeniyetini buldum ve bu keşiften büyük bir zevk duydum. Bu denemeye dayanarak, Türk edebiyatına ait bütün eserlerin ilmî olarak neşrinin ve ilmî olarak incelenmesinin bize pek çok şey kazandırabileceğine inanıyorum” (Kaplan, 2007, s.15).

Bu nedenle eğitim öğretim hayatında da güncel eserlerin yanı sıra geçmişte yazılan eserlerin okutulması çocukların edebi değeri yüksek eserlerle tanıştırılması faydalı olacaktır. Eğitim anne karnında başlayan bir süreçtir. Altıncı aydan itibaren bebek dışardan gelen sesleri algılayabilmektedir. Annenin yaşadıkları ve yaptıkları çocuğu nasıl etkiliyorsa dinledikleri ve okudukları da aynı şekilde etkileyecektir. Bu nedenle anne karnından itibaren bebeğin kitaplarla ve kaliteli eserlerle tanışması büyük önem taşımaktadır. Bir eserin bulundurması gereken birçok özellik bulunmaktadır. Çocuklar için bir eser sadece içerik yönünden değil fiziki yönden de uygun olmalıdır. Çocuğun yaş grubuna göre taşıyabileceği boyutta ve kendisine zarar vermeyecek şekilde eserlerin oluşturulması gerekmektedir. Bu eserlerde önemli olan bir boyut da resimlerdir. Henüz okuma yazma

bilmeyen çocuklar bir eseri eline aldığı anda ilk olarak kapağına daha sonra içindeki resimlere bakacaktır. Bu nedenle resimler çocuklarda estetik duyguyu geliştirmeli, yaratıcılıklarına katkıda bulunmalıdır. Çocuk kitapları için dikkat edilmesi gereken birçok özellik vardır. Aynı durum çocuklar için hazırlanan dergiler için de geçerlidir. Dergiler içeriğinde bulundurdıkları bakımından çocuğu birden fazla alanda geliştirecek potansiyele sahiptir. Çünkü çocuğun el becerisini geliştirecek aktivitelerden konuşma becerisini geliştirecek tekerlemelere kadar birçok alandan ürün dergilerin içerisinde bulunmaktadır. Bu nedenle bir çocuk dergilerle ne kadar küçük yaşta tanışırsa o kadar iyidir. Bu düşünceden dolayı çocuk dergiciliği konusuna gereken önem verilmeli ve bu dergilerde yer alan eserlere derslerde de yer verilmelidir.

Milli Eğitim programlarında yer almaya başlayan kavramlardan biri de değerler eğitimidir. İlk olarak 2017 programında bir başlık olarak yer alan değerler eğitime daha önceki programlarda da yer verilmiştir. Programlarda değerler eğitiminin nasıl yer aldığı ile ilgili detaylı bilgi aşağıda verileceği için burada Milli Eğitim'in bu konuda yaptıklarından bahsedilecektir. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından kabul edilen 2010/53 nolu genelgede değerler eğitimi ile ilgili şu ifadeler yer almaktadır:

“Günümüzde küreselleşme; siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel alanlarda pek çok gelişmeye imkân sağlarken bir taraftan da toplumsal yaşamı tehdit eden risk ve sorunların ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Bireyi, aileyi, yaşadığımız toplumu ve dünyayı tehdit eden risk ve sorunların çözümünde, toplumsal yaşantımızın temel yapısını oluşturan millî, manevî, sosyal, ahlaki ve kültürel değerlerimizden olan yardımlaşma, dayanışma, hoşgörü, misafirperverlik, vatanseverlik, doğruluk, iyilik, temizlik, çalışkanlık, dürüstlük, sevgi, saygı, duyarlı olma, adil olma, paylaşımcı olma gibi kazanımlarımız en önemli referans kaynağımızdır.

Eğitim sistemimiz öğrencilerimize; bilgi, beceri, tutum kazandırmanın yanında onların dengeli, sağlıklı, gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere sahip, temel ve insani değerleri kazanmış iyi insan, iyi vatandaş olarak yetişmelerini sağlamak görevini üstlenmiştir. Toplumsal hayatı oluşturan, insanları birbirine bağlayan, gelişmeyi, mutluluğu ve huzuru sağlayan, risk ve tehditlerden koruyan ahlaki, insani, sosyal, manevi değerlerimizin tüm bireylere kazandırılmasında en önemli etken eğitimidir. Bu kazanımlarımızın öğrencilerimize aktarılması da değerler eğitimi oluşturmaktadır” (MEB, 2010, s. 2).

Genelgeye göre neden değerler eğitime ihtiyaç duyulduğu yukarıda ifade edilmiştir. Bireyi tek bir alanda değil de birçok alanda geliştirmenin hedeflendiği bu kısımda bireyi

değiştirerek dünyanın değiştirilebileceği de anlaşılmaktadır. Bu tür köklü bir değişimin de ancak değerler eğitimi ile sağlanacağı ifade edilmektedir. Değerler eğitimine yüklenen bu büyük hedeflerin temelinde bu değerlerin tüm dünya tarafından kabul edilmesi de büyük bir etkidir. Değerler kişiden kişiye, toplumdan topluma değişebilir ancak genelde ifade edilen değerler hemen hemen tüm bireyler ve toplumlar tarafından kabul gören değerlerdir. Bir kişi ile başlanan bu eğitimde gerçek anlamda başarı elde edildiği sürece bunun gelecek nesillerde değerlerine daha çok sahip çıkan bireylerle karşımıza çıkacağı düşünülmektedir.

Değerler eğitiminin nasıl olması gerektiği konusunda tartışmalar sürmektedir. Ancak birçok çocuk edebiyatçısı tarafından en çok kabul gören öğretim şekli eserler aracılığıyla değerler eğitiminin verilmesidir. Bu durumda eserlerin nasıl olması gerektiği konusunda bir sorun ortaya çıkmaktadır. Bir eser doğrudan değer eğitimi vermek için mi yazılmalıdır yoksa içerisinde güzel davranışların özendirildiği edebi değeri yüksek eserler mi kullanılmalıdır. Bu konuda I. Uluslararası Avrasya Türk Dünyası Çocuk Edebiyatı Yayıncılığı Sempozyumu sonuç bildirisinin 54. maddesinde çocuk yayınlarının taşıması gereken özelliklerle ilgili şu ifadelerle yer vermiştir:

“Çocuklar için hazırlanacak yayınlar, mahalli ve milli kültürümüzü öğretmenin yanı sıra evrensel kültür birikimine ilişkin güzellikleri aktaracak erdem, insan sevgisi, dürüstlük, doğruluk, iyilik, acıma, barış, yardımlaşma anlayışı, tabiat ve çevre sevgisi, yaşama sevinci vb. gibi insani değerlerin çocuğun belleğinde ve imgeleminde yerleşmesini sağlayacak yetkinlikte ve nitelikte olmalıdır. Böylelikle söz konusu yayınların Türk kimliği taşıdığının bilincine ulaşan çocuğun aynı zamanda dünya vatandaşı olduğunun bilincine de ulaşmasını sağlamalıdır” (Çalışkan & Gürel, 2014, s. 69).

Yukarıda verilen özelliklerden hareketle Çocuk Haftası dergisi incelenmiştir ve çocuk yayınlarına uygunluğu değerlendirilmiştir.

Problem Durumu

Çocuk dergileri birçok edebi türü içinde barındıran çocuk edebiyatı kaynaklarındandır. Nitelikli çocuk dergileri, çocukları her yönüyle geliştireceği gibi niteliksiz çocuk dergileri de çocukların gelişimine zarar verecektir. Çocuk edebiyatı tarihi açısından bir boşluğu

doldurmak, çocuk dergiciliği hakkında bilgi sahip olmak ve hepsinden önemlisi toplumun çocuk eğitimi ile nasıl şekillendirileceğinin göz önüne serilmesi açısından çocuk dergileri araştırılmalı ve değerlendirilmelidir.

Yapılan incelemeler sonucunda 1942-1950 yılları ve 1958-1964 yılları arasında yayınlanan Çocuk Haftası isimli dergi üzerine değerler eğitimi açısından bir çalışma yapılmadığı görülmüştür.

1942-1950 ve 1958-1964 yılları arasında yetişen çocuklara hitap etmiş Çocuk Haftası dergisinin, Türkçe öğretimi ve değerler eğitimi açısından incelenmesi gerekmektedir.

Problem Cümlesi

Çocuk Haftası dergisinde yer alan tahkiyeli eserler Türkçe öğretimi ve değerler eğitimi açısından araç olarak kullanmak için uygun mudur?

Alt Problemler

1. Çocuk Haftası dergisinin Türkçe öğretimi açısından önemi nedir?
2. Çocuk Haftası dergisinin değerler eğitimi açısından önemi nedir?
3. Çocuk Haftası dergisinde yer alan tahkiyeli eserler değerler eğitimi açısından uygun mudur?
4. Çocuk Haftası dergisinde yer alan tahkiyeli eserlerde adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik değerine yer verilme durumu nedir?
5. Çocuk Haftası dergisinde yer alan tahkiyeli eserler değerler eğitiminde araç olarak kullanılabilecek düzeyde midir?

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Çocuk Haftası dergisini Türkçe öğretimi ve değerler eğitimi açısından incelemek ve dergide yer alan tahkiyeli eserlerin değerler eğitimi açısından kullanılabilirliğini tespit etmektir.

Çalışmanın Önemi

Çocuk dergileri üzerine yapılmış olan tezler incelenmiştir ve çocuk dergileri ile ilgili çok sayıda araştırmanın yapıldığı gözlemlenmiştir. Ancak Türkçe Öğretimi konusunda yapılmış herhangi bir çalışma ile karşılaşmamıştır. Çalışmamız bu yönüyle özgündür. Değerler eğitimi konusunda ise yeterli düzeyde çalışmanın yapılmadığı görülmektedir. Değerler eğitimi ülkemizde son yıllarda dikkat çeken ve tartışılan yeni konulardandır. Milli Eğitim Bakanlığı 2017 Türkçe Öğretim Programında değerler eğitimine ayrı bir başlık açarak Türkçe öğretimi açısından önemini ortaya koymuştur. Bu nedenle programda yer alan değerler açısından çocuk dergilerinin incelenmesi ve değerler eğitiminde bu dergilerde yer alan metinlerin araç olarak kullanılması Türkçe öğretimine önemli katkılar sağlayacaktır. Ayrıca Çocuk Haftası dergisi ile ilgili bugüne kadar sadece bir çalışma yapılmıştır. Bu çalışmada da dergi çocuk edebiyatı açısından ele alınmıştır. Çocuk Haftası'nda yer alan metinler açısından konuyu ele alacak olmamız derginin işlevselliğine katkı sağlayacaktır.

Çalışmanın Varsayımları

Bu çalışmanın varsayımları şu şekildedir:

1. Çocuk Haftası dergisinde yer alan tahkiyeli eserler Türkçe öğretimi açısından uygundur.
2. Çocuk Haftası dergisinde yer alan tahkiyeli eserlerde kök değerler yer almaktadır.

3. Çocuk Haftası dergisinde yer alan tahkiyeli eserler değerler eğitiminde araç olarak kullanmak için uygundur.

Çalışmanın Sınırlılıkları

Çocuk Haftası dergisinin 30 Ekim 1942 tarihli bağımsız olarak çıkan ilk sayısı, 1943-1950 yıllarında yayınlanan 374 sayısı ve 1958-1964 yılları arasında yayınlanan 318 sayısında yer alan tahkiyeli metinler ile sınırlıdır. Ayrıca incelenen değerler 2019 Türkçe Öğretim Programında yer alan kök değerler (adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik) ile sınırlıdır.

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırmanın konusuyla ilgili daha önce yapılmış olan çalışmalar kısaca özetlenmiş ve bu çalışmalar tanıtılmaya çalışılmıştır.

Çocuk Dergileri İle İlgili Yapılmış Çalışmalar

Azim (2000) “Çocuk Bahçesi dergilerinin incelenmesi” adlı çalışmada 1905 (43 sayı) ve 1914 (21 sayı ve 4 ek) yıllarında yayınlanan Çocuk Bahçesi dergileri incelenmiştir. Dünyada ve Türkiye’de çocuk dergiciliği, Çocuk Bahçesi dergisinden önce yayınlanan iki dergi (Çocuklara Mahsus Gazete ve Çocuklara Rehber) incelenmiş, Çocuk Bahçesi dergilerinin genel özellikleri, yayın periyodu ve yazar kadrosu ele alınmıştır.

Yaşar (2001) “İlk çocuk dergilerinden Mümeyyiz” adlı çalışmada 1869 yılında yayınlanan ve bilinen ilk çocuk dergisi olan Mümeyyiz tez konusu olarak seçilmiş ve 49 sayı devam eden Mümeyyiz dergisi incelenmiştir. Tez üç bölümden meydana gelmiştir. Birinci bölümde çocuk edebiyatı ana hatlarıyla tanıtılarak dünyada ve ülkemizde ortaya çıkışı ve ilk yıllardaki gelişimi hakkında kısaca bilgi verilmiştir. İkinci bölümde aynı adla çıkan Mümeyyiz gazetesi ve özellikle onun eki olarak çocuklar için yayınlanan Mümeyyiz dergisi hakkında bilgi verilmiştir. Tezin üçüncü bölümü bütünüyle Mümeyyiz dergisinin tam metnine ayrılmıştır.

Göktürk (2001) “Medyanın çocuk eğitimindeki rolü ve Türkiye Çocuk dergisi örneği” adlı çalışmada medyanın üstlenmiş olduğu işlevlerden biri olan sosyal işlevi içerisindeki eğitime görevini yerine getirip getirmediğini araştırılmıştır. Çalışma, üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; eğitim kavramına açıklık getirilerek, çocuğun eğitiminde aile ve okulun rolü üzerinde durulmuştur. İkinci bölümde; Çocuk eğitiminde medyanın rolünün ne olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Üçüncü bölümde; Türkiye Çocuk Dergisi incelenmiş, elde edilen sonuçlar değerlendirilmiştir. Çalışmanın sonuç bölümünde; medyanın çocuğun eğitimi konusunda yeterli olmadığı belirlenmiştir.

Balcı (2002) “Çocuklara Rehber dergisinin çocuk eğitime katkısı açısından incelenmesi” adlı çalışmada dergi, çocuk edebiyatına ve çocuğun eğitime katkısı açısından incelenmiştir. Tez, dört ana bölümden oluşmuştur: Giriş bölümünde Türkiye’de çocuk dergiciliğinin tarihi ele alınmıştır. Birinci bölümde Çocuklara Rehber dergisinin yayınlanışı ve yazar kadrosu hakkında bilgi verilmiştir. Yazıların türlerine göre dökümü yapılmıştır. İkinci bölümde dergide hangi konuların ele alındığı üzerinde durulmuştur. Bu değerlendirmede özellikle, yazıların çocuk eğitime katkısı tespit edilmeye çalışılmıştır. Sonuç bölümünde, bilgilerin genel değerlendirmesi yapılmıştır. Dizin bölümünde, yazıların toplu dökümü verilmiştir.

Bayat (2002) “Eski harfli çocuk dergilerinin (Çocuk Bahçesi, Çocuk Dünyası) çocuk eğitimindeki işlevleri” adlı çalışmada eski harfli çocuk dergilerinden şu şekilde bahsedilmektedir: 1928’de yapılan Harf Devrimi’nden önce Arap harfleriyle elli civarında çocuk dergisi yayımlanmıştır, genellikle kısa soluklu olan bu dergiler, yayımlandıkları dönemlerde çocuk edebiyatı ve eğitimi açısından büyük öneme sahiptirler. Çocuk Bahçesi ve Çocuk Dünyası dergileri bu dönemde yayımlanan diğer çocuk dergilerine göre biraz daha uzun soluklu olmuşlardır. Bu derginin daha uzun soluklu olması araştırmaya konu olmasını sağlamıştır ve dergiler eğitim işlevi açısından incelenmiştir.

Konar (2003) “Gürbüz Türk Çocuğu dergisi’nin incelenmesi” adlı çalışmada Gürbüz Türk Çocuğu Dergisi’nin 1926-28 yılları arasında çıkan eski harfli nüshaları incelenmiştir. Tez

üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Gürbüz Türk Çocuğu dergisi incelenmiştir. Dergideki yazar kadrosu listelenmiş ve yazılan bulunan yazarlar hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümde yazar adlarına ve konu başlıklarına göre fihrist yer almaktadır. Üçüncü bölümde seçme metinler bulunmaktadır. Çalışmanın sonundaki ek bölümünde ise dergiden seçilmiş örnek sayfalara yer verilmiştir.

Gürdal (2004) “Türkiye’de çocukluğun değişimi: çocuk imgesinin Doğan Kardeş dergisi üzerinden okunması” adlı bu çalışmada dergideki biçim ve içerik değişmelerinin derginin yayımlandığı toplam 40 yıldaki görünümü esas alınarak, söz konusu görünüm çocuğun özne oluş pratikleri ile ilişkilendirilmiştir.

Yaman (2004) “Eski harfli dergilerden “Çocuklara Mahsus Gazete” Tahlilî Fihrist-İnceleme-Metin” adlı çalışmada en uzun ömürlü ve Avrupa standartlarına en çok yaklaşan Çocuklara Mahsus Gazetesi’nden bahsedilmiştir. Derginin önemi üzerinde durulan çalışmada Çocuklara Mahsus Gazetesi’nin, kendinden sonraki çocuk dergilerine örnek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yıldız (2004) “Diyanet Çocuk dergisinde din eğitimi açısından değerlendirilmesi” adlı bu çalışmanın içeriğine ulaşamamıştır.

Özekmekçi (2005) “Son dönem Osmanlı İmparatorluğu'nda çocukların formasyonu: çocuk dergileri üzerinden bir analiz (1869-1914)” adlı çalışmada son dönem Osmanlı imparatorluğunda çocukların kamusal eğitim vasıtasıyla formasyonlarındaki değişimi, çocuk dergilerinin tarihsel bir analiziyle ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

Devrim (2005) “Çocuk Duygusu dergisinin incelenmesi” adlı çalışmada 1329-1330 (1912-1913) yıllarında yayımlanmış eski harfli Çocuk Duygusu dergisi incelenmiştir. Tez üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Çocuk Duygusu dergisi incelenmiştir. Dergideki yazar kadrosu listelenmiş, derginin yayımlandığı dönem ile ilgili bilgiler verilmiştir. İkinci bölümde yazar adlarına ve konu başlıklarına göre fihrist yer almaktadır. Üçüncü bölümde seçme metinler bulunmaktadır.

Günaydın (2005) “Doğan Kardeş dergisinde çocuğa kazandırılması hedeflenen değerler ve ortaya çıkan çocuk modeli (151-225. sayfa)” adlı çalışmada dergide yer alan hikâye ve romanlarda hayvan sevgisi, dostluk, iyilik, sorumluluk bilinci, öğrenme merakı gibi değerlerin ön plana çıkarıldığından, bilgilendirmeye yönelik yazılarda çocukların sağlık, fen, bahçe bakımı gibi konularda bilinçlendirilmesine ön ayak olduğundan bahsedilmiştir. Sanat, fen ve bilim alanında tanınmış kişilerin biyografilerinde, çalışmanın, insanlığa hizmet etmenin, üretimin büyük bir erdem olduğu vurgulanmıştır.

Sarı (2005) “Çocuk eğitime bakış açısı yönünden Tercüman Çocuk ve Milliyet Çocuk dergilerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi” adlı çalışmada Tercüman Çocuk Dergisi ile Milliyet Çocuk Dergisi'nin yayımlanmış tüm sayıları incelenerek, dergilerin yayımlandığı dönemin eğitim anlayışı çerçevesinde çocuk eğitime bakış açılarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada dört temel konu başlığı belirlenmiştir. Birinci konu başlığı, derginin tanıtımının yapıldığı "genel tanıtım", ikinci olarak "eğitim anlayışı", üçüncü olarak "çocukluk anlayışı" ve son olarak eğitim-öğretim dışında yer verilen konuların anlatıldığı "diğer konular"dan oluşmaktadır. Bu temel konu başlıkları altında incelenen dergiler, çocuk eğitime bakış açısı yönünden karşılaştırılmıştır. En son aşamada sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

Eker (2006) “Doğan Kardeş dergisinde yer alan metinlerin tür, içerik ve anlatım özelliklerinin çocuk eğitime katkısı açısından incelenmesi (1-75. Sayı)” adlı çalışmada çocuk dergilerinde hedeflenen değerler ve bunların çocuk eğitime katkısı Doğan Kardeş dergisi aracılığıyla araştırılmıştır. İnceleme, bir çocuk dergisinin taşıması gereken özellikler ve 7-14 yaş arasındaki çocukların bilişsel, kişisel, ahlaki, dilsel ve toplumsal gelişim evreleri göz önünde bulundurularak yapılmıştır. Çalışma dört bölüme ayrılmıştır. Birinci bölümde, çocuk edebiyatı kavramının tarih içindeki gelişimi, bu gelişimin Türkiye'deki yansıması ile ülkemizdeki çocuk dergileri hakkında bilgiler verilmiştir. İkinci bölümde, Doğan Kardeş dergisi hakkında tanıtıcı bilgilere yer verilmiştir. Üçüncü bölümde, Doğan Kardeş dergisinin araştırma

kapsamındaki sayılarında yayımlanmış yazılar türlere göre gruplandırılarak değerlendirilmiştir. Dördüncü bölümde, çocukların gelişim süreçleri ve Doğan Kardeş dergisinin bu süreçlerdeki yeri belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmanın sonucunda, Doğan Kardeş dergisinde yayımlanan metinlerin çocukların bilişsel, toplumsal ve dil gelişimi ile ahlaki ve kişisel gelişimlerine olumlu katkılar sağladığı gözlemlenmiştir.

Güler (2006) “Ebe Sobe Çocuk dergisinin eğitim açısından incelenmesi” adlı çalışmada derginin eğitim açısından önemli bir dergi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ülkemizde çocuk dergileri ilk olarak 19. yüzyılda yayınlanmaya başlamıştır. Tanzimat’tan günümüze kadar çok değişik adlarla yayınlanan bu süreli yayınlar arasında en uzun ömürlü olanı Çocuklara Mahsus Gazete’dir. Cumhuriyet döneminde yeni harflerin kabul edilmesinden sonra çocuk dergilerinin hem sayısı hem de tirajları artmıştır. Ancak daha önceki dönemlerde olduğu gibi bu dönemde yayın hayatını uzun ve kesintisiz sürdüren çocuk dergileri azdır. Cumhuriyetten sonra yayınlanmış en uzun soluklu dergi ise Doğan Kardeş’tir. Ebe Sobe çocuk dergisi ilk olarak Kasım 2001 tarihinde yayınlanmıştır. Günümüzde halen yayın hayatına devam etmektedir. Dergide şiir, öykü, masal, deneme, sohbet gibi çocuk edebiyatı türlerine ait yeni örnekler verilmiştir. Derginin yayınlanış amacı çocuklara okuma alışkanlığı kazandırmak, edebiyatı sevdirmek ve zengin resimlendirmelerle onların estetik algılarını geliştirme ve evrensel ahlak kuralları ile milli kültürümüzün temel değerlerini kazandırmaktır. Bunun yanı sıra sağlık, eğitim, bilimsel buluş ve doğa olayları, bitkiler, hayvanlar, coğrafya, güncel ve kültürel haberler, günlük hayat için pratik öneriler, eşyalar ve değişik araçlar, genel kültür konuları hakkında çocuklara bilgiler sunulmuştur. Eğiticilik özelliği de olan derginin üzerinde en çok durduğu değerlerin başında yardımlaşma, konukseverlik, aile sevgisi, arkadaşlık, çalışkanlık, anne-babaya saygılı olma, yalan söylememe, sözünde durma vb. gelmektedir. Bu değerler çocuklara aktarılırken eğlendirme ve paylaşım esas alınmıştır. Günümüz Türk çocuk edebiyatının önde gelen yazar ve çizerlerinden oluşan bir kadroya sahip olan dergide edebiyat, bilgi, eğlence ve oyun birlikte sunulmuştur. Öğrencilerin göndermiş oldukları yazı ve resimler de dergide geniş biçimde yer almıştır. Dergide ayrıca ödüllü soru ve bilmeceler yer almıştır. Yazılar

ilköğretim çağındaki çocukların düzeyine uygundur. Kullanılan dil sade ve anlatım akıcıdır. Bilgiler günlük hayattan verilen örneklerle somutlaştırılmıştır.

Öğüt (2006) “Eski harfli çocuk dergilerinden Yeni Yol dergisinin çocuk eğitimindeki işlevi” adlı çalışmada Yeni Yol dergisindeki yazılar özetlenmiş ve fişlenmiştir. Daha sonra bunlar ‘Edebî Türler’ ve ‘Diğer Konulardaki Yazılar’ olarak iki ana başlık altında toplanmıştır. Her tür kendi içinde de sınıflandırılmış ve bütün bu çalışmalardan sonra sonuç ve değerlendirme kısmına gidilmiştir. Yeni Yol dergisinin çocuk eğitimine katkısının büyük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Arzuk (2007) “Kayıp Hatırat: 1945-1993 yılları arasında Doğan Kardeş çocuk dergisi” adlı bu çalışmada Doğan Kardeş çocuk dergisi hakkında metinsel ve kavramsal bir analiz yürütmek amaçlanmıştır. Doğan Kardeş’in üç anlamı tanımlanmaya çalışılmıştır; yaratıcılarının bir projesi, çocuk kültürünün bir efsanesi ve bir hafıza mekânı olarak.

Yıldırım (2006) “Doğan Kardeş Dergisi'nde yer alan metinlerin tür, içerik ve anlatım özelliklerinin çocuk eğitimi açısından incelenmesi (76-150.sayı)” adlı çalışmada Doğan Kardeş dergisindeki metinlerin tür, içerik ve anlatım özelliklerinin çocuk eğitimi açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Betimsel analiz metodu ile yapılan araştırma, yedi bölümden oluşmaktadır. Bununla birlikte, araştırmanın yedi bölümünde de dergideki metinlerin taşıdığı özelliklere göre çocukların bilişsel, duyuşsal, psiko-motor gelişimlerine ne derece katkıda bulunduğu yer yer açıklanmaya çalışılmıştır. Doğan Kardeş dergisi anlatım özellikleriyle çocuk eğitimi ve çocuk edebiyatı açısından yaygınlaştırılarak yaşatılması gereken önemli bir dergi olmasından dolayı, yayın hayatına kaldığı yerden sürdürmesi ve tüm ilköğretim kurumlarına kaynak olarak gösterilmesi önerilebilir sonucuna ulaşılmıştır.

Taşdemir (2007) “Mektebli Çocuk dergisi (indeks, seçme metin ve değerlendirme)” adlı çalışmada sayfalarını çocuklara ithaf ederek yazılmış; makale, hikâye, deneme, sohbet, şiir, hatıra, günlük, monolog gibi pek çok yazı türünü içeriğine alan Mektebli'den araştırmacıların özellikle çocuk edebiyatçılarının bilinçli ve kolay istifade edebilmelerine imkân hazırlanması için derginin indeksi hazırlanmıştır. Üç ana bölümden oluşan bu

incelemenin ilk kısmını indeks, ikinci safhasını seçme metinler bölümü, son bölümünü ise Mektebli'den, okuma eğitiminin ve okuma alışkanlığının kazanımı için yayımlanan farklı yazı türlerinin çevirisi oluşturmuştur. Böylelikle Türkçe ve okuma eğitimi tarihlerinde Mektebli dergisinin önemi ortaya çıkarılmıştır.

Durmuş (2007) “1897-1910 yılları arasında çıkan eski harfli çocuk dergilerinin çeviri metinleri üzerine” adlı çalışmada 1897-1910 yılları arasında yayınlanan çocuk dergilerindeki çeviri metinlerin çocuk edebiyatına yaptıkları katkıları belirlemek amaçlanmıştır. Çalışma sırasında hepsi eski harfli yayınlanan dergilerin günümüz alfabesine aktarılması sağlanmıştır. Metinler türlere ve kaynak edebiyatlara göre tasnif edilerek, taşıdıkları eğitici unsurlar değerlendirilmiştir.

Kırış (2007) “Türkiye Çocuk ve Ebe-Sobe dergilerinin edebiyat ve eğitim değerleri açısından incelenmesi” adlı çalışmada Türkiye Çocuk ve Ebe-Sobe çocuk dergilerinin çocuk edebiyatının hedefleri'yle örtüşüp örtüşmediği, çocuk edebiyatı türlerinde aranılan özellikleri taşıyıp taşımadığı, çocuk kitaplarını (dergilerini) inceleme ve değerlendirme planına uygunluğu, çocukların yaş seviyelerine, cinsiyetlerine ve ilgi alanlarına göre ne ölçüde seslenebildiği ve son olarak da edebiyat-eğitim ilişkisinden hareketle Türkçe dersinin ve Milli Eğitimin Genel Amaçları'na uygunluğu tezin problem durumunu oluşturur. İnceleme için seçilen dergilerin 2005 yılında çıkan sayıları dikkate alınmıştır. İnceleme kıstasları bu alanda uzmanlaşmış kişilerin kriterleri ölçüsünde yapılmıştır. Çocukların yaş seviyelerine ve cinsiyete göre ilgi alanları bölümündeki değerlendirmeler, incelemenin sınırlılığı açısından sadece 11-14 yaş arası çocuklara yönelik olarak yapılmıştır. Dergilerin genel itibarıyla çocuk dergilerinde bulunması gereken kıstasları taşıdığı gözlenmiş olup, eksiklikleri belirlenmiştir.

Doğdu (2007) “Tek parti döneminde ülkemizdeki çocuk dergilerinde yurttaşlık bilincinin geliştirilmesi” adlı çalışmada yeni Türk Alfabesi ile yayınlanmış çocuk dergileri incelenmiştir. Kurumsallığa yönelimin bilinçli arttığı tek parti döneminde yurttaşların paylaşabildikleri de çeşitlenmiştir. Dönemin çocuk dergileri bilgi paylaşımının sağlandığı

eğitsel medya niteliğindedir. Çocuk dergileri, toplumsal kazanımlar gözeterek, geliştirilme sürecindeki kültürün belleticisi ve koruyucusu işlevini kazanmışlardır sonucuna ulaşılmıştır.

Özdemir (2008) “Çocuk Dünyası dergisinde yer alan çeviri metinlerin indeksi ve değerlendirilmesi” adlı çalışmada 1913-1927 tarihleri arasında yayınlanan dergide yer alan çeviri eserlerin indeksi ve değerlendirilmesi yapılmıştır. Giriş bölümünde dil, edebiyat, çocuk edebiyatı ve tarihçesi, çocuk dergiciliğinin tarihçesi, çeviri, dergiyle ilgili bilgiler aktarılmıştır. I. Bölümde metinlerin yazar isimlerine göre indeksi, II. Bölümde eser isimlerine göre indeksi, III. Bölümde ise dergide yer alan metinlerden seçmeler yapılmıştır. IV. Bölümde çeviri metinlerin istatistikî değerlendirmesi, içerik değerlendirmesi, çeviri metinlerde yer alan yerelleştirilmenin değerlendirilmesi, çeviri metinlerin iletileri, bazı anlatım özelliklerinin değerlendirilmesi ve resimlerin değerlendirilmesi yapılmıştır. V. Bölümde ise araştırma sonunda elde edilen sonuçlar belirtilmiştir.

Küçük (2008) “Talebe Defteri Çocuk Dergisi (indeks, seçme metinler, değerlendirme ve sözlük)” adlı çalışmada derginin muhtevası, edebi türlerin dağılımı, yayım periyodu incelenmiştir. Seçme metin bölümünde her edebî türden çocuk eğitimi ve edebiyatına katkı sağlayacak metinlere yer verilmiş, derginin içeriğinin daha iyi tanınması amacıyla dergideki metinlerin beste birine yakını günümüz Türkçesine aktarılmıştır. Sözlükte seçme metinlerde yer alıp günümüzde günlük yaşamda pek kullanılmayan, sözcüklere yer verilmiştir. Bu çalışma, hem Türk tarihinin en yoğun dönemlerinden (1913-1919) birinde çocuk edebiyatının ihmal edilmediğini ortaya koyma, hem de çocuk edebiyatı alanında araştırma yapanlara kaynak oluşturma amacıyla yapılmıştır.

Tanrıkulu (2008) “Mehmet Şemseddin’in çocuk dergiciliği” adlı çalışmada dergiler hakkında genel bilgiler verilmiş, dergilerin fihristi çıkarılmış, dergide yayımlanan konu başlıkları incelenmiş ve dergilerde yayımlanan yazılardan seçme metinler verilerek çalışma daha somut hale getirilmiştir. Dergilerin yanında, yazarın kütüphanelerde kayıtlı bütün eserleri taranarak bu eserler hakkında genel bilgiler verilmiştir. Bu eserler hakkında verilen

bilgiler, yazarı daha iyi tanımamıza ve çalışmamızın daha objektif olmasına yardımcı olmuştur. İncelediğimiz bu eserler onun çocuk edebiyatındaki yerini daha somut hale getirmiştir. Yazar, çocuk edebiyatına ömrünün sonuna kadar hizmet etmiştir. Dergi ve kitaplarında çocuğun eğitilmesini ön plânda tutarak ‘evlâd-ı vatana hizmetten’ geri kalmamıştır. Mehmet Şemseddin, araştırmalarda ortaya çıkan 21 farklı eserle, ülkemizde Tanzimat’tan sonra başlayan çocuk edebiyatı ve dergiciliğinin öncülerinden olmuştur.

Taş (2008) “Türkiye’de çocuk dergilerinin çocuk eğitime katkısı ve Milliyet Kardeş Dergisi” adlı çalışmada Milliyet Kardeş dergisi incelenmiştir. Eğitim, çocuk gelişiminde eğitimin rolü, çocuk eğitiminde ailenin ve okulun rolü ve medyanın çocuk eğitime etkisi ve medya okuryazarlığı kavramı üzerinde durulmuştur.

Erdoğan (2009) “Çocuklara Arkadaş dergisi (metin- inceleme)” adlı çalışma giriş ve üç bölümden oluşmaktadır. Girişte; çocuk dergilerinin dünyada ve Türkiye’de gelişme süreci üzerinde durulmuştur. Eski harfli çocuk dergilerinin kronolojik olarak tanıtımları yapılmıştır. Birinci bölümde; Çocuklara Arkadaş dergisinin genel özellikleri belirtilmiş, çıkış amacı açıklanmış, derginin yazar kadrosu ile ilgili bilgiler verilmiştir. Yine bu bölümde dergide yer alan bütün yazıların türlerine göre sınıflandırılması yapılarak, türlerle ilgili açıklamalar yapılmıştır. İkinci bölümde, Çocuklara Arkadaş dergisi içinde yer alan metinlerin çocuk eğitimi açısından incelemesi yapılarak, bu metinlerin bilgilendirme, eğitme, ahlaki değer kazandırma ve eğlendirme yönü ortaya koyulmuştur. Sonuçta derginin genel bir değerlendirmesi yapılmıştır. Üçüncü bölümde, Çocuklara Arkadaş dergisinin sayılarının metni kronolojik olarak aktarılmıştır.

Demiryürek (2009) “Türkiye Çocuk, Diyanet Çocuk ve Ebe Sobe Çocuk dergilerinin yapısal özellikler bakımından değerlendirilmesi” adlı çalışmada çocuk dergilerinde bulunması gereken yapısal özellikleri, ülkemizde yayımlanan çocuk dergilerinin ne kadar barındırdığının saptanması amaçlanmıştır. Dergiler, çocuk dergilerinde bulunması gereken yapısal özellikler bakımından incelenmiştir. Böylece çocukların kolayca ulaşabildiği bu dergilerin belirlenen kriterlere uyup uymadığı saptanmaya çalışılmıştır.

Araştırmada doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Öncelikle literatür taraması yapılarak çocuk dergilerinde hangi yapısal özelliklerin olması gerektiği belirlenmiş ve bir ölçek geliştirilmiştir. Geliştirilen ölçek, alanında uzman kişilere kontrol ettirilmiş ve eksiklikleri giderilmiştir. Seçilen dergiler bu ölçeğe göre değerlendirilmiş ve çocuklara uygunluğu belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın sonunda dergilerin yapısal özellikler açısından belirlenen kriterlere genellikle uyduğu, bazı noktalarda, özellikle kapak ve cilt, kağıt, kahramanlar kategorisinde, kriterlere tam olarak uymadığı belirlenmiştir. Ayrıca dergilerin hedef kitle belirlemede çok geniş bir yaş aralığı seçtiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın sonuçlarından yola çıkarak dergilerdeki eksiklikleri gidermek için yapılabilecekler öneriler şeklinde sunulmuştur.

Terkan (2009) “Türkiye’de popüler çocuk dergilerinde egemen söylemlerin kuruluşu” adlı çalışmada, Türkiye’de 1945’ten 2000’lere kadarki tarihsel aralıkta çocuk dergileri üzerinden çocukluğun görünümünün belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, dergilerdeki çocukluk figürleri ve çocuğun konumu belirlenirken, çocukluğun üretilişi ve süreç içerisindeki değişimine odaklanılmıştır.

Barutçu (2010) “Çocuklara Kıraat (1881) ve Sevimli Mecmua (1925) dergilerindeki çeviri metinler ve dış dünya üzerine bir inceleme” adlı çalışmada bu dergilerdeki çeviri metinler ve dış dünya kavramı etrafında gelişen metinler incelenmiştir. İncelenen metinler, dergilerdeki orijinal hallerine bağlı kalınarak Latin alfabesine aktarılmıştır. İki dergi arasında dönemleriyle birlikte karşılaştırma yapılmış ve bu karşılaştırma yapılırken sosyal bilimlerin araştırma yöntemlerinden karşılaştırmalı inceleme metodu kullanılmıştır.

Karaca (2010) “Edebî çocuk dergisi Kırmızıfare’deki metinlerin değer aktarımına katkıları (1-26. ve 94-106. sayılar)” adlı çalışmada, Türk Millî Eğitimi’nin genel ve özel amaçlarında geçen değerler tespit edilmiş ve bu değerlerden hareketle hazırlanan Değer İnceleme Formu kullanılarak, Edebî Çocuk Dergisi Kırmızıfare’deki metinler incelenmiştir. Araştırmanın yöntemi; betimsel alan araştırması yöntemidir. Araştırmada genel tarama yöntemi kullanılmıştır. (1-26. Sayılarda 177, 94-106. sayılarda 105 metin) bulunmaktadır.

Belirtilen sayılardaki metinler ve metinlerde geçen değerler veri olarak kabul edilmiştir. Değer İnceleme Formu'ndaki 166 değer, örneklem grubundaki metinlerde aranmıştır. İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (1-8. Sınıflar)'nda belirtilen değerlerin Kırmızıfare Dergisi'ndeki metinlerde oranları tespit edilerek, ulaşılan sonuçlar grafik olarak gösterilmiştir.

Dedik (2011) “Afacan Çocuk dergisindeki metinlerin Türk aydınlanması açısından incelenmesi” adlı çalışmada şunlardan bahsedilmektedir: Avrupa'da aydınlanma hareketiyle birlikte (18. yüzyıl) değişen ocuk edebiyatı ve ocuk gazeteciliği ile ilgili yaklaşımlar, Türk aydınlanmasına da yansımıştır. Çocuklara yönelik edebiyat ürünleri, hazırlanan dergi, gazete ve kitaplar aracılığıyla okuyuculara ulaştırılmaya çalışılmıştır. Bu alışma öncelikle söz konusu derginin 1932-1938 yılları arasında yayımlanan 323 sayısının incelenmesiyle sınırlandırılmıştır. Belirlenen sayılar incelenirken metinlerdeki iletilerin Cumhuriyet'in hangi ilkesiyle ilişkili olduğunun saptanması yoluna gidilmiştir. Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın giriş bölümünde ocuk dergileri, ocuk dergilerinin işlevleri, ocuk edebiyatı, ocuk dergileri ilişkisi açıklandıktan sonra çalışmanın sınırlıkları, amacı ve bölümlerinden söz edilmiştir. İkinci bölüme geçildiğinde aydınlanma kavramı ve aydınlanma-edebiyat ilişkisi üzerinde durulmuştur. Üçüncü bölümde Afacan ocuk dergisi biçim, içerik ve metin türleri bakımından tanıtılmış, bunların Türk aydınlanmasıyla ilişkisi tartışılmıştır. Çalışmanın sonucunda Afacan ocuk dergisinin, metinler aracılığıyla, ocuklara; Türk aydınlanmasının aşamaları hakkında bilgiler verdiği, aydınlanmanın amacına ulaşması için çocukların nelere dikkat etmesi ve neler yapması gerektiği hakkında uyarılarda bulunduğu gözlemlenmiştir.

Kıymaz (2011) “İleri Yavrutürk dergisinin ocuk edebiyatı açısından incelenmesi [1976-1977]” adlı çalışmada, ocuk dergilerinin hedef kitle olarak seçtiği 7-14 yaş aralığındaki çocukların kişisel, bilişsel, dilsel ve ahlaki gelişim dönemleri dikkate alınmıştır. Bu araştırmada, ocuk dergiciliğinin bir dönemine ışık tutmak amacıyla evrenden örneklem alma yoluna gidilmiştir. Döneminin özelliklerini iyi yansıtmaması sebebiyle 1976-1977 yılları

arasında yayımlanan İleri Yavrutürk dergisi örneklem olarak seçilmiştir. Dergide yer alan edebi türler sınıflandırılmış ve incelenmiştir. Ayrıca dergide işlenen konular üç ana başlık altında çocuk eğitimi açısından değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonunda İleri Yavrutürk dergisinin, devrine göre önemli bir boşluğu doldurduğu ve çocuk okurlarının bilişsel, kişisel, ahlaki ve dilsel gelişmelerine olumlu katkılar sağladığı görülmüştür.

İnan (2012) “Cumhuriyet dönemi çocuk dergi ve gazeteleri: tahlilî fihrist 1923-1940” adlı çalışmada dönemin çocuk süreli yayınlarının incelenmesi ve bu yayınların fihristi yer almıştır. Bu çalışma, tarih aralığı itibariyle hem Atatürk dönemini hem de bu süreç içerisindeki önemli sosyal ve siyasi dönüşümleri içine alması bakımından önemli bir zeminde durmuştur.

Akdağ (2012) “Sevimli Mecmua adlı çocuk dergisi: Çeviriyazı, İnceleme” adlı çalışmada, aradan neredeyse doksan yıl geçmesine rağmen, bütünüyle yeni harflere çevrilmemiş olan Sevimli Mecmua adlı resimli çocuk dergisinin tüm sayıları Türkiye Türkçesine çevrilmiştir. Böylece, tarihin tozlu raflarında bırakılmış eski harfli çocuk dergilerimizden biri, çocuk edebiyatı alanında çalışan araştırmacıların hizmetine sunulmuştur.

Zaim (2012) “El-Arabiyyu's-Sağîr dergisinin çocuk edebiyatı açısından değerlendirilmesi” adlı çalışmada Kuveyt'te yayınlanan ‘el-Arabiyyu's-Sağîr’ (Küçük Arap) başlıklı çocuk dergisinin 2000-2009 yıllarına ait elde edilebilmiş bazı sayıları, 2010 yılına ait tüm sayıları ve 2011 yılının ilk yedi sayısı çocuk edebiyatı açısından incelenmiştir. Tez üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde ‘Çocuk Edebiyatı ve Çocuk Dergiciliği’ne dair genel bilgiler sunulmuştur. Bu genel bilgilere ilaveten ilk bölümde çalışma konumuz olan dergi biçimsel özellikler bakımından değerlendirilmiştir. İkinci bölümde el-Arabiyyu's-Sağîr dergisi ‘Çocuk Edebiyatı Türleri’ açısından incelenmiştir. Bu türlerin dergide nasıl işlendiği örneklerle ele alınmıştır. Üçüncü bölümde ise el-Arabiyyu's-Sağîr dergisinin ‘Edebi Türler Dışında Kalan Bölümleri’ dergiden örneklerle yer verilerek incelenmiştir. el-Arabiyyu's-Sağîr dergisinin genel olarak çocuk dergilerinde bulunması gereken özelliklere sahip olduğu sonucuna varılmıştır.

Över (2013) “Çocuk Dostu isimli eski harfli çocuk dergisinin yeni alfabeye aktarımı ve incelenmesi” adlı çalışmada ‘Çocuk Dostu’ dergisinin Latin harfleriyle ifadesi sağlanmıştır. Ayrıca dergi üzerinde bazı incelemeler yapılmıştır. Böylece 100 yıl önceki çocuk dergiciliği ile günümüzdeki çocuk dergiciliğinin karşılaştırılmasına imkân sunulmuştur. Bu alanda da yapılacak çalışmaların önü açılmak istenmiştir.

Yıldırım (2013) “Eski harfli çocuk dergilerinden Resimli Dünya dergisi” adlı çalışmada, çocuk dergiciliğimizin Cumhuriyet sonrası örneklerinden olan Resimli Dünya dergisinin günümüze kazandırılması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda Resimli Dünya dergisinin çocuk dergisi sıfatıyla çıkmış olan yirmi bir sayısının günümüz alfabesine aktarımı yapıldıktan sonra ortaya çıkan metinlerin değerlendirmesi yapılmıştır.

Özbey (2014) “II. Abdülhamid Döneminde çocuğun siyasal toplumsallaşması: Çocuklara Rehber Dergisi” adlı çalışma II. Abdülhamid rejiminin son dönemlerinde çocuğun siyasal toplumsallaştırılmasını konu almıştır. II. Abdülhamid döneminde, 1897-1900 yılları arasında yayımlanmış olan Çocuklara Rehber isimli çocuk derginin tamamının analizi yapılarak, dergide karşılaşılabilecek muhtemel siyasal toplumsallaşma örneklerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu bağlamda, Çocuklara Rehber dergisinin incelenmesi sonucu, derginin söyleminin Abdülhamid rejimi ideolojileriyle ne derece örtüştüğü tespit edilmeye çalışılmıştır.

Ulus (2014) “II. Meşrutiyet Döneminde bir çocuk ve gençlik dergisi: Talebe Defteri” adlı çalışmada Millî Edebiyat ürünü olan, II. Meşrutiyet devrinde Muallim Ahmed Halid tarafından çıkarılan Talebe Defteri süreli yayını incelenmiştir. Çocuk ve gençlik dönemindeki öğrencilere hitap eden dergi, yayımlandığı yıllar ve içerdiği metinler bakımından Türk Edebiyatı ve Türk Tarihi için çok önemli bir kaynaktır. Cumhuriyet’i kuracak neslin yetiştirilmesinde bir araç olarak kullanılmıştır. Çalışmanın, II. Meşrutiyet Dönemi yayını olan Talebe Defteri sayesinde Millî Edebiyat’ın bir kaynağının daha iyi tanınmasına katkıda bulunacağı ve döneminin eğitim anlayışına bir nebze ışık tutacağı belirtilmiştir.

Alabaş (2014) “Cumhuriyet Dönemi çocuk dergilerinin eğitim ve tarih anlayışı açısından incelenmesi (1928-1950)” adlı çalışmada Cumhuriyet Dönemi çocuğunun yetişmesinde etkili araçlardan birisi olan çocuk dergileri ele alınmış, örneklem olarak belirlenen çocuk dergilerinin eğitim ve tarihe bakışları çeşitli açılardan nitel bir yaklaşımla incelenmiştir. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre incelenen çocuk dergileri eğitimsel konulara ve yeniliklere yer vermiş, okuyucuları üzerinde tarih aracılığı ile kimlik inşa etme uğraşında olmuş, toplumun geleceği ve ortak malı olarak görülen çocuklarda Türklük bilinci, vatan sevgisi, medenîlik özelliği ile sosyalleşme bilinci yanında gürbüzlük, çalışkanlık, doğruluk, tutumluluk gibi bireysel gelişim ile ilgili değerler kazandırılmak istenmiştir.

Karakoç (2014) “Çocuk ve Yuva dergisinin çocuk edebiyatı ve çocuk eğitimindeki rolü” adlı çalışmada, Çocuk ve Yuva dergisinin, çocuk edebiyatı ve çocuk eğitimi açısından yeri vurgulanmaya çalışılmıştır. Şiir, masal, fabl gibi çocuk edebiyatı türleri, çocuk eğitimi için çok geniş imkânları içinde barındırmaktadır. Bu yönüyle Çocuk ve Yuva dergisi, yayımlandığı dönemde çocukların ilgiyle takip ettikleri bir dergi olarak onların okuma alışkanlığı kazanmalarında ve topluma ait değerleri benimsemelerinde çok önemli bir vazifeyi yerine getirmiştir.

Ergül (2014) “Çocuklara Rehber dergisi ve 19. yüzyıl osmanlı çocuk eğitimindeki yeri” adlı bu çalışmanın konusunun tarihi öneme sahip olması ile bu konunun üzerinde pek az durulması akademik olarak ileriye aydınlatacak bulgulara ulaşılması amacıyla hazırlanmıştır. Çocuklara Rehber Dergisi, 1876 yılında Ahmed Midhat tarafından yayımlanmaya başlanan bir dergidir. Selanik'te yayımlanmaya başlamış olan Çocuklara Rehber Dergisi, yayımladığı yazılar ile çocuk okurlarının hem bilgilendirilmelerini hem de aynı zamanda eğlenmelerini amaçlamıştır. Çocuklara Rehber Dergisi'nde, düşünme ve problem çözme yeteneklerinin geliştirilmesine yönelik olarak birtakım bilmece vs. yer verilmesi çocukların kendilerine değer verildiğini gözlemlemesi bulgularına da ulaşmıştır.

Koyuncu (2014) “Musavver Çocuk Postası adlı çocuk dergisi (çeviriyazı-inceleme)” adlı çalışmanın giriş bölümünde problem durumu, araştırmanın amacı ve önemi, kapsam ve sınırlılıklarının yanı sıra araştırmanın yöntemi üzerinde durulmuştur. Birinci Bölüm'de çocuk edebiyatı kavramı, çocuk dergiciliğinin tarihsel süreci, eski harfli çocuk dergileri, bu dergilerden Musavver Çocuk Postası'nın özellikleri ve ilgili alan yazın hakkında bilgilere yer verilmiştir. İkinci Bölüm'de Musavver Çocuk Postası'nın bütün sayıları yeni harflere çevrilmiştir. Üçüncü Bölüm'de ise söz konusu dergi biçim ve içerik açısından incelenmiştir. Bu bağlamda öncelikle derginin genel özellikleri yorumlanmış, ikinci olarak dergide yer alan ürünler türlerine göre tasnif edilmiş ve son olarak Musavver Çocuk Postası değerler eğitimi bağlamında incelenmiştir. Sonuç ve Öneriler kısmında çalışma süresince elde edilen bilgiler ışığında ulaşılan sonuçlara ve ilgili alan ile alakalı önerilerimize değinilmiştir. Kaynakça bölümünde çalışmamız süresince başvurduğumuz alan yazın belirtilmiştir. Ekler'de ise dergiyi yayımlayan Süleyman Tefkik (Öz) Zorluoğlu'nun bir fotoğrafına ve Musavver Çocuk Postası'ndan örnek sayfalara yer verilmiştir.

Aydın (2015) “Türkiye'de çocuk dergiciliği: Diyanet Çocuk dergisinin içerik analizi” adlı çalışmasında Diyanet Çocuk Dergisi'nin 2001-2015 yılları arasında yayınlanan Nisan ayı sayılarında yer alan konu ve temalarını incelemiştir. Derginin 2001-2008 yılları arasında Nisan ayı sayılarında 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı ile Kutlu Doğum Haftasının yer alış tarzı niceliksel içerik analizi tekniğiyle incelenmiş, incelemede 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramına ilişkin metin ve görsellerin kullanımında yıllara göre belirgin bir düşüş olduğu buna karşın Kutlu Doğum Haftası'na ilişkin metin ve görsellerin kullanımında belirgin bir artış olduğu saptanmıştır. Tezde bu durum siyasal iktidar ve medya arasındaki ilişki çerçevesinde tartışılmıştır.

Akpınar (2015) “Yağmur Dergisindeki hikâyelerde değerler eğitimi: 2004-2014” adlı çalışmada edebiyat dergilerinden biri olan Yağmur'da 2004-2014 yıllarında yayımlanan hikâyelerde toplumsal değerlerin ne kadar yer tuttuğu incelenmiştir. Hikâyelerde yer alan

değerlerin çerçevesi belirlenmiş, hikâyelerdeki millî, ahlâkî, insanî, manevî ve kültürel değerler tespit edilip incelenmiştir. Böylece toplumsal değer aktarımında hikâyelerin rolü, ortaya konmaya çalışılmıştır.

Eker (2015) “Talebe Defteri dergisinin eğitim bilimleri açısından incelenmesi” adlı çalışmada II. Meşrutiyet dönemi çocuk dergilerinden Talebe Defteri adlı dergi eğitim bilimleri açısından incelenmiştir. Araştırmada, bahsi geçen dönemde yayımlanan dergiler içinde önemli bir yere sahip olan Talebe Defteri adlı derginin, şiir ve düz yazı bakımından yansıttığı edebi anlayış ve bu anlayışın çocuk dünyasına etkileri eğitim yönünden ortaya konmuştur. Bu açıdan çalışmada çocuk eğitiminde süreli yayınların yeri ve bunun tarihimizdeki yansımaları da araştırılarak döneme ışık tutmak hedeflenmiştir.

Tulumcu (2015) “Güncel çocuk dergilerinde yer alan değerler” adlı çalışmada güncel çocuk dergilerinde (2013 yılında yayımlanan) yer alan değer ifadelerini belirlemek ve yer verilen değerleri tespit ederek eğitim açısından yorumlayıp değerlendirmek amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında seçilen dergilerin değer sınıflamasında yer alan ahlaki, dini, estetik, iktisadi, siyasi, sosyal ve teorik değerlerden hangilerine ve ne sıklıkta yer verdiğini tespit etmek araştırmanın alt amaçlarını oluşturmuştur. İncelenen dergiler Bilim Çocuk, Gonca, National Geographic Kids ve TRT Çocuk dergileridir. Araştırmada, seçilen dergilerde yer alan değerler, hangi sıklıkla yer aldıkları ve değer aktarımında nasıl bir yol izledikleri ile ilgili sonuçlara ulaşılmıştır. Esas olarak alınan değerler çerçevesinde incelenen dergilerin birçok değere ilişkin herhangi bir ifadeye yer vermediği ve bazı değer ifadelerine belli dergilerde yer verildiği görülmüştür. Estetik değerlerden estetik zevk; sosyal değerlerden doğal çevreye duyarlılık ve yardımseverlik değerleri bütün dergilerde yer almıştır.

Çallı (2015) “Çocuk Duygusu dergisinin eğitim bilimleri açısından incelenmesi” adlı çalışmada derginin çocuk eğitime yönelik olarak neleri içermekte olduğu incelenmiştir. Çalışma, tarihi yöntem kullanılarak gerçekleştirilmiştir. 1913–1914 yılları arasında çıkarılan 61 sayılı dergi taranmış, çocuk eğitimiyle ilgili olarak ele alınan temel konular tespit edilmiş, bu konulara uygun metinler seçilmiş, derginin fihristi çıkarılmış ve bazı

metinler günümüz Türkçesiyle çalışmaya eklenmiştir. Derginin döneminde çıkarılan diğer çocuk dergileri gibi hem çocuk eğitime hem de bu alandaki dergicilik faaliyetlerine büyük katkısı olduğu tespit edilmiştir.

Kaya (2015) “Çocuklara yönelik dergi ve kitaplarda tipografi sorunları” adlı çalışmada çocuk dergi ve kitaplarında, mesajın iletilmesi ve sunuluşunun oldukça önemli olduğu, tam da burada grafik tasarıma büyük görev düştüğü belirtilmiştir. Ülkemizde yayınlanan çocuk kitap ve dergilerinde tipografik açıdan birçok sorun vardır. Araştırmada bu sorunların neler olduğu ve nasıl giderilebileceği incelenmiştir.

Gümüškılıç (2016) “Bahçe dergisinin (1880-1881) çocuk edebiyatı ve eğitime katkısı bakımından incelenmesi” adlı çalışma giriş ve üç bölümden oluşmuştur. Girişte Osmanlı döneminde neşredilen çocuk dergileri ve Bahçe dergisi tanıtılmıştır. Birinci bölümde; Bahçe dergisinde çıkan yazılar muhtevasına göre tasnif edilmiştir. İkinci bölümde; türlerine göre yazılar yer almaktadır. Üçüncü bölümde ise Sistematik İndeks bulunmaktadır. Daha önce ele alınmamış özgün bir dergi vesilesiyle 19. yüzyılın sonunda çocuk eğitimi ile ilgili metotların günümüzdeki çocuk eğitime de ışık tutacağı kanaatine ulaşılmıştır.

Asar (2017) “Çocuk Haftası dergisinin çocuk edebiyatı açısından incelenmesi” adlı çalışmada amaçla çocuk edebiyatı alanında yapılan taramalar neticesinde Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan sonra yayın hayatına başlayan çocuk dergilerinden Çocuk Haftası isimli derginin incelenmediği tespit edilmiştir. Çocuk Haftası dergisinin Çocuk Edebiyatı Açısından İncelenmesi isimli çalışmada 1942-1950 yılları arasında Çocuk Haftası ismi ile yayınlanan derginin 375 sayısı incelenmiştir. Çocuk Haftası dergisi 1943–1950 yılları arasında 374 sayı, 1958–1964 yılları arasında 318 sayı yayınlanan bir çocuk dergisidir. Derginin ilk sayısı 30 Ekim 1942 yılında yayınlanır fakat bu tarihten 2 Ocak 1943 tarihine kadar bir daha yayınlanmaz. Çocuk Haftası dergisinin Çocuk Edebiyatı Açısından İncelenmesi isimli çalışmada Çocuk Haftası'nın 30 Ekim 1942 tarihinde yayınlanan tek sayısı ve 1943-1950 yılları arasında yayınlanan 374 sayısı incelenmiştir.

İnceleme doküman incelemesi yöntemi ile yapılmıştır. Derginin eserlerinin yazar adına göre fihristi oluşturulmuş ve eserler edebi türlere göre sınıflandırılmıştır. Çocuk edebiyatı kaynaklarından elde edilen çocuk edebiyatı eserlerinde bulunması gereken özellikler ölçüt alınarak derginin eserleri değerlendirilmiştir. Değerlendirmeler sonucunda Çocuk Haftası dergisinde çocuk edebiyatı özelliklerine uygun olmayan eserler bulunduğu görülmüştür.

Özkul (2017) “Çocuk dergilerinin içerik ve görselleri açısından değerlendirilmesi” adlı çalışmada Türkiye’de yayınlanan çocuk dergilerinin konu alanları, metin türü, görselleri, etkinlikleri ve öğrenci görüşleri bakımından değerlendirmeyi amaçlanmıştır. Bu çalışma kapsamında: "Türkiye’de yayımlanan çocuk dergileri hangi tür metinlere yer vermektedir?", "Çocuk dergilerinin konu alanları nelerdir?", "Çocuk dergilerinde ne tür görseller ne sıklıkla yer almaktadır?", "Çocuk dergilerinde ne tür etkinlikler bulunmaktadır?" ve "Çocuk dergileri ile ilgili öğrenci görüşleri nasıldır?" sorularına cevap aranmıştır. Elde edilenler doğrultusunda çocuk dergilerinin öğrencileri farklı metin türleri ile karşılaştıran, temalarda eşit dağılım sağlanmasa da çeşitli konu alanlarıyla öğrencileri buluşturan, içeriğini değişik görsellerle destekleyen ve farklı etkinliklere yer veren edebiyat ürünü olduğu ve çocukların gelişimine katkı sağladığı anlaşılmıştır.

Beyoğlu (2017) “Kosova’da türkçe yayınlanan bir çocuk dergisi: Türkçem (şekil, muhteva ve yazar kadrosu bakımından bir inceleme)” adlı çalışmada Kosova’da Türkçe olarak yayınlanan Türkçem Çocuk Dergisi’ni şekil, muhteva ve yazar kadrosu açısından incelenmiştir.

Savaş (2017) “Kosova’daki Türk soylu çocuklara yönelik çıkarılan Bahar Dergisi’nin şekil ve muhteva açısından değerlendirilmesi” adlı çalışma doğrultusunda, dergi içinde bulunan konu ve bölümlerin tümünün çocuklara uygun bir şekilde tasarlandığı anlaşılmıştır. Bu tasarım, biçim ve içerik bağlamında çocuklara yardımcı olabilecek ve yol gösterecek şekildedir. Dergi içinde bulunan bazı bölümlerin ise, içerik bakımından yetişkinler için de uygun olabildiği doğrultusunda kanıya varılmıştır. Yapılan çalışmanın Türkçenin dil bilgisi

kuralları doğrultusunda değerlendirildiği ve yabancılara Türkçe öğretimi konusunda yapılacak çalışmalara örnek teşkil edeceği öngörülmüştür.

Tosun (2017) “Nûbihar Dergisi'nde çocuk edebiyatı (1992-2010)” adlı çalışmada Nûbihar Dergisi'nde çocuklar için hazırlanan çocuk bölümü incelenmiştir. Bu dergideki tüm yazı, fotoğraf ve çizimler çocuk edebiyatı açısından analiz edilmiştir. Bu derginin Kürt çocuk edebiyatı açısından rolünün ne olduğunu ortaya koymak amaçlanmıştır.

Dere (2018) “Çocuk Dergilerinde grafik tasarım” adlı çalışmada çocuk dergilerinin grafik tasarımı üzerinde durularak ülkemizde söz konusu alanda nitelikli ürünler üretilip üretilmediği araştırılmış, araştırma tarama modeli kullanılarak yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini, TRT Çocuk, Bilim Çocuk ve Diyanet Çocuk dergilerinin ve Beyaz Bulut çocuk edebiyatı dergisinin 2014- 2015 yılları arasında çıkan sayılarından beşer sayı seçilerek toplam yirmi dergilik bir seçkiyle oluşturulmuştur. Çalışmanın kavramsal çerçevesi grafik tasarımıyla ilgili temel kavramlar ele alınıp tasarım ilkeleri, kitap tasarımı, dergi tasarımı, çocuk kitabı ve çocuk dergisi tasarımlarının temel esasları üzerinde durularak çizilmiştir. Söz konusu çocuk dergilerinin içeriklerine göz atıldıktan sonra dergiler, araştırma sürecinde elde edilen bilgiler ışığında belirlenmiş olan esaslara göre incelenmiştir. Grafik tasarım başlığı altında dergilerin dış yapı özellikleri (kapak, boyut, sayfa sayısı ve ciltleme), sayfa tasarımı, metin tasarımı, tipografik özellikleri, illüstrasyonları ve görsel öğeleri ele alınıp değerlendirilmiş, bunlar günümüz çocuk gerçekliğine uygunluğu bakımından da sorgulanmıştır. Çalışma sonunda incelenen çocuk dergilerinin dış yapı unsurları bakımından genel anlamda nitelikli oldukları görülmüş, ancak sayfa tasarımı, tipografi, illüstrasyon ve günümüz çocuk gerçekliğine uygunluk bakımlarından bazı sorunları olduğu tespit edilmiştir.

Çocuk dergileri ile ilgili elli beş çalışma yapılmıştır. Alanda yapılan ilk çalışma 2000 yılında yapılmıştır. Çalışmalardan iki tanesi doktora tezidir. Diğerleri ise yüksek lisans tezidir.

Değerler Eğitimi ile İlgili Yapılmış Çalışmalar

Şen (2007) “Millî Eğitim Bakanlığı'nın 2005 yılında tavsiye ettiği 100 temel eser yoluyla Türkçe eğitiminde değerler öğretimi üzerine bir araştırma” adlı çalışmada Millî Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eser serisinde yer alan kitaplarda millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerler tespit edilmiş; Türkçe eğitiminde değer aktarımının nasıl olması gerektiği ortaya konmuştur.

Akyol (2010) “İlköğretim 6. sınıf Türkçe ders kitaplarında yer alan sevgi temasının değerler eğitimi açısından incelenmesi” adlı çalışmada 6. Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitaplarında yer alan sevgi temasının hedefler, kazanımlar ve etkinlikler bakımından değerler eğitimine uygunluğu incelenmiştir.

Bulut (2011) “Atasözlerinin değerler eğitimindeki yeri” adlı çalışmasında değerler eğitimi konusunda başvurulmuş atasözlerinin milli, manevi değerleri bireylere kazandırmak için başvurulabilecek kaynaklar olması açısından önemi nedir konusu incelenmiştir ve başvurulabilecek atasözleri belirlenmiştir.

Kumbasar (2011) “Muzaffer İzgü'nün romanlarının değerler eğitimi açısından incelenmesi” adlı bu çalışmada romanlar değerler eğitimi açısından incelenmiştir. Araştırmanın evrenini yazarın 1971-2003 yılları arasında yayımlanan 12 romanı oluşturmaktadır.

Aktürek (2012) “Çocukta değerler eğitimi açısından Üzeyir Gündüz'ün eserleri” adlı çalışmada Üzeyir Gündüz'ün çocuklar için yazdığı eserlerden hikâye ve romanları incelenmiştir.

Yılmaz (2012) “Ziya Gökalp'ın şiirlerinin değerler eğitimi açısından incelenmesi” adlı çalışmada içinde Ziya Gökalp'ın şiirlerinin bulunduğu, Fevziye Abdullah Tansel'in ‘Ziya Gökalp Külliyyatı- 1, Şiirler ve Halk Masalları’ adlı eseri incelemeye alınmış, inceleme, 103 şiir üzerinden yapılmıştır.

Demirtaş (2012) “Değerler eğitiminde edebî ürünlerden yararlanma: Nasreddin Hoca fıkraları” adlı çalışmada Nasreddin Hoca fıkralarında yer alan değer unsurlarını belirleyerek sınıflandırmak ve bunların Türkçe eğitimi ve değerler eğitimindeki önemini ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırma, Sakaoğlu ve Alptekin (2009) tarafından kaleme alınan Nasreddin Hoca kitabında yer alan 124 adet fıkra üzerinde yürütülmüştür. Araştırmanın verileri, Schwartz'ın (1992) on boyuttan oluşan değer listesi aracılığı ile elde edilmiştir.

Biçer (2013) “Değerler eğitimi açısından Mehmet Akif Ersoy'a ait Safahat adlı eserin incelenmesi” adlı çalışmada Mehmet Akif Ersoy'un "Safahat" adlı eseri değerler eğitimi açısından ele alınmış ve eserde yer alan şiirlerin MEB'in belirlemiş olduğu değerler açısından incelenmiştir.

Çırak (2013) “Cengiz Aytmatov romanlarının değerler eğitimine katkısı” adlı çalışmada, Cengiz Aytmatov romanlarının değerler eğitimine katkısı incelenmiştir. Örneklem olarak yazarın "Beyaz Gemi", "Cemile", "Dişi Kurdun Rüyalari", "Gün Olur Asra Bedel" ve "Toprak Ana" adlı romanları değerlendirmeye alınmıştır. Bu eserler; adil olma, aile birliğine önem verme, bağımsızlık, barış, bilimsellik, çalışkanlık, dayanışma, duyarlılık, dürüstlük, estetik, hoşgörü, misafirperverlik, özgürlük, sağlıklı olmaya önem verme, saygı, sevgi, sorumluluk, temizlik, vatanseverlik ve yardımseverlik değerleri bakımından incelenmiştir.

Özdaş (2013) “Ortaokullarda değerler eğitimi ve istenmeyen öğrenci davranışlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi” adlı çalışmada, ortaokul öğretim programlarında yer alan değerlerin kazandırılma düzeyinin belirlenmesi ile bu programın hedef kitlesini teşkil eden öğrencilerde istenmeyen davranışların görülme sıklığı tespit edilmiştir.

Erol (2014) “Tarık Buğra'nın hikâyelerinin değerler eğitimi açısından incelenmesi” adlı çalışmada, Tarık Buğra'nın, hikâye ve romanlarında değerler eğitimine konu olabilecek kültürel mahiyetteki unsurlar incelenmiştir.

Ercan (2014) “Etfal Gazetesinin metin ve değerler eğitimi açısından incelenmesi” adlı çalışmada, Etfal Latin asıllı Türk alfabesine aktarılırken metinde yer alan değerlerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yılmaz (2015) “Fatma Karabıyık Barbarosoğlu'nun öykülerinin değerler eğitimi açısından incelenmesi” adlı çalışmada Fatma Karabıyık Barbarosoğlu'nun öyküleri değerler eğitimi açısından incelenmiştir. Araştırmada Fatma Barbarosoğlu'nun 1996-2005 yılları arasında yayımlanan 60 öyküsü incelenmiştir.

Sürmeli (2015) “Peyami Safa'nın romanlarında değerler eğitimi ve Türkçe” adlı çalışmada Peyami Safa'nın romanları, değerler eğitimi ve dil özellikleri açısından incelenmiştir.

Güler (2015) “Değerler eğitimi açısından Lutfiyye-i Vehbî” adlı çalışmada, Sümbülzâde Vehbî'nin "Lutfiyye-i Vehbî" adlı eseri, değer eğitimi açısından ele alınmış, eserde yer alan şiirler Schwartz'ın değer sınıflandırması esas alınarak incelenmiş, sonuçlar değer eğitimi açısından değerlendirilmiştir.

Demiryürek (2015) “Çağdaş çocuk şiirinde değerler eğitimi (1980'den günümüze)” adlı çalışmada çağdaş çocuk şiirinde hangi değerlerin nasıl ele alındığını, yaklaşık otuz beş yıllık dönemde değerlerin kullanım sıklığında nasıl değişiklikler olduğunu, şairlerin hangi değerleri eserlerinde tercih ettiği ortaya konmuştur.

Okutan (2015) “Kabusname'nin değerler eğitimi açısından incelenmesi” adlı çalışmada Keykâvus b. İskender'in yazmış olduğu Kabusname değerler eğitimi açısından incelenmiştir.

Tanrikulu (2015) “Ahmet Cevat Emre'nin Türkçe Kıraat kitabının değerler eğitimi açısından incelenmesi” adlı çalışmada Ahmet Cevat Emre'nin Türkçe Kıraat Kitabı, değerler eğitimi açısından incelenmiştir. "Türkçe Kıraat" kitabının Latin harflerine aktarımı yapılmış ve eser değerler eğitimi öğeleri açısından incelenmiştir.

Kalyon (2015) “Prenses Kadriye Hüseyin'in Mehâsin-i Hayât adlı eserinin değerler eğitimi açısından incelenmesi ve eserin bugünkü harflere aktarılması” adlı çalışmada Kadriye

Hüseyin'in, Mehâsin-i Hayât eseri değerler eğitimi açısından incelenmiştir ve Mehâsin-i Hayât bugünkü harflere aktarılmıştır.

Katı (2015) “Yavuz Bahadıroğlu'nun çocuk hikâyelerinde değerler eğitimi ve söz varlığı” adlı çalışmada Yavuz Bahadıroğlu'nun eserleri aracılığıyla çocuklara vermek istedikleri; değer eğitimi ve söz varlığı çatısı altında çocuk eğitimine katkısı açısından incelenmiştir.

Akbalık (2015) “Değerler eğitimi bağlamında Hacı Bektaş-ı Veli'nin eserlerinde yer alan eğitsel unsurlar” adlı çalışmada Hacı Bektâş-ı Veli'nin eserlerini değerler eğitimi bağlamında ele alınarak eğitsel unsurları bakımından incelenmiştir.

Başol (2016) “Osmanlı Dönemi kadın divan şairlerinden Mihri Hatun Divanı'nın söz varlığı unsurları ve değerler eğitimi bağlamında incelenmesi” adlı çalışmada Mihri Hatun Divanı söz varlığı ve değerler eğitimi bağlamında incelenmiştir.

Emirhan (2016) “Değerler eğitimi bağlamında Yavuz Bahadıroğlu'nun çocuk romanları” adlı bu çalışmada Yavuz Bahadıroğlu'nun çocuk romanlarında yer alan dinî ve sosyal değerler tespit edilerek eserlerin değerler eğitimi bakımından önemine dikkat çekilmiştir.

Kuru (2016) “Ayşe Yamaç'ın çocuk romanlarının değerler eğitimi ve dil zenginliği açısından incelenmesi” adlı çalışmanın amacı çocuk edebiyatı yazarlarından biri olan Ayşe Yamaç'ın eserlerini değerler eğitimi ve dil zenginliği açısından incelemektir.

Esen (2016) “Memduh Şevket Esendal'ın hikâyelerinin söz varlığı ve değerler eğitimi açısından incelenmesi” adlı araştırmada Memduh Şevket Esendal'ın ortaokul öğrencilerinin düzeyine uygun olduğu üç alan uzmanının görüşü alınarak tespit edilen elli hikâyesi söz varlığı ve değerler eğitimi açısından incelenmiştir.

Çalışkan (2016) “İlköğretim 100 temel eser içerisinde yer alan dünya edebiyatına ait eserlerin değerler eğitimi açısından incelenmesi” adlı çalışma Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim okulları için belirlediği 100 Temel Eser içerisinde yer alan dünya edebiyatına ait eserlerde yer alan değerlerin incelenmesini konu edinmektedir.

Özcan (2017) “Seza Kutlar Aksoy'un eserlerinin değerler eğitimi ve dil zenginliği bağlamında incelenmesi” adlı çalışmanın amacı, Seza Kutlar Aksoy'un eserlerini değerler eğitimi ve dil zenginliği açısından incelemektir. Bu kapsamda Seza Kutlar Aksoy'un 20 adet kitabı MEB'in belirlediği evrensel değerlere göre nitel araştırma tekniklerinden doküman analizi modeli kullanılarak incelenmiştir.

Yıldırım (2017) “Pakize Özcan'ın eserlerinin değerler eğitimi açısından incelenmesi” adlı bu çalışmada, Pakize Özcan'ın eserleri değerler eğitimi açısından incelenmiştir. Değerlerin belirlenme aşamasında ortaokul Türkçe ders kitaplarından yararlanılmıştır.

Doğan (2017) “Seyrânî'nin şiirlerinin değerler eğitimi açısından ortaokul Türkçe ders kitaplarına alınabilirliği bakımından incelenmesi” adlı bu çalışmada, XIX. yüzyıl saz şairlerinden Everekli Seyrânî'nin şiirlerinde yer alan değerler ve bu değerlerin ortaokul Türkçe ders kitaplarında yer alabilirliği bakımından incelemesi yapılmıştır.

Şahin (2017) “Cengiz Aytmatov'un eserlerinin değerler eğitimi bağlamında incelenmesi ve ortaokul Türkçe ders kitapları için metin önerileri” adlı bu çalışmanın amacı Cengiz Aytmatov'un eserlerindeki değerleri analiz etmek ve bu değerlerden yola çıkarak, ortaokul Türkçe ders kitaplarında yer alması için Aytmatov'un eserlerinden seçilmiş millî, manevi, ahlaki değerlere uygun ve bu değerleri kapsayıcı nitelikte olan metin önerilerinde bulunmaktır.

Özcan (2017) “Türk dünyası masallarının değerler eğitiminde kullanılabilirliği” adlı araştırma, masalların bugüne kadar pek değinilmeyen bir yönüne, masalların değerler eğitiminde kullanılabilirliğine, ışık tutmak amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmada incelenen kırk adet Türk Dünyası masalı, masal metinlerinin değerler eğitiminde kullanılabileceğini ortaya koymuştur.

Gümüş (2017) “Değerler eğitimi bağlamında Aytül Akal'ın çocuk romanlarının analizi” adlı çalışmada Aytül Akal'ın 2015 yılına kadar yayımlanmış çocuk romanlarının içerdiği değerleri ortaya koymak amaçlanmıştır.

Yılmaz (2017) “Ortaokul sosyal bilgiler eğitiminde Safahat'ın değerler eğitimi açısından incelenmesi” adlı bu çalışmada Mehmet Akif Ersoy'un Safahat isimli eserinin Sosyal Bilgiler dersi Değerler Eğitimi açısından incelemesi yapılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından "100 Temel Eser" içerisinde alınan Safahat, incelenmiş ve Sosyal Bilgiler Dersi içerisinde verilmek istenen değerler tespit edilmeye çalışılmıştır.

Doğan (2018) “Metin dışı okumalarda Yürekdede ile Padişah kitabından değerler eğitimi bağlamında yararlanma” adlı çalışmada kitabın hangi parçalarının hangi değerlerin eğitiminde kullanılabileceğine odaklanmıştır.

Arslan (2018) “Dini, felsefi, psikolojik ve sosyolojik boyutuyla vicdan ve vicdanın değerler eğitimindeki yeri” adlı çalışmada değerler eğitimi faaliyetlerinde vicdan olgusunun daha iyi anlaşılması için vicdan kavramının sözlük anlamları ve düşünürlerin vicdan tanımlarıyla kavramsal bir çerçeve çizilmiştir. Vicdan kavramının dini, felsefi, psikolojik ve sosyolojik boyutları incelenmiş ve değerler eğitiminde vicdanın önemi ve etkisi üzerinde durulmuştur.

Kaçmaz (2018) “Cahit Zarifoğlu'nun masallarının değerler eğitimi ve söz varlığı açısından incelenmesi” adlı çalışmada Cahit Zarifoğlu'nun masal kitapları üzerine çalışılmış, bu eserler değerler eğitimi ve söz varlığı ile çocuklara aktarmak istediği mesajlar ve ele aldığı değerlerin çocuklara katkısı açısından incelenmiştir.

Ulu (2018) “Arif Nihat Asya'nın "Bir Bayrak Rüzgâr Bekliyor" ile "Duâlar ve Aminler"” adlı şiir kitaplarının değerler eğitimi açısından incelenmesi” adlı bu çalışmanın amacı, Arif Nihat Asya'nın "Bir Bayrak Rüzgâr Bekliyor" ile "Duâlar ve Âminler" isimli manzum eserlerinde yer alan eğitsel değerleri tespit edip bunların değerler eğitiminde kullanılabilirliğini analiz etmektir.

Tümen (2018) “Naki Tezel'in masalları ve değerler eğitimi açısından incelenmesi” adlı bu çalışmada, Naki Tezel'in "Türk Masalları" adlı eserinde yer alan 54 masal, konu, tema, ileti, formeller, söz varlığı, figürler, ve değerler eğitimi açısından incelenmiştir.

Kahya (2018) “Ortaokul Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerin değerler eğitimi bakımından incelenmesi” adlı çalışmanın amacı, 2017-2018 eğitim- öğretim yılında ortaokullarda okutulan Türkçe Ders Kitaplarındaki etkinlikleri değerler eğitimi bakımından incelemektir.

Abacı (2018) “Behiç Ak'ın çocuk kitaplarının değerler eğitimi açısından incelenmesi” adlı çalışmanın amacı, günümüz çocuk edebiyatı yazarlarından biri olan Behiç Ak'ın yirmi dokuz çocuk kitabını değerler eğitimi açısından incelemektir.

Sırakaya (2018) “Muzaffer İzgü'nün 1970-80 yılları arasında yayınladığı Yedi Öykü kitabının değerler eğitimi açısından incelenmesi” adlı çalışmada son dönem Türk edebiyatında üretkenliği ile dikkatleri çeken Muzaffer İzgü'nün 1970-80 yılları arasında yayınladığı yedi öykü kitabını değerler eğitimi açısından incelemek amaçlanmıştır.

Karacaoğlu (2018) “Dijital hikâyelerin Türkçe dersi değerler eğitimine yönelik etkisinin incelenmesi” adlı çalışmada dijital hikâye anlatılarının diğer anlatı türlerine göre daha çok arzu edildiği anlaşılmıştır.

Gereken (2018) “5. sınıf Türkçe ders kitabındaki atasözlerinin değerler eğitimi açısından incelenmesi” adlı bu çalışma, değerleri yansıtan atasözlerini belirlemek, yeni müfredata göre hazırlanan MEB yayınlarına ait 5. sınıf Türkçe ders kitabında yer alan atasözlerinden kök değerlerle ilgili olanların görünümünü tespit etmek ve kitaptaki etkinlikleri atasözleri ve değerler açısından incelemek amacıyla yapılmıştır.

Değerler eğitimi ile ilgili kırk üç çalışma yapılmıştır. Alanda yapılan ilk çalışma 2007 yılında yapılmıştır. Çalışmalardan sadece bir tanesi doktora tezidir. Diğerleri ise yüksek lisans tezidir.

BÖLÜM III

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Çocuk Kimdir?

Seksen milyonluk nüfusun içerisinde yirmi iki milyonu çocukların oluşturduğu ülkemizde insana yatırım yapılmak isteniyorsa eğer işe ilk olarak çocuklardan başlamak gerekmektedir (Gürel, 1998, s. 6). Fakat öncelikle çocuğun kim olduğunu tanımlamak daha uygun olacaktır. Çocuk dediğimiz zaman herkes farklı bir yaş grubunu ya da dönemi algılayabilmektedir. Bu konuda farklı görüşler mevcuttur.

Çocuk, Türkçe sözlükte; küçük yaştaki oğlan veya kız, soy bakımından oğul veya kız, evlat, bebeklik ile ergenlik arasındaki gelişme döneminde bulunan oğlan veya kız olarak tanımlanmaktadır (TDK Türkçe Sözlük, 2011, s. 556). Yalçın ve Aytaş'a göre çocuk, iki yaşından ergenlik çağına kadar büyüme dönemi içinde bulunan insan yavrusu; henüz ergenlik dönemine erişmemiş kız ve erkek olarak tanımlanmaktadır (Yalçın & Aytaş, 2016, s. 13). Oğuzkan'a göre çocuk; İki yaşından ergenlik çağına kadar süren büyüme dönemi içinde bulunan insan yavrusu veya henüz erenlik dönemine erişmemiş kız veya erkek yahut bebeklik çağı ile ergenlik arasındaki gelişme döneminde bulunan insandır (Oğuzkan, 2010, s.2). Bir başka görüşe göre ise çocuk kendine has birtakım gelişimsel özellikler gösteren, kendi ilgi alanı ve algılarına göre tepkiler veren bu süreçte merak, keşif ve öğrenmeye açık olan bir varlıktır (Arıcı, 2016, s.1). Türk hukukunda ise çocuk kavramı ile ilgili farklı

hukuk alanlarına göre görüş ve tanımlamalar mevcuttur. Medeni Kanun'un "velâyet" ile ilgili bölümü 335. maddesinde çocuğun ergin olmamasına vurgu yapılır. Hukuka göre erginlik yaşı 18 olduğuna göre burada bahsedilen yaşı 18 yaş altı olduğu düşünülebilir. İş hukukunun 71. maddesinde çocuklarla ilgili 0-15 ve 15-18 şeklinde yaş aralıkları yer almaktadır. Türk Ceza Kanunu'nun 6. maddesinde çocukla ilgili şöyle denmektedir: çocuk deyiminden; henüz on sekiz yaşını doldurmamış kişi. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 20 Kasım 1989 tarihinde kabul edilmiş olan Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin birinci maddesinde şöyle denmektedir: Bu Sözleşme uyarınca çocuğa uygulanabilecek olan kanuna göre daha erken yaşta reşit olma durumu hariç, on sekiz yaşına kadar her insan çocuk sayılır.

Çocuk hakkında bunlar gibi yüzlerce yorum yapmak mümkündür. Haklar bakımından 18 yaşına kadar her birey çocuk sayılsa da çocuk edebiyatı açısından bu tanımlar değişiklik gösterebilir. Çocuk için bir eser verirken bunu bazı yaş gruplarıyla sınırlandırmak gerekmektedir. Beş yaşındaki bir çocukla on beş yaşındaki bir çocuğa aynı eseri okutmak ve aynı eserden zevk almalarını beklemek çok mümkün olmayacaktır. Yine aynı şekilde okul öncesi bir çocuğun okuyacağı kitabın fiziksel özellikleriyle okul çağındaki çocuğun okuyacağı kitabın fiziksel özellikleri farklılık gösterecektir. Burada da devreye pedagojik olarak belirlenen yaş aralıkları girmektedir. Gelişim dönemleri ile ilgili en çok kabul görmüş sınıflama şu şekildedir:

1. Doğum öncesi dönem
2. Bebeklik dönemi (0-2 yaş)
3. İlk çocukluk (oyun) dönemi (2-6 yaş)
4. İkinci çocukluk (okul) dönemi (6-11 yaş)
5. Ergenlik dönemi (11-18 yaş) (Dönmez, 2013, s. 35)

Çocuk edebiyatı açısından da çocuklara eserler verilirken bu gelişim dönemlerine ve dönemin özelliklerine göre hareket etmek gerekmektedir.

Çocuk Edebiyatı

Çocuk edebiyatı üzerinde çalışmalar yapılması, geliştirilmesi ve düşünülmesi gereken en önemli kavramların başında yer alır. Nasıl ki çocuk Allah'ın aileye bir tebessümü, insanlığa da çağı yakalamak ve huzur bulmak için verilmiş bir fırsat ise çocuk edebiyatı da bu fırsatı yakalayacağımız alandır (Gürel, 2014, s.40). Ancak çocuk edebiyatı kavramına bakmadan önce edebiyat kavramına bakmak daha uygun olacaktır. Edebiyat; malzemesi dile dayanan, insanların duygu, düşünce ve hayallerini dile getiren, edebî ve estetik değeri olan, bayağılık ve çirkinliği kabul etmeyen sözlü ve yazılı verimlerin tamamıdır (Yalçın & Aytaş, 2016, s. 19). Edebiyat; olay, düşünce, duygu ve hayallerin dil aracılığıyla sözlü veya yazılı olarak biçimlendirilmesi sanatı, yazın (TDK Türkçe Sözlük, 2011). Edebiyat, gönülden kopan duyguları aynı güzellikle başkalarına duyurabilmektir (Güzel & Torun, 2010, s.21). Edebiyat; malzemesi dil olan kaynağını yaşantılar ve hayal gücünden alan bir yaratıcılıktır. Atsız edebiyat için bedîî duygu ve yüksek düşüncenin söz ve yazı ile ifadesidir diyor (Atsız, 2015, s.13). Günümüzde edebiyat kavramı şu anlamlarda kullanılmaktadır:

1. Düşünce, duygu, olay ve imgeleri güzel ve etkili bir biçimde anlatan söz sanatı,
2. Bu sanatın ilkelerini, kurallarını ve bu yolda oluşturulmuş ürünleri inceleyen bilim dalı,
3. Bir çağda, bir dilde yaratılmış, sözlü ya da yazılı, sanat değeri taşıyan yapıtların bütünü,
4. Herhangi bir bilim dalıyla ilgili yazı ve yapıtların tümü (TDK Türkçe Sözlük, 2011, s.754).

Edebiyat konusunda yapılan birçok tanımın üzerinde birleştikleri konular bir araya getirilirse; ortak bir tarihi birlikte yaşamış, ortak bir dili kullanarak sevinçlerini, üzüntülerini ve kaderlerini paylaşmış toplulukların kendiliğinden ürettikleri her türlü yazılı ve sözlü ürün edebiyatın alanına girmektedir (Yalçın & Aytaş, 2016, s. 53).

Çocuk edebiyatı kavramı XX. yüzyılda ortaya atılmıştır. Ancak bağımsız bir disiplin olarak çocuk edebiyatının gerekliliği, çerçevesi, içeriği günümüze kadar tartışılan bir konu olmuştur. Bu tartışmaların içeriği ise şöyledir: “Çocuk edebiyatı çocuktan bahseden

edebiyat mı?”, “Çocukların meydana getirdiği edebiyat mı?” veya “Çocuklar için edebiyat mı?” yoksa sadece “Edebiyat mı?” (Gürel, 1998, s.5). Çocuk edebiyatı alanında çalışma yapanlar bu konuda farklı yorumlar yapmışlardır. Gelişme ve yetişme çağındaki çocukların dil düzeyine, duygu ve düşünce dünyasına anlama ve kavrama becerilerine seslenen edebiyattır (Şimşek, 2005, s.30). Çocuk edebiyatı, çocukların büyüme ve gelişmelerine; hayallerine, duygularına, düşüncelerine, yeteneklerine ve zevklerine hitap eden, eğitirken eğlenmelerine katkıda bulunan sözlü ve yazılı verimlerin tamamıdır. (Yalçın & Aytaş, 2016, s.19). Çocuk edebiyatı; çocukların büyüme ve gelişmelerine, hayal, duygu, düşünce ve duyarlıklarına, zevklerine, eğitilirken eğlenmelerine katkıda bulunmak amacı ile geliştirilen çocuksu bir edebiyattır (Şirin, 2000, s.9). Çocuk edebiyatı için çok farklı yorumlar yapılmaktadır ancak tartışmaya konu olan sorulara verilebilecek en genel cevap şu şekildedir:

“Edebi değeri olan eserlerden çocuğun dünyasına girebilenleri çocuk edebiyatı olarak kabul ediyoruz. Yazarın hedeflediği okuyucu kitlesi çocuk olmasa bile, eserin muhatabı çocuklar olabiliyorsa, çocuklar tarafından zevkle okunuyorsa o çocuk edebiyatıdır. Konusu çocuk olan veya şahıslar kadrosu çocuklardan oluşan edebi eserler, çocuğun büyülü dünyasında yer alabildiği oranda çocuk edebiyatıdır. Büyükler için yazılıp da çocuklar tarafından zevkle okunan eserlerden başka, büyükler için yazıldığı halde sonradan, değişik yaş grupları için uyarlanan edebi eserler de çocuk edebiyatıdır” (Gürel, 1998, s.5).

Çocuğun duygusal dünyasına hitap eden bir güzellik ögesi olarak çocuk edebiyatı doğal bir ihtiyaçtır. Bu nedenle çocukları küçük yaşlardan itibaren çocuk edebiyatı ile tanıştırmak gerekmektedir. Çocukların niçin çocuk edebiyatı eserlerine ihtiyacı olduklarını şu maddelerle sıralamak mümkündür:

1. Çocuk edebiyatı hoş vakit geçirtici, eğlendirici bir şeydir.
2. Çocuk edebiyat ruha canlılık verir, yaşama gücünü arttırır.
3. Çocuk edebiyat hayatı keşfe yardım eder.
4. Çocuk edebiyat bir rehberlik kaynağıdır.
5. Çocuk edebiyat yaratıcı etkinlikleri teşvik eder.

6. Çocuk edebiyat güzel bir dil demektir (Oğuzkan, 2010, s. 6-7).

Dünyada 16. yy. da çocuklara yönelik eser oluşturma fikri meydana gelmiştir ve kilisenin etkin olması nedeniyle dini içerikli eserler çocuklara okutulmuştur. Ancak 17. yüzyılı çocuk edebiyatının başlangıcı olarak kabul etmek mümkündür. Çocukluğunda annesinden dinlediği masalları “Geçmiş Günlerin Masalları” adı altında kaleme alan Charles Perrault doğrudan çocuklar için yazmadığı halde çocuklar tarafından ilgiyle okunan bir isim haline gelmiştir. Fablın en ünlü ismi La Fontaine aynı yüzyılda Fransa’da çocukların dünyalarına hitap eden hikâyelerle ortaya çıkar. 18. yüzyıla geçildiğinde çocuklar için edebiyatın gerekliliği iyice ortaya çıkmıştır. Bu yüzyılda İngiltere’de çocuklara hitap eden ve çocukların ilgisini çeken kitaplar yazılmaya başlanır. Aynı dönemdeki yazarlardan Newbery eserlerinde çocukların düzeylerine ve yaş gruplarına dikkat etmiştir. Jean Jacques Rousseau, çocuklar için yazarken hayal ürünü olmasının tehlikeli olduğunu iddia ederek bir tartışma başlatır ve öğretici nitelikte olan kitapların olması gerektiğini savunur. 19. yüzyılın çocuk edebiyatı alanında önemli isimleri ise İtalya’da Carlo Colladi Almanya’da Karl May, İsveç’te Selma Lagerlöf’tür. (Gürel, Tamizyürek & Şahbaz, 2007, s. 231) 20. yüzyıl itibariyle tüm dünyada çocuk edebiyatı alanında gelişmeler gözükmemektedir. Birçok tür çocuk edebiyatı ile buluşmuştur.

Bizde ise çocuk edebiyatının ilk ürünleri sözlü geleneğe dayanmaktadır. Ninni, masal, bilmece, tekerlemeler, Nasrettin Hoca fıkraları, Karagöz oyunları gibi. Çocuk edebiyatının gelişimi ise Tanzimat Döneminde başlamıştır. Tanzimat öncesi çocuklara yönelik olarak doğrudan öğüt vermek amacıyla yazılan eserler mevcuttur. Nabi’nin Hayriyye ve Sümbülzâde Vehbi’nin Lütfiyye adlı eserleri bu eserler arasındadır. Kayserili Dr. Rüştü’nün 1859 yılında yazmış olduğu Nuhbetü’l Etfal isimli Arapça alfabe kitabının sonunda, çocukları eğlendirmek amacıyla çocuk öyküleri, fabl tercümeleri, kısa hayvan öyküleri yer almaktadır. Ahmet Mithat Efendi’nin Hacı-i Evvel ve Kıssadan Hisse isimli eserleri ilk çocuk kitaplarındandır. Recaizâde Mahmut Ekrem’in Tefekkür, Muallim Naci’nin Ömer’in Çocukluğu adlı eserleri çocuklar için yazılmıştır. Ayrıca Şinasi, Ahmet

Mithat Efendi, Vakanüvis Lütfü, Mahmut Nedim ve Ziya Paşa gibi yazarlar da çevirileriyle bu alana katkı sağlamışlardır. Bu dönemden sonra çocuk edebiyatı hızlı bir gelişim göstermiş ve alanda birçok eser verilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti kurulmadan önceki yıllar savaşlarla geçmiştir. Bu nedenle Cumhuriyetin ilk beş yılı çocuk edebiyatımız açısından durgun geçerken, 1928 Harf Devrimi'nden sonra bu sahada hissedilir bir rahatlama ve gayret başlamıştır. Bu alandaki bereketli yıllar 70'li yıllardan sonra başlamıştır (Gürel, 1998, s. 6). Günümüzde ise çocuk edebiyatı artık üniversitelerde okutulan bir ders haline gelmiştir ve alanda sayısız yazar eser vermektedir.

Değer Nedir?

Değerin ne olduğu konusunda her alandan farklı yorumlar gelebilmektedir. Değer kavramı birçok alandan insanı ilgilendirmektedir. Bireyin davranışları hakkında yorum yapabilme açısından psikolojiyi, toplumlar üzerinde nasıl bir etkiye sahip olduğunu görmek için sosyolojiyi, farklı kültürlerde nasıl yansımalarının gözüktüğü açısından antropolojiyi ilgilendiren bir kavramdır. Bu nedenle değer kavramı ile ilgili farklı şekillerde tanımlar yapılmıştır (Kaymakcan, 2010, s. 10).

Değer, kişiye ve gruba yararlı, kişi ve grup için istenilir, kişi veya grup tarafından beğenilen her şeydir. (Aydın, 2011, s.39). Değerler insanların, toplumların ve kurumların davranış, hüküm, düşünce, tutum ve etkinliklerinde tercih edilen, benimsenen, arzu edilen ve istenilen inanç, amaç, hedef, ölçüt, rehber, kılavuz, duyuş ve düşünüşlerdir (Keskin, 2016, s. 21). Güngör'e göre değer, bir şeyin arzu edilebilir veya edilemez olduğu hakkındaki inançtır. Arzu edilen, ilgi ve ihtiyaç duyulan şeydir. Ona göre psikoloji değer kavramını felsefeden farklı şekilde ele alır. Psikolojide değerın önemi insan davranışlarının yol göstericisi olarak oynadığı roledir (Güngör, 1993, s. 27-28). Felsefeye göre değer, olanla olması gerekeni ayıran bir ölçüttür (Cevizci, 1999, s.201). Yani davranışların nitelendirilmesini sağlayan unsurlardır. Sosyolojik açıdan değer, bir toplum içerisinde veya

inanç ideolojisi içerisinde insanlar tarafından kabul görmüş, yaşatılmakta olan toplumsal, insani veya ilahi kaynaklı her türlü davranış, kural, görüş, düşünce ve kıymetlerdir (Avcı, 2007, s. 18). Bir toplumun üyeleri tarafından benimsenmiş genel amaçlarda değer olarak kabul edilir (Aydın ve Gürler, 2012, s.3). Bir sosyal yapının varlık, birlik, işleyiş ve devamının sebebi olarak görünen; tasvip ve teşvik gören, korunmaya çalışılan, kabullenişler, inanışlar (Tural, 1992, s.29) da değer olarak tanımlanmıştır. Değerler toplumların uzun yıllar boyunca oluşturdıkları birikimlerinin, tecrübelerinin bir ürünüdür. Toplumların insanlardan ne beklediğinin en önemli göstergesi değerlerdir. Aynı zamanda geçmiş ile gelecek arasında köprü vazifesi üstlenen, bir millete ayna tutan ve o milletin kimliği konumunda olan kültürümüzün de bir parçasıdır. İlk defa Znaniecki tarafından kullanılan değer kavramı, Latince “kıymetli olmak” veya “güçlü olmak” anlamlarına gelen “valere” kökünden türetilmiştir. Türk Dil Kurumu’nun sözlüğünde ise bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü olarak belirtilmiştir.

Değerler Eğitimi

Değer eğitimi ilk olarak ailede başlayan bir süreçtir. Çocuğu hayata hazırlamak, ona ahlaki ve dini değerleri kazandırmak anne babanın temel görevidir (Usta, 2009, s. 284). Okullar çocuğun anne babasının eksik ve hatalı öğretimlerini eğitimciler yoluyla düzeltecek ve onu yeniden toplumsallaşma sürecine sokacaktır (Akyüz, 1991, s. 242). Değerler eğitiminin en önemli hedeflerinden biri bireyin kendini tanıması, anlaması ve tamamlaması yoluyla iyi bir hayat sürmesini sağlamaktır.

Değerler, birey ve toplum için önemlidir ve değerlerin aktarımı ve öğrenilmesi insan hayatı boyunca devam eder. Aile ve toplum içindeki insani ilişkilerde değerlerin doğrudan etkisi vardır. Değerler insana nezaket, empati, merhamet, saygı, sevgi gibi duyguları öğretirler. Toplumların gelişmesi de insanların eğitim seviyesi ve ahlakıyla doğrudan ilgili olduğundan, değerlerin bir milletin gelişmesini sağlama gibi bir görevi de vardır. Bundan

dolayı değerlerin gelecek nesillere düzgün bir şekilde aktarılması gerekir (Şener, 2013, s. 2506).

Değer aktarımı konusunda, sözlü ve yazılı edebiyat eserlerinin yeri inkâr edilemez. Bu eserlerin birçok türünü bünyesinde bulundurması açısından çocuk dergileri büyük öneme sahiptir. Türkçe derslerinde metinler aracılığıyla değer eğitimi verilebilir. Bu açıdan bakıldığında, ders kitapları için seçilen metinlerin değer kazandırma yönünden analiz edilmesi gerekmektedir. (Onan, 2019, s.66)

Değerler Eğitimi Yaklaşımları

Değerlerin öğretimi ile ilgi farklı yaklaşımlar olduğu görülmektedir. Bu yaklaşımlar:

1. Değerlerin Doğrudan Öğretimi Yaklaşımı
2. Değerleri Belirginleştirme Yaklaşımı
3. Değer Analiz Yaklaşımı
4. Bütüncül Yaklaşım, Kohlberg'in Adil Topluluk Okulları
5. Değerler Eğitiminde Gizilgüç: Örtük Programı
6. Karakter Eğitimi. (Dilmaç, 2007; Ulusoy ve Dilmaç, 2016).

Değerlerin Doğrudan Öğretimi Yaklaşımı

Doğrudan öğretim yaklaşımı en çok kullanılan öğretmen merkezli yaklaşımdır. Bu yaklaşımda düz anlatım, gösteri, alıştırma-tekrar yapma, didaktik soru sorma gibi yöntemler kullanılmaktadır. Genelden özele bir yapıya sahip olan yaklaşım bilginin aktarılması konusunda etkilidir. Bilgi aktarılırken öncelikle genellemeler ve kurallar sunulur daha sonra bu genellemeler ve kurallarla ilgili örnekler verilerek süreç desteklenir. (Taşpınar & Atıcı, 2002, s. 207-215).

Bu yaklaşımda materyallerin hazırlanması ve öğrenciye sunulmasında aktif role sahip olan öğretmendir. Süreç içerisinde öğrencinin kazanacağı hedefler ve hedeflere ulaşmada kullanılacak etkinlikler için verilen zaman bellidir. Sınıf içinde öğrenci performansı öğretmen tarafından izlenir ve anında dönüt verilerek öğrenciler yönlendirilir. Öğrencinin etkin katılımı bu yaklaşımda önemli bir yere sahiptir. (Senemoğlu, 2012, s. 480-486).

İlk ve orta öğretim düzeyindeki öğrencilere öğretmenleri tarafından değerler ve tutumlar doğrudan öğretilir ya da fabl, masal, şiir veya kısa hikâye kullanılarak mesajlar verilir.

Doğrudan değer öğretimi yaklaşımıyla ilgili iki yöntem yer almaktadır. Bunlar telkin yoluyla öğretim yöntemi ile davranış değiştirme yöntemidir.

Telkin Yöntemi

Öğrencilere öğretmenleri tarafından tekrar ettirilerek neyi öğrenmeleri ve neyi öğrenmemeleri gerektiğinin bildirildiği öğrenme yöntemidir. Bu yöntemde sorgulama olmadan öğretmen tarafından ne öğretilirse onun öğrenilmesi söz konusudur.

Superka telkin yönteminde kullanılmak üzere öğretim modelleri geliştirmiştir. Geliştirilen bu modeller aşağıdaki gibidir:

1. Telkin yaklaşımı olabilecek değerleri belirleme.
2. Değer seviyelerini belirleme.
3. Davranışsal amaçları belirleme
4. Uygun metotları seçme
5. Metotları uygulama
6. Sonuçları değerlendirme (Dilmaç, 2007, s. 36)

Davranış Değiştirme Yöntemi

Davranışları şekillendirmek ve değiştirmek amacıyla oluşturulan bir yöntemdir.

Öğrencilerde davranışı ortaya çıkarmak için beş işlem uygulanır. Bunlar:

1. Amacın belirlenmesi
2. Ölçütün belirlenmesi
3. Uygulanacak yöntemi seçme
4. Seçilen yöntemin uygulanması
5. Seçilen yöntemin değerlendirilmesi ve gerektiğinde de tekrar etme (Sarı, 2007, s.61).

Değerleri Belirginleştirme Yaklaşımı

Değerleri belirginleştirme yaklaşımında bireyin kendi yaşantısında neyin daha önemli olduğunu ne şekilde belirledikleri üzerine durulmaktadır. Bu yaklaşımın temeli, bireylerin kendi yaşamlarında neyin önemli olduğunu nasıl belirlediklerine dayanmaktadır. John Dewey'nin çalışmalarından esinlenerek, Rath, Harmin ve Simon tarafından 1966 yılında geliştirilmiştir (Sarı, 2007, s.62). Üç aşamada oluşmaktadır:

A. Seçme

1. Çocukların özgürce değerleri seçimini için cesaretlendirme.
2. Değerleri belirginleştirilirken alternatif seçenekler oluşturulurken yardımcı olmak.
3. Belirginleştirilen alternatiflerin her birinin değerlendirmelerinde yardımcı olmak

B. Ödüllendirme

1. Yapmış olduğu seçimle ilgili olarak mutlu ve tatmin olma süreci.
2. Seçmiş olduklarının başkaları tarafından onaylanması için fırsat verme.

C. Davranma

1. Seçilen değerlerle yaşanan değer yargıları arasında tutarlı davranmayı özendirme.
2. Çocukların yaşamlarındaki bu davranışları sonradan tekrar göstermeleri için yardımcı olmak (Dilmaç, 2007, s. 38).

Bu yaklaşım öğrencilerin değerler hakkında düşünme ve farkında olmaları anlayışına dayanır.

Değer Analizi Yaklaşımı

Öğrencinin karşılaştığı herhangi bir değerle ilgili sorunlar hakkında karar verebilmesi için mantıksal düşünme ve bilimsel araştırma süreçlerini kullanmaları değer analizi yaklaşımının en önemli amacıdır. Bu süreçte akıl yürüterek bir karara varma durumu söz konusudur. Üst düzey bilişsel süreçlerin kullanıldığı bu yaklaşımda öğrencinin kendi kararını kendisinin vermesi beklenmektedir. Bu yaklaşımda sekiz aşama yer almaktadır (Sarı, 2007, s.62). Bu aşamalar aşağıdaki gibidir:

1. Değer sorunu belirleme.
2. Karşılaşılan değer sorununu açığa kavuşturma.
3. Sorun hakkında bilgi ve kanıtlar toplama
4. Bilgi ve kanıtların uygunluğunu ve doğruluğunu değerlendirme.
5. Olası çözüm yollarını belirleme.
6. Çözüm yollarının her birinin olası doğrularını belirleme ve değerlendirme.
7. Seçenekler arasından birini seçme.
8. Seçilen öneri doğrultusunda davranışta bulunma (Dilmaç, 2007, s. 40).

Öğrencilerin istediği değeri seçme ve öğrenmesinin mümkün olduğu bu yaklaşımda muhakeme ve akıl yürütme süreçleri de kullanılmaktadır.

Bütüncül Yaklaşım, Kohlberg'in Adil Topluluk Okulları

Bu anlayışta toplumsal etkileşimi sağlamak, akıl yürütmeyi güdülemek, temel değerleri irdelemek, mantıksal çözümleme, demokratik bir ortamda rol almayı sağlamak, sorumluluğu eşit olarak paylaşmak esastır. Düşünme ve muhakeme yapabilme gücünü kazandırmayı amaçlayan bu yaklaşımda öğretmenin rolü de diğer yaklaşımlardakinden

farklıdır. Bu yaklaşımda öğretmenlerin söyledikleri kesin ölçüt değildir sadece farklı görüşlerden bir tanesidir.

Toplum ve okulların istekleri adil topluluk yaklaşımında önemli olmaktadır. Toplumun ve okulların istedikleri bu değerleri öğrenciye kazandırmak amaçlanır ve kazandırılan değerlerin de sürdürülmesi için çaba gösterilir. Burada okulların önerdikleri değerler eşsiz ve temel değerler olarak görülmektedir. Bu yaklaşımda Kohlberg'in zihinsel gelişim çalışmaları esas alınmaktadır. Değerlerin kazandırılması sürecinde okuldaki tüm personel aktif rol alır. Değer eğitime veya ahlak eğitime dair iki boyut yer almaktadır. Bunlar:

1. Okul değerlerin aktarılmasını içerdiği için, ahlaki konuları içeren tartışmalarla değerlerin geçerliliklerinin irdelenmesine olanak sağlamak, çocukların ahlaki yargı dengelerinin bir üst evre yapı özellikleri ile karşılaşmalarına olanak vererek, sarsılmasını sağlamak.
2. Okul yapısını çocukların, karar alma ve yürütme sürecine katılabilecekleri doğrultuda demokratikleştirmek, çocuklara demokrasinin prensiplerini öğrenirken paralel uygulamalara olanak sağlamak. (Dilmaç, 2007, s. 42).

Değerler Eğitiminde Gizilgüç: Örtük Program

Örtük program ders içi ve ders dışı faaliyetleri kapsayan içeriği geniş bir kavramdır. Bu programda yazılı herhangi bir şey yoktur. Okulda yer alan herkesin davranışları, düşünceleri, değer yargıları, okulun fiziksel özellikleri gibi birçok etken bu kavramın içeriğini oluşturmaktadır.

Yazılı olmayan ancak yazılı programdan daha etkili olan örtük programı savunan bilim insanları değerlerin kazandırılma sürecinde bu programın kullanılmasını ve okuldaki tüm personel tarafından da benimsenmesi gerektiğini düşünmektedirler. Çünkü değerlerin yazılı programla ancak bir kısmını öğrendiklerini ileri sürerler. Bu sebeple değer eğitimin ayrı bir konu ya da ders olarak görmeyi yanlış bulurlar. Onlara göre süreç içerisinde herkesin davranışlarıyla ve söyledikleriyle değer eğitimini desteklemesi gerekir. (Dilmaç, 2007, s. 40-41).

Karakter Eğitimi

Karakter kavramı, bir bireyin kendine özgü yapısı, onu başkalarından ayıran temel belirti ve bireyin davranış biçimlerini belirleyen, üstün ana özellik olarak tanımlanmaktadır (TDK Türkçe Sözlük, 2011, 1317). Karakter eğitimi ise programlar aracılığıyla gelecek nesillere temel insani değerleri kazandırma, sorumluluklarını yerine getirme, değerlere karşı duyarlı olma ve onları davranışa dökme gayreti olarak tanımlanmaktadır.

Karakter eğitiminin bazı prensipleri bulunmaktadır. Bu prensipler şunlardır:

1. Karakter eğitimi iyi karakterin temeli olarak temel ahlaki değerleri teşvik eder.
2. Karakter düşünme, duygu ve davranışı içerecek kapsamda tanımlanmalıdır.
3. Etkili karakter eğitimi okul yaşamının tüm basamaklarında temel değerleri teşvik eden maksatlı, inisiyatif eline alan ve kapsamlı bir yaklaşımı gerektirir.
4. Okul insancıl ve şefkatli bir topluluk olmalıdır.
5. *Karakter* geliştirmek için, öğrenciler ahlaki aksiyon fırsatlarına ihtiyaç duyarlar.
6. Etkili karakter eğitimi, öğrencileri merkeze alan ve başarılı olmalarına yardımcı olan anlamlı ve teşvik edici akademik müfredatı içerir.
7. Karakter eğitimi öğrencilerde iç güdümlü bir motivasyon geliştirme çabası içinde olmalıdır.
8. Tüm okul personeli, karakter eğitimi için sorumlulukları paylasan ve aynı temel değerlere bağlı bir öğrenme ve ahlak topluluğu olmalıdır.
9. Karakter eğitimi hem personelden hem de öğrencilerden ahlaki liderlik gerektirir.
10. Okul, karakter eğitimi çabalarında ebeveynleri ve çevresel imkânları tam bir ortak olarak görmelidir.
11. Karakter eğitiminin değerlendirilmesi; okulun karakterini, karakter eğitimcisi olarak okul personelinin işlevselliğini ve öğrencilerin iyi karakter gösterme bağlamını içermelidir. (Dilmaç, 2007, s. 44-46).

Sürelî Yayınlar

Sürelî yayın, belirli aralıklarla çıkan gazete, dergi, yıllık, kurum bültenleri, tutanaklar, çalışma raporları vs. kapsar. Sürelî yayınlar, Arapçada cerîde, Farsçada rûznâme, İngilizce newspaper, Fransızca journal, İtalyanca gazetta, Türkçe dergi olarak anılmaktadır. Derginin sözlük anlamı ise siyaset, edebiyat, teknik, ekonomi vb. konuları inceleyen ve

belirli aralıklarla çıkan süreli yayın, bülten, mecmuadır (TDK Türkçe Sözlük, 2011, s. 635). Hemen her konuyla ilgili düşünce ya da görüşler dergiler aracılığıyla kamuoyuna aktarılıp tartışılabilmektedir. Gazete ve dergilerin kültürel hayatımızdaki yeri ve önemini ile ilgili şunları söylemek mümkündür:

1. Teknolojideki yeniliklerin izlenmesinde bir kaynak olmaları sebebiyle sık müracaat edilen materyaller arasındadır.
2. Belirli bir konuda araştırma yapılırken herhangi bir kitabın bulunmadığı durumlarda başvuru ilk kaynaklardır.
3. Sanat ve düşünce dünyasında tanınmış kişilerin herhangi bir konudaki görüşlerini öğrenmek için başvuru kaynaklardır.
4. Kamuoyunu, ülkede ve dünyada neler olup bittiğini bilgilendirmek için süreli yayınlardan yararlanılmaktadır.
5. Süreli yayınlar aracılığı ile olaylar üzerinde yorumlar oluşturulmaktadır, kamuoyu yaratılmaktadır.

Çocuk dergileri ise, çocuğun gerçek hayat ile ilişki kurması yanında eğlendirici ve eğitici vasıfları da bünyesinde barındıran bir yapıya sahiptir. Ders kitapları gibi öğretici bir havadan ziyade bilgiyi eğlenceli bir şekilde sunan dergiler çocukta okuma becerisinin gelişmesine de katkıda bulunur. Ancak dergilerin eğitici vasfı çok fazla ön planda tutulursa dergiler sıkıcı bir hal alabilmektedir. Çünkü dergiler bilgi vermenin yanı sıra farklı türlerdeki eserlerle çocukta edebi zevk oluşmasına katkı sağlamalıdır. (Gürel & Temizyürek & Şahbaz, 2007, s. 35) Yalçın ve Aytaş ise çocuk dergileri hakkında şunları söylemişlerdir:

“Bir edebiyat ürünü ve kitle iletişim aracı olarak görülen çocuk dergilerinin, çocuğun fiziksel, duygusal, zihinsel, kişisel ve sosyal, psikolojik gelişimine katkı sağlayacak özellikler içermesi gerekmektedir. Buradan hareketle özellikle çocuk dergilerinin alanında uzman deneyimli kişiler tarafından çıkarılması gerekmektedir. Metinlerde kullanılan dil, seçilen sözcük türleri, cümleler, çocuk kitlenin bilgi ve algılama düzeylerine uygun olmalıdır” (Yalçın ve Aytaş, 234).

Çocukların boş zamanlarını değerlendirmeye, hayal güçlerini geliştirmeye, bilgi edinmenin yanı sıra gerçek hayatla ilgili tecrübe kazandırmaya yarayan çocuk dergilerinin genel olarak şu özellikleri taşıması önerilebilir:

1. Çocukların ilgi, tecrübe ve algılamalarına uygun olarak seçilecek bir konu.
2. Somut ve dikkati dağıtmayacak ayrıntılar.
3. Kısa cümle ve paragraflardan oluşan sürükleyici bir anlatım.
4. Mantıklı sonuçlarla biten hareketli olaylar ve gerçekliğe uygun kahramanlar.
5. Çocukların anlayabileceği düzeyde ruh çözümlemeleri
6. Kabalığa kaçmaksızın olay ve konuşmalarda güldürüye yer verilmesi.
7. Her olayda heyecanlı yönlerin vurgulanması ve ayrıntılara karşı ilgi uyandırılması.
8. Metinle ilişkili olan anlamlı resimler. (Yiğitbaşı, 2014, s.43)

Çocuk dergisi alanında ilk gelişmeler Amerika Birleşik Devletleri ve İngiltere’de görülür. İlk çocuk dergisi 1751 yılında John Newbery tarafından yayımlanan The Liliputian Magazine olarak bilinmektedir. (Gürel, 2001, s.90) Çocuklara yönelik dergiler ise 19. yüzyılın ikinci yarısından başlayarak günümüze kadar gelişme kaydetmiştir:

“The Charm (1852) dergisi ise, dünyada gerçek anlamda yayımlanmış ilk çocuk dergisi olarak kabul edilmektedir. Daha sonra yayımlanan The Children’s Magazine (1799), The Child’s Companion (1824), The Children’s Friends, Infan’s Magazine, The Boy’s Own magazine (1855-1874), The Boy’s Own Paper gibi dergiler bu dergiyi takip etmişlerdir. Amerika Birleşik Devletleri’nde yayımlanan ilk çocuk dergisi The Juvenile Miscellany (1826) olarak kabul edilir. Amerika’da yayımlanan The Childrens Magazine, Parley’s Magazine, Youth’s Magazine gibi çocuk dergileri çeşitli dini toplulukların düşünce ve inançlarını yansıtan dergilerdir. Fransa’daki en önemli çocuk dergileri ise Le Musée des Familles ve Magazine d’Education et de Récréation’dur” (Okay, 1999: 133-134).

Türkiye’de ise çocuk dergiciliği alanında ilk adım 1869 yılında atılmıştır. Türkiye’de ilk çocuk dergisi ise 1869’da Sıtkı Efendi’nin Mümeyyiz dergisi olarak kabul edilmektedir. Aynı adla bir gazetenin haftalık eki olarak yayınlanan Mümeyyiz, ilk çocuk dergisi unvanına sahiptir. Eski harfli olan bu dergiyi birçok çocuk dergisi takip etmiştir. Bu dergiden sonra 1875’te Sadakat Gazetesi tarafından Çocuklara Mahsus Sadakat çıkarılmış ve o dönemde büyük bir ilgi toplamıştır. Gazete daha sonra Etfal adını almıştır. Bu dönemde çocuklara yönelik yayınlar; gazete, mecmua, ceride ve risale adları altında

haftalık, iki haftalık ya da aylık olarak yayınlanmıştır. Öte yandan diğer dergilerde olduğu gibi çocuk dergilerinde de Fransız edebiyatının tür ve konuları ağırlıklı olarak işlense de Dede Korkut, Ferhat ile Şirin, Karagöz, Nasreddin Hoca gibi halk edebiyatı ürünlerine de yer verilmiştir. En uzun ömürlü çocuk dergilerinden biri olan Çocuklara Mahsus Gazete, “kız ve erkek bütün çocukları daha iyi ahlaklı, daha bilgili hale getirmeye hizmet etmek gayesiyle” 1896’da yayına başlamış, hikâyeler, masallar, şiirler ve toplumu ya da insan sağlığını ilgilendiren konulara ilişkin yazılara da yer vermiştir. Yeni harflerin kabulü ve çocukların okullaşma oranlarındaki yükselmeyle beraber, Cumhuriyet döneminde çocuk gazete ve dergilerinin sayısı artış gösterse de önceki dönemlerde olduğu gibi yayın hayatını uzun ve kesintisiz bir şekilde devam ettirenler az sayıda olmuştur.

Okay, Eski Harfli Çocuk Dergileri (1999) kitabında 1928 Harf İnkılabına kadar çıkan eski harfli 50 çocuk dergisine yer vermiştir. Bunlardan 39 tanesi Cumhuriyet’in ilanına kadar çıkar eski harfli gazetelerdir. Geriye kalan 11 tanesi de Harf İnkılabına kadar çıkan eski harfli dergilerdir. Okay (1999) tarafından kronolojik olarak alınan bu dergiler tablo haline getirilmiştir:

Tablo 1

Eski Harfli Çocuk Dergileri

Yıl	Dergi Adı	Kaç Sayı Yayınlandığı	Yayınlandığı Yıllar
1869	Mümeyyiz	49	1869-1870
1873	Hazine-i Etfal	1	1873
1875	Sadakat	6	1875
1875	Etfal	16	1875
1875	Ayine	41	1875-1876
1876	Arkadaş	13	1876-1877
1880	Tercümân-ı Hakika	26	1880
1880	Aile	3	1880
1880	Bahçe	40	1880-1881
1881	Mecmua-i Nevresidegân	4	1881
1881	Çocuklara Arkadaş	12	1881
1881	Çocuklara Kıraat	18	1881-1882
1882	Vasita-i Terakki	4	1882

1886	Etfal	23	1886
1887	Numûne-i Terakki	9	1887-1888
1887	Debistan-ı Hired	1	1887
1887	Çocuklara Talim	9	1887-1888
1896	Çocuklara Mahsus Gazete	626	1896-1908
1897	Çocuklara Rehber	166	1897-1901
1905	Çocuk Bahçesi	43	1905
1909	Musavver Küçük Osmanlı	3	1909
1910	Mekteblilere Arkadaş	14	1910
1913	Çocuk Dünyası	94	1913-1918
1913	Ciddî Karagöz	3	1913
1913	Çocuk Yurdu	7	1913
1913	Mektebli	39	1913-1914
1913	Talebe Defteri	68	1913-1918
1913	Çocuk Duygusu	61	1913-1914
1913	Türk Yavrusu	2	1913
1913	Çocuklar Âlemi	10	1913
1913	Kırlangıç	3	1913
1914	Çocuk Bahçesi	21	1914
1914	Çocuk Dostu	13	1914
1914	Mini Mini	7	1914
1918	Küçükler Gazetesi	8	1918
1918	Hür Çocuk	3	1918
1919	Haftalık Çocuk Gazetesi	8	1919
1919	Lâne	3	1919-1920
1920	Hacıyatmaz	1	1920

(Okay, 1999, s.216-217)

Cumhuriyet'in ilanından sonra milli şuuru işleyen dergiler de yayın hayatına girmiştir. 1928 Harf İnkılabına kadar Arap alfabesiyle yayımlanmaya devam eden dergiler ise şu şekildedir:

Tablo 2

Cumhuriyet'in İlanından Sonra Çıkan Eski Harfli Dergiler

Yıl	Dergi Adı	Kaç Sayı Yayınlandığı	Yayınlandığı Yıllar
1922	Bizim Mecmua	74	1922-1927
1923	Yeni Yol	113	1923-1926
1923	Musavver Çocuk Postası	18	1923
1923	Çıttı Pıttı	4	1923
1924	Haftalık Resimli Gazetemiz	7	1924
1924	Resimli Dünya	21	1924-1925
1925	Sevimli Mecmua	13	1925
1925	Mektepliler Âlemi	6	1925
1926	Türk Çocuğu	24	1926-1928
1926	Çocuk Dünyası	30	1926-1927
1927	Çocuk Yıldızı	10	1927

(Okay, 1999, s. 217)

Cumhuriyetin ilanı ve harf inkılabıyla birlikte çocuk dergileri alanında da önemli gelişmeler görülmüştür.

“Özellikle bankaların ve gazetelerin desteğiyle birlikte birçok çocuk dergisi yayın hayatına katılmıştır. Bu dergilerden bazıları şunlardır: Türkiye Çocuk, Milliyet Çocuk, Tercüman Çocuk, Milliyet Kardeş, Başak Çocuk, Kandil Çocuk, Can Kardeş, Gül Çocuk, Bando Çocuk, Diyanet Çocuk, Şeker Çocuk, Kumbara, Pembe Dinozor, Çocuk Haftası, Çocuk Sesi, Selam, Kırmızı Fare, Mavi Kırılancı” (Şirin, 2000, s. 243).

Türkçe Öğretimi

En geniş ve genel anlamıyla eğitim, çocuk olsun, genç olsun, yaşlı olsun, insanlarda sosyal hayata ve çağa uygun tutum ve davranış değişikliği sağlamaktır (Kavcar, 1999, s. 11). Eğitimin en önemli işlevi bireyleri topluma uyum sağlayabilmeleri konusunda etkilemektir. Bu etkileme, sosyal ve ulusal değerlerimizi benimsetme, bugünün gerçeklerini gösterme, geleceğe dönük değerler kazandırma yoluyla mümkündür. Bunları kazandırmada yardımcı olacak en etkili araç edebiyattır. Edebiyat ürünleri geçmişin izini taşıyan, bugün hala

devam eden ve geleceğe ışık tutan kaynaklardır. Edebiyat ile eğitim arasındaki bağı Yalçın ve Aytaş şu şekilde açıklamaktadır:

“Edebiyat ile eğitim arasında oldukça önemli bir bağ vardır. Edebiyatın da eğitiminde konusu insandır. Birbirinden ayrı yerlerde, ayrı amaçlarda olan, birbirinden habersiz ve kendi dünyasında yaşayan insanları ruh ve zevkçe birleştiren köprüyü edebiyat kurar. Bu nedenle yüzyıllarca halkın zevkine uygun türetilmiş, işlenerek benimsenmiş ve kuşaktan kuşağa aktarılmış birçok kültürel özelliği içinde barındıran edebiyat ürünlerinden yararlanılmak gerekmektedir. Edebiyat türlerimiz bu konuda çok zengindir. Ancak bu edebi türlerin çocukların eğitiminde kullanılması konusuna yeterli önem verilmemiştir. Eğitimcilerimizin ve yardımcı ders aracı hazırlayan uzmanların bu malzemeyi doğru ve etkili kullanmaları eğitim kalitemizin gelişmesine büyük katkı sağlayacaktır” (Yalçın & Aytaş, 2016 s.38).

Öğrencilerin zihinsel, sosyal ve dilsel beceriler kazanmaları için zengin içeriğe sahip edebî ürünlere başvurulduğunda ortam öğrenciler için ilginç kılınmış olacaktır. Çocuk edebiyatının asıl amaçlarından biri de eğiticiliktir. Bu yüzden çocuk yayınları evrensel ahlâkî doğruları kazandıracak, çocuğun kişiliğini ve kimliğini geliştirerek onun toplum içinde saygın ve başarılı bir yere sahip olmasını sağlayacak özelliğe sahip olmalıdır (Yalçın & Aytaş, 2016, s.46). Türü ne olursa olsun çocuk edebiyatı ürünleri ele aldıkları konular, anlatım teknikleri ve kişi kadrosu bakımından çocukların renkli ve masum dünyasını olumlu yönde geliştirmeye, onlara birtakım değerleri, doğru davranış ve alışkanlıkları kazandırmaya yönelik olmalıdır.

Öğrencileri öğrenmeye hazırlayan dışsal uyaranların en önemlilerinden biri, öğrenme ve öğretme sürecinde sözlü ve yazılı metinleri kullanmaktır. Bu tür metinlerle öğrencilerin ilgileri çekilip dikkatleri toplanarak öğrenciler harekete geçirilmiş olacaktır. Türkçe derslerinde bu tür bir mekanizma edebî türlerin seçkin örneklerinden yararlanılarak oluşturulabilir. Bu tür ürünler gerek metin işleme sürecinin ana materyali olarak kullanılabilmesi gibi bütünleyici çalışmalarda yardımcı materyal olarak da kullanılabilir. Bu yolla sadece öğrencilerin derse olan ilgi ve dikkatleri toplanmış olunmaz, aynı zamanda onların temel dil becerileriyle zihinsel ve sosyal becerilerinin de geliştirmelerine katkıda bulunur.

Çocuk edebiyatı çocuğu hayata hazırlar. Bireysel ve toplumsal anlamda birçok konuda çocuğun gelişimini sağlar. Hikâye, masallar ve ninniler çocukların dinleme becerilerini geliştirir. Ninniler ve masallar çocukların belleklerinin gelişmesini kolaylaştırır. Çocuk edebiyatı ürünleri çocukların söz varlığını geliştirir. Edebiyat çocukta estetik zevki geliştirir. Çocuk edebiyatı planlı olmayı öğretir. Çocuk edebiyatı yoluyla kültür aktarımı sağlanır. Her çocuk güzel bir masal veya öyküyü sonuna kadar dinlemek ister. Bu sanatın insan ruhuna işleyen derin etki gücüyle meydana gelmektedir ve bu güçten eğitim için mutlaka yararlanmak gerekir. Türk dili dersleri, çocuklarımıza millî dilin, Türk edebiyatının ve Türk edebiyatı tarihinin öğretilmesi içindir. Bu dersler, milli şahsiyeti olan bir zevkin, böyle bir kültür ve tefekkürün gelişmesini sağlar. Bunu yaptığı ölçüde vazifesini de yapmış olur. (Banarlı, 2011, s. 241)

Çocuk edebiyatı ürünleri içerisinde çocuk dergileri, okurken hoş vakit geçirmeyi ve yeni şeyler öğrenmeyi sağlar. Okuma, düşünme, okuduğunu anlama gibi alışkanlıklar kazandırır. Çocuğun ruhuna canlılık verir, yaşama sevinci kazandırır. Çocuğu yaşama hazırlama ve çeşitli bilgiler kazandırma konusunda çocuğa rehberlik eder. Türkçeyi iyi bir şekilde konuşup yazmayı öğretir. Tüm bu yönleriyle çocuk dergileri çocuklar için büyük öneme sahiptir. Bu nedenle Türkçe öğretimi açısından çocuk dergilerinin araç olarak kullanılması mümkündür.

Türkçe Öğretim Programları

Cumhuriyetin ilanından günümüze kadar Türkçe Öğretim Programları yapılmıştır. İlki 1924 yılında yapılan program güncellenerek günümüze kadar gelmiş ve son program 2019 yılında yapılmıştır. Yaşanan gelişmelerin programları da etkilediğini bu tarihi süreç içerisinde görmek mümkündür. Bu programlarda ilk okuma yazmadan kıraat derslerine kadar günümüzde ise öğretim alanlarından değerler eğitime kadar birçok alana değinilmiştir. 1924 – 2019 yılları arasında hazırlanan Türkçe Öğretim Programları aşağıdaki gibidir:

Tablo 3

Türkçe Öğretim Programları

İlköğretim Birinci Kademe Türkçe Dersi Öğretim Programları	1340 (1924) İlk Mektep Türkçe Müfredat Programı
	1926 İlk Mektep Türkçe Müfredat Programı
	1930 İlk Mektep Türkçe Müfredat Programı
	1936 İlkokul Türkçe Programı
	1948 İlkokul Türkçe Programı
	1968 İlkokul Türkçe Programı
İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Dersi Öğretim Programları	1340 (1924) Lise Birinci Devre Müfredat Programı
	1929 Orta Mektep Türkçe Programı
	1931-1932 Ders Senesi Tadilatı Türkçe Programı
	1938 Ortaokul Türkçe Programı
	1949 Ortaokul Türkçe Programı
	1962 Ortaokul Türkçe Programı
İlköğretim (Birinci ve İkinci Kademe) Türkçe Dersi Öğretim Programları	1981 Temel Eğitim Okulları Türkçe Eğitim Programı
	1997 İlköğretim Okulu Türkçe Eğitimi Yazı Dersi Öğretim Programı
	2005 İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı
	2015 Türkçe Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı
	2017 Türkçe Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı
	2018 Türkçe Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı
	2019 Türkçe Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı

Çalışmanın bu kısmında programlardaki değerler eğitimi incelenmiştir. Değerler eğitimi kavramından ilk olarak 2017 Türkçe Öğretim Programında bahsedilmiştir. Daha önceki programlarda böyle bir başlık yer almamaktadır. Ancak değerler eğitimi vermeyi amaçladıklarını düşündüren bazı maddeler programlarda yer almıştır.

1924 İlk Mektep Türkçe Müfredat Programının Kıraat dersleri bölümünde şu ibare yer almaktadır: Kıraat parçaları daha ziyade ahlâki ve edebi bir mahiyette olacak, millî tarihe ve bilhassa son istiklâl mücâhidelerine, Cumhuriyet umdelerine ait parçalar bulundurulacaktır (Temizyürek & Balcı, 2015, s. 23). Bu maddeden hareketle dönemin şartları gereği vatanseverlik değeri üzerinde durulduğu anlaşılabilmektedir.

1929 Orta Mektep Türkçe Programında, Türkçe derslerinin başlıca gayeleri başlığı altında “Millî, içtimaî, ahlâkî gaye” yer almaktadır. Bu gayede beklenti şu şekildedir: Talebeye asil mefkûreler, millî vatanî, kahramanca duygular telkin etmek, seciyesini teşkile yardım eylemek, onu içtimaî, millî hayatta daha müsmir ve daha faal bir fert olmak üzere yetiştirmek (Temizyürek & Balcı, 2015, s. 157).

1931-1932 Ders Senesi Tadilatı Türkçe Programı ve 1938 Ortaokul Türkçe Programında, 1929 programında geçen “Millî, içtimaî, ahlâkî gaye” aynı şekilde yer almaktadır.

1949 Ortaokul Türkçe Programının amaçları başlığı altında 6. maddede şöyle bir ibare yer almaktadır: Öğrencide millî heyecanı kökleştiren, insanlığa faydalı, estetik bakımdan değerli düşünce ve sanat eserlerini tanıma yeteneğini geliştirmek (Temizyürek & Balcı, 2015, s. 188). 1962 Ortaokul Türkçe Programının amaçları başlığı altında aynı madde tekrarlanmıştır.

1981 Temel Eğitim Okulları Türkçe Eğitim Programının genel amaçlarında şu maddeler yer almaktadır: Onların ulusal duygusunu ve ulusal coşkusunu güçlendirmede kendi payına düşeni yapmak. Sözlü ve yazılı Türk ve dünya kültür ürünleri yoluyla, Türk kültürünü tanıma ve kazanmalarında; Türk yurdunu ve ulusunu, doğayı, hayatı, insanlığı sevmelerinde yardımcı olmak. (Temizyürek & Balcı, 2015, s. 282).

2005 yılına kadar programlar daimici ve esasici eğitim felsefesine göre hazırlanmaktaydı ancak 2004 yılında yapılandırmacı yaklaşımın benimsenmesiyle birlikte programlarda bu anlayışa göre hazırlanmaya başlanmıştır. 2005 İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı bu anlamda diğer programlardan farklı ve daha detaylı bir programdır. Bu programda da değerler eğitimi başlığına yer verilmemiştir. Ancak Türk Millî Eğitiminin genel amaçları başlığı altında şu ibareler yer almaktadır:

“Atatürk İnkılâp ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk milletinin millî, ahlâkî, insanî, manevî ve kültürel değerlerinin benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik; lâik ve sosyal bir hukuk

devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek" (MEB Türkçe Öğretim Programı, 2005, s. 1).

Programın amaçları başlığı altında ise şu maddeler yer almaktadır:

"Türk ve dünya kültür ve sanatına ait eserler aracılığıyla millî ve evrensel değerleri tanımaları; hoşgörölü, insan haklarına saygılı, yurt ve dünya sorunlarına duyarlı olmaları ve çözümler üretmeleri; millî, manevî ve ahlâkî değerlere önem vermeleri ve bu değerlerle ilgili duygu ve düşüncelerini güçlendirmeleri amaçlanmaktadır" (MEB Türkçe Öğretim Programı, 2005, s. 4).

2015 Türkçe Dersi Öğretim Programında, programın temel yaklaşımı başlığı yer almaktadır. Bu başlık altında da eleştirel, yansıtıcı ve yaratıcı düşünen, millî, manevi ve evrensel değerlere duyarlı bireyler yetiştirilmesi amaçlanmıştır (MEB Türkçe Öğretim Programı, 2015, s.4). Programın genel amaçlarında ise: Millî, manevi, ahlaki, tarihî, kültürel, sosyal, estetik ve sanatsal değerlere önem vermelerini sağlamak; millî duygu ve düşüncelerini güçlendirmek; Türk ve dünya kültür ve sanatına ait eserler aracılığıyla millî ve evrensel değerleri tanımalarını sağlamak amaçları yer almaktadır (MEB Türkçe Öğretim Programı, 2015, s.5).

2017 yılına kadar programlarda değerler eğitimiyle ilgili doğrudan maddeler olmasa da yukarıda belirtilen maddeler aracılığıyla bazı değerler üzerinde durulduğu anlaşılmaktadır. Cumhuriyetin ilk yıllarında 2017 yılına kadar tüm programlarda milli ve manevi değerlere önem verildiği görölmüştür. 2017 programı değerler eğitimi başlığının yer aldığı ilk programdır. Öğretim programında değerler eğitimi başlığı altında yer verilen başlıca ifadeler şu şekildedir:

"Değer eğitiminin amaçlarından biri öğrencilerin sağlıklı, tutarlı ve dengeli bir kişilik geliştirmelerini sağlamaktır. Bunun için bireyin çok yönlü gelişmesi önem taşımaktadır. Değerler eğitiminin süreç içerisinde kazandırılması ve yeni nesillere aktarılması kültürel devamlılık açısından son derece önem taşımaktadır. Öğretim programlarında derslerin doğasına uygun olarak kazanımlar içinde yer alan değer ifadeleri, öğrencilere hissettirilerek ve yaşantısal hâle getirilerek örtük bir biçimde kazandırılmaya çalışılmalıdır" (MEB Türkçe Öğretim Programı, 2017, s.7).

2018 Türkçe Dersi Öğretim Programında değerler eğitimi değerlerimiz başlığıyla yer almaktadır. Eğitim sistemimiz her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları

davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırma amacıyla hareket eder denilerek değerler eğitiminin programa hangi amaçla konulduğu vurgulanmaktadır (MEB Türkçe Öğretim Programı, 2018, s.4). Ayrıca programda şu ifadeler de yer almaktadır:

“Değerlerimiz, ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu olarak görülmemiştir, tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır ifadeleriyle de değerler eğitiminin tüm eğitim sürecini kapsayan bir etkinlik olduğu vurgulanmıştır” (MEB Türkçe Öğretim Programı, 2018, s.4).

2017 programından farklı olarak bu programda değerler eğitiminde yer alan değerlerin ne olduğu da “kök değerler” şeklinde verilmektedir. Kök değerler şunlardır: adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik (MEB Türkçe Öğretim Programı, 2018, s.4).

Programların sonuncusu 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programıdır. Bu program bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli olarak hazırlanmıştır. Millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren bireyler yetiştirme amacıyla olduğu programda vurgulanmaktadır (MEB Türkçe Öğretim Programı, 2019, s.3). Diğer programlardan farklı olarak bu programda değerler konusuyla birlikte yetkinlikler konusu da ele alınmıştır ve ikisinin birbirinde ayrı düşünölemeyeceğı şu cümlelerle vurgulanmıştır:

“Değerlerimiz toplumumuzun millî ve manevi kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlarımıza aktaracağımız öz mirasımızdır. Yetkinlikler ise bu mirasın hayata ve insanlık ailesine katılmasını ve katkı vermesini sağlayan eylemsel bütönlüklerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori-pratik bütönlüğündeki asli parçamızı oluşturur” (MEB Türkçe Öğretim Programı, 2019, s.3).

2018 programında olduğu gibi bu programda da aynı kök değerlere yer verilmiştir. Kök değerler ve değerlerle ilgili tutum ve davranışlar aşağıdaki gibidir:

Tablo 4

Kök Değerler

Değerler	Değerlerle İlgili Tutum ve Davranışlar
Adalet	Adil olmak, paylaşmak, eşit davranmak
Dostluk	Güven duymak, sadık olmak, yardımlaşmak, diğerkâmlık, vefalı olmak
Dürüstlük	Doğru sözlü olmak, güvenilir olmak, sözünde durmak, açık ve anlaşılır olmak, etik davranmak
Öz denetim	Öz güven sahibi olmak, davranışlarını kontrol etmek, davranışlarının sorumluluğunu alabilmek
Sabır	Tahammül etmek, azimli olmak
Saygı	Diğer insanların kişiliklerine değer vermek, empati kurmak, alçakgönüllü olmak
Sevgi	Aile birliğine önem vermek, fedakârlık yapmak, diğer insanları önemsemek
Sorumluluk	Kendisine karşı görevlerini bilmek, ailesine karşı görevlerini bilmek, çevresine karşı görevlerini bilmek, vatanına karşı görevlerini bilmek
Vatanseverlik	Toplumu önemsemek, tarihsel ve doğal mirasa duyarlılık, kurallara ve kanunlara uymak, dayanışma, çalışkan olmak, milli olaylara karşı ilgili olmak
Yardımseverlik	İş birliği yapmak, merhametli olmak, misafirperverlik, fedakârlık, cömertlik

BÖLÜM IV

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemi, evreni, örnekleme, verilerin toplanması ve analizi hakkında bilgiler verilmektedir.

Araştırma Modeli

Çocuk Haftası dergisinde yer alan tahkiyeli metinlerdeki değerleri tespit edip değerler eğitimi açısından araç olarak kullanmayı amaçlayan bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. İlişkilerin, etkinliklerin, durumların ya da materyallerin niteliğinin incelendiği çalışmalara nitel araştırmalar denir (Büyüköztürk vd., 2013, s.265). Doküman inceleme ise, belgesel tarama olarak belirtilen, geçmişteki olguların izlerini taşıyan resim, film vb. yapıtları, olgularla ilgili olarak yayınlanmış kitap, dergi vb. birtakım yazılı materyalleri analiz etmek için kullanılan nitel araştırma yöntemidir (Karasar, 2008, s. 183). Çalışmada incelenecek dökümanlar Çocuk Haftası dergisinin 692 sayısıdır.

Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evrenini Çocuk Haftası dergisi oluşturmaktadır. Örneklemine ise Çocuk Haftası dergisinin 30 Ekim 1942 tarihli bağımsız olarak çıkan ilk sayısı, 1943-1950 yıllarında yayınlanan 374 sayısı ve 1958-1964 yılları arasında yayınlanan 318 sayısında yer alan tahkiyeli eserler oluşmaktadır.

Verilerin Toplanması

Çocuk Haftası dergisinin 23 Mayıs 1958 – 22 Kasım 1961 yılları arasında çıkan 176 sayısı tez danışmanım Dr. Öğretim Üyesi Zeki Gürel ve Mehmet Tekin tarafından temin edilmiştir. Geriye kalan sayılar ise Ankara Milli Kütüphaneden temin edilmiştir.

Verilerin Analizi

Çalışmanın verileri içerik analizi ile değerlendirilmiştir. İçerik analizi amaçları belirleme, kavramları tanımlama, analiz birimlerini belirleme, konu ile ilgili verilerin yerini belirleme, mantıksal bir yapıyı geliştirme, kodlama kategorilerini belirleme, sayma, yorumlama ve sonuçları yazma aşamalarından oluşan bir tekniktir (Büyüköztürk vd., 2013, s. 241). Çocuk Haftası dergisinin yayın hayatı boyunca çıkarmış olduğu 693 sayısında yer alan tahkiyeli metinler Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2019 Türkçe Öğretim Programında değerlerimiz başlığı altında ele almış olduğu on kök değer; adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik açısından incelenmiştir. Tahkiyeli metinlerdeki değerler tespit edilmiş ve değerler eğitiminde araç olarak kullanılabilirliğine karar verilmiştir.

BÖLÜM V

BULGULAR VE YORUMLAR

Çocuk Haftası Dergisi

Çocuk Haftası dergisi, Tahsin Demiray'ın sahipliğinde yayın hayatına başlar. Basım yeri İstanbul'da yer alan Türkiye Basımevidir. Derginin Milli kütüphanede yer alan ilk sayısı 30 Ekim 1942 tarihli'dir. Dergide her hafta cumartesi günü çıkarılacağı ibaresi yer almaktadır. Bu sayısı 8 sayfadan oluşmaktadır. Baskısı mor renklidir ve fiyatı 5 kuruştur. Bu ilk sayıdan sonra iki ay dergi çıkarılmamıştır. Daha sonra 2 Ocak 1943 yılında 1. sayı denilerek 16 sayfalık bir dergi çıkarılmıştır. Bu derginin satış fiyatı 10 kuruştur ve derginin kapağında renkli bir resim yer almaktadır.

1943-1950 yılları arasında 8 yıl yayınlanan dergi daha sonra sekiz yıllık bir araya girmiştir ve 1958 yılına kadar yayın yapmamıştır. 1958 yılında tekrar yayın hayatına başlayan dergi 1964 yılına kadar 6 yıl daha varlığını sürdürmüştür. Dergi yayın hayatı boyunca ilk sekiz yıllık dönemde 374 sayı, daha sonraki 6 yıllık dönemde ise 318 sayı olmak üzere Ekim 1942'de çıkan tek sayısı ile birlikte toplamda 693 sayıyı okuyucuyla buluşturmuştur. Derginin 25 Şubat 1949 tarihli 374. sayısında yerini Arkadaş isimli dergiye bırakacağı açıklanmıştır. 28 Mayıs 1958'de ise 1. sayısı ile tekrar okuyucularına dönmüştür. Bu sayıların tamamı Ankara Caddesi no:36 İstanbul adresli Türkiye Basımevinde basılmıştır. Derginin çıkarılış amacı ile ilgili ilk sayısında şu şekilde bir ifade yer almaktadır:

“Çocuklar! Bizim candan arkadaşlarımız!

Bugün size sunulan şu küçük gazete ne emeklerle meydana geldi bilir misiniz? Mağara duvarlarına ilk resim yapan insanlardan başlayın! Sonra sırası ile taş üstüne, kerpice birtakım kargacık burgacık resimler şekiller çizen adamları düşünün. İlk alfabenin doğuşunu, papirüsü, parşömeni, mum levhacıklarını hatırlayın. Gördüğünü, bildiğini, düşündüğünü kendisinden sonrakilere anlatmak isteği ile yanan insanları, iki büküm yazı yazmaktan kamburu çıkan yazıcıların emeğini bir aklınıza getirin. Dut yaprağını, paçavrayı, odunu kâğıt yapan yazıyı kalıplarla basıp çoğaltan insanların zahmetlerini tartın. Kısacası resmi ve yazıyı şu hale getiren insanların gayretini bir düşünün! Umarım elinizdeki gazetenin ne demek olduğunu şimdi daha iyi anladınız. Bu insanlar binlerce yıldır ne diye didinip durdular? Hep kendilerinden sonrakiler için faydalı bir iş yapmak düşüncesi ile değil mi? İşte bu gazeteyi çıkaranların yüreği de aynı istekle doludur. Size faydalı olabilirsek bizim için ne mutlu! Fakat yorgunluklarımızın en büyük karşılığı; sizin de sizden sonrakiler için -ne yolda olursa olsun!- öz verilikle çalıştığınızı görmek olacaktır” (ÇH, 1943/1:3).

Bu yazıdan derginin zor şartlar altında ve büyük emeklerle çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle okuyuculardan derginin değerini bilmeleri ve kendilerinin de gelecekte böyle işler yapmaları beklenmektedir. Dünya Eğitim Örgütü’ne göre bir çocuk dergisinin biçim ve içerik açısından taşınması gereken özellikler (Kıbrıs, 2010, s. 361) ve bu özelliklerin hangilerini Çocuk Haftası dergisinin taşıdığı aşağıdaki tabloda verilmiştir:

Tablo 5

Çocuk Dergilerinin Taşınması Gereken Özellikler

Çocuk Dergilerinin Taşınması Gereken Özellikler	Çocuk Haftası Dergisi
Siyasi, edebi ve ilmi olayların basit şekilde sunulduğu bir esas makale	
İlginç bir ahlaki konuşma (sohbet)	X
Folklordan ve her ülkenin halk geleneklerinden alınmış bir hikâye veya masal	X
Biri erkek, öteki kız çocuklara uygun olmak üzere iki tefrika	X
Posta pulları koleksiyoncularıyla ilgili haberler	
Nakış, dokuma, model oyma ve fotoğrafçılık işleri üzerine bilgiler	X
Güzel bir yazı veya şiir, müzik, tiyatro, opera, bale, resim, heykel ve anıt gibi bir sanat eserinin açıklanması	X
Doğru, zararsız ve güldürücü resimleri bulunan eğlendirici bir sayfa	X
Çocuk hayatının gelişmesini ve değişim yönlerini gösteren yazılar	
Milli ve milletlerarası sanatçı, iş adamı ve kahramanların biyografileri	X
Hayvanlar, bitkiler, keşif ve icatlar âlemi	X
Çocuklarca hazırlanmış olan resim, manzume, hikâye, mektup ve eleştiri gibi yazılar	X

Tabloya baktığımızda maddeler daha da artırılabilir. Ancak bu tablodan hareketle çocuk dergilerinin bulundurulması gereken on iki özellik vardır. Bunlardan dokuz tanesi Çocuk Haftası dergisinde de bulunan özelliklerdir. Günümüzden yaklaşık yetmiş yıl önce çıkarılmaya başlayan bu dergide yukarıdaki özelliklerin mevcut olması derginin özenle hazırlanmış kaliteli bir dergi olduğunun göstergesidir. Henüz eğitim alanında yeterince çalışma yapılmamış günümüzdeki yaklaşımların öğretim yöntem ve modellerinin bilinmediği bir dönemde günümüzde çıkmış dergiler gibi okunabilecek özelliğe sahip olması Çocuk Haftası dergisinin ne kadar değerli olduğunun başka bir kanıtıdır. II. Dünya Savaşı ve daha sonraki sıkıntılı dönemlerde çıkarılan bu dergi dönemin şartları göz önünde bulundurulduğunda gayet başarılı bir dergidir diyebiliriz. İnsanların alım gücünün çok düşük olduğu zamanlarda bu dergi neredeyse çeyrek asır varlığını sürdürebildiyse bu da dergiyi hazırlayanların ve içerisinde eserleri bulunan yazarların başarısıdır.

Çocuk Haftası Dergisindeki Yazarlar ve Eserleri

Dergide birçok yazar yer almaktadır. Günümüzde baktığımız zaman bu yazarların çocuk edebiyatı açısından önemli ve başarılı isimler olduğunu görmekteyiz. 1942-1964 yılları arasında çocuklar için eserler yazan ve çocuk edebiyatına katkıda bulunan, Çocuk Haftası dergisinde de birçok eserin altına imzalarını atan yazarların isimleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Bazıları dergi için yazmış bazıları ise yazdığı romanların, hikâyelerin dergide tefrikalar halinde sunulmasına izin vermiştir. Bu yazarlar ve eserleri şunlardır:

Tablo 6

Çocuk Haftası Dergisindeki Yazarlar ve Eserleri

Yazarlar	Dergide Yer Alan Eserleri	Eser Sayısı
A. Efnan Bilgin	Her Şeye Göz Yummanın Sonu İlk Adım Şermin Yersiz Bir Kıskançlık	4
Abtullah Ziya Kozanoğlu	Cengiz Han'ın Hazinesi Karındaşım Oğuz Han	3
Adnan Erim	3 Cüce 4 Kardeş Ağaçkakanın Hikâyesi Akıllı Hüseyin Altın Elmalar Altın Irmak Altın Kardeşler Altın Kaz Altın Kralı Altın Kuş Altın Vadi Anne Sevgisi Av Köpeği Avcı İle Sihirbaz Avcılar Ayhan Ve Gülpembe Babanın Hatası Balıkçı İle Karısı Balinanın Hikâyesi Başarının Sırrı Bıldırcınla Çulluk Burnu Büyük Hasan Cengiz Han Ve Şahini Cennet Adası Cesur Eskici Çare Çoban Kızı	111

Dalkavuk Yusuf
Demir Alp
Deniz Kızı
Devenin Kamburu
Dört Kardeş
Düşmanla Karşı Karşıya
En Güzel Kuş
En Küçük Kardeş
Eskicinin Oğlu
Fenaliğin Sonu
Filin Hortumu
Göklerde Bir Savaş
Gülle Bülbül
Güzel Gün
Güzel Prenses
Hayal
Horozun Aklı
Hükümdar Ve Uşağı
Hükümdarın 3 Kızı
Hükümdarın Müsabakası
Hükümdarın Oğlu
Hükümdarla Bilgin
Hükümdarla Soyguncu
Hüseyin'in Ayakkabısı
Hüseyin'in Rüyası
İhtiyar Oduncu
İki Kardeş
İplikçi Kız
İyi Kız
İyiliğin Karşılığı
İyilik-Fenalık
Kader
Kahraman Oğuz
Kar Çocuk
Kara Kadın
Kara Yılan
Karga Kız
Kedinin Hikâyesi
Kelebeğin Hikâyesi

Kibirli Kız
Kimsesiz Çoban
Komşu Köy
Korkak Geyik
Köstebek
Kurbağa
Kurtaran Ses
Kurtla Tavşan
Kutlu Su
Küçük Kardeş
Küçük Osman
Küçük Prens
Maymunun Sarayı
Mesut Ülke
Oduncunun 3 Oğlu
Oduncunun Kızı Gül
On İki Kardeş
Pabuçların Sırrı
Paranın Kıymeti
Peri Kızı İle Yılmaz
Periler Ülkesi
Saksağanın Yuvası
Sevginin Kardeşleri
Seyahatlerim
Sihirbaz Ayakkabıcı
Sihirli Şişe
Sinirli Örtü
Taş Bebek Prenses
Taş Kalpli Prenses
Tavşan Yuvası
Tavşanın Yavrusu
Tekirin Tecrübesi
Tekirle Bahadır
Tembel Çocuk
Tembel Kız
Uçan At
Uğursuz Ekmekler
Uğursuz Şato
Üç Ödev

	Yabani Kedi Yeni Serüvenlere Doğru Yusuf'un Kamburu Zavallı Kız Zeki'nin Marifeti Zengin Ülke	
Ahmet Bülent	Atlas Okyanusunda Çocuklar Cumhuriyeti	1
Ahmet Çavuşoğlu	Eyfel Kulesi	1
Ahmet Nazım Tamac	Bey Kızı ve Mavi Işık Efenin Günahı Kurt ve İnsan Tahtacı Köyünden Tahtalı Köye	4
Ali Cülmüt Soycan	Ahmet'in Verdiği Ders Çocuk Kahramanlar: Avcı Küçük Kahya Çocuk Kahramanlar: Bir Türk Çocuğu Çocuk Kahramanlar: Dadaş Dursun Çocuk Kahramanlar: Deli Fişek Arif Çocuk Kahramanlar: Kahraman Makbule Çocuk Kahramanlar: Kara Mehmet Ali Çocuk Kahramanlar: Savaşın Neticesini Değiştiren Çocuk Hükümdar Çocuk Kahramanlar: Türkün İzzetinefsi Çocuk Kahramanlar: Yetim Avni Çocuk Kahramanlar: Aşçı Hidayet Çocuk Kahramanlar: Barnak Ali Çocuk Kahramanlar: Batarya Kurtaran Çocuk Çocuk Kahramanlar: Bölüğün Oğlu Çocuk Kahramanlar: Düşman Siperlerinde Çocuk Kahramanlar: Düşmandan Öcümü Almadım Daha Çocuk Kahramanlar: Efe Recep Çocuk Kahramanlar: Filiz Hüseyin Çocuk Kahramanlar: Galiçya Cephesinde Bir Türk Çocuğu Çocuk Kahramanlar: Hatip Halil Çocuk Kahramanlar: İki Gemici Kardeş	46

	Çocuk Kahramanlar: Küçük Ahmet Çocuk Kahramanlar: Mukaddes Vazife Çocuk Kahramanlar: Müfrezenin Maskotu: Hayri Çocuk Kahramanlar: Saka Ömer Eldiven Fedakâr Mehmet Garib'in Ölümü Gazeteci Çocuk Görünüşe Aldanmamalı Kaçakçı Kefil Kıssadan Hisse: Ders Kıssadan Hisse: İhtiyar Adam ve Oğulları Kıssadan Hisse: Yankı Kuvvet Birlikten Doğar Küçük Asker Midillinin Değeri Robin Hud'un Maceraları Savaş Dönüşü Savaşçı Köpek Serseri Son Pişmanlık Fayda Vermez Son Vazife Vidhan Azabı Yedibela Aydın	
Ali Taner	Keloğlan	1
Asım Yeğınobalı	Akıllı Papağan Buz Fabrikası İhtiyar Ağustos Böceğı Ümit İle Kısmet Vidhan Azabı	5
Attila Cenkmn	Kuyruksuz Tilki	1
Avni Dürüst	Kurt İle Tilki	1
Aysel Elagöz	Ceylan Yaralanınca	1

Ayşe Yamaç	Bambi	1
Ayten Erman	Sabırlı Kız	1
Azmi Turhan	Testi	1
Baha Kayserilioğlu	Altın Saçlı Güzel Kız	1
Berat Nihal Emre	Neler Oldu	1
Cahit Uçuk	Ağlayan Söğütler Garip Kuşun Yuvası Herte Verte Pitte Üç Köpekli Avcı	4
Celal Sıtkı Gürler	Köyde Bayram	1
Cemil Cahit Cem	Bakmak Ve Görmek Bir Gece Yolculuğu Dev İnsan Emeksiz Kazanç Olmaz Karınca Kadar Önemimiz Yok Kırda Kaybolan Adam Pire Çocuk Soğukkanlı Kime Derler	8
Deniz Dümer	Konuşan Bülbül	1
E. Esenkova	Zavallı Bobi	1
E. Toygar	2 Akıllı Ahmedin 50 Lirası Aksilik Ammisininoğlu Asama Bir Çocuk Toplantısı Bizim Muavin Doğum Günü	31

Eminenin İntikamı
En Büyük Ceza
Finonun Marifeti
Güzel Bir Karar
Hangisi Haklı
İyilik Boşa Gitmez
Korku Dağları Bekler
Kurnaz Haydutlar
Mikrofondaki Vızıltı
Ne Anlayış
Nezleye İlaç
Nonoş
Obur Hasan
Ormanda Bir Gece
Ormandaki Ev
Sihirli Yakut
Şişedeki İlaç
Tabansız Terzi
Tatlı Su
Terlikçinin Kızı
Uğurlu Elma
Yanlışlık
Yaşar Reisin Sırrı

Edip Köknel

Adsız Köpek
Asil Çocuk
Babanın Dönüşü
Beklenmeyen Misafir
Bir Kahraman
Dağa Çıkan Avcı
Dedemin Kedileri
Demir Bilek
Dilenci
Hırsız
İnsanı Baştan Çıkaran Koridor
Kartal Yuvası
Konuşan Kaya
Kurt Dayı Balık Tutuyor
Küçük Anne

20

	Memişin Köpeği	
	Sihirbaz Ve Karasakal Oduncu	
	Sözünü Tutamayan Kral	
	Şeytanın Köprüsü	
	Tilki Kardeş	
Ekrem Bismil	Ah Şimdi	79
	Anne Sesi	
	Arkadaşlık	
	Aşı	
	Atatürk	
	Ayten	
	Baba Sevgisi	
	Baki	
	Belkis Ve Yengesi	
	Berber	
	Binlerceden Biri	
	Bir Afrika Masalı	
	Bir Yazar	
	Borç	
	Canavar	
	Cinayet	
	Çingene Prens	
	Çocukluğunu Kaybeden Adam	
	Dağ Bülbülü	
	Dilenci	
	Doktor	
	Dostum Miki	
	Evin Neşesi	
	Fal	
	Fatoş Ve Miki	
	Fikretin İki Evi	
	Futbol Topu	
	Güler	
	Hepimiz Böyle Olsak	
	Her Şeyin Üstünde	
	Herma	
	Hırsız Çocuk	
	İki Kardeş	

Jale
Kavganın Tadı
Kaybolan Arkadaş
Korkak Demir
Kuş Yavrusu
Küçük Bay
Küçük Kemal
Küçük Ressam
Küçük Sokağın 5leri
Lütfiye
Meyva Bahçesi
Mini Mini
Müsamere
Nurten
O Bir Anne İdi
Oyun
Özcanın Özlemi
Pembe Elbise
Raif'in Ninesi
Rauf
Sarıkız
Satılan Mal
Satılık Kız
Sevim
Sığıntı
Sigara
Sihirli Yüzük
Simit Tepsisi
Simitçi Zehra
şaka
şule'nin 10 Kuruşu
Tahta Kutulu Çocuk
Tayaklı Delikanlı
Topal Haydut
Tramvay
Yağmurlu Bir Gündü
Yara
Yaralı Dişi Kaplan
Yazık Oldu

	Yeğenim Nuri Yemek Okumak Yeni Elbise Yeşil Vazo Zavallı Baba Zeki Çocuk Zekiye Zıp-Zıp	
Emin Cenkmen	Akıllı Soytarı Akıllı Terzi Sihirli Çömlek Sihirli Kaval	4
Enver Behnan Şapolyo	Alageyik Atalık Alp Bozkurt Bumin Han Çolbu Dalyan Alp Dede Korkut'tan: Aruz Koca Dede Korkut'tan: Aslan Basat Dede Korkut'tan: Bamsı Böyrük Dede Korkut'tan: Bânu Çiçek Dede Korkut'tan: Boğaç Dede Korkut'tan: Burla Hatun Dede Korkut'tan: Canavarın Hazinelele Dede Korkut'tan: Deli Kurçar Dede Korkut'tan: Deli Ozan Dede Korkut'tan: Derse Han Dede Korkut'tan: Kale Beyinin Kızı Dede Korkut'tan: Kara Budak Dede Korkut'tan: Kara Çoban Dede Korkut'tan: Kırk Kız Dede Korkut'tan: Kırk Yiğit Dede Korkut'tan: Salur Han Dede Korkut'tan: Tepe Göz Ergenekon Kan Turalı	31

	Kürşad Mete Han Nehre Uçan Kahraman Oğuzata Sungur Tekin Tilki İle Mandanın Kardeşliği	
Erdoğan Sevgin	Altın Yağmuru Azgın Timsah Balonla Uçmağa Kalktılar Benzini Tükenmişti Bir Annenin Fedakârlığı Düdüklü Tencere Eden Bulur Heykeli Dikilen Köpek Kaçırılan Çocuk Kâğıdın Anlattıkları Kaleci Kuş Kanundan Kaçılmaz Kılıç Balığının Marifeti Küçük Haylaz Nasreddin Hoca Nehire Düşen Çocuk Okula Askerlerin Himayesinde Gidiyor Otomobile Saldıran Domuz Panter Postacılık Sadık Köpek Şehri Birbirine Kattı Yırtıcı Kaplan	23
Erol Delen	Aslan Olmak İçin	1
Erol Nallayıcı	Arkadaş Sevgisi Hamalın Kalbi Küçük Kulübe Otobüs Kazası Simit Tekinsiz Ev	7

	Tuzak	
Ertan Nallayıcı	Ayran Testisi Küçük Kahraman	2
F. Cemal Oğuz Öcal	Kış Baba	1
F. Böke	Bir Damla Su	1
F. Canan Cem	Dört Kardeşin Hikâyesi	1
Fahamet Öğün	Asil Dilenci Ayşeciğın Kuşları Okul Hasreti	3
Feriha Birgin	Anlatma Oyunu Çöpçatan Baba	2
Fikret Arıt	Küçük Fedailer	1
Gönül Suveren	Katil	1
Güner Değer	Bay Ahmedin Maymunları Fedakâr At Hint Masalı İhsan Amcanın Armağanı Kırmızı Elmalar Köşkün Yeni Sahipleri Papağan Şakanın Sonu	8
H. Fikri Verel	Plastik İnsanlar Ülkesi	1
Hadi Tamer	Garip Hasta	1
Hakkı Ercan	Bombalar Patlarken Düşmana İlk Kurşunu Atan Efe Gece Baskını	12

	Hasan Çavuş Koca Ali Köye Dönüş Osman Nuri Bey Sakarya'dan Bir Hatıra Savaşa Giderken Şehidin Oğlu Tren Geçerken Yörük Ali Efe	
Halim Yağcıoğlu	Alevden Denizde Mumdan Gemiler Ali Dayı Ve Karısı Aptal Devle Akıllı Balıkçı Arman'ın Yüreği Babacığım Babacığım Bebek Nene Beyaz Güller Bozuk Organlar Müzesi Çoban Masalı Dilencinin Oyunu Dilencinin Oyunu Dudum Ağlar Kurum Ağlar Edik İle Bedik Karabaş Kes Doğan Kim Çok Yaşamış Küçük Al Gelinciğin Masalı Limon Kız Midas'ın Altınları Muradına Eren Kızın Masalı Oduncu Yunus Promete Serçeyle Tilki Sır Süpürgecinin Kızı Tuz Masalı Ülkü Okulu	27
Hamid Gündoğdu	? Meselesi 10000 Metre	42

Anne Sevgisi
Artık Barışalım
Ay Doğarken
Baskın
Ben Sarı Efeyim
Bire 5
Bütün Türk Kızları Gibi
Büyücü Kadın
Casus
Çoban Ve Sevgili
Damarımızdaki Kan
Deniz Aslanı
Fena Kalpli Kocakarı
Gökten İnen Bir Melek
Gülmeyen Ece Ve Küçük Çoban
Harun Reşidin Tesbihi
Hep Vatan İçin
Hepimiz
Her Şeyden Önce Vatan
Hizmetçinin Kızı
İki Kardeş
İyilik Perisi
Kahramanlar Kahramanı
Kahramanlar Ülkesi
Kara Kedi
Kesik El
Ortasından Kesilen Adam
Öç
Ölümler Evi
Ölüm Geçidi
Sana Ne Mutlu
Savulun Sarı Efeler Geliyor
Sır
Sihirbaz Mı?
Sihirli Kaval
Son Dakika
Su Perisi
Uzun Kılıçlı Kahraman
Yarın Ordayım

Yemişler Olunca		
Hüsnü Tunca	Yuva	1
İbrahim Böke	Ali Babanın Keçisi Uyku İlacı	2
Kemal Birkan	Aslan Kovan	1
Kemalettin Tuğcu	3 Arkadaş 4 Kardeşin Hikâyesi Ah Bu Çocuklar Altın Rüyası Anasının Kuzusu Arabanın Köpeği Arkadaş Kalbi Atlı Karınca Babasının Oğlu Beklen Baba Bengal Ormanlarında Benim Babam Bir İç Acısı Bitişik Komşular Bizim Mahallenin Çocukları Canavar Çalınmış Çocuklar Çalma Kapımı Çalarlar Kapını Çile Çocuk Pazarı Çocuklar Adası Dağ Keçisi Demir Adam Dursun Dayıyı Kim Kaçırđı Dürbün Ekmek Parası Görünmeyen Yolcu Hayat Budur Helalinden Hırsızın Oğlu	77

Hortlağın Köpeği
İçler Acısı
İhtiyar Bakkal
İnci Terlik
İnsanlık Dersi
Kahramanlık
Kaplan Avı
Karabiber
Kardeşim Tomris
Kasırğa
Kavgaya Giderken
Kır At
Kısmet
Kimsesiz Adam
Kimsesiz Çocuklar
Kimsesizler
Korkusuz Adam
Kömürlük
Köpek Balığı
Köy Çocuğu
Köye Gelen Yabancı
Kurt Köpeği
Küçük Adamlar
Küçük Bey
Küçük Gazeteci
Küçük İsmail
Küçük Kaptan
Küçük Mirasyedi
Maymunlar Adası
Mektep Arkadaşı
Öksüz Murat
Pasifikte Bir Türk Genci
Sarı Benizli Adam
Sarı Şamdanlar
Sarı Hastalık
Sedefli Çakı
Sıra İle Arkadaş
Suç Cezasız Kalmaz
Tanrı Misafiri

	Üvey Baba	
	Varan 5	
	Yaman Bir Binici	
	Yaprak Dökümü	
	Yeraltı Şehri	
	Yuvadan Uzak	
	Zafer Dönüşü	
	Zavallı Büyük Baba	
Leyla Soykut	Anne Sevgisi	35
	Arabanın Altındaki Çocuk	
	Avcının Anlattıkları	
	Burun Hikâyesi	
	Bülbül	
	Can Sıkıcı Misafir	
	Canlı Eldiven	
	Ceza	
	Çağatay	
	Çirkin Ördek Yavrusu	
	Çuvaldız	
	Davetsiz Misafir	
	Değirmenci Ali	
	Doğruluğun Mükâfatı	
	Doktorun Kurnazlığı	
	Fırtına	
	Hırsız Yakalayan Kız	
	İhtiyar Avcı	
	Kahraman Fındık	
	Kar Tanesi	
	Kaval Sesi	
	Kemal Yüzmeyi Nasıl Öğrendi	
	Kilere Giren Hırsız	
	Küçük Obur	
	Papağan	
	Papatya	
	Piyango	
	Sevinç'in İntikamı	
	Sihirli Kuşak	
	Söz Dinlemiyen Küçük Keçi	

	Şımarık Prenses	
	Turnalar	
	Üvey Ana	
	Yangın	
	Yılan	
M. Cahit Gündoğdu	Attila'nın Hazineleeri	1
M. Oktay	Arab Atı	53
	Ayının Kuyruğu	
	Babam İtfaiyeci İdi	
	Balıkçının Zekâsı	
	Bir Deniz Kazası	
	Bir Hikâye İçin	
	Bir Kasırğa	
	Bir Konser	
	Bir Köpek, 1 Lira, Bir Pantolon	
	Budalanın Budalası	
	Büyük Babam	
	Cambaz	
	Cinayet	
	Çekirge Sürüleri	
	Değiş Tokuş	
	Demircinin Mezarı	
	Denizci Çocuğu	
	Fakir İnsanlar	
	Fakir Kunduracı İle Zengin Adam	
	Haziran Günü	
	Hepimiz Birimiz Birimiz Hepimiz İçin	
	Hırsızlar Geçidi	
	Hoş Bir Armağan	
	İki Zengin	
	İnliyen Kaval	
	İnsanlık	
	İyi İlaç	
	Kar Kız	
	Karınca Savaşı	
	Köpek Ve Para Torbası	
	Kör İle İnmeli	

Kötü Bir Hareket
Kudurmuş Köpek
Kurbağa Çocuk
Kurt Ayı
Küçük Anne
Mavi Sakallı Adam
Miço
Ormanda
Para Çantası
Parmak Çocuğun Dönüşü
Parmak Çocuk Dünyayı Dolaşıyor
Pastadan Ev
Soğukkanlılık
Sonuncu
Şarlo
Taç
Üç Aday
Yaman Bir Aslan Avcısı
Yaralı Kaplumbağa
Yenilen Korku
Yer Sarsıntısı
Yeşil Derili Aslan

M. Rona

3 Ahbaplar
Ali Dayı'nın Fedakârlığı
Altın Saçlı Güzel Kız
Anne Sevgisi
Arab Atı
Arkadaşlık Duygusu
Ayının Kuyruğu
Belkis Ve Yengesi
Borç
Can Kurtaran Maymun Monk
Cesur Eskici
Cumhuriyet
Çağatay
Çocuk Ve İhtiyar
Dalak Hasan
Denizci Çocuğu

52

	Dişleri Fırçalanan Köpek	
	En Küçük Kardeş	
	Eski Tava	
	Eskicinin Oğlu	
	Eve Dönüş	
	Fakir Baba	
	Gümüş Kapının Arkasında Ne Var	
	Gündoğdu	
	Hakanın Sakalı	
	Hayal	
	Hayatımı Kaplan Kurtardı	
	Haznedar	
	Her Şeyi Bilen Adam	
	Hırsızlık	
	Hükümdarla Mustafa	
	İhtiyar Köylü	
	İlk Adım	
	Kahraman İhtiyar	
	Kaybolan Çocuk	
	Korkak	
	Korkunç Dakikalar	
	Korkunç Gece	
	Küçük Filozof	
	Lütfiye	
	Oduncu İle Oğlu	
	Papağanın Hatıraları	
	Rauf	
	Sayılı Kahramanlar	
	Şarkıcı	
	Şeytan Adasından Kalan Kaatil	
	Şişirme Düdüğü	
	Taş Kırıcı	
	Tembel Kız	
	Tutumlu Çocuk	
	Tüccarın Verdiği Ders	
	Yeşil Vazo	
Mahmut Attila Aykut	40 Yımlı Ali Amca	31
	Artık Gönlü Rahat	
	Avrat Yanında Er Ağlamaz	

Ayran Kabarınca
Bir Tarihin Destanı
Bodur Ahmet
Cinayet
Cumhuriyet Baba
Çapkın Ayşe
Damlalar Göl Olur
Eşek Değil Sıpa
Fatoş'un Köpeği
Gelmeyen Yolcular
Gizli Adanın Çocukları
Harp Madalyası
Kızıl Elma
Kiraz Paketindeki Mektup
Kuru Kafa
Necdet'in Bebeği
Ölüler Tapınağı
Rüzgârın Çektiği Piyango
Sabrın Son Takati
Sahte Hedef
Sığırtmacın Hediyesi
Son Günahı
Son Yaprak
Tahta Kasatura
Tom Amcanın Tayyaresi
Tuzak
Tükürük
Türkan'ın Kuzusu

Mahmut Fazıl Ülküer

Acı Bir Ders
Alinin Kabağı
Altın Yumurtlayan Tavuk
Antika
Bir Ziyafet
Çoban
Çopur Ali
Dalak Hasan
Değirmenci Sabahat
Deniz Kuşları

38

	Deve Kini	
	Gece Yarısı Gelen Misafir	
	Hacer Korkak	
	Her şeyi Bilen Adam	
	İki Kardeş	
	İncili Hatun Ve Marifeti	
	Kervan	
	Kırlangıç Yavruları	
	Kiraz Bahçesi	
	Köpeğin Verdiği Ders	
	Kundura Topuğu	
	Kuş Beyni	
	Kuş Masalları	
	Kuş Yuvaları	
	Kuyumcu Hasan	
	Küçük Hüseyin	
	Küçük Ömer	
	Küçük Sandalcılar	
	Leylek Gagası	
	Ördek İle Tilki	
	Salman Dayı	
	Sazlık Göl	
	Sepetçi	
	Tüccarın Verdiği Ders	
	Üç Göçmen Kardeş	
	Yıkılan Köy	
	Yoksul Çocuklar	
	Yolcu Kuşlar	
Mehmet Ali Yılmaz	İftira	1
Mehmet Hülagü	Altın	10
	Bir Manevra Gecesi	
	Cici	
	Define	
	Hırsız	
	İyilik Ve Fenalık	
	Kum Bulutu	
	Vatan Dedesi	

	Vazife Yardım	
Murat Onat	Aslan Avı Bisiklet Hırsızı Fare Kapanı Haylaz Dursun İnsan Avı Kahraman Onbaşı Kırmızı Elmalar Korku Kurnazlık Kuş Yuvası Okul Hasreti Piyango Bilet Üzüm Salkımı Yaramazlığın Sonu	14
Münir Aysu	On İki Elma	1
Münir Hayri Egeli	Munzur Peri	1
Nazım Dersan	Firavunun Gerdanlığı	1
Necip Altıntaş	Devenin Çiftesi	1
Necla Çarpan	Balon	1
Nermin Milar	Ateş Pars	1
Nermin Özdeş	Açıl Sofra Açıl	1
Nezahat Aksoy	Bir Yudum Su	1
Nezahat Kocatürk	Altın Yumurta Yumurtlayan Tavuk Bir Gecede Bir Çift Terlik Bir Hırsız Deli Mehmet	9

	Keloğlan Lahana Hanım Oh! Arap Sebatsız Çocuk Üç Deli Kızkardeş	
Nihal Yalaza Taluy	Anne Tembel Olursa Atlayış Durmuş'un Sallakuyruğu Kirpi Celile Küçük Bimbo Mavi Çanta Nihat Erkut	7
Nihal Yeğınobalı	Balık Bir Başka Oda Bisiklet Parası Bizim Hırsız Bobi'nin Marifetleri Cambaz Çirkin Faruk Hanife'nin Talihi Kadife Elbise Leylaklar Altında Şehzade İle Dilenci Şeytanın Verdiği Çikolata Şımarık Kız Yok, Gitti	14
Nilgün Arıt	İki Yol Kıssadan Hisse: Ana Kuş ve Yavruları Kıssadan Hisse: At ve Eşek Kıssadan Hisse: Ayının Dedikleri Kıssadan Hisse: Baba Ve Oğulları Kıssadan Hisse: Birlikten Kuvvet Doğar Kıssadan Hisse: Çam Ağacının Derdi Kıssadan Hisse: Gerçek Dost Kıssadan Hisse: İyi Arkadaş Kıssadan Hisse: İyilik Boşa Gitmez	17

	Kıssadan Hisse: Kabul Ediyor musunuz?	
	Kıssadan Hisse: Kendini Beğenmiş Saat	
	Kıssadan Hisse: Kibirli Mürdüm Eriği	
	Kıssadan Hisse: Küçülen Köpek	
	Kıssadan Hisse: Plaklar ve Körük	
	Kıssadan Hisse: Sütçü Kız	
	Kıssadan Hisse: Yoldaki Üzüm Sepeti	
Nimet Çalapala	Ağaç Kurdu Yazlıkta	16
	Bahçede	
	Devlet Baba	
	En Büyük Bayram	
	Eski Dostlar	
	Eski İstanbul	
	Evimiz Ailemiz	
	İstanbul’u Nasıl Aldık	
	Kış Baba	
	Kirazlar Oldu	
	Küpelî Kız	
	Mor İpekli Elbise	
	Posta-Telgraf	
	Tembel	
	Tutum	
	Yeni Yıl	
Nur Birgi	Kaybolan Saat	2
	Şişirme Düdük	
Oğuz Gözen	Garip Baba	4
	Hırsız	
	Meçhul Güller	
	Vatan Her Şeyden Üstündür	
Oğuz Özdeş	2 Arkadaş	40
	Ağustos Böceği İle Karınca	
	Ahmed Ağanın Oğlu	
	Ali Babanın Köpeği	
	Ali’nin Sevgisi	
	Alinin Maymunu	

Alinin Sevgisi
Ana Kalbi
Arkadaş Hediyesi
Arkadaşlık Uğruna
Ayrılık Acısı
Başlangıç Ve Son
Beklenen Torun
Bir İzcilik Hatırası
Bir Rüyanın Masalı
Çiçekçi Güzeli
Çikolata Kutusu
Çomar
Dağ Başını Duman Almış
Doğruluğun Zaferi
En Sadık Dost
Fakir İle Zengin
Güzel Amca
Güzel Nasihat, Tatlı İlaç Gibidir
Hakanın Kızı
Hasis Çiftçinin Rüyası
Kaniye Kahramanları Karapence
Kral'ın Armağanı
Kurban Bayramı
Küçük Kör
Mercan
Nasihat
Oğuz Han
Robenson
Saka Kuşu İle Oduncu
Sedad'ın Acısı
Tuna Nehri Akşam Diyor
Tutumlu İrfan
Yavuz'un Pençesi
Yaylada Kaybolan Atlar

Okta Akbal	Bir Ailenin Dört Çocuğu	2
	İşçi	
Orhan Tekin	Ayının Kuyruğu	6
	Eski Tava	

	Kayıp Cüzdan Sayılı Kahramanlar Taş Kırıcı Yıldız Çiçeği	
Oya Ece	Bir Kelimecik Harun Reşit ve Şair Omlet Pişmeyecek Sen Doğru Ol Eğri Cezasını Bulur Zor Bir Bilmece	5
Ömer Tanoğlu	Bir Ağacın Hikâyesi	1
Özay Sunar	Çirkin Faruk Demir Bilek Mehmet Çavuş Ezop'tan Hikâyeler: Adam ve Heykel Ezop'tan Hikâyeler: Ahırdaki Geyik Ezop'tan Hikâyeler: Ardıç Kuşu ve Kırlangıç Ezop'tan Hikâyeler: Arılar ve Bakıcısı Ezop'tan Hikâyeler: Aslan ile Tilki Ezop'tan Hikâyeler: Aslan Payı Ezop'tan Hikâyeler: Aslan ve Boğa Ezop'tan Hikâyeler: Aslan ve Fare Ezop'tan Hikâyeler: Aslan ve Tavşan Ezop'tan Hikâyeler: Aslan ve Yılan Ezop'tan Hikâyeler: Âşık Aslan Ezop'tan Hikâyeler: At ve Aslan Ezop'tan Hikâyeler: At ve Aslan Ezop'tan Hikâyeler: At ve Domuz Ezop'tan Hikâyeler: At ve Eşek Ezop'tan Hikâyeler: At ve Seyis Ezop'tan Hikâyeler: At ve Yük Taşıyan Eşek Ezop'tan Hikâyeler: Avlanan Kunduz Ezop'tan Hikâyeler: Ayı ve Arı Kovanları Ezop'tan Hikâyeler: Ayı ve Tilki Ezop'tan Hikâyeler: Boğa ve Eşek Ezop'tan Hikâyeler: Cömert Aslan Ezop'tan Hikâyeler: Çiftçi ve Leylek Ezop'tan Hikâyeler: Çoban Köpeği ve Âdi Köpek Ezop'tan Hikâyeler: Çoban ve Koyun	106

Ezop'tan Hikâyeler: Çoban ve Kurt Yavrusu
Ezop'tan Hikâyeler: Çocuk ve Fındıklar
Ezop'tan Hikâyeler: Çocuklar ve Kurbağalar
Ezop'tan Hikâyeler: Domuz ve Kurt
Ezop'tan Hikâyeler: Engerek Yılanı ve Törpü Diller
Ezop'tan Hikâyeler: Erkek Karaca ve Asma
Ezop'tan Hikâyeler: Esir Düşen Trampetçi
Ezop'tan Hikâyeler: Eşeğe Kafa Tutan Domuz
Ezop'tan Hikâyeler: Eşek ve Kurbağalar
Ezop'tan Hikâyeler: Eşek ve Küçük Köpek
Ezop'tan Hikâyeler: Eşek, Köpek ve Kurt
Ezop'tan Hikâyeler: Fare ve Gelincik
Ezop'tan Hikâyeler: Fare ve Kurbağa
Ezop'tan Hikâyeler: Guguk Kuşu, Serçe ve Baykuş
Ezop'tan Hikâyeler: Gümbürdeyen Dağ
Ezop'tan Hikâyeler: Güvercin ve Karaca
Ezop'tan Hikâyeler: Hariç Adamla Kıskaç Adam
Ezop'tan Hikâyeler: Horoz ve Kuzgun
Ezop'tan Hikâyeler: Horoz ve Midye
Ezop'tan Hikâyeler: Horoz ve Tilki
Ezop'tan Hikâyeler: İki Kertenkele
Ezop'tan Hikâyeler: İki Küp
Ezop'tan Hikâyeler: İstakozlar
Ezop'tan Hikâyeler: Jüpiter ve Hayvanlar
Ezop'tan Hikâyeler: Kaplumbağa ve Kartal
Ezop'tan Hikâyeler: Karga ve Güvercinler
Ezop'tan Hikâyeler: Karıncalar ve Çekirge
Ezop'tan Hikâyeler: Karısını Kaybeden Adam
Ezop'tan Hikâyeler: Kartal ve Tilki
Ezop'tan Hikâyeler: Kazlar ve Turna Kuşları
Ezop'tan Hikâyeler: Keçi Çobanı ve Keçiler
Ezop'tan Hikâyeler: Keçi ve Aslan
Ezop'tan Hikâyeler: Koyun ve Köpek
Ezop'tan Hikâyeler: Koyunlar ve Dikenli Çalı
Ezop'tan Hikâyeler: Köpek Tarafından Isırılan Adam
Ezop'tan Hikâyeler: Köpek ve Koyun
Ezop'tan Hikâyeler: Köylü ve Yılan
Ezop'tan Hikâyeler: Kulaklarından Korkan Tavşan
Ezop'tan Hikâyeler: Kurbağa ve Tilki

Ezop'tan Hikâyeler: Kurbağalar ve Dövüşen Boğalar

Ezop'tan Hikâyeler: Kurt ve Koyun

Ezop'tan Hikâyeler: Kurt ve Tilki

Ezop'tan Hikâyeler: Kurtlar ve Koyunlar

Ezop'tan Hikâyeler: Kurtlar ve Koyunlar

Ezop'tan Hikâyeler: Kuşçu ve Karatavuk

Ezop'tan Hikâyeler: Kuşlar ve Kedi

Ezop'tan Hikâyeler: Kuyruksuz Tilki

Ezop'tan Hikâyeler: Kuzu ve Tilki

Ezop'tan Hikâyeler: Leopar ve Tilki

Ezop'tan Hikâyeler: Maymun ve Marangoz

Ezop'tan Hikâyeler: Maymun ve Yunus Balığı

Ezop'tan Hikâyeler: Nankör Köpek

Ezop'tan Hikâyeler: Nehirler ve Deniz

Ezop'tan Hikâyeler: Oğlak ve Kurt

Ezop'tan Hikâyeler: Okçu Aslan

Ezop'tan Hikâyeler: Ölüm ve Aşk Tanrısı Cupıd

Ezop'tan Hikâyeler: Övüngeç Seyyah

Ezop'tan Hikâyeler: Pire ve Güreşçi

Ezop'tan Hikâyeler: Sivrisinek ve Boğa

Ezop'tan Hikâyeler: Soytarılar ve Domuz

Ezop'tan Hikâyeler: Sukabağı ve Çam

Ezop'tan Hikâyeler: Tavşanlar ve Kurbağalar

Ezop'tan Hikâyeler: Tilki ve Aslan

Ezop'tan Hikâyeler: Tilki ve Hasta Aslan

Ezop'tan Hikâyeler: Tilki ve Horoz

Ezop'tan Hikâyeler: Tilki ve Leylek

Ezop'tan Hikâyeler: Tilki ve Maske

Ezop'tan Hikâyeler: Tilki ve Oduncu

Ezop'tan Hikâyeler: Tilki ve Oğlak

Ezop'tan Hikâyeler: Tilki, Kurt ve Maymun

Ezop'tan Hikâyeler: Tuz ve Sünger Yüklü Eşek

Ezop'tan Hikâyeler: Yaramaz Köpek

Ezop'tan Hikâyeler: Yengeç ve Tilki

Ezop'tan Hikâyeler: Yersiz İstek

Ezoptan Hikâyeler: Balıkçı ve Küçük Balık

Kahraman Kaptan

Kocabaş

Kuvvet

Ezop'tan Hikâyeler: Adam Ve Tilki

Ezop'tan Hikâyeler: Aslan ve Boğa

Ezop'tan Hikâyeler: Aslan ve Esir

Ezop'tan Hikâyeler: Aslan, Eşek Ve Tilki

Ezop'tan Hikâyeler: Aslan, Kaplan ve Tilki

Ezop'tan Hikâyeler: Aslan, Tilki ve Kurt

Ezop'tan Hikâyeler: Ayı ve Kümes Hayvanları

Ezop'tan Hikâyeler: Baba ve İki Kızı

Ezop'tan Hikâyeler: Bahçıvan ve Efendisi

Ezop'tan Hikâyeler: Bahçıvan ve Köpeği

Ezop'tan Hikâyeler: Baykuş ve Çekirge

Ezop'tan Hikâyeler: Cimri

Ezop'tan Hikâyeler: Cimri ve Saksagan

Ezop'tan Hikâyeler: Çaylak ve Güvercinler

Ezop'tan Hikâyeler: Çiftçi ve Köpeği

Ezop'tan Hikâyeler: Çiftçi ve Üç Düşmanı

Ezop'tan Hikâyeler: Dazlak Şövalye

Ezop'tan Hikâyeler: Değirmenci, Oğlu ve Eşekleri

Ezop'tan Hikâyeler: Deredeki Geyik

Ezop'tan Hikâyeler: Deve

Ezop'tan Hikâyeler: Eşek ve Ava Giden Aslan

Ezop'tan Hikâyeler: Eşek ve Çekirge

Ezop'tan Hikâyeler: Eşek, Aslan Ve Horoz

Ezop'tan Hikâyeler: Eşek, Aslan ve Horoz

Ezop'tan Hikâyeler: Eşek, Maymun Ve Köstebek

Ezop'tan Hikâyeler: Falcı

Ezop'tan Hikâyeler: Fil ve Hayvanlar Meclisi

Ezop'tan Hikâyeler: Hasta Geyik

Ezop'tan Hikâyeler: Hırsızlar Ve Horoz

Ezop'tan Hikâyeler: Horoz ve İnci Tanesi

Ezop'tan Hikâyeler: Horoz ve Koyun

Ezop'tan Hikâyeler: İhtiyar Adam ve Oğulları

Ezop'tan Hikâyeler: İhtiyar Kadın ve Şarap Fıçısı

Ezop'tan Hikâyeler: İhtiyar Köpek

Ezop'tan Hikâyeler: İki Kurbağa

Ezop'tan Hikâyeler: İki Seyyah

Ezop'tan Hikâyeler: İki Tavşan
Ezop'tan Hikâyeler: İki Yengeç
Ezop'tan Hikâyeler: Kadın ve Tavuğu
Ezop'tan Hikâyeler: Karaca ve Asma Ağacı
Ezop'tan Hikâyeler: Karga Ve Yılan
Ezop'tan Hikâyeler: Karınca ve Sinek
Ezop'tan Hikâyeler: Kartal ve Karga
Ezop'tan Hikâyeler: Kartal, Karga ve Saksâğan
Ezop'tan Hikâyeler: Kartal, Kedi Ve Domuz
Ezop'tan Hikâyeler: Katırlar ve Hırsızlar
Ezop'tan Hikâyeler: Kazlar ve Turna Kuşu
Ezop'tan Hikâyeler: Keçi Ve Çocuk
Ezop'tan Hikâyeler: Kedi Ve Fareler
Ezop'tan Hikâyeler: Kediler ve Maymun
Ezop'tan Hikâyeler: Köpek Ve Gölgesi
Ezop'tan Hikâyeler: Köpek ve İstiridye
Ezop'tan Hikâyeler: Kör Adam ve Topal Adam
Ezop'tan Hikâyeler: Köylü ve Elma Ağacı
Ezop'tan Hikâyeler: Kurbağa ve Tilki
Ezop'tan Hikâyeler: Kuyudaki Tilki
Ezop'tan Hikâyeler: Mabetteki Kuzu
Ezop'tan Hikâyeler: Masalların Kudreti
Ezop'tan Hikâyeler: Maymun ve Deve
Ezop'tan Hikâyeler: Öküz ve Kurbağa
Ezop'tan Hikâyeler: Pire ve Adam
Ezop'tan Hikâyeler: Prens Ve Boyalı Aslan
Ezop'tan Hikâyeler: Rüzgâr ve Güneş
Ezop'tan Hikâyeler: Serçe Ve Yılan
Ezop'tan Hikâyeler: Sezar Ve Esir
Ezop'tan Hikâyeler: Sokrat Ve Arkadaşları
Ezop'tan Hikâyeler: Şahinci ve Keklik
Ezop'tan Hikâyeler: Talih ve Çocuk
Ezop'tan Hikâyeler: Tatlı Su Balığı ve Tuzlu Su Balığı
Ezop'tan Hikâyeler: Tavuk ve Serçe
Ezop'tan Hikâyeler: Tilki ve Aslan
Ezop'tan Hikâyeler: Tilki ve Çalı Dikeni
Ezop'tan Hikâyeler: Tilki ve Çoban Köpeği
Ezop'tan Hikâyeler: Tilki ve Çobanlar
Ezop'tan Hikâyeler: Tilki Ve Kaplan

	Ezop'tan Hikâyeler: Tilki ve Kedi Ezop'tan Hikâyeler: Tilki ve Maymun Ezop'tan Hikâyeler: Tilki Ve Turna Kuşu Ezop'tan Hikâyeler: Tilki, Kurt ve At Ezop'tan Hikâyeler: Tüccar Olan Çoban Ezop'tan Hikâyeler: Üç Vazo Ezop'tan Hikâyeler: Yengeç ve Tilki Ezop'tan Hikâyeler: Yıldızlar Âlimi	
Perizat Akasoy	Bir Milyar Bizim Cevad Bucaklının Mustafası Deve Fatoş Yatağından Kalktı Fu-Man Çu'nun Vasiyeti Hangisi Hasis Yolcu Kaya Okulda Oyun Yakalanan Hırsız	11
Rakım Çalapala	Çiftçi ile Oğulları Masal Karga İle Tilki Kurbağa İle Öküz Geyik ve Boynuzları Küçük Balıkla Avcı Ağustos Böceği ile Karınca Kurtla Leylek Tilki ile Üzümler Horozla İnci Şehir Faresi ile Tarla Faresi İki Katır	11
Rami Sunay	İhtiyar Ağustos Böceği Öküz Başı Ölüm Telefonu Tehlikeli Bir Gezinti	4
Recai Bilgin	Ah Şu İnsanların Dili	62

Akılsız Dost
Ali Dayı'nın Fedakarlağı
Altın Zambak
Az Tamah Çok Zıyan Getirir
Beyaz İskarpınler
Bir Ay Yolculuğu
Bir Peri Masalı
Bir Rüya
Büyücü Kadın
Cesaretle Doğruluğun Mükâfatı
Cesur Oğuz
Cezanın Katmerlisi
Cimri
Çalar Saat
Çalışkan Çocuk
Çayı Görmeden Paçaları Sıvamanın Sonu
Çırağını Çekemeyen Terzi
Deli Hüseyin
Dinsizin Hakkından İmansız Gelir
Duygu Meselesi
Eden Bulur
Emine'nin Başından Geçenler
En Büyük Mutluluk
En Doğru Cevap
Eski Ahbap
Evdeki Hesap
Fatoş'un Seyahati
Geçmiş Olsun
Gözlük
Gündoğdu
Harika
Her Şeyi Karıştırmanın Sonu
Hokkabazın Marifeti
İğneli Fıçı
İncelik
İnsan Her zaman Haline Şükretmeli
İşleyen Demir Pas Tutmaz
Kardeş Sevgisi
Kaybolan Çocuk

Kitap Sevgisi
Kol Saati
Kötülük Kimsenin Yanına Kâr Kalmaz
Kurnaz Köylü
Küçük Denizci
Küçük Filozof
Küçük Peri
Küçük Prens
Murat Telefonda
Muzaşlışı Karşı Muzaşlılık
Nejad'ın Dışı
Örnek Çocuk
Santralın Cadısı
Şakanın Sonu
Şermin'in Hediyesi
Şımarık Papağan
Taş Yürekli Suzan
Tekin Tembeller Ülkesinde
Tutumlu Çocuk
Yaşarın Yardımı
Yüzü Neden Kızarmış
Zorla Güzellik

Rezan Özkonuk

Yaptıkları Unutulmayacak Büyük Adamlar
Zor Soru
Ümit
Koyun ve Kuzular
Altıncı Şahit
Gezgin Çalgıcılar
Değirmencinin Kızı
Altın Kuş
Keçi Kız
Kaz Çobanı
Ali'nin Altınları
Talih Kuyusu
Beyaz Taş
Saklı Ece
Tabak

16

	Nuh Kuyusu	
S. Soykut	Yalan	1
Sadi Araç	Bağdat Kadısı	1
Sedat Eleman	2 Kuzu ve 1 Maymun Küçük Kahraman	2
Selami Münir Yurdatap	Açıkgöz Kardeşler Kıskançlığın Sonu	2
Selim Turhan	Boks Şampiyonu Çıngırak Deprem Eski Evin Misafiri Eve Dönüş Hakanın Sakalı Hakiki Altın Hakiki Arkadaş Hâlâ Çocuk Hırsızlık İstasyonda Korkak Korkunç Gece Korsan Küçük Kör Sürücü Yalan Yosunlu Kulübecik	18
Selma Erses	Dert Kapısı Dondurma Yuvaya Dönen Kuş	3
Semiramis Kök	Ana Anlaşma Arılar Kraliçesinin Ziyareti Armağan Aziz Dostum Cırcır Böceği	62

Babamın Sopası
Balıkçıl Avı
Beyaz Kalemli Çocuk
Bırakılmış Şehir
Bir Deve Hikâyesi
Bir Öküzle Baş başa
Bir Resim Öğretmenimiz
Büyük Bacalı Şehir
Çiçekler Arasında
Çocukluğum
Deri
Dil ve Burun
Diş Macunu
Düşman ve Köylü Kadın
Ekmek
En Son Sistem
Evlatlık
Fotoğrafçı
Gece Yarısı Dönüşü
Gerdanlık
Hastalık Hastalığı
Haydutlar
Hizmetçi Kadın
Hurmalar
İhtiyar Baykuşun Hikâyesi
İhtiyar Kurdun Hikâyesi
İlk Mektup
İncirler
İstanbul Cambazhanesi
Kafatası
Karışık Bir Bilmece
Kaval Dinleyen Söğüt
Kelebeğin Hikâyesi
Kemancı
Kırlangıç
Kıymetli Pul
Konuşan Ayı
Kötü Bir Kedi İle Bir İskete Kuşunun Hikâyesi
Kremalı Dondurma

	Kurbağa Adam Kurbağa Aysel'in Hikâyesi Kurşun Asker Kuşlar Balosu Meltemin Anlattıkları Morina Avı Pantolon Sefalet Sicim Son Konser Söz Dinlemeyen Keçi Sukızı Mebküre ve Kızamık Tramvayda Türkân Şair Oluyor Vatan Borcu Vazife Kurbanı Vicdan Zenginlik Peşinde	
Süreyya Budak	Sonuncu Fare	1
Şefik Aksan	Armud Çalarken Bir Kış Gezintisi Kurtarış Tel Helvası	4
Şevket Bilgisel	Alınan Hınç Aptal Kahraman Başka Çöpçünün Bayramı Deneme Dokunulmaz Şey El Uzatma Ezen Kaya Göze Giren Cin İğneli Lokma Kara Burunun Öcü Kara Fatma Kargaların Cezası	26

	Kazanan Yay Öldüren Bal Ölürken Öldüren Fare Özmen İle Küçümen Saçaklı Kardeş Sapık Kurtarıcı Son Nutuk Taş Yağmuru Türk'ün Ayrarı Yuvaya Dönüş Yüze Fırlatılan Hediye Yüzen Kütük Zafer Bayrağı	
Tarık Şipal	Hırsız	1
Tunara	Bahis Hangisi Katil Kestirme Yol Kıskançlık Mavi Kıvılcım Örümceğin Ziyafeti Suya Düşen Yıldızlar Sünger Avcısı Yürüyen Çizmeler	9
Ünver Sıvacıoğlu	Ahmed'in Babası Ahmedin Topu Ahretlik Arıların İntikamı Arkadaş Sevgisi Ayşe'nin Başarısı Baba Sevgisi Baloncu Salih Bir Köy Çocuğu Bir Olur İki Olur Boyacı Hasan Büyük İkramiye Cikletçi	49

Cimri Dükkâncı
Çıkan Göz
Çiçek Hırsız
Çizme
Dertli Çoban
Dilenci Kız
Dövülen Çocuk
Görünüşe Aldanma
Hediye
Hırsız Çocuk
İyi Olmak
İyilik
Kararsızlık
Kelek Hırsızları
Kıskançlık
Kutsal Vazife
Küçük Ahmet
Küçük Fedakâr
Küçük Kâhya
Küçük Odacı
Küçük Rasim
Küçük Şarkıcı
Küçük Şehit Ağacı
Mahallenin Gedikli İhtiyarı
Muzaşılığın Sonu
Nasihat
Okuma Hevesi
Sevgi
Sevilmeyen Kardeş
Sigara
Simitçi Arif
Tedbir
Vazife
Yakalanan Kopyacılar
Yasak Şey
Yaş Günü Hediyesi

	Altın Saat	
	Bir Cesaret Dersi	
	Bizdik	
	Cici Elbise	
	Çalınan Mektup	
	Çipçik Kız	
	Deli mi Katil mi?	
	Evharis	
	Fedakâr Arkadaş	
	Gece Baskını	
	Hamait	
	İki Arkadaş	
	Kalp Değiştiren Ruh	
	Kan Davası	
	Karagöl	
	Korkulu Bir Gece	
	Kuşkonmaz Cinayeti	
	Liverpool Cinayeti	
	Mavi Boncuk	
	Mavi Kağıt	
	Ölümlerden Ölüm Beğen	
	Ölünün Son Sözü	
	Paulina	
	Şans	
	Şeyhin Eşeği	
	Tiryaki	
	Tuhaf Bir Hasta	
	Vurma Ağam	
	Yaman Ali	
	Yay Parçası	
	Yılbaşı Hediyesi	
Y. Edip	4 Arkadaş	1
Y. Vakondiyos	Yalancı	1
Zeria Abla	Vatan	1
Zülal Çağdaş	Üç Kız Kardeşin Hikâyesi	1

Yazarı Belli Olmayanlar	130 Ahmet	570
	13üncü	
	2 Bebek	
	2 Cancığer Arkadaş	
	3 Ahbaplar	
	3 Altın	
	3 Şehit Annesi	
	7 Ok	
	Acıkmadım	
	Açıkgöz Hasan	
	Açıl Sofra Açıl	
	Akıllı Hâkim	
	Akıllı Jandarma	
	Akıllı Papağan	
	Ali Kaptan	
	Allah Bağışlasın	
	Altın Balığı	
	Altın Böcek	
	Altın Elmalar	
	Altın Halka	
	Altın Kaz	
	Altın Pösteği	
	Ana Ayının İntikamı	
	Anne Sevgisi	
	Annenin Gözler	
	Aptal Hasan	
	Arıcı Baba	
	Arılar Ülkesinde	
	Arının Hikâyesi	
	Aritmetik Dersinde	
	Arkadaşım Fatoş	
	Arkadaşlık Duygusu	
	Armağan	
	Aslan Avı	
	Aslanların Hapsettiği Adam	
	Atlı Polis	
	Ava Giden Avlanır	
	Avcı İle Sihirbaz	

Ay'ın Hikâyesi
Ayhan İle Peri Kızı
Ayhan ve Gülpembe
Ayılarve Çakallar
Ayla Dünya Arasında İşleyecek Hava Gemileri
Aynur Kardeşin Çiçekleri
Ayşe
Ayşe ve Karabaş
Ayşegül'ün Aklı
Baba ile Oğul
Baba Sevgisi
Bahar Geldi
Balığın Karnındaki Hazine
Balinayı Parçalayan Gemi
Basma Entari
Baş ve Kuyruk
Başarının Sırrı
Baykuş
Baykuşla Karga
Bayramlık
Beklenmedik Facia
Beraber Dilenelim
Beyin
Bilgiçlik
Bir Ahret Yolcusu
Bir Babanın Fedakârlığı
Bir Başka Oda
Bir Cesaret Dersi
Bir Çin Masalı
Bir Defnenin Hikâyesi
Bir Deve Hikâyesi
Bir Fedakârlık Örneği
Bir Güvercin Uğruna
Bir İzcilik Hatırası
Bir Karaca Masalı
Bir Katırın Marifeti
Bir Küçük İnatçı Adam
Bir Papağanın Hatıraları
Bir Rüya

Bir Rüyanın Masalı
Bir Sepet Elma
Bir Yarışma
Bir Yazarın Son Kitabı
Bir Yolcu
Biricik
Bizim Hırsız
Boks Şampiyonu
Bozayı ile Peri Kızı
Bu Gülü Sana Veriyorum
Bugünkü İşini Yarına Bırakma
Buraya Gel
Burnunu Taşıyan Çocuk
Burun Hikâyesi
Buz Fabrikası
Buz Üstünde Facia
Bülbül
Büyük Yarış
Büyüklerle Ders
Cambaz
Cambazı Öldüren Adam
Camekândaki Kral
Can Mustafa
Casus
Cennette Bir Gün
Ceviz
Cezasını Çekti
Cici Elbise
Cimrinin Rüyası
Çalı Kuşu ve Ayı
Çamaşırcı Kadının Oğlu
Çan Sesi
Çayı Göremeden Paçaları Sıvamanın Sonu
Çiçekçi Ayşe
Çiftçi ile Oğlu
Çikolata Kutusu
Çivi Yutan Adam
Çizmeli Kedi
Çoban

Çoban Kızı
Çocuk Doktoru
Çocuk ve İhtiyar
Çorba
Çöplüce Bülbül
Daha İşimi Bitirmedim
Dans eden Fincan
Dargın At
Değirmenci Sabahat
Dehşet Saçan Canavar
Demir Kapı
Demiryolu Bekçisi
Deniz
Deniz Altı 88
Denizaltı Z: 11
Denizde Facia
Deprem
Devle Güzel Kız
Dilenci Kızı
Diş Macunu
Dişsiz Çocuk
Doğru Adres
Dostluk Antlaşması
Dünyaya Meydan Okuyan Adam
Dürbün
Düşman Ve Köylü Kadın
Düşüncesizlik
Ebedi Dostluk
Ecel Gelmeyince
Ecel Kaçanı Kovalar
Eğlenmek İçin
El Uzatma
Emine
Emine'nin Beşi Biryerdesi
En Son Sistem
Erik Hırsızları
Esir Satıcıları
Eşeğin Aklı
Ettiklerini Buldular

Evdeki Hesap
Fakir Baba
Fakir Köylü Ve Çaydanlık
Fareli Kule
Fatoş'un Seyahati
Fedakâr At
Fedakâr Delikanlı
Fırtına
Fillerin Esrarı
Garip Bir Balık Avı
Geçmiş Olsun
Gemiye Kurtaran Hayal
Genç Kurtarıcı
Gizli Mağara
Gizli Servet
Göklerin Tanrısı
Gölge
Gönüllüler
Gördünüz mü?
Görülmemiş Bir Bisiklet Yarışı
Görünmeyen Ölüm
Gözyaşı Gölü
Gözyaşları
Gülle Bülbül
Gülmeyen Ece ve Küçük Çoban
Gümüş Kapının Arkasında Ne Var?
Güzelleşmenin Çaresi
Hacer Korkak
Hakanın Kızı
Hakiki Altın
Haksızlık
Halinden Memnun Olmıyanlar
Haline Şükretmiyen Terzi
Hamal Hasan
Hanın Buyruğu
Hasan Usta
Hayale Kapılmanın Cezası
Hayat
Hayatı Bahasına

Haydan Gelen Huya Gider
Hayvanat Bahçesindeki Facia
Hayvanları Seven Çocuk
Hazine Hırsızı
Haznedar Çoban
Helikopterde Facia
Hepimiz Birimiz, Birimiz Hepimiz İçin
Her Şeyden Evvel Vatan
Hesapsız Bir İş
Hırsız
Hırsızla Akıllı Tüccar
Horozun Aklı
Hortlağın Misafiri
Hükümdar Ve Çiftçi
Hükümdarla Küçük Kız
Hükümdarla Mustafa
Hürriyet Aşkı Her Şeye Kadirdir
İbret Olsun
İflas
İğne Çuvaldız Hikâyesi
İhtiyar Bakkal
İhtiyar Balıkçı
İhtiyar Çinli
İhtiyar Köylü
İhtiyar Öğretmen
İki Ayı Yavrusu
İki Hasis
İki Kardeş
İki Mektup
İlk Saat
İnatçı Katır
İncirler
İnsan Topluluğu
İnsanın Kusuru
İnsanlaşan Hayvan
İnsanlık Ödevi
İp
İskeletler Kampı
İsmail

İstanbul Cambazhanesi
İstanbul'un Fethi
İstasyonda
İşin Kolayı
İşleyen Demir Pas Tutmaz
İşte Böyle Olmalı
İyiliği Unutmayan Aslan
İyiliğin Karşılığı
İyilik Unutulmaz
Kadınlar Savaşı
Kahraman Adam
Kahraman Ali
Kahraman Balıkçılar
Kahraman Çocuk
Kahraman Türk Yavrusu
Kan Emen Canavar Ahtapot
Kar Ece
Kara Kedi
Kara Koyun
Kara Pelerinli Adam
Kara Saplı Bıçak
Kara Şato
Karabaş
Karanlık Ormanlarda
Karanlıkta Bir Adam
Kardan Adam
Kardeş Acısı
Kardeş Kavgası
Karıncalar Kralı
Karıncaların Zaferi
Kartal Kaya
Kartalın Kini
Kartalın Yaptığı Azizlik
Kaybolan Arkadaş
Kaybolan Onbaşı
Kaybolan Saray
Kayıp Cüzdan
Keçi Alan Baykuş
Kedi İçin Hayatını Tehlikeye Koyan Köpek

Kedi Ve Fare
Kedi Yavruları
Kedili Adam
Kem Göz
Kemal Yüzmeyi Nasıl Öğrendi
Keman
Keman Müsabakası
Kemancı
Kemancının Ölümü
Kesik Elin Öcü
Kezban Nine
Kırılan Ayna
Kırlangıç'ın Batışı
Kırmızı Bereli Kız
Kırmızı Entarili Kız
Kırmızı Kukuletalı Kız
Kırmızı Maskeli Haydutlar
Kırmızı Yanaklı Çocuk
Kıskançlık
Kıssadan Hisse: Aç Gözlülük
Kıssadan Hisse: Aferin Sana
Kıssadan Hisse: Akıllı Çırac
Kıssadan Hisse: Al Sana On Kavuk
Kıssadan Hisse: Âlim ve Sandalcı
Kıssadan Hisse: Allah Kısmet Ederse
Kıssadan Hisse: Arkadaş Ele Verilir mi Hiç?
Kıssadan Hisse: Arkadaşı Zannetmiş
Kıssadan Hisse: At Hata Affetmez
Kıssadan Hisse: Bahsi Kazanacağım Galiba
Kıssadan Hisse: Ben Avrupadayken
Kıssadan Hisse: Ben Beklemekten Yoruldum
Kıssadan Hisse: Ben Bilirim ama
Kıssadan Hisse: Ben Kimim Biliyor musun?
Kıssadan Hisse: Ben Onu Çok İyi Tanırım
Kıssadan Hisse: Ben Onun İçin Azalamıyorum ki
Kıssadan Hisse: Ben Sadece Yazarım Dedim
Kıssadan Hisse: Ben Senden Binecek İstedim
Kıssadan Hisse: Benim Yaptığımı Sadece Taklid
Kıssadan Hisse: Benimki Daha Muhteşem

Kıssadan Hisse: Biliyormuş
Kıssadan Hisse: Bir Hırsız Gördüm de
Kıssadan Hisse: Bir Tek Bilet Var
Kıssadan Hisse: Buna Şükret
Kıssadan Hisse: Ceza
Kıssadan Hisse: Ceza
Kıssadan Hisse: Cimri
Kıssadan Hisse: Dalgın Garson
Kıssadan Hisse: Dikenli Tel Üzerine Konar mı?
Kıssadan Hisse: Dilenci Ve Zengin Adam
Kıssadan Hisse: Doğar da Ölür de
Kıssadan Hisse: Doğurur da Ölmez mi?
Kıssadan Hisse: Dört Açık göz
Kıssadan Hisse: Dünya İğne Deliğinden Geçer mi?
Kıssadan Hisse: Dürüst Fakir
Kıssadan Hisse: Dürüst Olunuz
Kıssadan Hisse: Dürüstlüğün Mükâfatı
Kıssadan Hisse: El Elden Üstündür
Kıssadan Hisse: Elma Hikâyesi
Kıssadan Hisse: Eşeğin Gölgesi de Merak Edilir mi Hiç
Kıssadan Hisse: Eşek Olmasaydım
Kıssadan Hisse: Fil Hikâyesi
Kıssadan Hisse: Geçen Senelerin Kıymeti Yok ki
Kıssadan Hisse: Hakikaten Tanıyormuş
Kıssadan Hisse: Hakiki Dost
Kıssadan Hisse: Halime Memnunum Ben
Kıssadan Hisse: Harun Reşid'in Rüyası
Kıssadan Hisse: Hayatta Kimseye İtimat Etme
Kıssadan Hisse: Her şey Karşılıklıdır
Kıssadan Hisse: Herkese İyilik Et
Kıssadan Hisse: Hoca'nın Altınları
Kıssadan Hisse: Hürmetlerimi Tekrarlarım
Kıssadan Hisse: İkisi de Çaresini Bulmuş
Kıssadan Hisse: İlim ve Cahillik
Kıssadan Hisse: İstersen Sakalları Yerine Yapıştır
Kıssadan Hisse: İyi İnsan Nasıl Olur?
Kıssadan Hisse: Kaç Paraya Almış?
Kıssadan Hisse: Karımı Boşadım
Kıssadan Hisse: Kontrol

Kıssadan Hisse: Mahsus Öyle Yazdırmış
Kıssadan Hisse: Mukadderat
Kıssadan Hisse: Mühim Hâdise
Kıssadan Hisse: Müşteri Neden Gelmiyor?
Kıssadan Hisse: Nasıl Aldanmasın
Kıssadan Hisse: Nasıl Gülmesin
Kıssadan Hisse: Nasıl Olsa Kıyamet Kopacak
Kıssadan Hisse: Ne Kıymeti Var?
Kıssadan Hisse: Nezleyim de
Kıssadan Hisse: O Zaten Ölümsüzdür
Kıssadan Hisse: Onu Ancak Allah Sorar
Kıssadan Hisse: Sana ne?
Kıssadan Hisse: Sen Aşağıdan Yukarı Atla da Göreyim
Kıssadan Hisse: Sen Bilirsin de Ben Bilmez miyim?
Kıssadan Hisse: Sen Herhalde Hastasın
Kıssadan Hisse: Sen Ne Bilirsin
Kıssadan Hisse: Sermayesinden Bir Çanak Fazlasına
Kıssadan Hisse: Sığırlar Gibi Büyüyorlar
Kıssadan Hisse: Sizin Dükkânda
Kıssadan Hisse: Şimdi Rahatladım İşte
Kıssadan Hisse: Şuracıkta İneceğim
Kıssadan Hisse: Tam da Bilmediğimi Sordunuz
Kıssadan Hisse: Tavşan ve Ölçek Kutusu
Kıssadan Hisse: Tilki ile Aslan
Kıssadan Hisse: Üçümüze Bile Yeter
Kıssadan Hisse: Yalancının Cezası
Kıssadan Hisse: Yaşa Be Kör Kadı
Kıssadan Hisse: Ye Kürküm ye
Kıssadan Hisse: Yerinde Cevap
Kıssadan Hisse: Yerinde Cevap
Kıssadan Hisse: Yılışık Kadın
Kıssadan Hisse: Zenginin Çenesi, Züğürdün Çenesi
Kıssadan Hisse: Zor Kurtulurdun
Kış Ve Bahar
Kıymetli Pul
Kızıl El
Kilitli Kitap
Kitap Sevgisi
Komşularımız

Korku Diyarı
Korkunç Bir Adam
Korkunç Bir Yanlılık
Korkunç Dakikalar
Korkunç Facia
Korsan
Korsanları Yenen Çocuk
Köylünün Hediyesi
Köylünün Hediyesi
Kremalı Dondurma
Kuduran Su Aygırı
Kudurmuş Köpek
Kurbağa
Kurbağa Çocuk
Kurbağa Yüzlü Çocuk
Kurnaz Esir
Kurt İle Mehmet Ağa
Kurt Köpeği
Kurtla Tavşan
Kurtları Kaçıran Atlar
Kuş Yavrusu
Kuşlar Krallarını Nasıl Seçtiler
Kutlu Limon
Kuzu Dolması
Küçük Bay
Küçük Çoban
Küçük Dilenci
Küçük Fok'un Maceraları
Küçük Hüseyin
Küçük Kaçak
Küçük Kahraman
Küçük Postacı
Küçük Ressam
Küçük Sandalcılar
Küçük Yıldız
Kül Kedisi
Mart Çiçeklerinin Masalı
Masal Annenin Kızı
Mavi Boncuk

Mavi Işıık
Mavi Işıık
Mavi Oda
Maymun Eli
Maymunla Yengeç
Mesut Köy
Mesut Ülke
Minimini Kama İle Kurşun Kalem
Mucize
Mustafa'nın Keçileri
Müsamere
Ne Ekersen Onu Biçersin
Niagaradaki Altın
Nurten
Oduncu İle Oğlu
Okul Yolunda
Okula Hasret
Okullar Açıldı
Okumayı Sevmenin Mükâfatını Gördü
Onbaşının Eli
Onları da Yemezmiş Meğer
Onuncu
Orhan
Ormandaki Cadı
Ormandaki Çocuklar
Ormandaki Kulübe
Ormanlar Cücesi OF
Ortasından Kesilen Adam
Otomobili Ezen At
Oyun
Ölüm Ağacı
Ölüm Avı
Ölüm Gezisi
Ölüm Kavgası
Ölüm Savaşı
Ölüm Vadisi
Ölüme Giden Hostes
Ölüme Ramak Kalmıştı
Ölümü Yenen Köpek

Ölümün Eşiğinden Döner Hostes
Ölümün Eşiğine Kadar Gelmişti
Pan'ın Ölümü
Patatesten Çıkan Altın
Pencereden Gelen Misafir
Perili Fok Balığı
Pipolu Adam
Pirinç Tarlaları
Piste Çıkan Çocuk
Posbıyık Korsan
Prenses ve Çoban
Pul Merakı
Renkli Ülkeler
Ressamın Kurnazlığı
Rüzgârın Sırları
Sadık Köpek
Sağırılar
Saklambaç
Salkım
Saman, Kömür ve Fasulye
Sarı İnal
Satılan Mal
Sessiz Gemi
Sevgi Dersi
Sıkıntının Sonu
Sihirli Kaval
Sihirli Şişe
Siyah Göl
Soğuk Kanlılık
Su Altında Ameliyat
Su Baskını
Sümbül
Sürgün
Sürücü
Şaka
Şans Diye Buna Derler
Şarkıcı
Şarkılı Ada
Şeftaliler

Şehit Yavrusu
Şermin
Şermin'in Vicdanı
Şeytan Balığı
Şeytan Çekici
Şeytan Kayası
Şımarık Kız
Şımarık Prenses
Şule'nin On Kuruşu
Talihli Hans
Tanrı Misafirleri
Tarih Kitabı
Tavşanlara Analık Eden Köpek
Tavuk Çocuk
Tekinsiz Hamam
Tembel Kız
Terbiyesiz
Terzi Hükümdar
Tedadüf
Tıkırtı
Tilkinin Kuyruğu
Tilkinin Öğütleri
Torluk
Tosunun Çomakları
Ucuz Limonata
Uçan Daire
Uçan Eşek
Unutulmuş Baston
Uraşima
Uzun, Şişman, Sersem
Üç Arkadaş
Üç Damla Yaş
Üç Dilek
Üvey Evlat
Vagon Hırsızları
Vidān Azabı
Vurma Ağam
Yaban Ördekleri
Yağmur

Yağmurlu Bir Gündü
Yağmurun Öğrettiği Hakikat
Yalan
Yalnızlık
Yangın Var
Yaylada Kaybolan Atlar
Yazı İşaretlerini Bilmeyen Çocuk
Yazı-Tura
Yedi Kat Düşmana Karşı
Yeni Elbise
Yeşil Kaplı Defter
Yılan
Yıldırım Dörtler
Yıldız Çiçeği
Yılmaz Sipahi
Yiğit Çocuk
Yiğit Köpek
Yol Gösteren Ahtapot
Yolunu Şaşırın Çocuk
Yuvaya Dönüş
Yüzü Görünmeyen Başkanlar
Yüzü Örtülü Kadın
Zavallı Papağan
Zor Bir Hesap
Zorla Güzellik

Toplam: 2047

Dergide 102 yazar toplamda 1477 eser vermiştir. En çok eser veren yazar 111 eserle Adnan Erim'dir. Onu 106 eserle Özay Sunar, 84 eserle Özay Süsoy, 79 eserle Ekrem Bismil ve 77 eserle Kemalettin Tuğcu takip etmektedir. Aynı zamanda 570 eserinde yazarının kim olduğu belirtilmemiştir.

Çocuk Haftası Dergisindeki Tahkiyeli Eserler ve Türleri

Çocuk Haftası dergisi 1942 yılı itibariyle çıkan ilk sayısından 1964 yılında çıkan son sayısına kadar tüm sayılarında en az 3 tahkiyeli esere yer vermiştir. Bu durum derginin edebi eserler yönünden zengin olduğunun bir göstergesidir. Tahkiye sözcüğü anlatı anlamında kullanılmaktadır. Tahkiyeli eserde ise gerçek veya tasarlanmış bir olayın söz veya yazı ile hikâye etme durumu vardır. Olay, zaman, kişi ve mekân gibi unsurları barındırması gerekir. Öyküleme durumu söz konusu olan bu türler roman, hikâye (öykü), masal, destan, fabl, efsane ve anıdır. Çocuk Haftası dergisinde hangi türlerin ne kadar yer aldığı aşağıdaki tabloda verilmiştir:

Tablo 7

Çocuk Haftası Dergisinde Tahkiyeli Eserlerin Türleri

Tür	Yazar ve Eser	Toplam
Anı	Adnan Erim – Çare	111
	Asım Yeğinobalı – Vicdan Azabı	
	Asım Yeğinobalı – Vicdan Azabı	
	Berat Nihal Emre – Neler Oldu	
	Berat Nihal Emre – Neler Oldu?	
	Celal Sıtkı Gürler – Köyde Bayram	
	Celâl Sıtkı Gürler – Köyde Bayram	
	Ekrem Bismil – Baba Sevgisi	
	Ekrem Bismil – Baki	
	Ekrem Bismil – Belkis ve Yengesi	
	Ekrem Bismil – Berber	
	Ekrem Bismil – Bir Yazar	
	Ekrem Bismil – Borç	
	Ekrem Bismil – Canavar	
	Ekrem Bismil – Cinayet	
	Ekrem Bismil – Çingene Prens	
	Ekrem Bismil – Çocukluğunu Kaybeden Adam	
	Ekrem Bismil – Dağ Bülbülü	
	Ekrem Bismil – Dilenci	
	Ekrem Bismil – Dostum Miki	
	Ekrem Bismil – Evin Neşesi	

Ekrem Bismil – Fal
Ekrem Bismil – Hepimiz Böyle Olsak
Ekrem Bismil – Her Şeyin Üstünde
Ekrem Bismil – Herma
Ekrem Bismil – Hırsız Çocuk
Ekrem Bismil – İki Kardeş
Ekrem Bismil – Kavganın Tadı
Ekrem Bismil – Kaybolan Arkadaş
Ekrem Bismil – Korkak Demir
Ekrem Bismil – Kuş Yavrusu
Ekrem Bismil – Küçük Bay
Ekrem Bismil – Küçük Kemal
Ekrem Bismil – Küçük Ressam
Ekrem Bismil – Lütfiye
Ekrem Bismil – Mini Mini
Ekrem Bismil – Nurten
Ekrem Bismil – Pembe Elbise
Ekrem Bismil – Sığıntı
Ekrem Bismil – Sigara
Ekrem Bismil – Simit Tepsisi
Ekrem Bismil – Simitçi Zehra
Ekrem Bismil – Şaka
Ekrem Bismil – Şule'nin 10 Kuruşu
Ekrem Bismil – Tahta Kutulu Çocuk
Ekrem Bismil – Tayaklı Delikanlı
Ekrem Bismil – Topal Haydut
Ekrem Bismil – Tramvay
Ekrem Bismil – Yazık Oldu
Ekrem Bismil – Yeğenim Nuri
Ekrem Bismil – Yemek Okumak
Ekrem Bismil – Yeşil Vazo
Ekrem Bismil – Zekiye
Ekrem Bismil – Zıp-Zıp
F. Böke – Bir Damla Su
Güner Değer – İhsan Amcanın Armağanı
Kemalettin Tuğcu – Bir İç Acısı
Kemalettin Tuğcu – İhtiyar Bakkal
Leyla Soykut – Çağatay
Leyla Soykut – Davetsiz Misafir

M. Oktay – Babam İtfaiyeci İdi
M. Oktay – Balıkçının Zekâsı
M. Oktay – Bir Hikâye İçin
M. Oktay – Bir Kasırga
M. Oktay – Büyük Babam
M. Oktay – Çekirge Sürüleri
M. Oktay – Demircinin Mezarı
M. Oktay – Haziran Günü
M. Oktay – İnliyen Kaval
M. Oktay – Kötü Bir Hareket
M. Oktay – Şarlo
M. Oktay – Yeşil Derili Aslan
Mahmut Attila Aykut – Cumhuriyet Baba
Mahmut Attila Aykut – Kızıl Elma
Mahmut Attila Aykut – Kiraz Paketindeki Mektup
Mahmut Attila Aykut – Sığırtmacın Hediyesi
Nihal Yeğınobalı – Bisiklet Parası
Nihal Yeğınobalı – Bizim Hırsız
Nihal Yeğınobalı – Cambaz
Nihal Yeğınobalı – Kadife Elbise
Nihal Yeğınobalı – Şeytanın Verdiğı Çikolata
Nihal Yeğınobalı – Şımarık Kız
Nur Birgi – Şişirme Düdük
Oğuz Özdeş – Bir İzçilik Hatırası
Orhan Tekin – Kayıp Cüzdan
Perizat Akasoy – Bizim Cevad
Recai Bilgin – Santralın Cadısı
S. Soykut – Yalan
Selim Turhan – Boks Şampiyonu
Selim Turhan – Deprem
Selim Turhan – Eski Evin Misafiri
Selim Turhan – Hırsızlık
Selim Turhan – İstasyonda
Selim Turhan – Korkak
Selim Turhan – Küçük Kör
Semiramis Kök – Babamın Sopası
Semiramis Kök – Bir Resim Öğretmenimiz
Semiramis Kök – Çocukluğum
Semiramis Kök – Deri

Semiramis Kök – Diş Macunu
Semiramis Kök – Haydutlar
Semiramis Kök – Kaval Dinleyen Söğüt
Semiramis Kök – Tramvayda
Semiramis Kök – Vazife Kurbanı
Şefik Aksan – Bir Kış Gezintisi
Şevket Bilgisel – Çöpçünün Bayramı
Tunara – Kestirme Yol
Tunara – Kıskançlık
Tunara – Sünger Avcısı
Vahdet Gültekin – Kalp Değiştiren Ruh
Vahdet Gültekin – Yılbaşı Hediyesi

Destan	Enver Behnan Şapolyo – Alageyik	30
	Enver Behnan Şapolyo – Atalık Alp	
	Enver Behnan Şapolyo – Bozkurt	
	Enver Behnan Şapolyo – Bumin Han	
	Enver Behnan Şapolyo – Çolbu	
	Enver Behnan Şapolyo – Dalyan Alp	
	Enver Behnan Şapolyo – Dede Korkut’tan: Aruz Koca	
	Enver Behnan Şapolyo – Dede Korkut’tan: Aslan Basat	
	Enver Behnan Şapolyo – Dede Korkut’tan: Bamsı Böyrük	
	Enver Behnan Şapolyo – Dede Korkut’tan: Bânu Çiçek	
	Enver Behnan Şapolyo – Dede Korkut’tan: Boğaç	
	Enver Behnan Şapolyo – Dede Korkut’tan: Burla Hatun	
	Enver Behnan Şapolyo – Dede Korkut’tan: Canavarın Hazineleleri	
	Enver Behnan Şapolyo – Dede Korkut’tan: Deli Kurçar	
	Enver Behnan Şapolyo – Dede Korkut’tan: Deli Ozan	
	Enver Behnan Şapolyo – Dede Korkut’tan: Derse Han	
	Enver Behnan Şapolyo – Dede Korkut’tan: Kale Beyinin Kızı	
	Enver Behnan Şapolyo – Dede Korkut’tan: Kara Budak	
	Enver Behnan Şapolyo – Dede Korkut’tan: Kara Çoban	
	Enver Behnan Şapolyo – Dede Korkut’tan: Kırk Kız	
	Enver Behnan Şapolyo – Dede Korkut’tan: Kırk Yiğit	
	Enver Behnan Şapolyo – Dede Korkut’tan: Salur Han	
	Enver Behnan Şapolyo – Dede Korkut’tan: Tepe Göz	
	Enver Behnan Şapolyo – Ergenekon	
	Enver Behnan Şapolyo – Kan Turalı	
	Enver Behnan Şapolyo – Kürşad	

	Enver Behnan Şapolyo – Mete Han	
	Enver Behnan Şapolyo – Nehre Uçan Kahraman	
	Enver Behnan Şapolyo – Oğuzata	
	Enver Behnan Şapolyo – Sungur Tekin	
Efsane	Adnan Erim – Ağaçkakanın Hikâyesi	18
	Adnan Erim – Altın Elmalar	
	Adnan Erim – Balinanın Hikâyesi	
	Adnan Erim – Bildircinla Çulluk	
	Adnan Erim – Çöplüce Bülbül	
	Adnan Erim – Devenin Kamburu	
	Adnan Erim – Filin Hortumu	
	Adnan Erim – Kedinin Hikâyesi	
	Adnan Erim – Korkak Geyik	
	Adnan Erim – Köstebek	
	Adnan Erim – Saksâğanın Yuvası	
	Adnan Erim – Yabani Kedi	
	Edip Köknel – Sözüünü Tutamayan Kral	
	Münir Hayri Egeli – Munzur Peri	
	Orhan Tekin – Yıldız Çiçeği	
	Süreyya Budak – Sonuncu Fare	
	Tunara – Mavi Kıvılcım	
	Zülal Çağdaş – Üç Kız Kardeşin Hikâyesi	
Fabl	Adnan Erim – Horozun Akı	226
	Adnan Erim – Kara Kadın	
	Adnan Erim – Kurtla Tavşan	
	Adnan Erim – Tavşanın Yavrusu	
	Akıllı Papağan	
	Altın Balığı	
	Altın Böcek	
	Ana Ayının İntikamı	
	Arılar Ülkesinde	
	Asım Yeğınobalı – İhtiyar Ağustos Böceği	
	Avni Dürüst – Kurt ile Tilki	
	Baykuş	
	Baykuşla Karga	
	Bir Papağanın Hatıraları	
	Çizmeli Kedi	

Enver Behnan Şapolyo – Tilki İle Mandanın Kardeşliği
Eşğin Aklı
F. Canan Cem – Dört Kardeşin Hikâyesi
Gülle Bülbul
Horozun Aklı
İbrahim Böke – Ali Babanın Keçisi
İki Ayı Yavrusu
İnatçı Katır
Kara Kedi
Kara Koyun
Karabaş
Karıncalar Kralı
Karıncaların Zaferi
Kartalın Kini
Kartalın Yaptığı Azizlik
Keçi Alan Baykuş
Kedi İçin Hayatını Tehlikeye Koyan Köpek
Kedi Ve Fare
Kedi Yavruları
Kuduran Su Aygırı
Kurbağa
Kurt İle Mehmet Ağa
Kurt Köpeği
Kurtla Tavşan
Kurtları Kaçıran Atlar
Kuş Yavrusu
Kuşlar Krallarını Nasıl Seçtiler
Leyla Soykut – Çirkin Ördek Yavrusu
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Adam ve Heykel
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Ahırdaki Geyik
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Ardıc Kuşu ve Kırlangıç
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Arılar ve Bakıcısı
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Aslan ile Tilki
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Aslan Payı
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Aslan ve Boğa
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Aslan ve Fare
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Aslan ve Tavşan
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Aslan ve Yılan
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Âşık Aslan

Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: At ve Aslan
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: At ve Aslan
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: At ve Domuz
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: At ve Eşek
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: At ve Seyis
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: At ve Yük Taşıyan Eşek
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Avlanan Kunduz
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Ayı ve Arı Kovanları
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Ayı ve Tilki
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Boğa ve Eşek
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Cömert Aslan
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Çiftçi ve Leylek
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Çoban Köpeği ve Âdi Köpek
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Çoban ve Koyun
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Çoban ve Kurt Yavrusu
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Çocuk ve Fındıklar
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Çocuklar ve Kurbağalar
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Domuz ve Kurt
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Engerek Yılanı ve Törpü Diller
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Erkek Karaca ve Asma
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Eşeğe Kafa Tutan Domuz
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Eşek ve Kurbağalar
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Eşek ve Küçük Köpek
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Eşek, Köpek ve Kurt
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Fare ve Gelincik
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Fare ve Kurbağa
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Guguk Kuşu, Serçe ve Baykuş
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Gümbürdeyen Dağ
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Güvercin ve Karaca
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Horoz ve Kuzgun
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Horoz ve Midye
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Horoz ve Tilki
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: İki Kertenkele
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: İki Küp
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: İstakozlar
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Jüpiter ve Hayvanlar
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Kaplumbağa ve Kartal
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Karga ve Güvercinler
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Karıncalar ve Çekirge

Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Kartal ve Tilki
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Kazlar ve Turna Kuşları
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Keçi Çobanı ve Keçiler
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Keçi ve Aslan
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Koyun ve Köpek
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Koyunlar ve Dikenli Çalı
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Köpek Tarafından Isırılan Adam
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Köpek ve Koyun
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Köylü ve Yılan
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Kulaklarından Korkan Tavşan
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Kurbağa ve Tilki
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Kurbağalar ve Dövüşen Boğalar
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Kurt ve Koyun
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Kurt ve Tilki
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Kurtlar ve Koyunlar
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Kurtlar ve Koyunlar
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Kuşçu ve Karatavuk
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Kuşlar ve Kedi
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Kuyruksuz Tilki
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Kuzu ve Tilki
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Leopar ve Tilki
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Maymun ve Marangoz
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Maymun ve Yunus Balığı
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Nankör Köpek
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Nehirler ve Deniz
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Oğlak ve Kurt
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Okçu Aslan
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Ölüm ve Aşk Tanrısı Cupid
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Övüngeç Seyyah
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Pire ve Güreşçi
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Sivrisinek ve Boğa
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Soytarılar ve Domuz
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Sukabağı ve Çam
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Tavşanlar ve Kurbağalar
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Tilki ve Aslan
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Tilki ve Hasta Aslan
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Tilki ve Horoz
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Tilki ve Leylek
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Tilki ve Maske

Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Tilki ve Oduncu
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Tilki ve Oğlak
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Tilki, Kurt ve Maymun
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Tuz ve Sünger Yüklü Eşek
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Yaramaz Köpek
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Yengeç ve Tilki
Özay Sunar – Ezoptan Hikâyeler: Balıkçı ve Küçük Balık
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Adam Ve Tilki
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Aslan ve Boğa
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Aslan ve Esir
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Aslan, Eşek Ve Tilki
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Aslan, Kaplan ve Tilki
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Aslan, Tilki ve Kurt
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Ayı ve Kumes Hayvanları
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Bahçıvan ve Köpeği
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Baykuş ve Çekirge
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Cimri ve Saksagan
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Çaylak ve Güvercinler
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Çiftçi ve Köpeği
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Çiftçi ve Üç Düşmanı
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Değirmenci, Oğlu ve Eşekleri
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Deredeki Geyik
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Deve
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Eşek ve Ava Giden Aslan
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Eşek ve Çekirge
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Eşek, Aslan Ve Horoz
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Eşek, Aslan ve Horoz
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Eşek, Maymun Ve Köstebek
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Fil ve Hayvanlar Meclisi
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Hasta Geyik
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Hırsızlar Ve Horoz
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Horoz ve İnci Tanesi
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Horoz ve Koyun
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: İhtiyar Adam ve Oğulları
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: İhtiyar Kadın ve Şarap Fıçısı
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: İhtiyar Köpek
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: İki Kurbağa
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: İki Seyyah
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: İki Tavşan

Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: İki Yengeç
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Kadın ve Tavuğu
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Karaca ve Asma Ağacı
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Karga Ve Yılan
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Karınca ve Sinek
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Kartal ve Karga
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Kartal, Karga ve Saksâğan
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Kartal, Kedi Ve Domuz
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Katırlar ve Hırsızlar
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Kazlar ve Turna Kuşu
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Keçi Ve Çocuk
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Kedi Ve Fareler
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Kediler ve Maymun
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Köpek Ve Gölgesi
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Köpek ve İstiridy
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Köylü ve Elma Ağacı
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Kurbağa ve Tilki
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Kuyudaki Tilki
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Mabetteki Kuzu
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Maymun ve Deve
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Öküz ve Kurbağa
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Pire ve Adam
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Prens Ve Boyalı Aslan
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Rüzgâr ve Güneş
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Serçe Ve Yılan
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Şahinci ve Keklik
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Tatlı Su Balığı ve Tuzlu Su Balığı
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Tavuk ve Serçe
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Tilki ve Aslan
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Tilki ve Çalı Dikeni
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Tilki ve Çoban Köpeği
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Tilki ve Çobanlar
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Tilki Ve Kaplan
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Tilki ve Kedi
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Tilki ve Maymun
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Tilki Ve Turna Kuşu
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Tilki, Kurt ve At
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Yengeç ve Tilki
Rakım Çalapala – Ağustos Böceği ile Karınca

Rakım Çalapala – Geyik ve Boynuzları
Rakım Çalapala – Horozla İnci
Rakım Çalapala – Karga İle Tilki
Rakım Çalapala – Kurbağa İle Öküz
Rakım Çalapala – Kurtla Leylek
Rakım Çalapala – Küçük Balıkla Avcı
Rakım Çalapala – Şehir Faresi ile Tarla Faresi
Rakım Çalapala – Tilki ile Üzümler
Rezan Özkonuk – Altıncı Şahit
Semiramis Kök – Arılar Kraliçesinin Ziyareti
Semiramis Kök – Aziz Dostum Cırcır Böceği
Semiramis Kök – Söz Dinlemeyen Keçi
Şevket Bilgisel – Göze Giren Cin
Şevket Bilgisel – Kargaların Cezası
Şevket Bilgisel – Öldüren Bal
Vahdet Gültekin – Fedakâr Arkadaş

Hikâye	A. Efnan Bilgin - Her Şeye Göz Yummanın Sonu	1328
	A. Efnan Bilgin – İlk Adım	
	A. Efnan Bilgin - Şermin	
	A. Efnan Bilgin - Yersiz Bir Kıskançlık	
	Adnan Erim – Akıllı Hüseyin	
	Adnan Erim – Avcılar	
	Adnan Erim – Ayhan ve Gülpembe	
	Adnan Erim – Burnu Büyük Hasan	
	Adnan Erim – Cengiz Han ve Şahini	
	Adnan Erim – Cennet Adası	
	Adnan Erim – Demir Alp	
	Adnan Erim – Düşmanla Karşı Karşıya	
	Adnan Erim – Fenalığın Sonu	
	Adnan Erim – Göklerde Bir Savaş	
	Adnan Erim – Güzel Gün	
	Adnan Erim – Hayal	
	Adnan Erim – Hüseyin’in Ayakkabısı	
	Adnan Erim – Hüseyinin Rüyası	
	Adnan Erim – Kahraman Balıkçılar	
	Adnan Erim – Kelebeğin Hikâyesi	
	Adnan Erim – Komşu Köy	
	Adnan Erim – Kurbağa	

Adnan Erim – Kurtaran Ses
Adnan Erim – Küçük Osman
Adnan Erim – Seyahatlerim
Adnan Erim – Tavşan Yuvası
Adnan Erim – Tekirin Tecrübesi
Adnan Erim – Tembel Çocuk
Adnan Erim – Uğursuz Şato
Adnan Erim – Yeni Serüvenlere Doğru
Adnan Erim – Zeki'nin Marifeti
Ahmet Çavuşoğlu – Eyfel Kulesi
Ahmet Nazım Tamac – Efenin Günahı
Ahmet Nazım Tamac – Tahtacı Köyünden Tahtalı Köye
Ahmet Nazım Tamaç – Çoban
Ahmet Nazım Tamaç – Efenin Günahı
Ahmet Nazım Tamaç – Kardeş
Ahmet Nazım Tamaç – Tahtacı Köyünden Tahtalı Köye
Ali Cülmüt Soycan – Ahmet'in Verdiği Ders
Ali Cülmüt Soycan – Çocuk Kahramanlar: Avcı Küçük Kahya
Ali Cülmüt Soycan – Çocuk Kahramanlar: Bir Türk Çocuğu
Ali Cülmüt Soycan – Çocuk Kahramanlar: Dadaş Dursun
Ali Cülmüt Soycan – Çocuk Kahramanlar: Deli Fişek Arif
Ali Cülmüt Soycan – Çocuk Kahramanlar: Kahraman Makbule
Ali Cülmüt Soycan – Çocuk Kahramanlar: Kara Mehmet Ali
Ali Cülmüt Soycan – Çocuk Kahramanlar: Türkün İzzetinefsi
Ali Cülmüt Soycan – Çocuk Kahramanlar: Yetim Avni
Ali Cülmüt Soycan – Çocuk Kahramanlar: Aşçı Hidayet
Ali Cülmüt Soycan – Çocuk Kahramanlar: Barnak Ali
Ali Cülmüt Soycan – Çocuk Kahramanlar: Batarya Kurtaran Çocuk
Ali Cülmüt Soycan – Çocuk Kahramanlar: Bölüğün Oğlu
Ali Cülmüt Soycan – Çocuk Kahramanlar: Düşman Siperlerinde
Ali Cülmüt Soycan – Çocuk Kahramanlar: Düşmandan Öcümü
Almadım Daha
Ali Cülmüt Soycan – Çocuk Kahramanlar: Efe Recep
Ali Cülmüt Soycan – Çocuk Kahramanlar: Filiz Hüseyin
Ali Cülmüt Soycan – Çocuk Kahramanlar: Galicya Cephesinde Bir
Türk Çocuğu
Ali Cülmüt Soycan – Çocuk Kahramanlar: Hatip Halil
Ali Cülmüt Soycan – Çocuk Kahramanlar: İki Gemici Kardeş
Ali Cülmüt Soycan – Çocuk Kahramanlar: Küçük Ahmet

Ali Cülmüt Soycan – Çocuk Kahramanlar: Mukaddes Vazife
Ali Cülmüt Soycan – Çocuk Kahramanlar: Müfrezenin Maskotu: Hayri
Ali Cülmüt Soycan – Çocuk Kahramanlar: Saka Ömer
Ali Cülmüt Soycan – Çocuk Kahramanlar: Savaşın Neticesini
Değiştiren Çocuk Hükümdar
Ali Cülmüt Soycan – Eldiven
Ali Cülmüt Soycan – Fedakâr Mehmet
Ali Cülmüt Soycan – Garib’in lm
Ali Cülmüt Soycan – Gazeteci Çocuk
Ali Cülmüt Soycan – Görünüşe Aldanmamalı
Ali Cülmüt Soycan – Kaçakçı
Ali Cülmüt Soycan – Kefil
Ali Cülmüt Soycan – Kıssadan Hisse: Ders
Ali Cülmüt Soycan – Kıssadan Hisse: İhtiyar Adam ve Oğulları
Ali Cülmüt Soycan – Kıssadan Hisse: Yankı
Ali Cülmüt Soycan – Kuvvet Birlikten Doğar
Ali Cülmüt Soycan – Küçük Asker
Ali Cülmüt Soycan – Midillinin Değeri
Ali Cülmüt Soycan – Savaş Dönüşü
Ali Cülmüt Soycan – Savaşçı Köpek
Ali Cülmüt Soycan – Serseri
Ali Cülmüt Soycan – Son Pişmanlık Fayda Vermez
Ali Cülmüt Soycan – Son Vazife
Ali Cülmüt Soycan – Vicdan Azabı
Ali Cülmüt Soycan – Yedibela Aydın
Asım Yeğinobalı – Akıllı Papağan
Asım Yeğinobalı – Akıllı Papağan
Asım Yeğinobalı – Buz Fabrikası
Asım Yeğinobalı – Buz Fabrikası
Asım Yeğinobalı – mit İle Kısmet
Asım Yeğinobalı – mit ile Kısmet
Ayten Erman – Sabırlı Kız
Ayten Erman – Sabırlı Kız
Azmi Turhan – Testi
Azmi Turhan – Testi
Cemil Cahit Cem – Bakmak Ve Görmek
Cemil Cahit Cem – Bir Gece Yolculuğu
Cemil Cahit Cem – Dev İnsan
Cemil Cahit Cem – Emeksiz Kazanç Olmaz

Cemil Cahit Cem – Karınca Kadar Önemimiz Yok

Cemil Cahit Cem – Kırda Kaybolan Adam

Cemil Cahit Cem – Pire Çocuk

Cemil Cahit Cem – Soğukkanlı Kime Derler

E. Esenkova – Zavallı Bobi

E. Toygar – 2 Akıllı

E. Toygar – Ahmedin 50 Lirası

E. Toygar – Aksilik

E. Toygar – Ammisininolu

E. Toygar – Asama

E. Toygar – Bir Çocuk Toplantısı

E. Toygar – Bizim Muavin

E. Toygar – Doğum Günü

E. Toygar – Eminenin İntikamı

E. Toygar – En Büyük Ceza

E. Toygar – Finonun Marifeti

E. Toygar – Güzel Bir Karar

E. Toygar – Hangisi Haklı

E. Toygar – İyilik Boşa Gitmez

E. Toygar – Korku Dağları Bekler

E. Toygar – Kurnaz Haydutlar

E. Toygar – Mikrofondaki Vızıltı

E. Toygar – Ne Anlayış

E. Toygar – Nezleye İlaç

E. Toygar – Nonoş

E. Toygar – Obur Hasan

E. Toygar – Ormanda Bir Gece

E. Toygar – Ormandaki Ev

E. Toygar – Sihirli Yakut

E. Toygar – Şişedeki İlaç

E. Toygar – Tabansız Terzi

E. Toygar – Tatlı Su

E. Toygar – Terlikçinin Kızı

E. Toygar – Uğurlu Elma

E. Toygar – Yanlışlık

E. Toygar – Yaşar Reisin Sırrı

Edip Köknel – Adsız Köpek

Edip Köknel – Asil Çocuk

Edip Köknel – Babanın Dönüşü

Edip Köknel – Beklenmeyen Misafir
Edip Köknel – Bir Kahraman
Edip Köknel – Dedemin Kedileri
Edip Köknel – Dilenci
Edip Köknel – Hırsız
Edip Köknel – İnsanı Baştan Çıkaran Koridor
Edip Köknel – Kartal Yuvası
Edip Köknel – Konuşan Kaya
Edip Köknel – Küçük Anne
Edip Köknel – Memişin Köpeği
Edip Köknel – Şeytanın Köprüsü
Ekrem Bismil – Ah Şimdi
Ekrem Bismil – Anne Sesi
Ekrem Bismil – Arkadaşlık
Ekrem Bismil – Aşı
Ekrem Bismil – Atatürk
Ekrem Bismil – Ayten
Ekrem Bismil – Binlerceden Biri
Ekrem Bismil – Bir Afrika Masalı
Ekrem Bismil – Doktor
Ekrem Bismil – Fatoş Ve Miki
Ekrem Bismil – Fikretin İki Evi
Ekrem Bismil – Futbol Topu
Ekrem Bismil – Güler
Ekrem Bismil – Jale
Ekrem Bismil – Küçük Sokağın 5leri
Ekrem Bismil – Meyva Bahçesi
Ekrem Bismil – Müsamere
Ekrem Bismil – O Bir Anne İdi
Ekrem Bismil – Oyun
Ekrem Bismil – Özcanın Özlemi
Ekrem Bismil – Raif'in Ninesi
Ekrem Bismil – Rauf
Ekrem Bismil – Sarıkız
Ekrem Bismil – Satılan Mal
Ekrem Bismil – Satılık Kız
Ekrem Bismil – Sevim
Ekrem Bismil – Sihirli Yüzük
Ekrem Bismil – Yağmurlu Bir Gündü

Ekrem Bismil – Yara
Ekrem Bismil – Yaralı Dişi Kaplan
Ekrem Bismil – Yeni Elbise
Ekrem Bismil – Zavallı Baba
Ekrem Bismil – Zeki Çocuk
Emin Cenkmen – Akıllı Soytarı
Emin Cenkmen – Akıllı Terzi
Erdoğan Sevgin – Balonla Uçmağa Kalktılar
Erdoğan Sevgin – Benzini Tükenmişti
Erdoğan Sevgin – Bir Annenin Fedakârlığı
Erdoğan Sevgin – Düdüklü Tencere
Erdoğan Sevgin – Eden Bulur
Erdoğan Sevgin – Heykeli Dikilen Köpek
Erdoğan Sevgin – Kaçırılan Çocuk
Erdoğan Sevgin – Kâğıdın Anlattıkları
Erdoğan Sevgin – Kanundan Kaçılmaz
Erdoğan Sevgin – Küçük Haylaz
Erdoğan Sevgin – Nehire Düşen Çocuk
Erdoğan Sevgin – Okula Askerlerin Himayesinde Gidiyor
Erdoğan Sevgin – Otomobile Saldıran Domuz
Erdoğan Sevgin – Panter
Erdoğan Sevgin – Postacılık
Erdoğan Sevgin – Sadık Köpek
Erdoğan Sevgin – Şehri Birbirine Kattı
Erdoğan Sevgin – Yırtıcı Kaplan
Erol Nallayıcı – Arkadaş Sevgisi
Erol Nallayıcı – Hamalın Kalbi
Erol Nallayıcı – Küçük Kulübe
Erol Nallayıcı – Otobüs Kazası
Erol Nallayıcı – Simit
Erol Nallayıcı – Tekinsiz Ev
Erol Nallayıcı – Tuzak
Ertan Nallayıcı – Ayran Testisi
Ertan Nallayıcı – Küçük Kahraman
Fahamet Öğün – Asil Dilenci
Fahamet Öğün – Ayşeciğın Kuşları
Fahamet Öğün – Okul Hasreti
Feriha Birgin – Anlatma Oyunu
Gönül Suveren – Katil

Güner Değer – Bay Ahmedin Maymunları
Güner Değer – Fedakâr At
Güner Değer – Kırmızı Elmalar
Güner Değer – Papağan
Güner Değer – Şakanın Sonu
Hadi Tamer – Garip Hasta
Hakkı Ercan – Bombalar Patlarken
Hakkı Ercan – Düşmana İlk Kurşunu Atan Efe
Hakkı Ercan – Gece Baskını
Hakkı Ercan – Hasan Çavuş
Hakkı Ercan – Koca Ali
Hakkı Ercan – Köye Dönüş
Hakkı Ercan – Osman Nuri Bey
Hakkı Ercan – Sakarya’dan Bir Hatıra
Hakkı Ercan – Savaşa Giderken
Hakkı Ercan – Şehidin Oğlu
Hakkı Ercan – Tren Geçerken
Hakkı Ercan – Yörük Ali Efe
Halim Yağcıoğlu – Alevden Denizde Mumdan Gemiler
Halim Yağcıoğlu – Ali Dayı Ve Karısı
Halim Yağcıoğlu – Aptal Devle Akıllı Balıkçı
Halim Yağcıoğlu – Arman’ın Yüreği
Halim Yağcıoğlu – Babacığım Babacığım
Halim Yağcıoğlu – Bebek Nene
Halim Yağcıoğlu – Beyaz Güller
Halim Yağcıoğlu – Dilencinin Oyunu
Halim Yağcıoğlu – Karabaş
Halim Yağcıoğlu – Kes Doğan
Halim Yağcıoğlu – Kim Çok Yaşamış
Halim Yağcıoğlu – Küçük Al Gelinciğin Masalı
Halim Yağcıoğlu – Promete
Halim Yağcıoğlu – Sır
Halim Yağcıoğlu – Ülkü Okulu
Hamid Gündoğdu – ? Meselesi
Hamid Gündoğdu – 10000 Metre
Hamid Gündoğdu – Anne Sevgisi
Hamid Gündoğdu – Artık Barışalım
Hamid Gündoğdu – Ay Doğarken
Hamid Gündoğdu – Baskın

Hamid Gündoğdu – Ben Sarı Efeyim
Hamid Gündoğdu – Bire 5
Hamid Gündoğdu – Bütün Türk Kızları Gibi
Hamid Gündoğdu – Büyücü Kadın
Hamid Gündoğdu – Casus
Hamid Gündoğdu – Çoban Ve Sevgili
Hamid Gündoğdu – Damarımızdaki Kan
Hamid Gündoğdu – Fena Kalpli Kocakarı
Hamid Gündoğdu – Gökten İnen Bir Melek
Hamid Gündoğdu – Gülmeyen Ece Ve Küçük Çoban
Hamid Gündoğdu – Harun Reşidin Tesbihi
Hamid Gündoğdu – Hep Vatan İçin
Hamid Gündoğdu – Hepimiz
Hamid Gündoğdu – Her Şeyden Önce Vatan
Hamid Gündoğdu – Hizmetçinin Kızı
Hamid Gündoğdu – İki Kardeş
Hamid Gündoğdu – İyilik Perisi
Hamid Gündoğdu – Kara Kedi
Hamid Gündoğdu – Kesik El
Hamid Gündoğdu – Ortasından Kesilen Adam
Hamid Gündoğdu – Öç
Hamid Gündoğdu – Ölüler Evi
Hamid Gündoğdu – Ölüm Geçidi
Hamid Gündoğdu – Sana Ne Mutlu
Hamid Gündoğdu – Savulun Sarı Efeler Geliyor
Hamid Gündoğdu – Sır
Hamid Gündoğdu – Sihirbaz Mı?
Hamid Gündoğdu – Sihirli Kaval
Hamid Gündoğdu – Son Dakika
Hamid Gündoğdu – Yarın Ordayım
Hamid Gündoğdu – Yemişler Olunca
Hüsnü Tunca – Yuva
İbrahim Böke – Uyku İlacı
Kemalettin Tuğcu – 4 Kardeşin Hikâyesi
Kemalettin Tuğcu – Altın Rüyası
Kemalettin Tuğcu – Arabanın Köpeği
Kemalettin Tuğcu – Arkadaş Kalbi
Kemalettin Tuğcu – Atlı Karınca
Kemalettin Tuğcu – Beklen Baba

Kemalettin Tuğcu – Bengal Ormanlarında
Kemalettin Tuğcu – Canavar
Kemalettin Tuğcu – Çalma Kapımı Çalarlar Kapını
Kemalettin Tuğcu – Çile
Kemalettin Tuğcu – Dağ Keçisi
Kemalettin Tuğcu – Dursun Dayıyı Kim Kaçırdı
Kemalettin Tuğcu – Dürbün
Kemalettin Tuğcu – Görünmeyen Yolcu
Kemalettin Tuğcu – Hayat Budur
Kemalettin Tuğcu – Helalinden
Kemalettin Tuğcu – Hırsızın Oğlu
Kemalettin Tuğcu – İnsanlık Dersi
Kemalettin Tuğcu – Kahramanlık
Kemalettin Tuğcu – Kaplan Avı
Kemalettin Tuğcu – Karabiber
Kemalettin Tuğcu – Kasırga
Kemalettin Tuğcu – Kavgaya Giderken
Kemalettin Tuğcu – Kır At
Kemalettin Tuğcu – Kısmet
Kemalettin Tuğcu – Kimsesizler
Kemalettin Tuğcu – Korkusuz Adam
Kemalettin Tuğcu – Kömürlük
Kemalettin Tuğcu – Köpek Balığı
Kemalettin Tuğcu – Köy Çocuğu
Kemalettin Tuğcu – Kurt Köpeği
Kemalettin Tuğcu – Küçük İsmail
Kemalettin Tuğcu – Mektep Arkadaşı
Kemalettin Tuğcu – Sarı Benizli Adam
Kemalettin Tuğcu – Sarı Şamdanlar
Kemalettin Tuğcu – Sari Hastalık
Kemalettin Tuğcu – Sedefli Çakı
Kemalettin Tuğcu – Sıra İle Arkadaş
Kemalettin Tuğcu – Suç Cezasız Kalmaz
Kemalettin Tuğcu – Tanrı Misafiri
Kemalettin Tuğcu – Varan 5
Kemalettin Tuğcu – Yaman Bir Binici
Kemalettin Tuğcu – Yaprak Dökümü
Kemalettin Tuğcu – Zafer Dönüşü
Kırmızı Bereli Kız

Kırmızı Entarili Kız
Kırmızı Kukuletalı Kız
Kırmızı Maskeli Haydutlar
Kırmızı Yanaklı Çocuk
Kıskançlık
Kıssadan Hisse: Aç Gözlülük
Kıssadan Hisse: Aferin Sana
Kıssadan Hisse: Akıllı Çırac
Kıssadan Hisse: Al Sana On Kavuk
Kıssadan Hisse: Âlim ve Sandalcı
Kıssadan Hisse: Allah Kısmet Ederse
Kıssadan Hisse: Arkadaş Ele Verilir mi Hiç?
Kıssadan Hisse: Arkadaşı Zannetmiş
Kıssadan Hisse: At Hata Affetmez
Kıssadan Hisse: Bahsi Kazanacağım Galiba
Kıssadan Hisse: Ben Avrupadayken
Kıssadan Hisse: Ben Beklemekten Yoruldum
Kıssadan Hisse: Ben Bilirim ama
Kıssadan Hisse: Ben Kimim Biliyor musun?
Kıssadan Hisse: Ben Onu Çok İyi Tanırım
Kıssadan Hisse: Ben Onun İçin Azalamıyorum ki
Kıssadan Hisse: Ben Sadece Yazarım Dedim
Kıssadan Hisse: Ben Senden Binecek İstedim
Kıssadan Hisse: Benim Yaptığım Sadece Taklid
Kıssadan Hisse: Benimki Daha Muhteşem
Kıssadan Hisse: Biliyormuş
Kıssadan Hisse: Bir Hırsız Gördüm de
Kıssadan Hisse: Bir Tek Bilet Var
Kıssadan Hisse: Buna Şükret
Kıssadan Hisse: Ceza
Kıssadan Hisse: Ceza
Kıssadan Hisse: Cimri
Kıssadan Hisse: Dalgın Garson
Kıssadan Hisse: Dikenli Tel Üzerine Konar mı?
Kıssadan Hisse: Dilenci Ve Zengin Adam
Kıssadan Hisse: Doğar da Ölür de
Kıssadan Hisse: Doğurur da Ölmez mi?
Kıssadan Hisse: Dört Açıkgöz
Kıssadan Hisse: Dünya İğne Deliğinden Geçer mi?

Kıssadan Hise: Dürüst Fakir
Kıssadan Hise: Dürüst Olunuz
Kıssadan Hise: Dürütlüğün Mükâfatı
Kıssadan Hise: El Elden Üstündür
Kıssadan Hise: Elma Hikâyesi
Kıssadan Hise: Eşeğin Gölgesi de Merak Edilir mi Hiç
Kıssadan Hise: Eşek Olmasaydım
Kıssadan Hise: Fil Hikâyesi
Kıssadan Hise: Geçen Senelerin Kıymeti Yok ki
Kıssadan Hise: Hakikaten Tanıyormuş
Kıssadan Hise: Hakiki Dost
Kıssadan Hise: Halime Memnunum Ben
Kıssadan Hise: Harun Reşid'in Rüyası
Kıssadan Hise: Hayatta Kimseye İtimat Etme
Kıssadan Hise: Her şey Karşılıklıdır
Kıssadan Hise: Herkese İyilik Et
Kıssadan Hise: Hoca'nın Altınları
Kıssadan Hise: Hürmetlerimi Tekrarlarım
Kıssadan Hise: İkisi de Çaresini Bulmuş
Kıssadan Hise: İlim ve Cahillik
Kıssadan Hise: İstersen Sakalları Yerine Yapıştır
Kıssadan Hise: İyi İnsan Nasıl Olur?
Kıssadan Hise: Kaç Paraya Almış?
Kıssadan Hise: Karımı Boşadım
Kıssadan Hise: Kontrol
Kıssadan Hise: Mahsus Öyle Yazdırmış
Kıssadan Hise: Mukadderat
Kıssadan Hise: Mühim Hâdise
Kıssadan Hise: Müşteri Neden Gelmiyor?
Kıssadan Hise: Nasıl Aldanmasın
Kıssadan Hise: Nasıl Gülmesin
Kıssadan Hise: Nasıl Olsa Kıyamet Kopacak
Kıssadan Hise: Ne Kıymeti Var?
Kıssadan Hise: Nezleyim de
Kıssadan Hise: O Zaten Ölümsüzdür
Kıssadan Hise: Onu Ancak Allah Sorar
Kıssadan Hise: Sana ne?
Kıssadan Hise: Sen Aşağıdan Yukarı Atla da Göreyim
Kıssadan Hise: Sen Bilirsin de Ben Bilmez miyim?

Kıssadan Hisse: Sen Herhalde Hastasın
Kıssadan Hisse: Sen Ne Bilirsin
Kıssadan Hisse: Sermayesinden Bir Çanak Fazlasına
Kıssadan Hisse: Sığırlar Gibi Büyüyorlar
Kıssadan Hisse: Sizin Dükkânda
Kıssadan Hisse: Şimdi Rahatladım İşte
Kıssadan Hisse: Şuracıkta İneceğim
Kıssadan Hisse: Tam da Bilmediğimi Sordunuz
Kıssadan Hisse: Tavşan ve Ölçek Kutusu
Kıssadan Hisse: Tilki ile Aslan
Kıssadan Hisse: Üçümüze Bile Yeter
Kıssadan Hisse: Yalancının Cezası
Kıssadan Hisse: Yaşa Be Kör Kadı
Kıssadan Hisse: Ye Kürküm ye
Kıssadan Hisse: Yerinde Cevap
Kıssadan Hisse: Yerinde Cevap
Kıssadan Hisse: Yılışık Kadın
Kıssadan Hisse: Zenginin Çenesi, Züğürdün Çenesi
Kıssadan Hisse: Zor Kurtulurdun
Kış Ve Bahar
Kıymetli Pul
Kızıl El
Kilitli Kitap
Kitap Sevgisi
Komşularımız
Korku Diyarı
Korkunç Bir Adam
Korkunç Bir Yanlışlık
Korkunç Dakikalar
Korkunç Facia
Korsan
Korsanları Yenen Çocuk
Köylünün Hediyesi
Köylünün Hediyesi
Kremalı Dondurma
Kutlu Limon
Kuzu Dolması
Küçük Bay
Küçük Çoban

Küçük Dilenci
Küçük Hüseyin
Küçük Kaçak
Küçük Kahraman
Küçük Postacı
Küçük Ressam
Küçük Sandalcılar
Küçük Yıldız
Leyla Soykut – Anne Sevgisi
Leyla Soykut – Avcının Anlattıkları
Leyla Soykut – Burun Hikâyesi
Leyla Soykut – Can Sıkıcı Misafir
Leyla Soykut – Canlı Eldiven
Leyla Soykut – Ceza
Leyla Soykut – Çuvaldız
Leyla Soykut – Doktorun Kurnazlığı
Leyla Soykut – Fırtına
Leyla Soykut – Hırsız Yıkalayan Kız
Leyla Soykut – İhtiyar Avcı
Leyla Soykut – Kahraman Fındık
Leyla Soykut – Kaval Sesi
Leyla Soykut – Kemal Yüzmeyi Nasıl Öğrendi
Leyla Soykut – Kilere Giren Hırsız
Leyla Soykut – Küçük Obur
Leyla Soykut – Papağan
Leyla Soykut – Papatya
Leyla Soykut – Piyango
Leyla Soykut – Sevinç’in İntikamı
Leyla Soykut – Üvey Ana
Leyla Soykut – Yangın
Leyla Soykut – Yılan
M. Oktay – Arab Atı
M. Oktay – Ayının Kuyruğu
M. Oktay – Bir Deniz Kazası
M. Oktay – Bir Konser
M. Oktay – Bir Köpek, 1 Lira, Bir Pantolon
M. Oktay – Cambaz
M. Oktay – Cinayet
M. Oktay – Değiş Tokuş

M. Oktay – Denizci Çocuğu
M. Oktay – Fakir İnsanlar
M. Oktay – Fakir Kunderacı İle Zengin Adam
M. Oktay – Hepimiz Birimiz Birimiz Hepimiz İçin
M. Oktay – Hırsızlar Geçidi
M. Oktay – Hoş Bir Armağan
M. Oktay – İki Zengin
M. Oktay – İnsanlık
M. Oktay – İyi İlaç
M. Oktay – Karınca Savaşı
M. Oktay – Köpek ve Para Torbası
M. Oktay – Kör ile İnmeli
M. Oktay – Kudurmuş Köpek
M. Oktay – Kurbağa Çocuk
M. Oktay – Kurt Ayı
M. Oktay – Küçük Anne
M. Oktay – Mavi Sakallı Adam
M. Oktay – Miço
M. Oktay – Ormanda
M. Oktay – Para Çantası
M. Oktay – Soğukkanlılık
M. Oktay – Sonuncu
M. Oktay – Yaman Bir Aslan Avcısı
M. Oktay – Yaralı Kaplumbağa
M. Oktay – Yenilen Korku
M. Oktay – Yer Sarsıntısı
M. Rona – 3 Ahbaplar
M. Rona – Ali Dayı’nın Fedakârlığı
M. Rona – Anne Sevgisi
M. Rona – Arab Atı
M. Rona – Arkadaşlık Duygusu
M. Rona – Belkis ve Yengesi
M. Rona – Borç
M. Rona – Cesur Eskici
M. Rona – Cumhuriyet
M. Rona – Çağatay
M. Rona – Çocuk ve İhtiyar
M. Rona – Dalak Hasan
M. Rona – Denizci Çocuğu

M. Rona – Dişleri Fırçalanan Köpek
M. Rona – En Küçük Kardeş
M. Rona – Eski Tava
M. Rona – Eskicinin Oğlu
M. Rona – Eve Dönüş
M. Rona – Fakir Baba
M. Rona – Gündoğdu
M. Rona – Hayal
M. Rona – Haznedar
M. Rona – Her Şeyi Bilen Adam
M. Rona – Hırsızlık
M. Rona – İhtiyar Köylü
M. Rona – İlk Adım
M. Rona – Kahraman İhtiyar
M. Rona – Kaybolan Çocuk
M. Rona – Korkak
M. Rona – Korkunç Dakikalar
M. Rona – Korkunç Gece
M. Rona – Küçük Filozof
M. Rona – Lütüfiye
M. Rona – Papağanın Hatıraları
M. Rona – Rauf
M. Rona – Sayılı Kahramanlar
M. Rona – Şarkıcı
M. Rona – Şeytan Adasından Kalan Kaatil
M. Rona – Şişirme Düdük
M. Rona – Taş Kırıcı
M. Rona – Tembel Kız
M. Rona – Tutumlu Çocuk
M. Rona – Tüccarın Verdiği Ders
M. Rona – Yeşil Vazo
Mahmut Attila Aykut – 40 Yamalı Ali Amca
Mahmut Attila Aykut – Artık Gönlü Rahat
Mahmut Attila Aykut – Avrat Yanında Er Ağlamaz
Mahmut Attila Aykut – Ayrarınca
Mahmut Attila Aykut – Bir Tarihin Destanı
Mahmut Attila Aykut – Bodur Ahmet
Mahmut Attila Aykut – Cinayet
Mahmut Attila Aykut – Çapkın Ayşe

Mahmut Attila Aykut – Damlalar Göl Olur
Mahmut Attila Aykut – Eşek Değil Sıpa
Mahmut Attila Aykut – Fatoş’un Köpeği
Mahmut Attila Aykut – Gelmeyen Yolcular
Mahmut Attila Aykut – Harp Madalyası
Mahmut Attila Aykut – Kuru Kafa
Mahmut Attila Aykut – Necdet’in Bebeği
Mahmut Attila Aykut – Ölüler Tapınağı
Mahmut Attila Aykut – Rüzgârın Çektiği Piyango
Mahmut Attila Aykut – Sabrın Son Takati
Mahmut Attila Aykut – Sahte Hedef
Mahmut Attila Aykut – Son Günahı
Mahmut Attila Aykut – Son Yaprak
Mahmut Attila Aykut – Tahta Kasatura
Mahmut Attila Aykut – Tom Amcanın Tayyaresi
Mahmut Attila Aykut – Tuzak
Mahmut Attila Aykut – Tükürük
Mahmut Attila Aykut – Türkan’ın Kuzusu
Mahmut Fazıl Ülküer – Acı Bir Ders
Mahmut Fazıl Ülküer – Alinin Kabağı
Mahmut Fazıl Ülküer – Antika
Mahmut Fazıl Ülküer – Bir Ziyafet
Mahmut Fazıl Ülküer – Çopur Ali
Mahmut Fazıl Ülküer – Dalak Hasan
Mahmut Fazıl Ülküer – Değirmenci Sabahat
Mahmut Fazıl Ülküer – Gece Yarısı Gelen Misafir
Mahmut Fazıl Ülküer – Hacer Korkak
Mahmut Fazıl Ülküer – Her şeyi Bilen Adam
Mahmut Fazıl Ülküer – İki Kardeş
Mahmut Fazıl Ülküer – İncili Hatun Ve Marifeti
Mahmut Fazıl Ülküer – Kervan
Mahmut Fazıl Ülküer – Kırlangıç Yavruları
Mahmut Fazıl Ülküer – Kiraz Bahçesi
Mahmut Fazıl Ülküer – Köpeğin Verdiği Ders
Mahmut Fazıl Ülküer – Kundura Topuğu
Mahmut Fazıl Ülküer – Kuş Beyni
Mahmut Fazıl Ülküer – Kuş Yuvaları
Mahmut Fazıl Ülküer – Kuyumcu Hasan
Mahmut Fazıl Ülküer – Küçük Hüseyin

Mahmut Fazıl Ülküer – Küçük Ömer
Mahmut Fazıl Ülküer – Küçük Sandalcılar
Mahmut Fazıl Ülküer – Salman Dayı
Mahmut Fazıl Ülküer – Sepetçi
Mahmut Fazıl Ülküer – Tüccarın Verdiği Ders
Mahmut Fazıl Ülküer – Üç Göçmen Kardeş
Mahmut Fazıl Ülküer – Yıkılan Köy
Mahmut Fazıl Ülküer – Yoksul Çocuklar
Mahmut Fazıl Ülküer – Yolcu Kuşlar
Mavi Işık
Mavi Oda
Maymun Eli
Maymunla Yengeç
Mehmet Ali Yılmaz – İftira
Mehmet Hülagü – Altın
Mehmet Hülagü – Bir Manevra Gecesi
Mehmet Hülagü – Cici
Mehmet Hülagü – Define
Mehmet Hülagü – Hırsız
Mehmet Hülagü – Kum Bulutu
Mehmet Hülagü – Vatan Dedesi
Mehmet Hülagü – Vazife
Minimini Kama İle Kurşun Kalem
Mucize
Murat Onat – Aslan Avı
Murat Onat – Bisiklet Hırsızı
Murat Onat – Fare Kapanı
Murat Onat – Haylaz Dursun
Murat Onat – İnsan Avı
Murat Onat – Kahraman Onbaşı
Murat Onat – Korku
Murat Onat – Kurnazlık
Murat Onat – Kuş Yuvası
Murat Onat – Okul Hasreti
Murat Onat – Piyango Bilet
Murat Onat – Üzüm Salkımı
Murat Onat – Yaramazlığın Sonu
Mustafa'nın Keçileri
Müsamere

Ne Ekersen Onu Biçersin
Nermin Özdeş – Açıl Sofram Açıl
Niagaradaki Altın
Nihal Yalaza Taluy – Anne Tembel Olursa
Nihal Yalaza Taluy – Atlayış
Nihal Yalaza Taluy – Durmuş’un Sallakuyruğu
Nihal Yalaza Taluy – Kirpi Celile
Nihal Yalaza Taluy – Küçük Bimbo
Nihal Yalaza Taluy – Mavi Çanta
Nihal Yalaza Taluy – Nihat Erkut
Nihal Yeğınobalı – Balık
Nihal Yeğınobalı – Bir Başka Oda
Nihal Yeğınobalı – Bobi’nin Marifetleri
Nihal Yeğınobalı – Çirkin Faruk
Nihal Yeğınobalı – Hanife’nin Talihi
Nihal Yeğınobalı – Yok, Gitti
Nilgün Arıt – İki Yol
Nilgün Arıt – Kıssadan Hisse: Ana Kuş ve Yavruları
Nilgün Arıt – Kıssadan Hisse: At ve Eşek
Nilgün Arıt – Kıssadan Hisse: Ayının Dedikleri
Nilgün Arıt – Kıssadan Hisse: Baba Ve Oğulları
Nilgün Arıt – Kıssadan Hisse: Birlikten Kuvvet Doğar
Nilgün Arıt – Kıssadan Hisse: Çam Ağacının Derdi
Nilgün Arıt – Kıssadan Hisse: Gerçek Dost
Nilgün Arıt – Kıssadan Hisse: İyi Arkadaş
Nilgün Arıt – Kıssadan Hisse: İyilik Boşa Gitmez
Nilgün Arıt – Kıssadan Hisse: Kabul Ediyor musunuz?
Nilgün Arıt – Kıssadan Hisse: Kendini Beğenmiş Saat
Nilgün Arıt – Kıssadan Hisse: Kibirli Mürdüm Eriği
Nilgün Arıt – Kıssadan Hisse: Küçülen Köpek
Nilgün Arıt – Kıssadan Hisse: Plaklar ve Körtük
Nilgün Arıt – Kıssadan Hisse: Sütçü Kız
Nilgün Arıt – Kıssadan Hisse: Yoldaki Üzüm Sepeti
Nimet Çalapala – Ağaç Kurdu Yazlıkta
Nimet Çalapala – Bahçede
Nimet Çalapala – Devlet Baba
Nimet Çalapala – En Büyük Bayram
Nimet Çalapala – Eski Dostlar
Nimet Çalapala – Eski İstanbul

Nimet alapala – Evimiz Ailemiz
Nimet alapala – İstanbul’u Nasıl Aldık
Nimet alapala – Kış Baba
Nimet alapala – Kirazlar Oldu
Nimet alapala – Küpeli Kız
Nimet alapala – Mor İpekli Elbise
Nimet alapala – Posta-Telgraf
Nimet alapala – Tembel
Nimet alapala – Tutum
Nimet alapala – Yeni Yıl
Nur Birgi – Kaybolan Saat
Nurten
Oduncu İle Oğlu
Oğuz G zen – Garip Baba
Oğuz G zen – Hırsız
Oğuz G zen – Meçhul G ller
Oğuz G zen – Vatan Her Şeyden  st nd r
Oğuz  zdeŐ – 2 Arkadaş
Oğuz  zdeŐ – Ahmed Ağanın Oğlu
Oğuz  zdeŐ – Ali Babanın Köpeği
Oğuz  zdeŐ – Ali’nin Sevgisi
Oğuz  zdeŐ – Alinin Maymunu
Oğuz  zdeŐ – Alinin Sevgisi
Oğuz  zdeŐ – Ana Kalbi
Oğuz  zdeŐ – Arkadaş Hediyesi
Oğuz  zdeŐ – Arkadaşlık Uğruna
Oğuz  zdeŐ – Ayrılık Acısı
Oğuz  zdeŐ – BaŐlangı ve Son
Oğuz  zdeŐ – Beklenilen Torun
Oğuz  zdeŐ – ieki G zeli
Oğuz  zdeŐ – ikolata Kutusu
Oğuz  zdeŐ – omar
Oğuz  zdeŐ – Doğruluğun Zaferi
Oğuz  zdeŐ – En Sadık Dost
Oğuz  zdeŐ – Fakir İle Zengin
Oğuz  zdeŐ – Güzel Amca
Oğuz  zdeŐ – Güzel Nasihat, Tatlı İlaç Gibidir
Oğuz  zdeŐ – Hakanın Kızı
Oğuz  zdeŐ – Hasis iftinin Rüyası

Oğuz Özdeş – Kurban Bayramı
Oğuz Özdeş – Küçük Kör
Oğuz Özdeş – Mercan
Oğuz Özdeş – Nasihat
Oğuz Özdeş – Sedad'ın Acısı
Oğuz Özdeş – Tutumlu İrfan
Oğuz Özdeş – Yaylada Kaybolan Atlar
Oktay Akbal – Bir Ailenin Dört Çocuğu
Oktay Akbal – İşçi
Okul Yolunda
Okula Hasret
Okullar Açıldı
Okumayı Sevmenin Mükâfatını Gördü
Onbaşının Eli
Onları da Yemezmiş Meğer
Onuncu
Orhan
Orhan Tekin – Eski Tava
Orhan Tekin – Sayılı Kahramanlar
Orhan Tekin – Taş Kırıcı
Ortasından Kesilen Adam
Otomobili Ezen At
Oya Ece – Bir Kelimecik
Oya Ece – Harun Reşit ve Şair
Oya Ece – Omlet Pişmeyecek
Oya Ece – Sen Doğru Ol Eğri Cezasını Bulur
Oya Ece – Zor Bir Bilmece
Oyun
Ölüm Ağacı
Ölüm Avı
Ölüm Gezisi
Ölüm Kavgası
Ölüm Savaşı
Ölüm Vadisi
Ölüme Giden Hostes
Ölüme Ramak Kalmıştı
Ölümü Yenen Köpek
Ölümün Eşiğinden Dönen Hostes
Ölümün Eşiğine Kadar Gelmişti

Ömer Tanoğlu – Bir Ağacın Hikâyesi
Özay Sunar – Çirkin Faruk
Özay Sunar – Demir Bilek Mehmet Çavuş
Özay Sunar – Kahraman Kaptan
Özay Sunar – Kocabaş
Özay Sunar – Kuvvet
Özay Sunar – Mehmet’in Kısmeti
Özay Süsoy – 12 Avcı
Pencereden Gelen Misafir
Perizat Akasoy – Bir Milyar
Perizat Akasoy – Bucaklının Mustafası
Perizat Akasoy – Deve
Perizat Akasoy – Fatoş Yatağından Kalktı
Perizat Akasoy – Fu–Man Çu’nun Vasiyeti
Perizat Akasoy – Hangisi
Perizat Akasoy – Hasis Yolcu
Perizat Akasoy – Kaya Okulda
Perizat Akasoy – Oyun
Perizat Akasoy – Yakalanan Hırsız
Pipolu Adam
Pirinç Tarlaları
Piste Çıkan Çocuk
Pul Merakı
Rami Sunay – Öküz Başı
Rami Sunay – Ölüm Telefonu
Rami Sunay – Tehlikeli Bir Gezinti
Recai Bilgin – Ah Şu İnsanların Dili
Recai Bilgin – Akılsız Dost
Recai Bilgin – Ali Dayı’nın Fedakârlığı
Recai Bilgin – Altın Zambak
Recai Bilgin – Az Tamah Çok Zıyan Getirir
Recai Bilgin – Beyaz İskarpınlar
Recai Bilgin – Bir Ay Yolculuğu
Recai Bilgin – Bir Rüya
Recai Bilgin – Cesaretle Doğruluğun Mükâfâtı
Recai Bilgin – Cezanın Katmerlisi
Recai Bilgin – Cimri
Recai Bilgin – Çalar Saat
Recai Bilgin – Çalışkan Çocuk

Recai Bilgin – ayı Görmeden Paaları Sıvamanın Sonu
Recai Bilgin – Dinsizin Hakkından İmansız Gelir
Recai Bilgin – Duygu Meselesi
Recai Bilgin – Eden Bulur
Recai Bilgin – Emine’nin Başından Geçenler
Recai Bilgin – En Büyük Mutluluk
Recai Bilgin – En Doğru Cevap
Recai Bilgin – Eski Ahbap
Recai Bilgin – Evdeki Hesap
Recai Bilgin – Fatoş’un Seyahati
Recai Bilgin – Geçmiş Olsun
Recai Bilgin – Gözlük
Recai Bilgin – Gündoğdu
Recai Bilgin – Her şeyi Karıştırmanın Sonu
Recai Bilgin – Hokkabazın Marifeti
Recai Bilgin – İncelik
Recai Bilgin – İnsan Her zaman Haline Şükretmeli
Recai Bilgin – İşleyen Demir Pas Tutmaz
Recai Bilgin – Kaybolan Çocuk
Recai Bilgin – Kitap Sevgisi
Recai Bilgin – Kol Saati
Recai Bilgin – Kötülük Kimsenin Yanına Kâr Kalmaz
Recai Bilgin – Kurnaz Köylü
Recai Bilgin – Küçük Denizci
Recai Bilgin – Küçük Filozof
Recai Bilgin – Küçük Peri
Recai Bilgin – Küçük Prens
Recai Bilgin – Murat Telefonda
Recai Bilgin – Muzipliğe Karşı Muziplik
Recai Bilgin – Nejad’ın Dişi
Recai Bilgin – Örnek Çocuk
Recai Bilgin – Şakanın Sonu
Recai Bilgin – Şermin’in Hediyesi
Recai Bilgin – Taş Yürekli Suzan
Recai Bilgin – Tekin Tembeller Ülkesinde
Recai Bilgin – Tutumlu Çocuk
Recai Bilgin – Yaşarın Yardımı
Recai Bilgin – Yüzü Neden Kızarmış
Recai Bilgin – Zorla Güzellik

Renkli Ülkeler
Ressamın Kurnazlığı
Rezan Özkonuk – Ali’nin Altınları
Rezan Özkonuk – Altın Kuş
Rezan Özkonuk – Değirmencinin Kızı
Rezan Özkonuk – Gezgin Çalgıcılar
Rezan Özkonuk – Kaz Çobanı
Rezan Özkonuk – Keçi Kız
Rezan Özkonuk – Koyun ve Kuzular
Rezan Özkonuk – Tabak
Rezan Özkonuk – Ümit
Rezan Özkonuk – Yaptıkları Unutulmayacak Büyük Adamlar
Rezan Özkonuk – Zor Soru
Rüzgârın Sırları
Sadık Köpek
Sadi Araç – Bağdat Kadısı
Sağırılar
Saklambaç
Salkım
Sarı İnal
Satılan Mal
Sedat Eleman – 2 Kuzu ve 1 Maymun
Sedat Eleman – Küçük Kahraman
Selami Münir Yurdatap – Açıkgoz Kardeşler
Selim Turhan – Çıngırak
Selim Turhan – Eve Dönüş
Selim Turhan – Hakiki Altın
Selim Turhan – Hakiki Arkadaş
Selim Turhan – Hâlâ Çocuk
Selim Turhan – Korkunç Gece
Selim Turhan – Korsan
Selim Turhan – Sürücü
Selim Turhan – Yalan
Selma Erses – Dert Kapısı
Selma Erses – Dondurma
Selma Erses – Yuvaya Dönen Kuş
Semiramis Kök – Ana
Semiramis Kök – Anlaşma
Semiramis Kök – Armağan

Semiramis Kök – Balıkçıl Avı
Semiramis Kök – Beyaz Kalemli  ocuk
Semiramis Kök – Bırakılmış Şehir
Semiramis Kök – Bir  k zle Baş başa
Semiramis Kök – Büyük Bacalı Şehir
Semiramis Kök –  i ekler Arasında
Semiramis Kök – Dil ve Burun
Semiramis Kök – Düşman ve Köylü Kadın
Semiramis Kök – Ekmek
Semiramis Kök – En Son Sistem
Semiramis Kök – Evlatlık
Semiramis Kök – Fotoğrafçı
Semiramis Kök – Gece Yarısı Dönüşü
Semiramis Kök – Gerdanlık
Semiramis Kök – Hastalık Hastalığı
Semiramis Kök – Hizmetçi Kadın
Semiramis Kök – Hurmalar
Semiramis Kök – İhtiyar Baykuşun Hikâyesi
Semiramis Kök – İhtiyar Kurdun Hikâyesi
Semiramis Kök – İlk Mektup
Semiramis Kök – İncirler
Semiramis Kök – İstanbul Cambazhanesi
Semiramis Kök – Kafatası
Semiramis Kök – Karışık Bir Bilmece
Semiramis Kök – Kelebeğin Hikâyesi
Semiramis Kök – Kemancı
Semiramis Kök – Kırlangıç
Semiramis Kök – Kıymetli Pul
Semiramis Kök – Konuşan Ayı
Semiramis Kök – Kötü Bir Kedi İle Bir İskete Kuşunun Hikâyesi
Semiramis Kök – Kremalı Dondurma
Semiramis Kök – Kurbaĝa Adam
Semiramis Kök – Kurşun Asker
Semiramis Kök – Kuşlar Balosu
Semiramis Kök – Meltemin Anlattıkları
Semiramis Kök – Morina Avı
Semiramis Kök – Pantolon
Semiramis Kök – Sefalet
Semiramis Kök – Sicim

Semiramis Kök – Son Konser
Semiramis Kök – Sukızı Mebk re ve Kızamık
Semiramis Kök – T rk n  air Oluyor
Semiramis Kök – Vatan Borcu
Semiramis Kök – Zenginlik Pe inde
Sessiz Gemi
Sevgi Dersi
Sıkıntının Sonu
Soğuk Kanlılık
Su Altında Ameliyat
Su Baskını
Sümbül
Sürgün
Sürücü
 aka
Şans Diye Buna Derler
 arkıcı
 arkılı Ada
Şefik Aksan – Armud çalarken
Şefik Aksan – Kurtari 
Şefik Aksan – Tel Helvası
 eftaliler
 ehit Yavrusu
 ermin
 ermin’in Vicdanı
Şevket Bilgisel – Alınan Hınç
Şevket Bilgisel – Aptal Kahraman
Şevket Bilgisel – Başka
Şevket Bilgisel – Deneme
Şevket Bilgisel – Dokunulmaz şey
Şevket Bilgisel – El Uzatma
Şevket Bilgisel – Ezen Kaya
Şevket Bilgisel –  ğneli Lokma
Şevket Bilgisel – Kara Burunun  c 
Şevket Bilgisel – Kara Fatma
Şevket Bilgisel – Kazanan Yay
Şevket Bilgisel –  l rken öldüren Fare
Şevket Bilgisel –  zmen İle Küçümen
Şevket Bilgisel – Saçaklı Kardeş

Şevket Bilgisel – Sapık Kurtarıcı
Şevket Bilgisel – Son Nutuk
Şevket Bilgisel – Taş Yağmuru
Şevket Bilgisel – Türk’ün Ayranı
Şevket Bilgisel – Yuvaya Dönüş
Şevket Bilgisel – Yüze Fırlatılan Hediye
Şevket Bilgisel – Yüzen Kütük
Şevket Bilgisel – Zafer Bayrağı
Şeytan Balığı
Şeytan Çekici
Şeytan Kayası
Şımarık Kız
Şule’nin On Kuruşu
Talihli Hans
Tanrı Misafirleri
Tarık Şipal – Hırsız
Tarih Kitabı
Tekinsiz Hamam
Tembel Kız
Terbiyesiz
Terzi Hükümdar
Tedadüf
Tıkırtı
Torluk
Tosunun Çomakları
Tunara – Bahis
Tunara – Hangisi Katil
Tunara – Suya Düşen Yıldızlar
Tunara – Yürüyen Çizmeler
Ucuz Limonata
Unutulmuş Baston
Uraşima
Uzun, Şişman, Sersem
Üç Arkadaş
Üç Damla Yaş
Üç Dilek
Ünver Sıvacıoğlu – Ahmed’in Babası
Ünver Sıvacıoğlu – Ahmedin Topu
Ünver Sıvacıoğlu – Ahretlik

Ünver Sıvacıoğlu – Arkadaş Sevgisi
Ünver Sıvacıoğlu – Ayşe’nin Başarısı
Ünver Sıvacıoğlu – Baba Sevgisi
Ünver Sıvacıoğlu – Baloncu Salih
Ünver Sıvacıoğlu – Bir Köy Çocuğu
Ünver Sıvacıoğlu – Bir Olur İki Olur
Ünver Sıvacıoğlu – Boyacı Hasan
Ünver Sıvacıoğlu – Büyük İkramiye
Ünver Sıvacıoğlu – Cikletçi
Ünver Sıvacıoğlu – Cimri Dükkâncı
Ünver Sıvacıoğlu – Çıkan Göz
Ünver Sıvacıoğlu – Çiçek Hırsızı
Ünver Sıvacıoğlu – Çizme
Ünver Sıvacıoğlu – Dilenci Kız
Ünver Sıvacıoğlu – Dövülen Çocuk
Ünver Sıvacıoğlu – Görünüşe Aldanma
Ünver Sıvacıoğlu – Hediye
Ünver Sıvacıoğlu – Hırsız Çocuk
Ünver Sıvacıoğlu – İyi Olmak
Ünver Sıvacıoğlu – İyilik
Ünver Sıvacıoğlu – Kararsızlık
Ünver Sıvacıoğlu – Kelek Hırsızları
Ünver Sıvacıoğlu – Kıskançlık
Ünver Sıvacıoğlu – Kutsal Vazife
Ünver Sıvacıoğlu – Küçük Ahmet
Ünver Sıvacıoğlu – Küçük Fedakâr
Ünver Sıvacıoğlu – Küçük Kâhya
Ünver Sıvacıoğlu – Küçük Odacı
Ünver Sıvacıoğlu – Küçük Rasim
Ünver Sıvacıoğlu – Küçük Şarkıcı
Ünver Sıvacıoğlu – Küçük Şehit Ağacı
Ünver Sıvacıoğlu – Mahallenin Gedikli İhtiyarı
Ünver Sıvacıoğlu – Muzipliğin Sonu
Ünver Sıvacıoğlu – Nasihat
Ünver Sıvacıoğlu – Okuma Hevesi
Ünver Sıvacıoğlu – Sevgi
Ünver Sıvacıoğlu – Seilmeyen Kardeş
Ünver Sıvacıoğlu – Sigara
Ünver Sıvacıoğlu – Simitçi Arif

Ünver Sıvacıoğlu – Tedbir
Ünver Sıvacıoğlu – Vazife
Ünver Sıvacıoğlu – Yakalanan Kopyacılar
Ünver Sıvacıoğlu – Yasak Şey
Ünver Sıvacıoğlu – Yaş Günü Hediyesi
Üvey Evlat
Vagon Hırsızları
Vahdet Gültekin – Altın Saat
Vahdet Gültekin – Bir Cesaret Dersi
Vahdet Gültekin – Bizdik
Vahdet Gültekin – Cici Elbise
Vahdet Gültekin – Çalınan Mektup
Vahdet Gültekin – Çiçek Kız
Vahdet Gültekin – Deli mi Katil mi?
Vahdet Gültekin – Evharis
Vahdet Gültekin – Gece Baskını
Vahdet Gültekin – Hamait
Vahdet Gültekin – İki Arkadaş
Vahdet Gültekin – Kan Davası
Vahdet Gültekin – Karagül
Vahdet Gültekin – Korkulu Bir Gece
Vahdet Gültekin – Kuşkonmaz Cinayeti
Vahdet Gültekin – Liverpool Cinayeti
Vahdet Gültekin – Mavi Boncuk
Vahdet Gültekin – Mavi Kağıt
Vahdet Gültekin – Ölümlerden Ölüm Beğen
Vahdet Gültekin – Ölünün Son Sözü
Vahdet Gültekin – Paulına
Vahdet Gültekin – Şans
Vahdet Gültekin – Tiryaki
Vahdet Gültekin – Tuhaf Bir Hasta
Vahdet Gültekin – Vurma Ağam
Vahdet Gültekin – Yaman Ali
Vahdet Gültekin – Yay Parçası
Vicdan Azabı
Vurma Ağam
Y. Vakondiyos – Yalancı
Yaban Ördekleri
Yağmur

Yağmurlu Bir Gündü
Yağmurun Öğrettiği Hakikat
Yalan
Yalnızlık
Yangın Var
Yaylada Kaybolan Atlar
Yazı İşaretlerini Bilmeyen Çocuk
Yazı-Tura
Yedi Kat Düşmana Karşı
Yeni Elbise
Yeşil Kaplı Defter
Yılan
Yıldırım Dörtler
Yıldız Çiçeği
Yılmaz Sipahi
Yiğit Çocuk
Yiğit Köpek
Yol Gösteren Ahtapot
Yolunu Şaşıran Çocuk
Yuvaya Dönüş
Yüzü Görünmeyen Başkanlar
Yüzü Örtülü Kadın
Zeria Abla – Vatan
Zor Bir Hesap
Zorla Güzellik
130 Ahmet
13üncü
2 Bebek
2 Cancığer Arkadaş
3 Ahbaplar
3 Altın
3 Şehit Annesi
7 Ok
Acıkmadım
Açıkgöz Hasan
Akıllı Hâkim
Akıllı Jandarma
Ali Kaptan
Allah Bağışlasın

Altın Pösteki
Anne Sevgisi
Annenin Gözler
Aptal Hasan
Arıcı Baba
Arının Hikâyesi
Aritmetik Dersinde
Arkadaşım Fatoş
Arkadaşlık Duygusu
Armağan
Aslan Avı
Aslanların Hapsettiği Adam
Atlı Polis
Ava Giden Avlanır
Ay'ın Hikâyesi
Ayhan ve Gülpembe
Ayılarve Çakallar
Ayla Dünya Arasında İşleyecek Hava Gemileri
Aynur Kardeşin Çiçekleri
Ayşe
Ayşe ve Karabaş
Ayşegül'ün Aklı
Baba ile Oğul
Baba Sevgisi
Bahar Geldi
Basma Entari
Baş ve Kuyruk
Başarının Sırrı
Bayramlık
Beklenmedik Facia
Beraber Dilenelim
Beyin
Bilgiçlik
Bir Ahret Yolcusu
Bir Babanın Fedakârlığı
Bir Başka Oda
Bir Cesaret Dersi
Bir Defnenin Hikâyesi
Bir Deve Hikâyesi

Bir Fedakârlık Örneği
Bir Güvercin Uğruna
Bir İzcilik Hatırası
Bir Katırın Marifeti
Bir Küçük İnatçı Adam
Bir Rüya
Bir Sepet Elma
Bir Yarışma
Bir Yazarın Son Kitabı
Bir Yolcu
Biricik
Bizim Hırsız
Boks Şampiyonu
Bu Gülü Sana Veriyorum
Bugünkü İşini Yarına Bırakma
Buraya Gel
Burnunu Taşıyan Çocuk
Burun Hikâyesi
Buz Fabrikası
Buz Üstünde Facia
Bülbül
Büyük Yarış
Büyüklere Ders
Cambaz
Cambazı Öldüren Adam
Camekândaki Kral
Can Mustafa
Casus
Cennette Bir Gün
Ceviz
Cezasını Çekti
Cici Elbise
Cimrinin Rüyası
Çalı Kuşu ve Ayı
Çamaşırcı Kadının Oğlu
Çan Sesi
Çiçekçi Ayşe
Çiftçi ile Oğlu
Çikolata Kutusu

Çivi Yutan Adam
Çoban
Çoban Kızı
Çocuk Doktoru
Çocuk ve İhtiyar
Çorba
Çöplüce Bülbül
Daha İşimi Bitirmedim
Dargın At
Değirmenci Sabahat
Dehşet Saçan Canavar
Demir Kapı
Demiryolu Bekçisi
Deniz
Deniz Altı 88
Denizaltı Z: 11
Denizde Facia
Deprem
Dilenci Kızı
Diş Macunu
Dişsiz Çocuk
Doğru Adres
Dostluk Antlaşması
Dürbün
Düşman Ve Köylü Kadın
Düşüncesizlik
Ebedi Dostluk
Ecel Gelmeyince
Ecel Kaçanı Kovalar
Eğlenmek İçin
El Uzatma
Emine
Emine'nin Beşi Biryerdesi
En Son Sistem
Erik Hırsızları
Esir Satıcıları
Ettiklerini Buldular
Evdeki Hesap
Fakir Baba

Fatoş'un Seyahati
Fedakâr At
Fedakâr Delikanlı
Fırtına
Fillerin Esrarı
Garip Bir Balık Avı
Geçmiş Olsun
Gemiye Kurtaran Hayal
Genç Kurtarıcı
Gizli Mağara
Gizli Servet
Göklerin Tanrısı
Gölge
Gönüllüler
Gördünüz mü?
Görülmemiş Bir Bisiklet Yarışı
Görünmeyen Ölüm
Gözyaşı Gölü
Gözyaşları
Gülmeyen Ece ve Küçük Çoban
Güzelleşmenin Çaresi
Hacer Korkak
Hakanın Kızı
Hakiki Altın
Haksızlık
Halinden Memnun Olmayanlar
Haline Şükretmiyen Terzi
Hamal Hasan
Hanın Buyruğu
Hasan Usta
Hayale Kapılmanın Cezası
Hayat
Hayatı Bahasına
Haydan Gelen Huya Gider
Hayvanat Bahçesindeki Facia
Hayvanları Seven Çocuk
Hazine Hırsızı
Haznedar Çoban
Helikopterde Facia

Hepimiz Birimiz, Birimiz Hepimiz İçin
Her Şeyden Evvel Vatan
Hesapsız Bir İş
Hırsız
Hırsızla Akıllı Tüccar
Hortlağın Misafiri
Hürriyet Aşkı Her Şeye Kadirdir
İbret Olsun
İflas
İğne Çuvaldız Hikâyesi
İhtiyar Bakkal
İhtiyar Balıkçı
İhtiyar Çinli
İhtiyar Köylü
İhtiyar Öğretmen
İki Hasis
İki Kardeş
İki Mektup
İlk Saat
İncirler
İnsan Topluluğu
İnsanın Kusuru
İnsanlaşan Hayvan
İnsanlık Ödevi
İp
İskeletler Kampı
İsmail
İstanbul Cambazhanesi
İstanbul'un Fethi
İstasyonda
İşin Kolayı
İşleyen Demir Pas Tutmaz
İşte Böyle Olmalı
İyiliği Unutmayan Aslan
İyiliğin Karşılığı
İyilik Unutulmaz
Kadınlar Savaşı
Kahraman Adam
Kahraman Ali

Kahraman Balıkçılar
Kahraman Çocuk
Kahraman Türk Yavrusu
Kan Emen Canavar Ahtapot
Kar Ece
Karanlıkta Bir Adam
Kardan Adam
Kardeş Acısı
Kardeş Kavgası
Kaybolan Arkadaş
Kaybolan Onbaşı
Kaybolan Saray
Kayıp Cüzdan
Kem Göz
Kemal Yüzmeyi Nasıl Öğrendi
Keman
Keman Müsabakası
Kemancı
Kemancının Ölümü
Kesik Elin Öcü
Kezban Nine
Kırılan Ayna

Masal

Açıl Sofra Açıl
Adnan Erim – 3 Cüce
Adnan Erim – 4 Kardeş
Adnan Erim – Altın Irmak
Adnan Erim – Altın Kardeşler
Adnan Erim – Altın Kaz
Adnan Erim – Altın Kralı
Adnan Erim – Altın Kuş
Adnan Erim – Altın Vadi
Adnan Erim – Anne Sevgisi
Adnan Erim – Avcı ile Sihirbaz
Adnan Erim – Babanın Hatası
Adnan Erim – Balıkçı ile Karısı
Adnan Erim – Başarının Sırrı
Adnan Erim – Cesur Eskici
Adnan Erim – Çoban Kızı

277

Adnan Erim – Dalkavuk Yusuf
Adnan Erim – Deniz Kızı
Adnan Erim – Dört Kardeş
Adnan Erim – En Güzel Kuş
Adnan Erim – En Küçük Kardeş
Adnan Erim – Eskicinin Oğlu
Adnan Erim – Gülle Bülbül
Adnan Erim – Güzel Prenses
Adnan Erim – Hükümdar ve Uşağı
Adnan Erim – Hükümdarın 3 Kızı
Adnan Erim – Hükümdarın Müsabakası
Adnan Erim – Hükümdarın Oğlu
Adnan Erim – Hükümdarla Bilgin
Adnan Erim – Hükümdarla Soyguncu
Adnan Erim – İhtiyar Oduncu
Adnan Erim – İhtiyar Oduncu İle Üç Oğlu
Adnan Erim – İki Kardeş
Adnan Erim – İplikçi Kız
Adnan Erim – İyi Kız
Adnan Erim – İyiliğin Karşılığı
Adnan Erim – İyilik-Fenalık
Adnan Erim – Kader
Adnan Erim – Kahraman Oğuz
Adnan Erim – Kar Çocuk
Adnan Erim – Kara Yılan
Adnan Erim – Karga Kız
Adnan Erim – Kibirli Kız
Adnan Erim – Kimsesiz Çoban
Adnan Erim – Kutlu Su
Adnan Erim – Küçük Kardeş
Adnan Erim – Küçük Prens
Adnan Erim – Maymunun Sarayı
Adnan Erim – Mesut Ülke
Adnan Erim – Oduncunun 3 Oğlu
Adnan Erim – Oduncunun Kızı Gül
Adnan Erim – Pabuçların Sırrı
Adnan Erim – Paranın Kıymeti
Adnan Erim – Peri Kızı ile Yılmaz
Adnan Erim – Periler Ülkesi

Adnan Erim – Sevginin Kardeşleri
Adnan Erim – Sihirbaz Ayakkabıcı
Adnan Erim – Sihirli Örtü
Adnan Erim – Sihirli Şişe
Adnan Erim – Taş Bebek Prenses
Adnan Erim – Taş Kalpli Prenses
Adnan Erim – Tekirle Bahadır
Adnan Erim – Tembel Kız
Adnan Erim – Uçan At
Adnan Erim – Uğursuz Ekmekler
Adnan Erim – Üç Ödev
Adnan Erim – Yusufun Kamburu
Adnan Erim – Zavallı Kız
Adnan Erim – Zengin Ülke
Ahmet Nazım Tamac – Bey Kızı ve Mavi Işık
Ahmet Nazım Tamac – Kurt ve İnsan
Ahmet Nazım Tamaç – 12 Bey Kızı ve Mavi Işık
Ahmet Nazım Tamaç – Kurt ve İnsan
Ali Cülmüt Soycan – Robin Hud’un Maceraları
Ali Taner – Keloğlan
Ali Taner – Keloğlan
Altın Elmalar
Altın Halka
Altın Kaz
Atilla Cenkmn – Kuyruksuz Tilki
Atilla Cenkmn – Kuyruksuz Tilki
Avcı İle Sihirbaz
Ayhan İle Peri Kızı
Aysel Elagöz – Ceylan Yaralanınca
Baha Kayserilioğlu – Altın Saçlı Güzel Kız
Baha Kayserilioğlu – Altın Saçlı Güzel Kız
Balığın Karnındaki Hazine
Balinayı Parçalayan Gemi
Bir Çin Masalı
Bir Karaca Masalı
Bir Rüyanın Masalı
Bozayı ile Peri Kızı
Cahit Uçuk – Ağlayan Söğütler
Cahit Uçuk – Ağlayan Söğütler

Cahit Uçuk – Garip Kuşun Yuvası
Cahit Uçuk – Garip Kuşun Yuvası
Cahit Uçuk – Herte Verte Pitte
Cahit Uçuk – Herte Verte Pitte
Cahit Uçuk – Üç Köpekli Avcı
Cahit Uçuk – Üç Köpekli Avcı
Celâl Sıtkı Gürler – Çocuklarla Cadı
Çayı Göremeden Paçaları Sıvamanın Sonu
Dans eden Fincan
Deniz Dümen – Konuşan Bülbül
Deniz Dümen – Konuşan Bülbül
Devle Güzel Kız
Edip Köknel – Dağa Çıkan Avcı
Edip Köknel – Demir Bilek
Edip Köknel – Kurt Dayı Balık Tutuyor
Edip Köknel – Sihirbaz Ve Karasakal Oduncu
Edip Köknel – Tilki Kardeş
Emin Cenkmen – Sihirli Çömlek
Emin Cenkmen – Sihirli Kaval
Erdoğan Sevgin – Altın Yağmuru
Erdoğan Sevgin – Azgın Timsah
Erdoğan Sevgin – Kaleci Kuş
Erdoğan Sevgin – Kılıç Balığının Marifeti
Erdoğan Sevgin – Nasreddin Hoca
Erol Delen – Aslan Olmak İçin
F. Cemal Oğuz Öcal – Kış Baba
Fakir Köylü Ve Çaydanlık
Fareli Kule
Feriha Birgin – Çöpçatan Baba
Gümüş Kapının Arkasında Ne Var?
Güner Değer – Hint Masalı
Halim Yağcıoğlu – Bozuk Organlar Müzesi
Halim Yağcıoğlu – Çoban Masalı
Halim Yağcıoğlu – Dudum Ağlar Kurum Ağlar
Halim Yağcıoğlu – Edik İle Bedik
Halim Yağcıoğlu – Limon Kız
Halim Yağcıoğlu – Midas’ın Altınları
Halim Yağcıoğlu – Muradına Eren Kızın Masalı
Halim Yağcıoğlu – Oduncu Yunus

Halim Yağcıoğlu – Serçeyle Tilki
Halim Yağcıoğlu – Süpürgecinin Kızı
Halim Yağcıoğlu – Tuz Masalı
Hamid Gündoğdu – Su Perisi
Hükümdar Ve Çiftçi
Hükümdarla Küçük Kız
Hükümdarla Mustafa
Kara Pelerinli Adam
Kara Saplı Bıçak
Kara Şato
Karanlık Ormanlarda
Kartal Kaya
Kedili Adam
Kemal Birkan – Aslan Kovan
Kudurmuş Köpek
Kurbağa Çocuk
Kurbağa Yüzlü Çocuk
Kurnaz Esir
Küçük Fok’un Maceraları
Kül Kedisi
Leyla Soykut – Arabanın Altındaki Çocuk
Leyla Soykut – Bülbül
Leyla Soykut – Değirmenci Ali
Leyla Soykut – Doğruluğun Mükâfatı
Leyla Soykut – Kar Tanesi
Leyla Soykut – Sihirli Kuşak
Leyla Soykut – Söz Dinlemiyen Küçük Keçi
Leyla Soykut – Şımarık Prenses
Leyla Soykut – Turnalar
M. Oktay – Budalanın Budalası
M. Oktay – Kar Kız
M. Oktay – Parmak Çocuğun Dönüşü
M. Oktay – Parmak Çocuk Dünyayı Dolaşıyor
M. Oktay – Pastadan Ev
M. Oktay – Taç
M. Oktay – Üç Aday
M. Rona – Altın Saçlı Güzel Kız
M. Rona – Ayının Kuyruğu
M. Rona – Can Kurtaran Maymun Monk

M. Rona – Gümüş Kapının Arkasında Ne Var
M. Rona – Hakanın Sakalı
M. Rona – Hayatımı Kaplan Kurtardı
M. Rona – Hükümdarla Mustafa
M. Rona – Oduncu ile Oğlu
Mahmut Fazıl Ülküer – Altın Yumurtlayan Tavuk
Mahmut Fazıl Ülküer – Çoban
Mahmut Fazıl Ülküer – Deniz Kuşları
Mahmut Fazıl Ülküer – Deve Kini
Mahmut Fazıl Ülküer – Kuş Masalları
Mahmut Fazıl Ülküer – Leylek Gagası
Mahmut Fazıl Ülküer – Ördek İle Tilki
Mahmut Fazıl Ülküer – Sazlık Göl
Mart Çiçeklerinin Masalı
Masal Annenin Kızı
Mavi Boncuk
Mesut Köy
Mesut Ülke
Murat Onat – Kırmızı Elmalar
Münir Aysu – On İki Elma
Nermin Milar – Ateş Pars
Nezahat Aksoy – Bir Yudum Su
Nezahat Kocatürk – Altın Yumurta Yumurtlayan Tavuk
Nezahat Kocatürk – Bir Gecede Bir Çift Terlik
Nezahat Kocatürk – Bir Hırsız
Nezahat Kocatürk – Deli Mehmet
Nezahat Kocatürk – Keloğlan
Nezahat Kocatürk – Lahana Hanım
Nezahat Kocatürk – Oh! Arap
Nezahat Kocatürk – Sebatsız Çocuk
Nezahat Kocatürk – Üç Deli Kızkardeş
Oğuz Özdeş – Ağustos Böceği İle Karınca
Oğuz Özdeş – Bir Rüyanın Masalı
Oğuz Özdeş – Kral'ın Armağanı
Oğuz Özdeş – Robenson
Oğuz Özdeş – Saka Kuşu ile Oduncu
Orhan Tekin – Ayının Kuyruğu
Ormandaki Cadı
Ormandaki Çocuklar

Ormandaki Kulübe
Ormanlar Cücesi OF
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Esir Düşen Trampetçi
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Hariç Adamla Kıskanç Adam
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Karısını Kaybeden Adam
Özay Sunar – Ezop’tan Hikâyeler: Yersiz İstek
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Baba ve İki Kızı
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Bahçıvan ve Efendisi
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Cimri
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Dazlak Şövalye
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Falcı
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Kör Adam ve Topal Adam
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Masalların Kudreti
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Sezar Ve Esir
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Sokrat Ve Arkadaşları
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Talih ve Çocuk
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Tüccar Olan Çoban
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Üç Vazo
Özay Süsoy – Ezop’tan Hikâyeler: Yıldızlar Âlimi
Pan’ın Ölümü
Patatesten Çıkan Altın
Perili Fok Balığı
Posbıyık Korsan
Prenses ve Çoban
Rakım Çalapala – Çiftçi ile Oğulları Masal
Rami Sunay – İhtiyar Ağustos Böceği
Recai Bilgin – Bir Peri Masalı
Recai Bilgin – Büyücü Kadın
Recai Bilgin – Cesur Oğuz
Recai Bilgin – Çırağını Çekemeyen Terzi
Recai Bilgin – Deli Hüseyin
Recai Bilgin – Harika
Recai Bilgin – İğneli Fıçı
Recai Bilgin – Kardeş Sevgisi
Recai Bilgin – Şımarık Papağan
Rezan Özkonuk – Altın Kuş
Rezan Özkonuk – Beyaz Taş
Rezan Özkonuk – Değirmencinin Kızı
Rezan Özkonuk – Kaz Çobanı

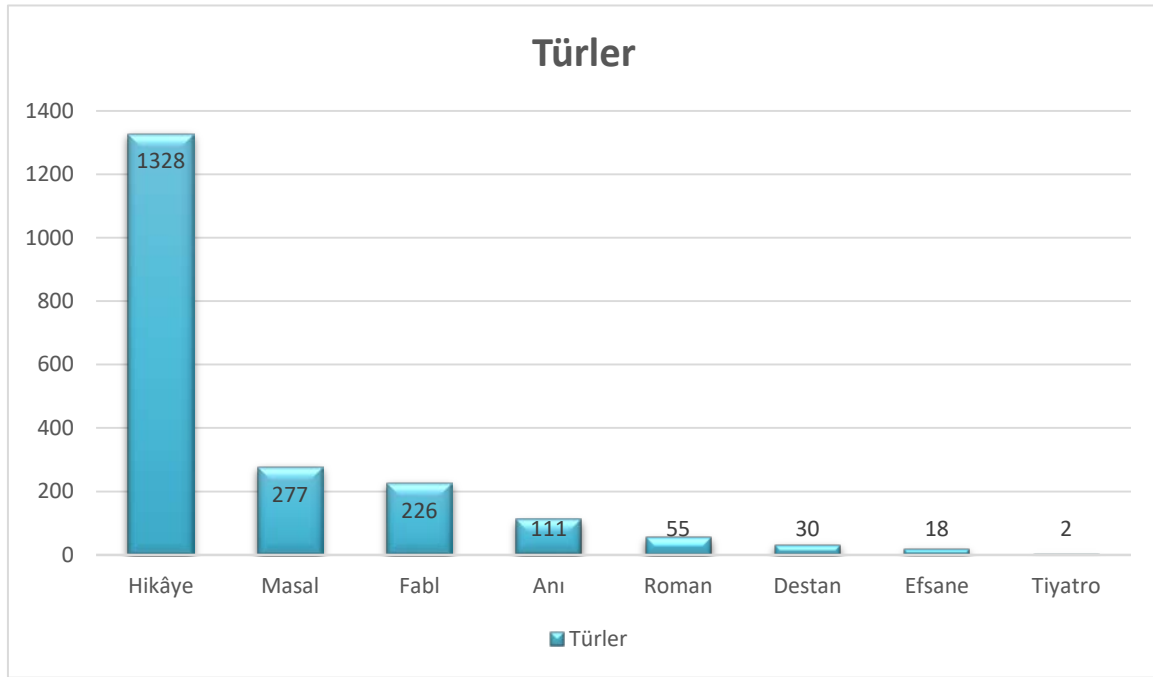
Rezan Özkonuk – Keçi Kız
Rezan Özkonuk – Nuh Kuyusu
Rezan Özkonuk – Saklı Ece
Rezan Özkonuk – Talih Kuyusu
Saman, Kömür ve Fasulye
Selami Münir Yurdatap – Kıskançlığın Sonu
Selim Turhan – Hakanın Sakalı
Selim Turhan – Yosunlu Kulübecik
Semiramis Kök – Bir Deve Hikâyesi
Semiramis Kök – Kurbağa Aysel’in Hikâyesi
Semiramis Kök – Vicdan
Sihirli Kaval
Sihirli Şişe
Siyah Göl
Şımarık Prenses
Tavşanlara Analık Eden Köpek
Tavuk Çocuk
Tilkinin Kuyruğu
Tilkinin Öğütleri
Tunara – Örümceğin Ziyafeti
Uçan Daire
Uçan Eşek
Ünver Sıvacıoğlu – Arıların İntikamı
Ünver Sıvacıoğlu – Dertli Çoban
Vahdet Gültekin – Albenek
Vahdet Gültekin – Şeyhin Eşeği
Zavallı Papağan

Roman	Abtullah Ziya Kozanoğlu – Cengiz Han’ın Hazinesi	55
	Abtullah Ziya Kozanoğlu – Karındaşım Oğuz Han	
	Ahmet Bülent – Atlas Okyanusunda Çocuklar Cumhuriyeti	
	Ayşe Yamaç – Bambi Bir Geyiğin Romanı	
	Dünyaya Meydan Okuyan Adam	
	Fikret Arıt – Küçük Fedailer	
	Güner Değer – Köşkün Yeni Sahipleri	
	H. Fikri Verel – Plastik İnsanlar Ülkesi	
	Hamid Gündoğdu – Deniz Aslanı	
	Hamid Gündoğdu – Kahramanlar Kahramanı	
	Hamid Gündoğdu – Kahramanlar Ülkesi	

Hamid Gündoğdu – Uzun Kılıçlı Kahraman
Kemalettin Tuğcu – 3 Arkadaş
Kemalettin Tuğcu – Ah Bu Çocuklar
Kemalettin Tuğcu – Anasının Kuzusu
Kemalettin Tuğcu – Babasının Oğlu
Kemalettin Tuğcu – Benim Babam
Kemalettin Tuğcu – Bitişik Komşular
Kemalettin Tuğcu – Bizim Mahallenin Çocukları
Kemalettin Tuğcu – Çalınmış Çocuklar
Kemalettin Tuğcu – Çocuk Pazarı
Kemalettin Tuğcu – Çocuklar Adası
Kemalettin Tuğcu – Demir Adam
Kemalettin Tuğcu – Ekmek Parası
Kemalettin Tuğcu – Hortlağın Köpeği
Kemalettin Tuğcu – İçler Acısı
Kemalettin Tuğcu – İnci Terlik
Kemalettin Tuğcu – Kardeşim Tomris
Kemalettin Tuğcu – Kimsesiz Adam
Kemalettin Tuğcu – Kimsesiz Çocuklar
Kemalettin Tuğcu – Köye Gelen Yabancı
Kemalettin Tuğcu – Küçük Adamlar
Kemalettin Tuğcu – Küçük Bey
Kemalettin Tuğcu – Küçük Gazeteci
Kemalettin Tuğcu – Küçük Kaptan
Kemalettin Tuğcu – Küçük Mirasyedi
Kemalettin Tuğcu – Maymunlar Adası
Kemalettin Tuğcu – Öksüz Murat
Kemalettin Tuğcu – Pasifikte Bir Türk Genci
Kemalettin Tuğcu – Üvey Baba
Kemalettin Tuğcu – Yeraltı Şehri
Kemalettin Tuğcu – Yuvadın Uzak
Kemalettin Tuğcu – Zavallı Büyük Baba
Kırlangıç’ın Batışı
M. Cahit Gündoğdu – Attila’nın Hazinelele
Mahmut Attila Aykut – Gizli Adanın Çocukları
Nazım Dersan – Firavunun Gerdanlığı
Nihal Yeğınobalı – Leylaklar Altında
Nihal Yeğınobalı – Şehzade İle Dilenci
Oğuz Özdeş – Dağ Başını Duman Almış

	Oğuz Özdeş – Kaniye Kahramanları Karapence	
	Oğuz Özdeş – Oğuz Han	
	Oğuz Özdeş – Tuna Nehri Akmam Diyor	
	Oğuz Özdeş – Yavuz’un Pençesi	
	Y. Edip – 4 Arkadaş	
Tiyatro	Mehmet Hülâgü – İyilik Ve Fenalık	2
	Mehmet Hülâgü – Yardım	
		Toplam 2047

Tabloya bakıldığında tahkiyeli metin anlamında 8 türde eser verilmiştir. Bunlar anı, destan, efsane, fabl, hikâye, masal, roman ve tiyatrodur.

Şekil 1 : Dergide yer alan tahkiyeli eserlerin türlere göre dağılımı

En çok eser verilen tür hikâyedir. Dergide 1328 hikâye yer almaktadır. Hikâyeden sonra sırasıyla en çok eser verilen türler anlamında bakacak olursak dergide 277 masal, 226 fabl, 111 anı, 55 roman, 30 destan, 18 efsane, 2 tiyatro eseri yer almaktadır.

Çocuk Haftası Dergisindeki Tefrika Edilen Eserler

Tefrika kelimesinin sözlük anlamı, gazete veya dergilerde çıkan, birbirini tamamlayan yazılardan oluşan dizidir. Tefrikalı eser ise süreli yayınlarda her gün bir bölümü yayınlanan eserdir (TDK Türkçe Sözlük, 2011, s. 2299). Süreli yayınlarda çıkma periyoduna göre günlük, haftalık ya da aylık olarak eserlerin bölümleri yayınlanabilmektedir. Çocuk Haftası dergisinde de okuyucularda merak uyandırma ve gelecek sayıyı da okuma isteği uyandırmak amacıyla bazı eserler tefrikalar halinde verilmiştir. Bu eserler aşağıdaki gibidir:

Tablo 8

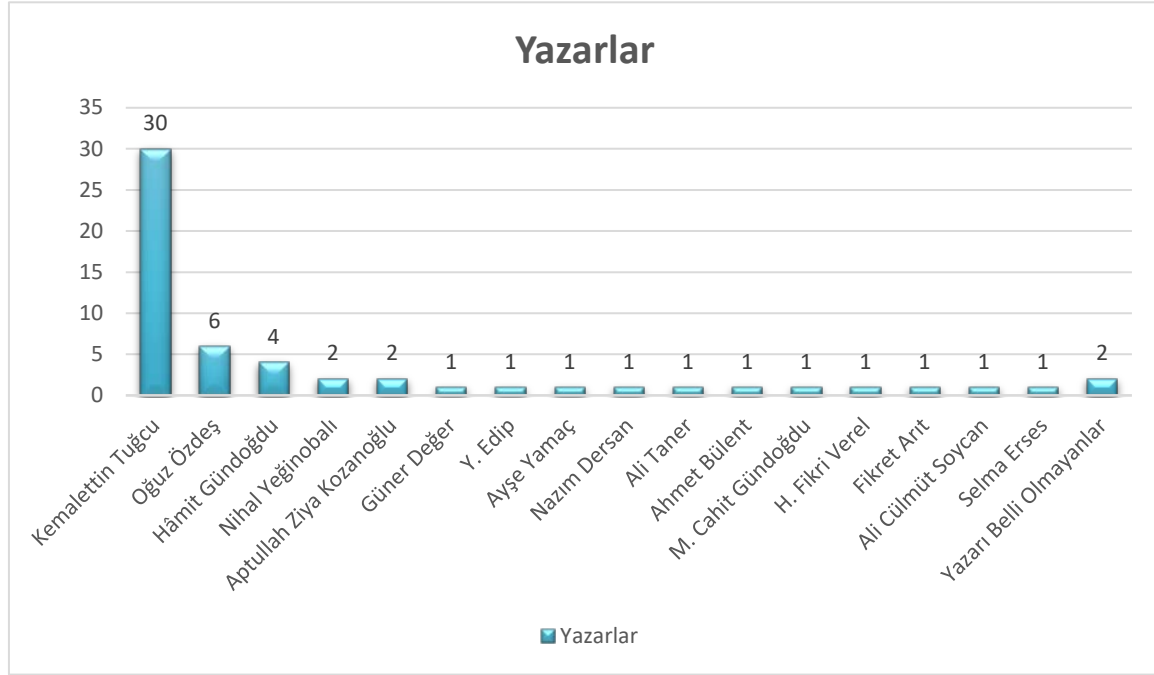
Çocuk Haftası Dergisinde Tefrika Edilen Eserler

Başlık	Yazar	Sayı
Attilâ'nın Hazineleleri	M. Cahit Gündoğdu	78
Zavallı Büyükbaba	Kemalettin Tuğcu	29
Çalınmış Çocuklar	Kemalettin Tuğcu	22
Çocuklar Adası	Kemalettin Tuğcu	26
Bambi Bir Geyiğin Romanı	Ayşe Yamaç	28
Uzun Kılıçlı Kahraman	Hâmit Gündoğdu	73
Küçük Gazeteci	Kemalettin Tuğcu	26
Bizim Mahallenin Çocukları	Kemalettin Tuğcu	26
Kimsesiz Çocuklar	Kemalettin Tuğcu	26
Köşkün Yeni Sahipleri	Güner Değer	40
Çocuk Pazarı	Kemalettin Tuğcu	26
Deniz Aslanı	Hâmit Gündoğdu	116
Anasının Kuzusu	Kemalettin Tuğcu	26
Dört Arkadaş	Y. Edip	17
Leylaklar Altında	Nihal Yeğinoğlu	20
İçler Acısı	Kemalettin Tuğcu	26
Şehzade ile Dilenci	Nihal Yeğinoğlu	21
Ah Bu Çocuklar	Kemalettin Tuğcu	26
Küçük Kaptan	Kemalettin Tuğcu	26
Yeraltı Şehri	Kemalettin Tuğcu	26
Kahramanlar Ülkesi	Hâmit Gündoğdu	38
Firavunun Gerdanlığı	Nazım Dersan	25
Ekmek Parası	Kemalettin Tuğcu	26

Keloğlan	Ali Taner	23
Atlas Okyanusunda Çocuklar Cumhuriyeti	Ahmet Bülent	24
Babasının Oğlu	Kemalettin Tuğcu	26
Kahramanlar Kahramanı	Hâmit Gündoğdu	41
Yuvadan Uzak	Kemalettin Tuğcu	25
Karındaşım Oğuz Han	Abtullah Ziya Kozanoğlu	21
3 Arkadaş	Kemalettin Tuğcu	25
Cengiz Han'ın Hazinesi	Abtullah Ziya Kozanoğlu	21
Maymunlar Adası	Kemalettin Tuğcu	17
Benim Babam	Kemalettin Tuğcu	21
Dağ Başını Duman Almış	Oğuz Özdeş	42
Köye Gelen Yabancı	Kemalettin Tuğcu	21
Plastik İnsanlar Ülkesi	H. Fikri Verel	41
Küçük Mirasyedi	Kemalettin Tuğcu	21
Öksüz Murat	Kemalettin Tuğcu	22
Tuna Nehri Akmam Diyor	Oğuz Özdeş	59
Kimsezi Adam	Kemalettin Tuğcu	16
Bitişik Komşular	Kemalettin Tuğcu	15
Kardeşim Tomris	Kemalettin Tuğcu	21
Küçük Fedailer	Fikret Arıt	17
Hortlağın Köpeği	Kemalettin Tuğcu	18
Kartal Başlı Kadirga	Oğuz Özdeş	43
Pasifik'te Bir Türk Genci	Kemalettin Tuğcu	23
Dünyaya Meydan Okuyan Adam		26
Küçük Adamlar	Kemalettin Tuğcu	12
Yavuz'un Pençesi	Oğuz Özdeş	13
İncili Terlik	Kemalettin Tuğcu	23
Kırlangıcın Batışı		35
Oğuz Han	Oğuz Özdeş	33
Demir Adam	Kemalettin Tuğcu	25
Robin Hud'un Maceraları	Ali Cülmüt Soycan	9
Üvey Baba	Kemalettin Tuğcu	14
Dert Kapısı	Selma Erses	10
Kaniye Kahramanı Karapençe	Oğuz Özdeş	8

1943'te çıkarılan ilk sayıdan 1964'te biten son sayıya kadar tefrika edilmiş en az iki eser mutlaka dergide verilmiştir. 1942-1950 yılları arasında 28, 1958-1964 yılları arasında 29

tane olmak üzere toplamda 57 eser tefrika edilmiştir. Tefrikaların büyük kısmını romanlar oluşturmaktadır. Bunun dışında bazı uzun hikâyelerde yer almaktadır.

Şekil 2 : Dergide yer alan tefrika edilmiş eserlerin yazarlara göre dağılımı

Dergide eserleri en fazla tefrika edilen isim Kemalettin Tuğcu'dur. 1942-1950 yılları arasında 15, 1958-1964 yılları arasında 15 tane olmak üzere toplamda 30 eseri tefrikalar halinde Çocuk Haftası dergisinde yerini almıştır. Kemalettin Tuğcu'dan sonra eserleri en çok tefrika edilen kişi 6 eseriyle Oğuz Özdeş'tir. Onu da 4 eserle Hamit Gündoğdu takip eder. Nihal Yeğinobalı ve Aptullah Ziya Kozanoğlu'nun ikişer eserleri tefrika edilmiştir. Diğer yazarların ise sadece bir eserleri tefrika edilmiştir. İki tefrika edilmiş eserin ise yazarları belirtilmemiştir.

Çocuk Haftası Dergisindeki Tahkiyeli Eserlerde Değerler

Çocuk Haftası dergisinde yer alan tahkiyeli eserler 2019 Türkçe Öğretim Programında yer alan değerler açısından incelenmiştir. Programda kök değerler başlığı altında yer alan

değerler; adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverliktir. Yapılan bu inceleme sonucunda dergide yer alan metinlerde hangi değerlerin mevcut olduğu ve hangi metin aracılığıyla hangi değeri verebileceğimiz tespit edilmiştir.

Adalet Değeri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

2019 Türkçe Öğretim Programında yer alan değerler eğitiminde öğrenciye verilmek istenen kök değerlerden biri adalet yani adil olma değeridir. Adalet kavramı herkese kendine uygun düşeni, kendi hakkı olanı verme, doğruluk anlamında kullanılmaktadır (TDK Türkçe Sözlük, 2011, s. 24). Çocuk Haftası dergisinde adalet değerinin yer aldığı 7 tahkiyeli eser aşağıda verilmiştir:

İstanbul'un Fethi adlı metinde Türklerin fetih sonrası İstanbul'da yaşayan halka karşı adil tutumu vurgulanmıştır:

“Türkler vakit vakit Bizans’a saldıran, halkını kılıçtan geçiren Haçlı ordularının yaptığı soygunculuğu, yıkıcılığı göstermediler. Fatih İstanbul Rumlarına da eşit haklar bağışladı. O çağda Hristiyanlar ellerine geçen Türk esirlerini boğazlarken Türkler Bizanslılara bir kardeş muamelesi gösterdiler. Ağır vergilerin, zulmün, esaretin yerini rahatlık, emniyet aldı. Rumlar işleriyle, güçleriyle meşgul oldular ve rahat bir nefes aldılar” (ÇH, 1958/1:3).

Kemalettin Tuğcu'nun “3 Arkadaş” adlı metninde adalet değeri bir kişiye karşı yapılan haksızlığın fark edilerek giderilmesi şeklinde verilmiştir:

“Ali Usta ona düşman olmuştu. Sebebini kimse anlamıyordu. O kadar hizmet eden çocuğa kin bağlaması kendi ahlaksızlığından ileri geliyordu. Bir gün onu masadan ayırıp çiraklık yaptırırken ve yeni gelen çocuğu onun yerine geçirirken Orhan Bey içeri girerek durumu görmüş ve Ömer'i niçin usta gibi çalıştırmadığını sorunca Ali Usta:

– Beceremiyor, demişti.

Fakat biraz sonra Derviş Usta, Orhan Bey'in yanına giderek Ali Usta'nın Ömer'e düşman olduğunu, bu yüzden bütün suçları kendisine yüklediğini, çocuğun her işi en eski ustalar kadar dikkatle ve iyi olarak yaptığını söylemiş, Orhan Bey de ertesi gün inerek Ali Usta'ya:

– Ömer'i testerede çalıştır emrini vermişti.

Sonra da ilave etmişti:

– Ömer benim evladım demektir” (ÇH, 1958/6:20).

Enver Behnan Şapolyo’nun, “Dalyan Alp” adlı metninde adalet değeri verilirken Türklerin savaş ahlakı vurgulanmıştır. Yaralı ya da teslim olmuş birine düşman dahi olsa herhangi bir şey yapılmayacağı gösterilmiştir:

“– Aferin koca yiğit! Türk, yaralıları ve esirleri hiçbir harpte öldürmemiştir. Derhal esirleri toplayınız, onlara bir misafir muamelesi yapınız. Yaralıları kavgada bulunan askerlerim paylaşıp çadırlarına götürüp onları tedavi etsinler.

Danyal Alp:

– Türkün şanına ancak bu gibi fazilet yakışır, dedi.

Ona karşı Hakan:

– Türk öldürmez, yaşatır! dedikten sonra, Türk muzikası zafer marşları çalarak geriye döndü” (ÇH, 1958/32:8).

Ünver Sıvacıoğlu’nun, “Küçük Kâhya” adlı metninde herkesin eşit olduğu vurgulanmış ve haksızlık yapılamayacağı vurgulanmıştır:

“– Bey ağabey binemezsiniz.

– Binsem ne olur, işim acele.

– Olmaz bey amca. Sizin gibi herkesin işi var. Sırayı, âdeti bozmayın.

– Sırayı, âdeti bozup da... Adam ölüsü yok ya, ne olur sanki?

– Lütfen sırayı bozmayın efendim. Şimdi başka araba gelir ona binersiniz” (ÇH, 1961/11:10).

Oğuz Özdeş’in “Tuna Nehri Akmam Diyor” metninde savaş alanındaki bir komutan kendi oğlunun da diğer askerler gibi savaşması gerektiğini söylemiştir. Ucunda ölüm bile olsa herkesin aynı olduğunu söylemiş ve adaletli davranmıştır.

“– Ben üçüncü bölük gitsin demiştim, diye yanındaki yaverine döndü.

Yaveri Neşet:

– Paşam üçüncü bölüğü oğlunuz kumanda ediyor da... diye kekeleyerek cevap verdi. Osman Paşa’nın gözleri cam gibi parıltıyordu.

– Bu ne demek? diye söylendi. Oğlum düşmanla dövüşmeyecek mi?

– Savaş çok kanlı oluyor paşam... Giden geri dönmüyor...

– Düşman bağrımıza silahını dayamış Neşet... Sen ne söylersin? Bir değil, bütün evlatlarım feda olsun vatan yoluna... Şehit olan askerlerimin, oğlumdan farkı ne? Gidin, haber verin oğlumun kumanda ettiği üçüncü bölük ateş hattına gitsin” (ÇH, 1961/18:8).

Ünver Sıvacıoğlu'nun "Vazife" adlı metninde komutanın vermiş olduğu emrin herkes için geçerli olduğu, görevli askerin vazifesi gereği gelen kişinin kim olduğuna bakmaksızın herkese eşit davrandığı anlatılmıştır.

"Biraz önce cereyan eden şey yeniden başlamıştı. Binbaşının ailesi olduğunu anladığım bayan bir taraftan, binbaşı bir taraftan inzibata yalvarıyorlardı. Lakin inzibat, aynı sesiyle, değişmeyen kararını ifade etmek istercesine cevap veriyordu:

– Baştabibin emri efendim, kimse içeri alınmaz.

Gözlerimin önünde cereyan etmekte olan bu olaya bir taraftan üzülüyor, bir taraftan da inzibatın sözleriyle tüylerim diken diken olurken, Türk askerinin hareketini göğsüm kabarak seyrediyordum" (ÇH, 1961/22:19).

Erdoğan Sevgin'in "Kanundan Kaçılmaz" adlı metninde kanunların herkes için olduğunu ve her suçlunun işlediği suçun cezasını ödeyeceği bunu yaparken de adaletli olunacağı anlatılmıştır.

"–Şimdi sizleri hücrelere kapatacağım. Yakında mahkemeniz başlayacak. Sakın şunu aklınızdan çıkarmayın. Kanun her zaman suçluları yakalar. Ve hiçbir suç cezasız kalmaz... Ne demek istediğimi anladın değil mi?" (ÇH, 1961/48:26).

Çocuk Haftası dergisinde 7 eserde açık bir şekilde adalet değeri verilmiştir. Bu değer verilirken eserlerde adaletin ne olduğu ve nasıl işlediği konusunda bilgiler yer almaktadır.

Dostluk Değeri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

2019 Türkçe Öğretim Programında yer alan değerler eğitiminde öğrenciye verilmek istenen kök değerlerden biri dostluk değeridir. Dostluk kavramı ile ilgili sözlükte şu ifade yer almaktadır: Dost olma durumu, dostça davranış (TDK Türkçe Sözlük, 2011, s. 707). Çocuk Haftası dergisinde dostluk değerinin yer aldığı 20 tahkiyeli eser aşağıda verilmiştir:

Kemalettin Tuğcu "Köy Çocuğu" adlı metinde dostluk değerini yeni arkadaş oldukları Mehmet Ali'ye diğer çocukların her birinin bir şeyler hediye etmesi ve Mehmet Ali'nin de onlara düdük yaması şeklinde vermiştir:

“Bu yeni arkadaşlarının iyi çocuklar olduklarına inanıyordu. Kimisi bir düdük, kimisi küçük bir çakı, öteki bozuk bir saat, beriki tatlı bir yemiş hediye etmişti. Mehmet Ali de onlara birer düdük yaptı.”(ÇH, 1958/11:23)

Kemalettin Tuğcu “Üç Arkadaş” adlı metinde dostluk değeri yeni arkadaş olduğu Ömer’in işinin olmamasına rağmen onunla arkadaşlık etmek istemesi birlikte dertleşeceklerini ve bir gün Ömer’in de iş bulup belki bir evleri olacağı şeklinde vermiştir:

– İyi ama Ömer, benim sana ne faydam var?

– Arkadaşlık bu!

– Arkadaşlık mı?

– Öyle ya. Candan iki arkadaş. İnsan iki kişi olursa dertleşir. Birbirine yardım eder.

– Ben sana yardım edemem ki...

– Ne yardımı edecektin? Ben senden bir şey beklemem. Arkadaş oluruz ama bir gün belki sen de bir iş bulursun. Başımızı sokacak bir yerimiz olur. Herkesin barındığı bir yer var, bizim de olur.” (ÇH, 1958/17:20)

Oğuz Özdeş “Ali’nin Sevgisi” adlı metinde dostluk değerini Ali’nin küçük kuzusu Pamuk’la olan dostluğu ve birlikte saatlerce zaman geçirmeleri üzerinden vermiştir:

“Ali’nin hayatta en çok sevdiği şey, küçük kuzusu Pamuktu. Ali ile Pamuk’un dostluğunu kimse bilmezdi. Ali, okuldan döner dönmez doğruca Pamuk’un bağlandığı ahıra gider, saatlerce kalırdı. Ali Pamuk’a ne söylerdi? Pamuk, Ali’ye neler anlatırdı? Bunu kimse bilmezdi.”(ÇH, 1958/18:9)

Kemalettin Tuğcu “Sıra ile Arkadaş” adlı metinde dostluk değeri atı üşümesin diye sırtındaki paltoyu atanın üstüne örten ve hayvanı yorulmasın diye ağır erzak torbasını eline alıp hayvanla olan dostluğunu atarak vermiştir:

“Kar azıtiyordu. Hayvanın etrafında döndü, karar verdi. Çıkarttı sırtından paltoyu. Serdi sıcak sıcak atın üstüne. Bir iple bağladı karnından. Sonra yularını koluna taktı, semeri sırtına vurdu, ağır erzak torbasını da eline aldı.

– Sıra ile be arkadaş, dedi. Sıra ile.

İlk evleri görünen köye doğru yürürken anlından boncuk boncuk ter boşanıyor ve durmadan mırıldanıyordu:

– Sıra ile arkadaş. Sıra ile.”(ÇH, 1958/20:23)

Kemalettin Tuğcu “Maymunlar Adası” adlı metinde dostluk değeri yaralı olan maymunu iyileştiren ve daha sonra onunla arkadaş olan kişi üzerinden verilmiştir:

“Hayvan yakayı kurtardı ve iyileşti. Ayağa kalktığı zaman onunla dost olmuştuk. İlk günlerde ağaçlara tırmanırken zahmet çekti. Benden korkuyor hem de benim kendisinden daha akıllı olduğumu kabul ediyordu.”(ÇH, 1959/35:20)

Kemalettin Tuğcu “Kurt Köpeği” adlı metinde dostluk değeri sahibine olan bağlılığını göstermek ve sahibini içinde bulunduğu tehlikeli durumdan kurtarmak için kendisini vahşi köpeğin üzerine atan Fındık üzerinden vermiştir:

“Pek fazla korkmuştum. Haykırdım. Sesimi yakında bulunan çoban duymuş fakat o yetişinceye kadar olan olmuştu. Vahşi hayvan üzerime atıldı. Dizlerimin bağı çözüldü. Ama benim fedakâr Fındık’ım beni kurtarmak için kendisini feda ediyordu.

Karşısındaki köpeğin yarısı kadar bile değildi. Önce bir yaygara kopararak kurt köpeği ile benim arama girdi. Dört bacağını gererek küçük gövdesiyle bana siper oldu.”(ÇH, 1959/44:10)

“2 Cancığer Arkadaş” adlı metinde dostluk değeri tayla arkadaş olmak isteyen küçük kızın tayla arasında geçen konuşma üzerinden vermiştir:

“Tay, başını pencereden dışarı çıkarmış ümitle bir şeyler bekliyor gibi görünüyordu. Gözü birden Corcina’ya ilişince, dik dik ona baktı. Buna karşılık, Küçük kız da taya tatlı tatlı bakarak, “Merhaba canım, ben Corcina’yım. Benimle arkadaş olur musun? Ben bunu çok istiyorum.” diye hitap etti.

Tay durduğu yerde taş kesildi; titriyordu, kulakları dikili, fakat gözleri eski kızgınlığını kaybetmişti.

Kızcağız sözlerine şöyle devam etti: “Taycığım, acaba kendini çok mu yalnız hissediyorsun? Bende öyle. Sana dedikleri gibi, bana da yabanisin diyorlar; demek ki birbirimize benzer taraflarımız var, fakat sen benden çok daha güzelsin. Ne olur arkadaş olalım. Benim de senin kadar candan bir dosta ihtiyacım var.”(ÇH, 1959/58:22)

Oğuz Özdeş “Kurt Köpeği” adlı metinde dostluk değeri Ali Babanın köpeğiyle olan dostluğunu ve onu ne kadar sevdiğini anlatarak vermiştir:

“Köpeği gibi kendisi de iyice ihtiyarlamış olan Ali Baba, Cura’yı severken:

– Sen benim en sadık dostumdun Cura, derdi. Bilirsin ki, senden başka dünyada kimsem yok. Sen ölürsen ben artık yaşayamam. Sen benim yegâne teselli ve muhabbet kaynağımsın. Beni yalnız sen anlayabilirsin.”(ÇH, 1959/59:3)

Oğuz Özdeş “Yaylada Kaybolan Atlar” adlı metinde dostluk değerini birbirlerinin yardımına koşup birbirleriyle dost olan kayıp atlar üzerinden vermiştir. Ayrıca dostluğun sadece insanlar arasında olmadığını söyleyerek dostluğun ne kadar önemli olduğunu söylemiştir:

“Hâlâ, üç atın da nasıl olup bir araya geldiğine akıl erdiremeyen Mehmet sordu:

– Atlarımız nasıl oldu da buluştular?

– Birbirlerinin imdadına koşmak ve yalnız kalınca arkadaşını arayıp bulmak hissi sade insanlarda değil, hayvanlarda da vardır.”(ÇH, 1959/61:3)

Oğuz Özdeş “Çomar” adlı metinde dostluk değerini sahibinin suya düşmüş olduğunu ve boğulmak üzere olduğunu gören Çomar isimli köpeğin sahibine olan bağlılığından dolayı kendisini suya atıp sahibini kurtarması üzerinden vermiştir:

“Gölün kıyısına gelince hiç düşünmeden suya atladı. Beş metre kadar kıyıdan uzaklaşınca başını çevirip geriye baktı. Çomar gölün kıyısında hayretle efendisine bakıyordu. Fakat Ahmet yüzme pek bilmezdi. Köpeğe bakacağım diye muvazenesini büsbütün kaybetmiş, birkaç defa suya dalıp çıkmıştı. Çomar, efendisinin boğulmak üzere olduğunu görünce hemen suya atladı ve Ahmet’in yanına vardı. Ahmet can havliyle elini köpeğe uzattı. Çomar efendisini sahile çekmek için epey zahmet çekti ama nihayet muvaffak oldu. Tabii çomarın kuyruğunda bağlı olan dinamit de suya girince sönmüştü.

Bu suretle ihtiyar Çomar efendisinin hayatını kurtarayım derken bilmeyerek kendi hayatını da kurtarmış ve iyilik etmenin mükâfatını görmüş oldu.”(ÇH, 1959/64:3)

Oğuz Özdeş “Saka Kuşu ile Oduncu” adlı metinde dostluk değeri kış günü kapıda kalan saka kuşunu içeriye alıp yalnız zamanlarında onunla dertleşen ve bazen saka kuşunun söylediği şarkılarla neşelenen oduncu üzerinden verilmiştir:

“Oduncu, hiç beklemediği bu küçük misafiri görünce, hemen pencereyi açtı ve içeriye aldı. Bu kış gününde ölüme mahkûm bir mahlûku evine aldığı için geniş bir rahatlık duyuyordu.

Oduncu, yalnız günlerinde kendisine arkadaşlık eden ve ona yorgunluğunu unutturmak için şarkılar söyleyen Saka kuşunu tanımıştı. Hemen yiyecekler verdi.”(ÇH, 1959/78:3)

Ünver Sıvacıoğlu “Ahmedin Babası” adlı metinde dostluk değeri arkadaş olan çocukların birbirleriyle olan arkadaşlıkları ve sonradan onlarla arkadaş çocuğun onların her işlerini yapması diğer çocukların da buna karşılık onun düşüncelerini dikkate almaları ve babasının alamadığı şeyleri bir bahane ile alıp ona hediye etmeleri şeklinde vermiştir:

“İyi beslenemeyen, zayıf, kıyafeti biraz düşkün ama çok iyi yürekli arkadaştı. İlkokulda onu da aramıza almıştık. Uysal, sakın ama her dediğimizi yapan bir çocuktur.

İzcilik oynarken değneklerimizi, iplerimizi o taşır, uçurtmamızı o toplar, toplarımız bir yere kaçtığı zaman o arayıp bulurdu. Buna karşılık konuşmalarımızda onun da düşüncelerini sorar, sık sık kolumuzu omzuna atarak arkadaşça gezinir onun ailesinin alamadığı güzel bir defteri, bazen bir çakıyı bir bahane bulup ona hediye ederdik.”(ÇH, 1960/21:10)

Ünver Sıvacıoğlu “Arkadaş Sevgisi” adlı metinde dostluk değeri birbirlerinden ayrı kalmak zorunda kalan iki ilkokul arkadaşının birbirlerine yazdıkları mektup ve birbirlerine olan sevgi ve arkadaşlık üzerinden verilmiştir:

“– İlkokul arkadaşım.

Birden sözünü kesti. Sevincini, arkadaşının gösterdiği yakınlıktan duyduğu memnuniyeti ifade edemeyeceğini anlayınca mektubu göstererek bütün çocukluğunu ifade eden bir sesle konuştu:

– Eğer sıkılmazsanız bir parçasını okuyayım?

Başımla oku diye işaret yaptım okumaya başladı:

– Sadi, adresini annenden aldım. Hastalığını öğrenince bilemezsin ne kadar üzuldüm. Okuldaki gibi her zaman yanında olmak için iki günde bir mektup atarım. Çok rahatsızsan sen atma ama arada sırada beni meraktan kurtarmak için hiç olmazsa başkasına iki satır bir şey yazdırıver, olmaz mı? Canım kardeşim imkân olsaydı gelirdim. Gelmek çok istiyorum ama biliyorsun.”(ÇH, 1960/50:10)

Oğuz Özdeş “Tuna Nehri Akmam Diyor” adlı metinde dostluk değeri savaş sırasında yaralanan arkadaşı Saffet’i sırtında taşıyarak Türk birliğine getirmeye çalışan Remzi üzerinden verilmiştir:

“Saffet daha fazla itiraz etmedi. Zaten itiraz edecek, konuşacak hali de yoktu. Saffet ilk önce yaralı olmayan kolunu arkadaşının boynuna doladı, sonra yerinden kalkmak için hafif bir gayret gösterince, Remzi onu bir hamle de sırtlayıverdi.

– Sağ elinle boynumdan iyice tut Saffet... Ormanlığı geçebilirsek, tehlike kalmaz.

Remzi yürümeğe başladı. Sanki ona, sırtında kuş taşıyormuş gibi geliyordu... Tek endişesi, arkadaşının fazla kan kaybetmesiydi. Eğer ormanlığı geçerlerse, düşman tehlikesi kalmayacak

ve ilk Türk birliklerine kavuşacaklardı. Ondan sonrası kolaydı. Nasıl olsa arkadaşını hastaneye gönderecek bir araba yahut bir at bulabilirdi.”(ÇH, 1961/12:6)

“Kedi İçin Hayatını Tehlikeye Koyan Köpek “ adlı metinde dostluk değeri aynı evde kaldığı kedinin yardım ılıklarını duyunca kendisini tehlikeye atarak kediyi kurtaran Hektor isimli köpek üzerinden verilmiştir:

“Bu imdat miyavlamasına sadece bir tek canlı kulak kabartmıştı. Bu, tehlikede bulunan kedi ile beraber aynı evde barınan ve arada sırada da onunla dalaşan Hektor isimli köpekti. Hektor bir müddet kulaklarını ileriye doğru uzatarak sesi dinledi. Sonra aniden kendini nehrin azgın suları içerisine bıraktı. Var kuvveti ile sular altında kalan kısma doğru yüzmeye başladı. Köpek bir zamanlar hiç geçinemediğı arkadaşını kurtarmaya gidiyordu.”(ÇH, 1961/15:19)

“Vicdan Azabı” metninde dostluk değeri birbirleriyle iyi arkadaş olan ve hiçbir zaman birbirlerini bırakmayan ilkokuldan mesleğe geçene kadar dost olan Faruk ve yazar üzerinden verilmiştir:

“Faruk’la arkadaşlığımız ta okul sıralarında başlamıştı. Daha o zamanlardan birbirimizden hiç ayrılmaz, yan yana oturur, yan yana gezerdik. Liseyi bittiğimiz zaman doktor olmaya karar verdik ve Tıbbiye’yi parlak derecelerle bitirdik.”(ÇH, 1961/28:23)

Ali Cülmüt Soycan “Garib’in Ölümü” adlı metinde dostluk değeri sokakta karların arasında üşümüş bir halde bulduğu köpeğı eve getirip ona garip adını veren, daha sonra onunla dost olan ve evinde yangın çıktığında hiç kimse eve giremezken sahibini kurtarmak için kendisini alevlerin arasına atan Garip isimli köpek ve onu eve getiren Suat üzerinden verilmiştir:

“Sokaktan kendilerini bekleyen sıcak yuvalarına kavuşmak için acele adımlarla geçen tek tük adamlar gibi ben de aldırmadan yoluma devam edecekken, birden ona acımış derin bir sevgiyle karların arasından alarak evime götürmüştüm.

Garip adını verdiğim bu şirin köpeğı çok seviyordum...

– Seni bir köpek kurtardı Suat, dedi. Yangına yetiştiğimiz zaman vakit çok geçti. Hepimiz çaresizlik içindeydik. Bu anda bir köpek gördük. Tutmamıza meydan bırakmadan acı acı havlayarak eve girdi. Biraz sonra onun seni sürükleyerek dışarı çıkardığını gördük.”(ÇH, 1961/33:8)

Erdoğan Sevgin “Heykeli Dikilen Köpek” adlı metinde dostluk değeri sahibinin öldüğünü bilmeyen Fido isimli köpeğin sahibini beklemek için her gün ana caddeye çıktığı anlatılarak verilmiştir:

“Sahibinin bu bombardıman sonunda hayata gözlerini yumduğunu bilmeyen sadık köpeği Fido, o günden sonra her akşamüzeri ana caddeye çıkıp sahibinin eve dönmesini bekledi.”(ÇH, 1961/34:19)

Erol Nallayıcı “Arkadaş Sevgisi” adlı metinde dostluk değeri arkadaşını dövmemeleri için kendi vücudunu siper eden ve onun yapamadığı ödevlerini yapan İsmet üzerinden verilmiştir:

“İsmet beni hakikaten çok severdi. Bazen mahalle arkadaşlarımdan birkaçı beni dövmeye kalkarlardı, o zaman İsmet zayıf vücudunu bana siper ederek yumruklardan korunmamı sağlardı. Yapamadığım ödevleri de o yapardı.”(ÇH, 1961/34:22).

Halim Yağcıoğlu “Beyaz Güller” adlı metinde dostluk değeri Mediha’yı çok seven ve onsuz yapamayan Mediha ile adeta kardeş gibi olan kız üzerinden verilmiştir:

“Ama iyi kızdı... Kalbi altın gibiydi. Merhametli, cömertti. O da Mediha’yı candan seviyor, onsuz yapamıyordu. Okulda kardeşten üstündüler.”(ÇH, 1961/42:10)

Çocuk Haftası dergisinde 20 eserde açık bir şekilde dostluk değeri verilmiştir. Bu değer verilirken eserlerde dostluğun ne olduğu, dostların birbirine nasıl davrandığı veya davranması gerektiği konusunda bilgiler yer almaktadır.

Dürüstlük Değeri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

2019 Türkçe Öğretim Programında yer alan değerler eğitiminde öğrenciye verilmek istenen kök değerlerden biri dürüstlük değeridir. Dürüstlük kavramı sözlükte doğruluk anlamında kullanılmaktadır (TDK Türkçe Sözlük, 2011, s. 739). Çocuk Haftası dergisinde dürüstlük değerinin yer aldığı 12 tahkiyeli eser aşağıda verilmiştir:

“Yalan” adlı metinde dürüstlük değeri yalan söylediği ve fenalık yaptığı için bütün herkesin kendisinden kaçtığını gören adam bu huyundan vazgeçeceğini ve dürüst bir insan olmaya karar verdiğini söylemiş o günden sonra artık hiç kimse ondan kaçmadığını anlatarak vermiştir:

“Vakti ile bir adam varmış. O kadar zalim, o kadar fena o, o kadar hainmiş ki fenalığı dünyanın dört bucağından duyulmuşmuş. Hırsızlık, yalancılık, dolandırıcılık, canilik hep bu adamdaymış. Fenalığa uğrayan adamların sayısı yokmuş. Bu adamın ismini duyan dağlar, taşlar bile sarsılır, insanlar tiril tiril titreyecek, kırk yıllık yola kaçarlarmış.

Nasıl olmuşsa olmuş, bir gün bu adamın gönlüne, fenalık ettiği insanlara karşı kendini affettirmek isteği doğmuş. Sağa sola ne yapması icap ettiğini sormaya başlamış.

— En güngörmüş adamı bul ona danış demişler.

Günlerce aramış ve o zamanın en akıllı, en bilgin, en güngörmüş adamlarından birinin yanına çıkmış.

— Ben şimdiye kadar dünyada sayılabilecek ne kadar fenalık varsa hepsini yaptım. Artık fenalık yapmak istemiyorum fakat kendi kendime ne kadar denedimse bir türlü yapamadım. Alışkanlıkla istemiyerek yine fenalık yapıyorum! Demiş.

Adam ona:

— Senin yapacağın en kolay şey, yalan söylememektir. Her yapacağın şeyden evvel yalan söylemeyeceğine kendi kendine söz ver, bak nasıl bütün bu huylarından vazgeçersin! ögüdünde bulunmuş.

Fena adam:

— Oh!.. Bu çok kolay! Hemen yaparım! Demiş.

Hakikaten bu fena adam bir fenalık yapacağı sırada; ya bana “kim yaptı?” diye sorarlarsa yalan söylemeyeceğime göre “ne derim?” diye düşünürmüş.

Doğruyu söylese, hemen hapisaneye, yahut darağacına gidecek. Söz verdiği için de yalan söyleyemezmiş!.. Bu yüzden yapamadığı her işin başında kendi kendine:

-Of, bu çok zor bir iş! diye söylenir, fenalık yapmaktan vazgeçermiş.

Seneler geçtikçe bu fena adam, yalan söyleyemiyesöyliyiye çok iyi bir insan olmuş. Eskiden ismini anınca korkudan titriyen insanlar sonraları ona “ en iyi insan!” der olmuşlar” (ÇH, 1943/23:7).

Kemalettin Tuğcu “Çalınmış Çocuklar” adlı metinde dürüstlük değeri hiçbir kabahatleri olmadığı halde kimsesiz çocuk olan Ayşegül ve Selim’i evden kovan Bay Rıdvan’a yaptığının yanlış olduğunu söyleyen karısı üzerinden verilmiştir:

“Bay Rıdvan ne kadar öfkeli olsa yemekte ses çıkartmaz ve herkesin yerinde bulunmasını isterdi. Ayşegille Selimi göremeyince:

– Nerede bunlar, niçin daha gelmiyorlar? Dedi.

Gözleri kıpkırmızı olan karısı yavaşça:

– Onlar gittiler, dedi.

– Nereye gittiler?

– Bilmiyorum.

– Niçin gittiler?

– Siz kovdunuz ya!

Selim kardeşinin elinden tutmuştu. Benden nüfus kâğıtlarını aldı. Elimi öptüler. Bunca zamandır ekmeğinizi yedik, hakkınızı helal edin, dediler.

– Sen niye yolladın onları?

– Sizin kovduğunuz adamları ben nasıl alıkoyabilirim. Hem şimdi size söyleyebilirim ki, geçen gün Ayşegül’ü hiç kabahati yokken azarladığınız gibi, bu akşam Selimi de dövdünüz. Çünkü Selim Ekrem’i eşeğe bindirmedi. Ekrem kendisi istedi. Binddiği zaman da o çocuğun sözünü dinleseydi düşmezdi.

Kadıncağız bunları ağlıyarak söylüyordu” (ÇH, 1943/35:6).

Kemalettin Tuğcu “Kısmet” adlı metinde dürüstlük değerini oğlunun ceketini Cemil’e veren Seniye Hanım’ın verdiği ceketin cebinde piyango biletinin olması ve bilete para çıktığını gören Cemil’in bileti getirip geri vermesi üzerinden vermiştir:

“Cemil:

– Bana bir ceket vermiştiniz efendim, dedi.

Seniye Hanım gülümsedi:

– Evet, arkada işte. Nasıl memnun musun?

– Çok memnunum efendim. Bayramda da giyeceğim. Ama onun cebinde bir bilet vardı da.

– Bilet mi?

– Evet, piyango bileti.

Orhan haykırdı:

– Evet, evet, her ay alıyoruz ya anne. Ben saklamıştım ama sonradan nereye koyduğumu hatırlayamadım. Demek ceketimdeymiş.

Seniye Hanım:

– Cemil, dedi. Bileti mi getirdin? Aferin yavrum, sen namuslu bir çocuksun ama zahmet ettin. Piyango çekildi geçen güm.

Cemil iyice kızardı ve cebinden bir liste ile buruşuk bileti uzatırken:

– Bir şey çıkmasaydı getirmeyecektim, dedi.

– Amorti mi çıkmış yoksa?

Orhan listeyi ve bileti aldı. Çabucak bir göz gezdirdi ve avazı çıktığı kadar bağırmaya başladı:

– Üç yüz bin lira. Onda bir bilete otuz bin lira. Anne otuz bin lira çıkmış bilete” (ÇH, 1958/2:10).

Kemalettin Tuğcu “Helalinden” adlı metinde dürüstlük değeri yolda bulduğu zarfın sahibini bulup zarfı veren çocuk üzerinden verilmiştir:

– Selim Türker kim? diye sordu.

Genç adam kaşlarının çatığını çözmeden:

– Benim, dedi. Ne istiyorsun?

– Benim çocuk yolda bir şey bulmuş da...

Zarfı uzatıyordu. Toraman fakir babacığının kendisiyle alay ettiğini anladı. Onun eline daha sıkı sarıldı. Gözleri doldu. Bu sırada da ağlayan adam yerinden fırladı. Oracıkta sanki Kıyametler kopuyordu. Müşteriler, dükkân komşuları içeriye doluyor, Ahmet Efendi titrek bir sesle olup biteni anlatıyordu. Çocuk şimdi orada bulunanların gözlerinde büyük bir adam evladı, meşhur bir çocuk olarak görünüyordu. Okşayan, sırtını sıvazlayan doluydu. Onlar Allahaismarladık, diye çıkıp gidecekleri sırada mağaza sahibi:

– Namusun, doğruluğun karşılığı olamaz, dedi. Ama rica ederiz bir hediyemizi olsun kabul edin” (ÇH, 1958/7:22).

Kemalettin Tuğcu “Hırsızın Oğlu” adlı metinde dürüstlük değeri babasının suçlu olmasına rağmen babasının yerine suçsuz bir adamın yakalandığını duyan çocuğun babasını ihbar etmesi ve suçsuz adamın kurtulmasını sağlaması üzerinden verilmiştir:

“– Beni karakola hırsız diye haber verdikten sonra, ne yüzle karşıma çıkıyorsun?

– Baba, ötedeki zavallı adamı hırsız diye yakalamışlardı. Onun suçu yoktu ki. Onu kurtarmak için söyledim.

– Babanı ele verdin değil mi? Buradan çıkayım ilk işim seni gebertmek olacak” (ÇH, 1958/8:22).

“Ecel Gelmeyince” adlı metinde dürüstlük değeri İtalyan köylüsü Pietro Fuser’in dinin icaplarını yerine getirdiği, kimseye kötülük etmediği ve çocuğu olmadığı için de köyün çocuklarını toplayıp onlara iyi insan olmaları gerektiğini söylemesi şeklinde verilmiştir:

“Bir İtalyan köylüsü olan PietroFuser, Allah’a inanan, dinin icaplarını yerine getiren, mutekid bir insandı. Kimsenin işlerine karışmaz, kimsenin arkasından söz söylemez ve kimsenin kalbini kırmazdı. Yaşadığı köyde onu hemen herkes sever, bir sıkıntı oldu mu koşar, gönlünü hoş tutmağa çalışırlardı.

PietroFuser, çocuğu olmadığı için, boş vakitlerinde köyün çocuklarını etrafına toplayıp onlara masallar anlatır; tarihten bahseder, hayatta en mükemmel şeyin “iyi insan” olabilmek için çalışmak olduğunu söylerdi” (ÇH, 1959/50:10).

Kıssadan Hisse: “Dürüst Fakir” adlı metinde dürüstlük değeri muharririn Moliere’ye fazla para verdiğini gören Moliere geri gelip adama fazla parayı vermek istemesi şeklinde verilmiştir:

“Bastonuna dayanarak kendisine yaklaşan ihtiyar adam, Moliere’nin yanına geldiği zaman gayet terbiyeli bir şekilde: “Afedersiniz efendim” der. Galiba bana fazla para verdiniz. Sözlerini tamamladığı zaman cebinden çıkardığı bir altını Moliere’ye uzatır. Muharrir, bir müddet pejmürde kılıklı ihtiyarı süzdükten sonra ona hayır diye cevap verir. Size verdiğim para, dürüstlüğünüz karşısında hiç de fazla değil, lütfen şu bir altını da kabul edin” (ÇH, 1959/58:19).

“Patatesten Çıkan Altın” adlı metinde dürüstlük değeri küçük bir gecekonduya yaşayan Annaların kimsenin işine karışmaması ve kimseye kötü bir söz söylememeleri yaşadıkları hayatın kaderleri olduklarını düşünmeleri şeklinde verilmiştir:

“Küçük, basık, tek katlı gecekondualarında, bütün fakirler gibi sakin bir hayat sürüyorlardı Anna’lar.

Namuslu kişilerdi... Hepsi işe gider çalışır, didinir; ellerine geçen bütün parayı birlikte harcayarak öylesine yaşamaya gayret ederlerdi. Onların kimseyi kıskandıklarını, kimsenin parasından falan bahsettiklerini bir duyan olmamıştı. Kaderimiz buymuş deyip geçiniyorlardı” (ÇH, 1959/73:8).

Kıssadan Hisse: “İyi İnsan Nasıl Olur?” adlı metinde dürüstlük değeri okuma yazma bilmeyen insanların nasıl yazacaklarını bilmedikleri için Sokrat’a gidip “Sokrat ölsün” diye yazmalarını söylemeleri ve Sokrat’ın da söylenileni bizzat yapması öleceğini bildiği halde yalan söylememesi ve Sokrat’ın öldürülmesi üzerinden verilmiştir:

“Büyük bir çukur kazıldı ve bütün halk “Sokrat ölsün” veya “Sokrat affedilsin” diye bir taşın üzerine Sokrat hakkındaki hükümlerini açıklayan yazıyı yazarak bir çukurun içine atıyordu. Fakat halkın çoğu cahildi. Okuma yazma bilmiyordu. Onun için büyük bir çoğunluk bizzat Sokrat’a gidiyor ve elindeki taşın üzerine “Sokrat ölsün” cümlesini yazmasını Sokrat’tan rica ediyordu. Büyük filozof da eşine ender rastlanan bir dürüstlikle halkın isteğini yerine getiriyordu.

Taşlar tasnif edildiği zaman halkın reyini Sokrat’ın aleyhinde neticelendi. Kendisini sevenlerin onu kaçırmak istemelerini de şiddetle reddeden büyük filozof Sokrat, idam edildi. Belki kendisine gelenlerin yazmalarını istedikleri yazıyı öbür türlü, yani “Sokrat affedilsin” diye yazsaydı, Sokrat idamdan kurtulacaktı. Fakat o, yalancılık yapmayacak, kendinden yardım isteyenleri aldatmayacak kadar büyük bir insandı” (ÇH, 1959/81:8).

Ünver Sıvacıoğlu “Simitçi Arif” adlı metinde dürüstlük değeri simit satmak isteyen ama ustanın güvenip simit vermemesi üzerine yardımsever birinin satacağı simitlerin parasını vermesi ve çocuğun simitleri satıp parayı geri vermek için yardımseverin yanına gitmesi üzerinden verilmiştir:

— Simit mi satmak istiyorsun da usta vermiyor. Beni kimse de tanımıyor ki o bana alıversin. Vallahi satıp parasını getireceğim.

— Satabilir misin?

— Satarım ya Efendim. İsterseniz bir bağırayım.

Onu daha fazla lafa tutmak istemedi. Onun sevindiğini, akşam eve giderken ihtiyar annesine ekmek, katık götürdüğünü görmeyi en az onun kadar arzu ediyordu. Çıkardığım parayı ustaya verirken:

— Al usta kaparo ne kadar ne kadar isterse o kadar simit ver ben ona kefilim dedim.

— Özür dilerim rahatsız ettim. Tam yüz simit sattım.

Sözünü bitirir bitirmez elindeki iki kese kâğıdından bir tanesini bana uzatırken diğer eliyle bana sabah fırıncıya verdiğim parayı uzattı.

Gördüğü iyiliğe maddi kıymete az fakat manevi kıymeti çok olan bir hediye ile mukabele etmek istiyordu. Hediyesini ve borcunu alırken sordu:

— Her gün satacak mısın artık?

— Evet satacağım. Usta simit verecek artık” (ÇH, 1960/39:10).

Kemalettin Tuğcu “Bitişik Komşular” adlı metinde dürüstlük değeri muhtar evini satacak olmasına rağmen kimsenin bitişik komşular yüzünden evi almak istemediğini evi alacak kişiye en başta söylemesi şeklinde verilmiştir:

“Muhtar içini çekti ve sesini indirerek:

– Beyefendi, dedi. Her şeyi evvelden söylemek lazım, ben sonradan mahcup olmak, sizden bir şey saklamak istemem. Açık konuşalım. Eve diyecek yoktur. Semtimizin en güzel evlerinden biri, yeni sağlam, kullanışlı... Fakat şu bitişik komşu yok mu, işte onun yüzünden kimse burasını satın almak istemiyor” (ÇH, 1961/22:20).

Kemalettin Tuğcu “Bitişik Komşular” adlı metinde ustanın çırağını denemek için yere beş lira atması ve çocuğun parayı alıp kutuya koyması daha sonra ise ustasına söylemesi üzerinden dürüstlük değeri verilmiştir:

“– E, serseriliğe başlamış... Bir deneyeyim, dedim. Yere, köselelerin arasına beş lira attım. Ertesi sabah geldim, para yerinde yok. Erkenden kalkıp dükkânı süpürmüş ama parayı çivi kutusunun içinde buldum. “Bu nedir, kimin parası?” diye sordum. “Yere düşmüş usta, belki bir müşteri düşürmüştür,” dedi. Onu tecrübe ettiğime üzüldüm doğrusu. İyi çocuk ama babası zorla kötülüğe sevk ediyor” (ÇH, 1961/33:20).

Çocuk Haftası dergisinde 12 eserde açık bir şekilde dürüstlük değeri verilmiştir. Bu değer verilirken eserlerde sonuç ne olursa olsun dürüstlüğü çok kıymetli olduğu bilgisi yer almaktadır.

Öz Denetim Değeri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

2019 Türkçe Öğretim Programında yer alan değerler eğitiminde öğrenciye verilmek istenen kök değerlerden biri öz denetim değeridir. Öz denetim kavramı ile ilgili sözlükte şu ifade yer almaktadır: Daha önemli bir amaca ulaşabilmek için kişinin tepkilerini, davranışlarını veya başka amaca yönelme eğilimini denetleyip kısıtlaması, otokontrol (TDK Türkçe Sözlük, 2011, s. 1865). Çocuk Haftası dergisinde öz denetim değerinin yer aldığı 16 tahkiyeli eser aşağıda verilmiştir:

“Yalan” adlı metinde öz denetim değeri önceleri çok fena olan birsinin bu durumdan kurtulmak için kendisine söz vermiş ve verdiği sözü tutmuş sonunda ise herkesin sevdiği bir insan olmayı başarmış:

“Vakti ile bir adam varmış. O kadar zalim, o kadar fena o, o kadar hainmiş ki fenalığı dünyanın dört bucağından duyulmuşmuş. Hırsızlık, yalancılık, dolandırıcılık, canilik hep bu

adamdaymış. Fenalığa uğrayan adamların sayısı yokmuş. Bu adamın ismini duyan dağlar, taşlar bile sarsılır, insanlar tiril tiril titreyerek, kırk yıllık yola kaçarlarmış.

Nasıl olmuşsa olmuş, bir gün bu adamın gönlüne, fenalık ettiği insanlara karşı kendini affettirmek isteği doğmuş. Sağa sola ne yapması icap ettiğini sormaya başlamış.

— En güngörmüş adamı bul ona danış demişler.

Günlerce aramış ve o zamanın en akıllı, en bilgin, en güngörmüş adamlarından birinin yanına çıkmış.

— Ben şimdiye kadar dünyada sayılabilecek ne kadar fenalık varsa hepsini yaptım. Artık fenalık yapmak istemiyorum fakat kendi kendime ne kadar denedimse bir türlü yapamadım. Alışkanlıkla istemeyerek yine fenalık yapıyorum! Demiş.

Adam ona:

— Senin yapacağın en kolay şey, yalan söylememektir. Her yapacağın şeyden evvel yalan söylemeyeceğine kendi kendine söz ver, bak nasıl bütün bu huylarından vazgeçersin! Ögüdünde bulunmuş.

Fena adam:

— Oh!.. Bu çok kolay! Hemen yaparım! Demiş.

Hakikaten bu fena adam bir fenalık yapacağı sırada; ya bana “kim yaptı?” diye sorarlarsa yalan söylemeyeceğime göre “ne derim?” diye düşünürmüş.

Doğruyu söylese, hemen hapisaneye, yahut darağacına gidecek. Söz verdiği için de yalan söyleyemezmiş!.. Bu yüzden yapamadığı her işin başında kendi kendine:

— Of, bu çok zor bir iş! diye söylenir, fenalık yapmaktan vazgeçermiş.

Seneler geçtikçe bu fena adam, yalan söyleyemiye söyleyemiye çok iyi bir insan olmuş. Eskiden ismini anınca korkudan titriyen insanlar sonraları ona “en iyi insan!” der olmuşlar” (ÇH, 1943/23:7).

Vahdet Gültekin “Tiryaki” adlı metinde öz denetim değeri cigarayı bırakmak için kendisine söz veren ve bir daha cigara içmemek için tabakasını ve çakmağını bir kutuya koyup güzelce bağlayıp hademesine denize atmasını söyleyen kişi üzerinden verilmiştir:

“Hademe, kahveyi usulca masanın üzerine bırakıp çekilmek üzere iken direktör:

— Dur oğlum! dedi, söyliyceklerimi iyi dinle.

Bunları söylerken yanı başında masanın üzerinde duran, kağıda sarılı, üzeri sicimle bağlı bir paketi aldı ve Hasan Çavuşa uzattı:

— Bunu al. Ama dikkat et: İçinde patlayıcı bir şey vardır. Yukarıdan sicimin üzerinden tut, bir yere değıdirmemeğe dikkat et. Eğer bir yere çarpacak olursan patlar sen de havaya uçarsın. Bunu siciminden tutup götüreceksin. Bir sandala bineceksin. Bir, iki yüz metre çıkacaksın.

Gidip, denizin ortasında, sulara bırakacaksın. Ağırdır, kendi kendine suyun dibine gider. Anladın mı?

– Anladım efendim.

– Haydi öyleyse.

Hasan Çavuş, paketi aldı: Ağırca bir şeydi bu. Direktörün söylediği gibi, yavaş yavaş yürüyerek odadan çıktı.

Biraz sonra direktör bir arkadaşına yazdığı mektupta şöyle diyordu:

“Bugünden itibaren cıgarayı bıraktım. Bu zıkkım şeyin beni ne hale getirdiğini biliyorsun. Bugün de tiryakiliğimin başıma vurması yüzünden zavallı bir adamın gönlünü kırdım. Bu bana büyük bir ıstırap verdi, derin bir vicdan azabı duydum. Bunun üzerine karar verdim. Cebimden içi cıgara dolu olan altın tabakamı çakmağımı çıkardı, bir kâğıda güzelce sardım sarmaladım. Üzerini sıkı sıkıya bağladım, hademenin eline verip denize atması için gönderdim. Kendine bunun içinde patlıyacak bir şey var, dedim. Öyle yapmasaydım adam merakla düşecek acaba içinde ne var? diye açıp bakacak altın tabaka ile çakmağı görerek onları denize atmaktan vazgeçecek, tabakayı cebine koyacak, bu yüzden kendisi de cıgaraya alışacaktı. Ben böyle bir dertten kurtulurken başkasının başını ateşe yakacaktım.

Bu hikâye olmuş bir vakadır. Bana hikâyenin kahramanı kendisi anlattı ve ilave etti:

Ogün bugün , tam yirmi yedi senedir , ağzıma cıgara koymadım!..

Karşımdaki canlı irade örneğine hayranlıkla baktım...” (ÇH, 1943/34:4).

Kemalettin Tuğcu’nun “Çocuklar Adası” adlı eserinde öz denetim değeri çocukların yaşadıkları karşısında hayatlarında nasıl değişiklikler olduğu üzerinden verilmiştir:

“Yorgun olan çocuklar uyudular. Onlar Bombay da iken çok yaramaz ve tembel şeylerdi. Fakat adaya düştükten sonra hepsine bir çalışkanlık gelmişti.

Neclâ ile Güzin, Bekir Amcaya danışarak yemek öğreniyor, erkek çocuklar haylazlıktan ve muziplikten başka bir şey bilmezken, canla, başla çalışıyorlardı” (ÇH, 1944/53:6).

Kemalettin Tuğcu “Hayat Budur” adlı metinde öz denetim değerini kendisini müsriflikten ve tembellikten kurtarmak için kendisine söz veren Selim’in aldığı kararı uygulaması ve hiçbir şekilde kararından vazgeçmemesi şeklinde verilmiştir:

“– Selim, dedi. Sen o kadar müsrif ve şımarık bir hal almıştın ki, okumandan ümidi kesmiştik. Müsrifliğe alışmıştın. Ortaya böyle bir mesele çıkartmakla senin için tahsil kadar ehemmiyetli olan iktisadı, çalışkanlığı sana kazandırdık. O hal devam etseydi sen okuyamayacak, sefih bir insan olarak yetişecektin. Seni yetiştirmek için biz bütün bu sıkıntılı hayata katlandık. Artık müsterihiz. Paramız, itibarımız hepsi yerinde, fazla olarak ailemiz çalışkan bir evlat kazandı.

Selim kararlı ve müdrik bir genç olarak:

– Beni kötü huylarımdan vazgeçirmek için katlandığınız sıkıntılı hayatı ben de yaşamak istiyorum, dedi. Bütün sene nasıl çalışacağımı tasarlamıştım. Bu tatili de çiftlikte geçirelim baba” (ÇH, 1958/17:8).

E. Esenkova “Zavallı Bobi” adlı metinde öz denetim değeri kendisine akıl vermek isteyen Bobi’yi dövdüğü için pişmanlık duyan ve yaptığıının yanlış olduğunun farkına varan kişi üzerinden verilmiştir:

“...ve ben, bana vermek istediği fevkalade akıllılığına karşılık onu dövdüm, başarısının sevincinden başka bir şeyin parlamadığı haksız eziyetten dolayı bir nebze düşmanlık bulunmayan bu bakışın önünde utanıyorum, küçüldüğümü hissediyorum.

Affet beni Bobi, affet...” (ÇH, 1958/20:9).

Oğuz Özdeş “Sedadın Acısı” adlı metinde öz denetim değeri ninesinin sözünü dinlemediği için pişmanlık duyan çocuk üzerinden verilmiştir:

“Canım nineciğim,

Dün akşam ustam yine beni dövdü. Sebebi ne, biliyor musun nineciğim? Köseleyi keserken bıçağı biraz kaydırılmışım.

Okulu o kadar özledim ki sana anlatamam. Senin sözlerini dinlemeyip de haylazlık ettiğime şimdi esef ediyorum” (ÇH, 1959/54:9).

Oğuz Özdeş “Nasihat” adlı metinde öz denetim değeri okuduğu hikâyenin tesirinde kalan ve bir daha sigara içmeyeceğine söz veren Cahid üzerinden verilmiştir:

“Bu hikâye Cahid’e büyük bir tesir bırakmıştı. Gözlerine korkuya benzer bir şey indi... Bir dakika kadar dalgın dalgın pencereye baktıktan sonra:

– Bir daha sigara içmeyeceğim baba, dedi” (ÇH, 1959/58:3).

Kemalettin Tuğcu “Benim Babam” adlı metinde öz denetim değeri amcasının oğlu Teoman’a onun gibi olmadığı için kızması üzerine herkesin her konuda aynı olmadığını kendisinin müzikte Teoman’ın ise geometri ve cebirde çok iyi olduğunu söyleyen çocuk üzerinden verilmiştir:

“– Yazık sana verilen emeklere Teoman. Bin bir mahrumiyet içinde kendi kendini yetiştirmiş olan amcazaden kadar olamadın, dedi.

Ben başımı çevirerek:

– Amcacığım bu bir kabiliyet ve yaratılış meselesidir. Müzik bana babamdan intikal etmiş. Bakınız Teoman cebir ve geometriye karşı çok iyi bir anlayış ve istidadı var, dedim” (ÇH, 1959/58:20).

“Cezasını Çekti” adlı metinde öz denetim değeri geçirdiği korku sebebiyle aylarca kendisine gelemeyen Pola bir daha kimsenin işine burnunu sokmayacağına, kendisine ait olmayan işlere karışmayacağına ve babasının sözünden hiç çıkmayacağına söz verdi:

“Geçirdiği korkunun tesirinden bir türlü kendine gelemeyen Pola aylarca hasta yattı. İyileştiği zaman da bir kimsenin işine burnunu sokmayacağına, kendisine ait olmayan işlerle alakalanmayacağına ve nihayet babasının sözünden hiç dışarı çıkmayacağına yemin etti. Zira bu kötü huyunun cezasını fazlasıyla çekmişti” (ÇH, 1959/64:9).

“Okula Hasret” adlı metinde öz denetim değeri okula dönmek için başöğretmene yalvaran ve dönünce de artık eskisi gibi olmayan çok çalışan Ahmet üzerinden verilmiştir:

“– Niçin ağlıyorsun Ahmet?

Döndü, yanında başöğretmen duruyordu. Başöğretmene kendisini tekrar okula alması için yalvardı. Başöğretmen Ahmet’i okula almaya karar verdi ve onu üvey babasının gönlünü yaparak onun her gün okula gönderilmesini sağladı. Ahmet’te bambaşka bir şevk ve heyecan vardı. Çalışacak, çalışacak, çalışacaktı” (ÇH, 1959/71:7).

“Bugünkü İşini Yarına Bırakma” adlı metinde öz denetim değeri annesi ve babasının geçinebilmek için kendilerini paraladıklarını ama Ayşe’nin ihmali yüzünden koca bir tarlanın mahvolduğunu ve bu olay üzerine Ayşe’nin kendisine söz verdiği anlatılarak verilmiştir:

“Ayşe hüngür hüngür ağlamaya başladı. Çünkü şöyle böyle geçinebilmek için annesi sabahtan akşama kadar uğraşıyor, babası da bir lokma ekmek parası kazanabilmek için alın teri döküyordu. Halbuki kendisi sırf ihmali yüzünden koca bir tarlayı mahvetmişti.

O günden sonra bu hal Ayşe’nin kulağına küpe oldu ve bir daha katiyen: “Bu işi yarın yaparım” demedi” (ÇH, 1959/71:23).

Erdoğan Sevgin “Küçük Haylaz” adlı metinde öz denetim değeri rüyasının etkisiyle kendisine çeki düzen veren ve okula gitmezse başına neler geleceğini düşünen o günden sonra koşarak okula giden çocuk üzerinden verilmiştir:

“İşte rüyamda gördüklerim bundan ibaret. Sabahleyin yataktan kalkar kalkmaz bunun üzerinde uzun uzun düşündüm. Eğer okumadığım takdirde, büyüyünce nasıl bir insan olacağımı gözlerimle gördüğüm için de hemen ertesi günü okula koştum. İnsan hakikati görmediği zaman, her yaptığı işin doğru olduğunu sanıyormuş meğer. Hakikat ise ancak, yaşanıldığı zaman anlaşılıyormuş” (ÇH, 1960/16:10).

Kemalettin Tuğcu “Küçük Mirasyedi” adlı metinde öz denetim değeri Besime Teyzeyi dinlemediği için okuyamayan ve bu yüzden de çok pişman olan kişi üzerinden verilmiştir:

“Çocuklar gözünüzü açın derdi. Eğer ben Besime teyzeyi dinleyip okumaktan yılmasaydım şimdi subay olacaktım. Sakın dersleri biriktirmeyin. Ah bugün ki aklım olsa hiç öyle yaparmıydım?” (ÇH, 1960/16:20).

“Ceza” adlı metinde öz denetim değeri başkalarının işine karıştığı için mahcup olan ve bu olay üzerine kimsenin işine burnunu sokmayacağına dair kendisine söz veren Ahmet Bey üzerinden verilmiştir:

“— Yine burada, dedi. Ne saçmalar savuruyorsunuz?

Oradakiler sanki bunu bekliyormuşçasına hep bir ağızdan:

— Senin eserin hakkında konuşuyorduk, üstad!...” diye cevap verdiler.

Ahmet Bey, onların bu cevabı üzerine utançtan kıpkırmızı kesildi. Hiçbir şey söylemeden oradan uzaklaştı. O gün bugünden beri kimsemin işine burnunu sokmayacağına kendi kendine söz verdi” (ÇH, 1960/33:8).

“Cimrinin Rüyası” adlı metinde öz denetim değeri gördüğü rüyanın etkisiyle uyanan ve uzun zaman bu rüya üzerine düşünen artık cimrilik yapmayacağına dair kendisine söz veren Hasan üzerinden verilmiştir:

“İşte tam da bu sırada uyandı. Uzun zaman bu tuhaf rüyayı düşündü. İnceledi, üstüne kafa yordu. Nihayet bunu bir ders saydı ve anladı ki hayatta para hiçtir. Hele, böyle alın teri dökmeden elde edilen para çok defa kötülük getirir.

Bunun üzerine hasis çiftçi fena huyunu bıraktı. Muhtaçlara yardım etmeyen, köylülerin sırtından geçinene Hasan’ı bütün köy sevmeye ve saymaya başlamıştı” (ÇH, 1960/46:3).

Özay Sunar “Kuvvet” adlı metinde öz denetim değeri diğer insanlardan güçlü olduğunu düşünen ama sıkıştığı kayadan bir cılız adam tarafından kurtarılıp yine onun sırtında köye

götürülen ve o günden sonra kimseye büyüklük taslamayacağına söz veren Çoban Ali üzerinden verilmiştir:

“Beraberce kayaya bir yüklendiler. Koca kaya kımıldar gibi oldu. Bir daha yüklendiler yerinden oynadı ve Çoban Ali’nin bacağı sıkıştığı yerden kurtuldu. Biraz zedelenmiş, bir müddet için yürüyemeyecek hale gelmişti. Ali, Ahmet’in sırtında köyün yolunu tutarken bacağının sızısından ziyade, kendi büyük kuvvetine rağmen cılız bir adamın yardımıyla kurtulabildiğini düşünüyordu.

O tarihten sonra, Çoban Ali’nin kimseyle kavga ettiği ve kuvvetiyle böbürlendiği görülmedi. Ali, “Asıl kuvvetin birlikten doğduğunu” pek güzel anlamıştı” (ÇH, 1961/1:7).

“Akıllı Papağan” adlı metinde öz denetim değeri çalışmadan para kazanmaya çalışan kişinin yaptığıнын yanlış olduğunu anlaması üzerine yaptığından vazgeçmesi şeklinde verilmiştir:

“Ey akıllı kuş! Seni almak için yüz elli lirayı vermekle aptallık ettim, değil mi?”

Papağan bilgiç bilgiç cevap verdi:

“Hiç şüphesiz!”

“Aferin!” dedi. “Bu senin şimdiye kadar verdiğin tek doğru cevap, ben de artık böyle hazır para aramaktan vazgeçip kendi alnımın teriyle para kazanacağım. Zengin olmanın en doğru yolu budur, değil mi?”

Papağan ikinci defa olarak doğru bir cevap verdi:

“Hiç şüphesiz!” (ÇH, 1961/7:10).

Çocuk Haftası dergisinde 16 eserde açık bir şekilde öz denetim değeri verilmiştir. Bu değer verilirken eserlerde bireyin yaptığı hatalardan dersler çıkarması ve davranışlarının yanlış olduğunu anlayarak düzeltilmesi durumu yer almaktadır.

Sabır Değeri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

2019 Türkçe Öğretim Programında yer alan değerler eğitiminde öğrenciye verilmek istenen kök değerlerden biri sabır değeridir. Sabır kavramı ile ilgili sözlükte şu ifade yer almaktadır: Acı, yoksulluk, haksızlık vb. üzücü durumlar karşısında ses çıkarmadan onların geçmesini bekleme erdemi, dayanç (TDK Türkçe Sözlük, 2011, s. 1996). Çocuk Haftası dergisinde sabır değerinin yer aldığı 3 tahkiyeli eser aşağıda verilmiştir:

Kemalettin Tuğcu “3 Arkadaş” adlı metinde sabır değerini eve yeni gelen Kenan yaşadığı acıları ihtiyara anlatmış. İhtiyar da yaşadığı acı gibi çok acı yaşayacağı ama bunlara sabretmesi gerektiğini söylemesi şeklinde vermiştir:

“O akşam eve beraber gittiler. Bir yatakta beraber yattılar. İhtiyar adam evine gelen bu üçüncü evlattan memnundu. Kenan ona ailesini kısaca anlatmış, içini çekip çok üzölmüş, sonra:

– Siz gençsiniz, önünüzde yaşayacak uzun seneler var. Hayatta böyle birçok acılarla da karşılaşacaksınız. Fakat bütün bunları yenmek sizin için kolaydır” (ÇH, 1958/10:20).

Kemalettin Tuğcu “Maymunlar Adası” adlı metinde sabır değerini ıssız bir adaya düşen kişinin birilerinin gelip onu kurtaracağını düşündüğünü ve bu düşüncesinden hiçbir zaman vazgeçmediğini ayrıca birilerinin gelmesini sabırla beklediği şeklinde vermiştir:

“Bir gün boş un çuvalının içinde birkaç buğday tanesi ve iki tek mısır gördüm. Bunları dikkatle toprağa diktim ve her gün sulamaya başladım. Bunu ilerisi için değil, ancak eğlence için yapıyordum. Çünkü Manilla’dan daha ümit kesemiyordum. Ümidin kesilmesi, Pasifiğin bu yol uğrağı olmayan isimsiz ve haritasız adada unutulmak çok korkunç bir şeydi. Kendi kendime sebepler ve ümitler icad ediyordum” (ÇH, 1959/36:20).

Oğuz Özdeş “Küçük Kör” adlı metinde sabır değerini gözlerini bir kaza sonucunda kaybeden Nejat’la çocukların dalga geçtiğini ama Nejat’ın bu duruma sabrettiğini anlatarak çocuklara bir demediğini söyleyerek vermiştir:

“Evvelce aralarında oynayan küçük Nejat, gözlerini bir kaza neticesinde kaybedince, bir zaman gözükmemiş, sonra bir gün ansızın boynunda bir tabla ile peydah oluvermişti. Mahalle çocukları, ellerinden tutup yardım edecekleri, onun derdiyle yakından ilgilenecekleri yerde, zavallı Nejat’la alay ediyorlardı. Kimisi eteğinden çekiyor, kimisi tabladaki karamelalardan alıyor, kimisi de eğleniyordu.

Fakat Nejat, bütün bunları sükûnetle karşılıyor, kendisini rahatsız eden çocuklara:

– Yapmayınız! Yapmayınız! diyordu” (ÇH, 1959/57:3).

Çocuk Haftası dergisinde 3 eserde açık bir şekilde sabır değeri verilmiştir. Bu değeri verilirken eserlerde zorluklar karşısında insanların sabretmeleri ve bunun sonucunda daha güzel şeylere ulaştıkları üzerinde durulmaktadır.

Saygı Değeri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

2019 Türkçe Öğretim Programında yer alan değerler eğitiminde öğrenciye verilmek istenen kök değerlerden biri saygı değeridir. Saygı kavramı ile ilgili sözlükte şu ifade yer almaktadır: Değeri, üstünlüğü, yaşlılığı, yararlılığı, kutsallığı dolayısıyla bir kimseye, bir şeye karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya sebep olan sevgi duygusu, hürmet, ihtiram (TDK Türkçe Sözlük, 2011, s. 1996). Çocuk Haftası dergisinde saygı değerinin yer aldığı 6 tahkiyeli eser aşağıda verilmiştir:

Kemalettin Tuğcu “Üç Arkadaş” adlı metinde saygı değerini kimsesi olmayan çocuklara babalık edip onlara evini açan, onları yedirip içiren ve bu yaptıklarından dolayı çocukların baba dedikleri kişiye saygılı davranmaları şeklinde vermiştir:

“Allah seni eksik etmesin baba. Hepimiz işte senin küçük evinde barınıyoruz. Senin nefesin, insanlığın bizi perişanlıktan kurtardı. Bugüne kadar ben yedim, içtim, barındım. On para faydam olmadı ama bir iki ay sonra ben de geçime yardım edeceğim. Unuttuğumu sanmayın, dedi.” (ÇH, 1958/21:21).

Kemalettin Tuğcu “Köye Gelen Yabancı” adlı metinde saygı değeri ana baba sevgisinden yoksun olduğu için ona sahip çıkan Emine ve Ahmet’e karşı beslediği saygıdan dolayı onları bırakıp gitmemesi üzerinden vermiştir:

“Jandarma çavuşu uyanık bir gençti. Kapı kapı dolaşarak ateşten ölüm haline gelen bir çocuğun nasıl yirmi dört saatte ayaklandığını, delikanlı bir köylünün ayağındaki balta yarasını nasıl dikip yarasını sardığını, konu komşunun verdiği çeşitli ilaçlar yüzünden eriyip giden bir tazenin hastalığını nasıl durdurduğunu öğrendi.

– Bu köyde neye kaldım, neye İstanbul’a gitmiyorum? Bunun sebebi bu Ahmet’le Emine’nin birbirlerine karşı olan sevgileri değil mi? Bu insanlar neye beni kendilerine çekiyorlar. Niçin artık güzelliği sadece gözlerinin içinde kalmış olan bu perişan Emine’ye karşı içimde sonsuz bir sevgi var? Niçin bu yorgun, vaktinden evvel göçmüş köylü kadını seviyorum? Niçin bu kırkbeşine ancak gelmişken bir ihtiyar kadar dermansız kalmış Ahmed’e karşı bir saygı, bir yakınlık buluyor, ona yardım etmek istiyorum? Hep sevgiden, ana ve baba sevgisinden mahrum olduğum için değil mi?” (ÇH, 1959/62:20).

Kemalettin Tuğcu “Kimsesiz Adam” adlı metinde saygı değerini ustasının Erol’a yaptıkları iyilikleri unutmaması ve ustasının ölmüş olduğu için ona rahmet anmayanlarla konuşmaması şeklinde vermiştir:

“– Erol be, ihtiyar sana epeyce şey öğretti. İnsanın bir döküm karşısında ne gibi müşküllerle karşılaşacağını bilirdi o. Bunlardan sana bir şeyler öğretmiştir.

Erol ellerini beline dayıyor ve onlara kafa tutuyordu:

– Önce ustamı rahmetle anın, sonra konuşalım, bu konu hakkında.” (ÇH, 1961/17:20).

Kemalettin Tuğcu “Bitişik Komşular” adlı metinde saygı değerini babasına karşı olan saygısını hiçbir zaman bırakmayan çocuk üzerinden vermiştir:

“Babam beni ortaokula yazdırdı. On iki yaşımı bitirmiştım. Artık uzun pantolon giyiyor ve kravat takıyordum. Evin içinde babam bana seslenirken “Cahit Bey oğlumuz” derdi ben de hemen “Buyurun babacığım” diye cevap verirdim. Evimizin içinde birbirimize karşı olan sevgimiz artıyordu bu durum.” (ÇH, 1961/28:20).

Oğuz Özdeş “Tuna Nehri Akmam Diyor” adlı metinde saygı değeri Remzi Çavuş’un Binbaşı Kaya’ya olan saygısını hemşireye anlatması üzerinden verilmiştir:

“Nimet ıslak gözlerini kırptırarak yukarı kaldırdı.

– Binbaşı Kaya’yı bu kadar çok mu seviyorsun Remzi Çavuş?

– Elbette hemşire hanım... Onun gibi babayiğit, mert bir asker az bulunur” (ÇH, 1961/34:6).

Oğuz Özdeş “Tuna Nehri Akmam Diyor” adlı metinde saygı değerini Türklerin Osman Paşaya başarılarından dolayı göstermiş olduğu saygı üzerinden vermiştir:

“Osman Paşa, ıslanan gözlerini gizlemeye çalışarak:

– Peki, üzölmeyin, bir çaresini düşünürüz! Diye atını sürdü.

– Halkın arasında güçlölkle yol alıyor, etraftan koşuşan ve ellerini, ayaklarını öpmek isteyen Türklerin perişan halini gördükçe, yüreği bin parça oluyordu” (ÇH, 1961/52:6).

Çocuk Haftası dergisinde 6 eserde açık bir şekilde saygı değeri verilmiştir. Bu değer verilirken eserlerde insanların güzel davranışları karşısında onlara duyulan saygı yer almaktadır.

Sevgi Değeri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

2019 Türkçe Öğretim Programında yer alan değerler eğitiminde öğrenciye verilmek istenen kök değerlerden biri sevgi değeridir. Sevgi kavramı ile ilgili sözlükte şu ifade yer almaktadır: İnsanı bir şeye veya bir kimseye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelten duygu (TDK Türkçe Sözlük, 2011, s. 2081). Çocuk Haftası dergisinde sevgi değerinin yer aldığı 36 tahkiyeli eser aşağıda verilmiştir:

Oğuz Özdeş “Arkadaşlık Uğruna” adlı metinde sevgi değeri Doğan ve Yaşar’ın birbirlerine olan sevgileri ve Doğan’ın Yaşar’ın hayatını kurtarmak için kendi hayatını tehlikeye attığı anlatılarak verilmiştir:

“Doğanla Yaşar’ın çocuklukları hep bir arada geçti. Köyün yamaçlarında beraber kelebek kovaladılar, ovasında birlikte at koşturdular, tarlasında beraber çift sürdüler. İki kardeş olsalar bu kadar iyi geçinmezlerdi. Birisi bir haksızlığa uğradı mı öbürü yardıma koşar, biri hastalandı mı diğeri kasabaya gider doktor mu ilaç mı ne icap ediyorsa alır getirirdi.

Doğan gözlerini açtığı zaman şafak söküyordu. Demek ki, ikindiden beri uyuyordu. Heyecanla doğruldu başucunda birliğin doktoru vardı:

— Yaşar’ı yaşatayım derken, az kaldı kendin gidiyordun, diye gülümsedi. Yaralı olduğunu unutup beş saat yol yürünür mü hiç? Hem de sırtında bir insan taşıyarak...” (ÇH, 1958/5:8).

“Ayşe ve Karabaş” adlı metinde sevgi değeri Ayşe’nin babasının eve getirdiği köpeğe Karabaş ismini takması ve sürekli onunla zaman geçirmesi üzerinden verilmiştir:

“Bir gün babası eve kuyruğunda ufacık bir beyazlık bulunan bir köpek getirdi.

Ayşe bu köpeği çok severdi, ona Karabaş dedi. Artık bütün gün onunla oynuyordu” (ÇH, 1958/9:9).

Kemalettin Tuğcu “Köy Çocuğu” adlı metinde sevgi değeri sonradan arkadaş olduğu çocukların Mehmet Ali’ye sürekli bir şeyler hediye etmeleri ve Mehmet Ali’nin de onlara düdük yaptığı anlatılarak verilmiştir:

“Bu yeni arkadaşlarının iyi çocuklar olduklarına inanıyordu. Kimisi bir düdük, kimisi küçük bir çakı, öteki bozuk bir saat, beriki tatlı bir yemiş hediye etmişti. Mehmet Ali de onlara birer düdük yaptı” (ÇH, 1958/11:23).

Kemalettin Tuğcu “Üç Arkadaş” adlı metinde sevgi değeri birbirlerini çok seven iki arkadaşın birinin işinin olmamasına rağmen Ömer isimli çocuğun onunla kalmak dertlerini paylaşmak istemesi üzerinden verilmiştir:

“– İyi ama Ömer, benim sana ne faydam var?

– Arkadaşlık bu!

– Arkadaşlık mı?

– Öyle ya. Candan iki arkadaş. İnsan iki kişi olursa dertleşir. Birbirine yardım eder.

– Ben sana yardım edemem ki...

– Ne yardımı edecektin? Ben senden bir şey beklemem. Arkadaş oluruz ama bir gün belki sen de bir iş bulursun. Başımızı sokacak bir yerimiz olur. Herkesin barındığı bir yer var, bizim de olur” (ÇH, 1958/17:20).

Oğuz Özdeş “Ali’nin Sevgisi” adlı metinde sevgi değeri Ali’nin kuzusu pamukla arasındaki sevgi üzerinden verilmiştir:

“Ali’nin buhayatta en çok sevdiği şey, küçük kuzusu Pamuktu. Ali ile Pamuk’un dostluğunu kimse bilmezdi onlar dışında. Ali, okuldan döner dönmez doğruca Pamuk’un bağlandığı ahıra gider, saatlerce kalırdı. Ali Pamuk’a ne söylerdi? Pamuk, Ali’ye neler anlatırdı? Bunu kimse bilmezdi” (ÇH, 1958/18:9).

Kemalettin Tuğcu “Sıra ile Arkadaş” adlı metinde sevgi değeri kar yağışının arttığı sırada atı üşümesin diye sırtındaki montunu çıkartıp atının üstüne örten ağır erzak torbasını da elinde taşıyan kişi üzerinden verilmiştir:

“Kar azıtiyordu. Hayvanın etrafında döndü, karar verdi. Çıkarttı sırtından paltoyu. Serdi sıcak sıcak atın üstüne. Bir iple bağladı karnından. Sonra yularını koluna taktı, semeri sırtına vurdu, ağır erzak torbasını da eline aldı.

– Sıra ile be arkadaş, dedi. Sıra ile.

İlk evleri görünen köye doğru yürürken anlından boncuk boncuk ter boşanıyor ve durmadan mırıldanıyordu:

– Sıra ile arkadaş. Sıra ile” (ÇH, 1958/20:23).

Kemalettin Tuğcu “Üç Arkadaş” adlı metinde sevgi değeri kimsesiz çocuklara evini açan onlara bakıp onları büyüten kişiye çocukların duymuş olduğu sevgi üzerinden verilmiştir:

“– Allah seni eksik etmesin baba. Hepimiz işte senin küçük evinde barınıyoruz. Senin nefesin, insanlığın bizi perişanlıktan kurtardı. Bugüne kadar ben yedim, içtim, barındım. On para faydam olmadı ama bir iki ay sonra ben de geçime yardım edeceğim. Unuttuğumu sanmayın” (ÇH, 1958/21:21).

Kemalettin Tuğcu “Maymunlar Adası” adlı metinde sevgi değeri annesi öldüğü için bakıma muhtaç kalan yavru maymunu alıp büyüten kişi üzerinden verilmiştir:

“Bir gün boş un çuvalının içinde birkaç buğday tanesi ve iki tek mısır gördüm. Bunları dikkatle toprağa diktim ve her gün sulamaya başladım. Bunu ilerisi için değil, ancak eğlence için yapıyordum. Çünkü Manilla’dan daha ümit kesemiyordum. Ümidin kesilmesi, Pasifiğin bu yol uğrağı olmayan isimsiz ve haritasız adada unutulmak çok korkunç bir şeydi. Kendi kendime sebepler ve ümitler icad ediyordum.

Bu beşinci yılda dişi bir maymun öldü ve tek bir yavru bıraktı. Biz bunu sütle büyüttük. Bizim için bir eğlence, bir meşguliyet oldu.

Mazlum adını taktığımız maymun yavrusu büyüdükçe bizim hareketlerimizi taklide, bizim gibi yaşamaya başladı” (ÇH, 1959/36:20).

Kemalettin Tuğcu “Maymunlar Adası” adlı metinde sevgi değeri uzun yıllar hayvanlarla aynı adada kalmak zorunda kalan Derinceli Aziz’in hayvanlara beslediği sevgi nedeniyle hayvanlara giderken hediye bırakması anlatılarak verilmiştir:

“Ertesi gün Oğuz Bey, Azize:

– Ne zaman hareket edebileceğimizi bize siz söyleyiniz, dedi. Belki adada yapacağınız bazı işler vardır.

Derinceli Aziz:

– Teşekkür ederim efendim, dedi. Belki bu adaya uzun yıllar boyunca hiçbir insan ayak basmayacak. On dört yıl yaşadığım ve yarı vatanım sayılan bu adada yaşayan hayvanlara sevgim vardır. Onlara bazı hizmette bulunmak isterim. Ayrılık hediyesi olarak her birine bir küçük fıçı hediye edeceğim. Adanın biricik içecek suyunu temin eden pınarın yolunu temizlemek lazım. Biraz da mısır ekmek lazım.

Oğuz Bey:

– Benim de ayrı bir düşüncem var. Adaya küçük bir abide dikmek istiyorum.

Oğuz Bey o gece bir şeyler düşündü. Ertesi gün de işe başladı. Gemiden torbalarla çimento çıkartarak plajın yanındaki kayaların üstüne üç metre kadar yükselen bir sütun diktirdi. Bunun kaidesinde demir kapaklı bir göz bulunuyordu.

Türkçe, İngilizce, Fransızca olarak adada geçen macera kısaca yazıldı ve oraya gelmesi muhtemel olan insanların ancak denizden geleceği düşünülerek şu ricada bulunuldu:

“Denizci arkadaşlar, adanın tatlı suyundan, lezzetli yemişlerinden istifade ediniz. Fakat burada yaşayan canlı hayvanlara karşı silah kullanmayın. Onlara iyi muamele ediniz” (ÇH, 1959/37:20).

“Annenin Gözleri” adlı metinde sevgi değeri küçük kız ve annesinin birbirlerine olan sevgisi üzerinden verilmiştir:

“Küçük bir kız annesinin kucağında oturuyordu. Annesini pek çok severdi. Annesini “Benim biricik annem” diye çağırırdı. Mücevherlere sahip bir insanın sevinciyle elini annesinin yüzünde sevgiyle dolaştırıyordu. Annesinin dudakları, annesinin gözleri, annesinin yanakları, annesinin saçları...

Bir zaman sonra, “Anneciğim kalbinizi görebilir miyim?” diye sordu.

Anne güldü, “Hiç bilmiyorum.” diye cevap verdi. “Fakat gözlerimin içine bakabilir, görüp göremeyeceğini anlarsın.”

Küçük kız, annesinin gözlerine bakmak için doğruldu. Bir müddet baktı. Sonra neşeyle, “Kalbinizi görüyorum anneciğim.” diye bağırdı. “Orada içinde bir küçük kız var, ben varım” (ÇH, 1959/41:25).

Kemalettin Tuğcu “Kurt Köpeği” adlı metinde sevgi değeri sahibinin üzerine başka bir köpeğin atladığını görünce sahibine olan sevgisinden dolayı kendisini sahibine siper etmeye çalışan köpek üzerinden verilmiştir:

“Pek fazla korkmuştum. Haykırdım. Sesimi yakında bulunan çoban duymuş fakat o yetişinceye kadar olan olmuştu. Vahşi hayvan üzerime atıldı. Dizlerimin bağı çözüldü. Ama benim fedakâr Fındık’ım beni kurtarmak için kendisini feda ediyordu.

Karşıdaki köpeğin yarısı kadar bile değildi. Önce bir yaygara kopararak kurt köpeği ile benim arama girdi. Dört bacağını gererek küçük gövdesiyle bana siper oldu” (ÇH, 1959/44:10).

“Ecel Gelmeyince” adlı metinde İtalyan Köylüsü Pietro Fuser’in davranışlarından dolayı herkesin sevgisini kazanması ve herkesin onu sevip sıkıntılı anlarında yanında olmak istemeleri anlatılarak verilmiştir:

“Bir İtalyan köylüsü olan Pietro Fuser, Allah’a inanan, dinin icaplarını yerine yetiren, mutekid bir insandı. Kimsenin işlerine karışmaz, kimsenin arkasından söz söylemez ve kimsenin kalbini kırmazdı. Yaşadığı köyde onu hemen herkes sever, bir sıkıntı oldu mu koşar, gönlünü hoş tutmağa çalışırlardı.

Pietro Fuser, çocuğu olmadığı için, boş vakitlerinde köyün çocuklarını etrafına toplayıp onlara masallar anlatır; tarihten bahseder, hayatta en mükemmel şeyin “iyi insan” olabilmek için çalışmak olduğunu söylerdi” (ÇH, 1959/50:10).

Oğuz Özdeş “Sedadın Acısı” adlı metinde sevgi değeri ninesinin okula gitmek isteyen torunu için köydeki tarlasını satıp onu okula göndereceğini söylemesi ve Sedad’ın ninesine olan sevgisi üzerinden verilmiştir:

“Canım nineciğim,

Dün akşam ustam yine beni dövdü. Sebebi ne, biliyor musun nineciğim? Köseleyi keserken bıçağı biraz kaydırılmışım.

Okulu o kadar özledim ki sana anlatamam. Senin sözlerini dinlemeyip de haylazlık ettiğime şimdi esef ediyorum.

— Kitaplarını ve çantayı da getirdim Sedat. Köydeki tarlayı çok evvel satmışım. Artık kasabaya yerleşiriz. Bu yıl ilkokulu bitirirsen, burada ortaokul da var...

Sedat, duyduklarına inanamıyordu.

— Nineciğim, sen ninelerin en iyisisin! derken, gözlerinde biriken sevinç gözyaşlarından birkaç damla hafifçe yanaklarının üzerinden yuvarlandı” (ÇH, 1959/54:9).

“2 Cancığer Arkadaş” adlı metinde sevgi değeri Corcina isimli küçük kızın taya olan sevgisi ve onunla arkadaş olmak istemesi üzerinden verilmiştir:

“Tay, başını pencereden dışarı çıkarmış ümitle bir şeyler bekliyor gibi görünüyordu. Gözü birden Corcina’ya ilişince, dik dik ona baktı. Buna karşılık, Küçük kız da taya tatlı tatlı bakarak, “Merhaba canım, ben Corcina’yım. Benime arkadaş olur musun? Ben bunu çok istiyorum.” diye hitap etti.

Tay durduğu yerde taş kesildi; titriyordu, kulakları dikili, fakat gözleri eski kızgınlığını kaybetmişti.

Kızcağız sözlerine şöyle devam etti: “Taycığım, acaba kendini çok mu yalnız hissediyorsun? Bende öyle. Sana dedikleri gibi, bana da yabansın diyorlar; demek ki birbirimize benzer taraflarımız var, fakat sen benden çok daha güzelsin. Ne olur arkadaş olalım. Benim de senin kadar candan bir dosta ihtiyacım var” (ÇH, 1959/58:22).

Oğuz Özdeş “En Sadık Dost” adlı metinde sevgi değeri Ali Babanın köpeğı Cura’ya olan sevgisi üzerinden verilmiştir:

“Köpeğı gibi kendisi de iyice ihtiyarlamış olan Ali Baba, Cura’yı severken:

– Sen benim en sadık dostumdun Cura, derdi. Bilirsin ki, senden başka dünyada kimsem yok. Sen ölürsen ben artık yaşayamam. Sen benim yegâne teselli ve muhabbet kaynağımsın. Beni yalnız sen anlayabilirsin” (ÇH, 1959/59:3).

Kemalettin Tuğcu “Köye Gelen Yabancı” adlı metinde sevgi değeri Ahmet’le karısının birbirlerine olan sevgilerinden bahsedilerek birbirlerine sevgiyle baktıkları söylenerek verilmiştir:

“– Ben doktorum Süleyman Efendi. Ben insanları iyi bilirim. Ahmet’le karısı iyi yürekli, bağırarak yanık insanlar. Onlara da bir faydam olsun.

Onların yemeği birbirlerine ikram etmeleri, birbirlerine su içirmeleri, birbirlerinin elinden ağır yükü almaları Ömer’in çok içine dokunuyor, büyük bir acının birleştirdiği ve birbirine düşürdüğü bu insanlara karşı bir sevgi hissediyordu” (ÇH, 1959/61:20).

Kemalettin Tuğcu “Köye Gelen Yabancı” adlı metinde sevgi değeri jandarma çavuşunun Ahmet ve karısının ona yaptıkları iyiliklerden dolayı onlara karşı beslediği sevgi yüzünden onları bırakıp İstanbul’a gitmemesi anlatılarak verilmiştir:

“Jandarma çavuşu uyanık bir gençti. Kapı kapı dolaşarak ateşten ölüm haline gelen bir çocuğun nasıl yirmi dört saatte ayaklandığını, delikanlı bir köylünün ayağındaki balta yarasını nasıl dikip yarasını sardığını, konu komşunun verdiği çeşitli ilaçlar yüzünden eriyip giden bir tazenin hastalığını nasıl durdurduğunu öğrendi.

– Bu köyde neye kaldım, neye İstanbul’a gitmiyorum? Bunun sebebi bu Ahmet’le Emine’nin birbirlerine karşı olan sevgileri değil mi? Bu insanlar neye beni kendilerine çekiyorlar. Niçin artık güzelliği sadece gözlerinin içinde kalmış olan bu perişan Emine’ye karşı içimde sonsuz bir sevgi var? Niçin bu yorgun, vaktinden evvel göçmüş köylü kadını seviyorum? Niçin bu kırk beşine ancak gelmişken bir ihtiyar kadar dermansız kalmış Ahmed’e karşı bir saygı, bir yakınlık buluyor, ona yardım etmek istiyorum? Hep sevgiden, ana ve baba sevgisinden mahrum olduğum için değil mi?” (ÇH, 1959/62:20).

Oğuz Özdeş “Saka Kuşu ile Oduncu” adlı metinde sevgi değeri oduncunun kış günü penceresinin önüne konan saka kuşuna beslediği sevgi ve saka kuşuna evini açması üzerinden verilmiştir:

“Oduncu, hiç beklemediği bu küçük misafiri görünce, hemen pencereyi açtı ve içeriye aldı. Bu kış gününde ölüme mahkûm bir mahlûku evine aldığı için geniş bir rahatlık duyuyordu.

Oduncu, yalnız günlerinde kendisine arkadaşlık eden ve ona yorgunluğunu unutturmak için şarkılar söyleyen Saka kuşunu tanımıştı. Hemen yiyecekler verdi” (ÇH, 1959/78:3).

Ünver Sıvacioğlu “Ahretlik” adlı metinde sevgi değeri çok çalışkan ve hamarat olan Zeynep’i sevindirmek ve onu mutlu etmek için dükkândan istediği herhangi bir şeyi almasını isteyen kişi üzerinden verilmiştir:

“– Belki bir kusur işleyeceğim ama dedim. Çok çalışkan, çok hamarat olan Zeynep’e bende bir hediye almak istiyorum. Bende onun amcası sayılırım.

Kadın beni baştan aşağı süzdü tanıdı:

– Nasılsınız, dedi. Anneniz nasıl?

– Hamdolsun iyi efendim.

– Zeynep’e ne almak istiyorsunuz?

– Bir top.

– Alınız bakalım.

Hemen oracıkta dükkânın önünde filelerin içinde asılı duran renkli topları Zeynep’e gösterdim:

– Hangisini istersin?

Kızardı, bir şeyler mırıldandı, sonra çamaşırdan kızarmış elinin parmağıyla sarılı-kırmızılı bir topu işaret etti.

Topu filesiyle küçük koluna taktım. Komşu hanım:

– Beyefendiye teşekkür etsene dedi

Çocuk çekingen, mahcup bir şeyler mırıldandı ve elleri elime uzandı. Onun küçük ağzının elimin üstündeki sıcaklığını duydum.

Sevinmişti. Bütün kalbi ile bütün varlığı ile sevinmişti” (ÇH, 1960/18:10).

Kemalettin Tuğcu “Küçük Mirasyedi” adlı metinde sevgi değeri çocuğu olmadığı halde çocukları sevindirmek için kimsesiz çocuklara her bayram hediye alan Besime Teyze’nin çocuklara olan sevgisi üzerinden verilmiştir:

“Bayramlar epeyce masraflı oluyordu. Besime teyze kendisini ana bilen çocukların hiç birini mahzun bırakmak istemezdi. Her Şeker Bayramı muhakkak onlara ayakkabı alınacaktı. Remziye kızlara bir örnek rop dikiyordu. Ama beş oğlan muhakkak elbise, çorap istiyordu.

Besime teyze o zaman az para ile çok şey alabilmek için çarşıya çıkar çek çeke pazarlık eder, sandığındaki paranın bir kısmına kıyar, yine çocukları çiçek gibi giydirip ortaya çıkarırdı” (ÇH, 1960/18:20).

Ünver Sıvacıoğlu “Kutsal Vazife” adlı metinde sevgi değeri hemşirenin okula gidemeyen küçük çocuğu okula göndermek istemesi ve küçük çocuğun hemşireye karşı duymuş olduğu sevgi üzerinden verilmiştir:

“– Öp bakayım hemşire teyzenin elini demesiyle küçücük elleriyle uzanan o şefkatli eli titreyen dudaklarına sonra alnına götürdü. Hemşire de onu kucaklamış, yanaklarından öpmüş hemen oracıkta ki eski mindere oturarak kendisini kucağına almış iki örgü halinde arkasında uzanan sarı saçlarını okşarken:

– Seni okula versek okur musun? Hemşire olmak ister misin? diye sormuştu.

Bazı günle annesi onu da çamaşır yıkadığı evlere götürürdü. Yolda giderken kendisi kadar kızların çanta ellerinde okula gittiklerini görür, özenir, bu özencini annesine babasına belli etmez içine atardı. Şimdi kendisine “Okula versek okur musun?” diye soruyorlardı. Küçücük göğsü inip kalkarken gözleri yaşarmış boğazına bir şeyler tıkanmıştır. Titrek sesiyle:

– Okumaz olur muyum, hele hemşire olmayı o kadar istiyorum ki diyebilmişti” (ÇH, 1960/35:10).

Ünver Sıvacıoğlu “İyi Olmak” adlı metinde sevgi değeri çocukların babalarına olan sevgilerinden dolayı onun ölmesinin onlarda bırakacağı derin üzüntüyü düşünüp hep birlikte dua etmeleri üzerinden verilmiştir:

“Kahvenin içi acıyla dolmuştu. Başlar önde gözler nemli öksüz kalma korkusuyla kalpler burkulmuştu. Kimse konuşmaya cesaret edemiyordu. Hepsi aynı şeyi düşünüyorlardı. “Ya ölürse bize babalık kim yapar onun yerini kim alabilirdi.” Hepsi içlerinden dua ediyorlardı. “Bizi öksü bırakma Tanrım”. Sanki duaya aynı anda başlamışlar aynı anda bitirmişlerdi. Ardi ardına kahveden çıktılar” (ÇH, 1960/41:10).

Oğuz Özdeş “Ayrılık Acısı” adlı metinde sevgi değeri okumayan çocuğun okula ve köyüne olan sevgisi ve okuyamadığı için duyduğu pişmanlık üzerinden verilmiştir:

“Geceleri çok defa rüyasında köyünü ve okulunu görüyordu. Ne aptallık etmişti de çalışmamıştı. Okumak ne kolay ne zevkli şeydi” (ÇH, 1960/42:6).

Kemalettin Tuğcu “Öksüz Murat” adlı metinde sevgi değeri suya düşen ablasını ve onun çocuğunu kurtarmak için kendisini suya atıp onları kurtaran ve onlara olan sevgisini anlatan Murat üzerinden verilmiştir:

“Kayık sahibi haykırdı:

– Çocuk vardı yanlarına! Hey gidi arslan!...

Adamcağızın gözlerinden yaşlar iniyordu. Kerim Bey, yarı deli bir halde ona baktı ve bembeyaz kesilen dudaklarından şu kelimeler çıktı:

– Karımı çocuğumu kurtaracak mı?

– İnşallah!... İnşallah!... Hey kurban olduğum arslan!...

– Murat, ablanı da Osman’ı da ölümden kurtardın. Bu iyiliğini hiç unutmayacağım.

Murat utandı:

– Ablamı bırakır mıyım dalgalara, dedi.

– Ablanı çok mu seviyorsun?

– Benim kimim kimsem yok. Beni hoş tutuyorsunuz.

– Başkası olsa kurtarır mıydın?

– Kurtarırdım efendim. Onları de can.” (ÇH, 1960/42:8)

Ünver Sıvacıoğlu “Arkadaş Sevgisi” adlı metinde sevgi değeri arkadaşına olan sevgisini dile getirmek için ona mektup yazan çocuk üzerinden verilmiştir:

“– İlkokul arkadaşım.

Birden sözünü kesti. Sevincini, arkadaşının gösterdiği yakınlıktan duyduğu memnuniyeti ifade edemeyeceğini anlayınca mektubu göstererek bütün çocukluğunu ifade eden bir sesle konuştu:

– Eğer sıkılmazsanız bir parçasını okuyayım?

Başım la oku diye işaret yaptım okumaya başladı:

– Sadi, adresini annenden aldım. Hastalığımı öğrenince bilemezsin ne kadar üzıldüm. Okuldaki gibi her zaman yanında olmak için iki günde bir mektup atarım. Çok rahatsızsan sen atma ama arada sırada beni meraktan kurtarmak için hiç olmazsa başkasına iki satır bir şey yazdırıver, olmaz mı? Canım kardeşim imkân olsaydı gelirdim. Gelmek çok istiyorum ama biliyorsun” (ÇH, 1960/50:10).

Oğuz Özdeş “Tuna Nehri Akmam Diyor” adlı metinde sevgi değeri yaralanan arkadaşı Saffet’i sırtında taşıyarak orman yolundan geçip Türk birliğine getiren Remzi’nin Saffet’e olan sevgisi üzerinden verilmiştir:

“Saffet daha fazla itiraz etmedi. Zaten itiraz edecek, konuşacak hali de yoktu. Saffet ilk önce yaralı olmayan kolunu arkadaşının boynuna doladı, sonra yerinden kalkmak için hafif bir gayret gösterince, Remzi onu bir hamle de sırtlayıverdi.

– Sağ elinle boynumdan iyice tut Saffet... Ormanlığı geçebilirsek, tehlike kalmaz.

Remzi yürümeğe başladı. Sanki ona, sırtında kuş taşıyormuş gibi geliyordu... Tek endişesi, arkadaşının fazla kan kaybetmesiydi. Eğer ormanlığı geçerlerse, düşman tehlikesi kalmayacak

ve ilk Türk birliklerine kavuşacaklardı. Ondan sonrası kolaydı. Nasıl olsa arkadaşını hastaneye gönderecek bir araba yahut bir at bulabilirdi” (ÇH, 1961/12:6).

Kemalettin Tuğcu “Kimsesiz Adam” adlı metinde sevgi değeri ustasına olan sevgisini dile getiren ve ustası öldüğü için rahmetle anmadan konuşmayan Erol üzerinden verilmiştir:

“– Erol be, ihtiyar sana epeyce şey öğretti bu hayatta. İnsanın bir döküm karşısında ne gibi müşküllerle karşılaşacağını bilirdi o. Bunlardan sana bir şeyler kesin öğretmiştir.

Erol ellerini beline dayıyor ve onlara kafa tutuyordu:

– Önce ustamı rahmetle anın, sonra konuşalım” (ÇH, 1961/17:20).

“İyiliği Unutmayan Aslan” adlı metinde sevgi değeri küçük bir aslanı bakıp büyüten kişinin başak bir aslan tarafından saldırıya uğraması sonucunda kendisini aslana siper eden yavru aslanın onu büyüten kişiye olan sevgisi üzerinden anlatılmıştır:

“İşte tam bu sırada hiç beklemediğim bir şey oldu. Kendisine günlerce haftalarca emek verdiğim o küçük aslan yavrusu bir hamlede beni parçalamakta olan aslanın üzerine atıldı. Kendisine karşı gösterdiğim sevgi, tam zamanında işime yaramıştı.

Küçük aslanın üzerine atılması ile huysuz aslan bir an şaşırdı. Sonra beni bıraktı, bu sefer kendisinden çok küçük olan kurtarıcım la mücadeleye başladı. Allahtan yardımcılarım tam sırasında yetiştiler. Ellerindeki kırbaçları havada şaklatarak, kafesin içerisine daldılar. Hem beni hem de küçük kurtarıcımı bu azgın aslanın elinden kurtardılar” (ÇH, 1961/19:22).

Kemalettin Tuğcu “Kimsesiz Adam” adlı metinde sevgi değeri kendi üzüntüsünü evlatlarına belli etmemek için onların yanında neşeli olan ve onlara olan sevgisinden dolayı onlar üzülünce uykusu kaçan bir baba üzerinden verilmiştir:

“Fakat benim babam böyle bir şey yapamazdı. Aramızda bir babalık, evlatlık, bir arkadaşlık, bir sevişme vardı. O kendi kederlerini bile bize duyurmak istemezdi. Evine gelince bambaşka bir adam olur, neşelenmeye çalışır, birimizde biraz rahatsızlık olsa telaşlanır, bazen gözüne uyku girmezdi” (ÇH, 1961/25:20).

Kemalettin Tuğcu “Bitişik Komşular” adlı metinde sevgi değeri baba ve oğlun yıllar geçmesine rağmen birbirlerine olan sevgilerini hiçbir zaman kaybetmeleri üzerinden verilmiştir:

“Babam beni ortaokula yazdırdı. On iki yaşımı bitirmiştım. Artık uzun pantolon giyiyor ve kravat takıyordum. Evin içinde babam bana seslenirken “Cahit Bey oğlumuz” derdi ben de hemen “Buyurun babacığım” diye cevap verirdim. Evimizin içinde birbirimize karşı olan sevgimiz de artıyordu” (ÇH, 1961/28:20).

Oğuz Özdeş " Tuna Nehri Akmam Diyor" adlı metinde sevgi değeri Remzi Çavuş'un Binbaşı Kaya'ya olan sevgisi üzerinden verilmiştir:

“Nimet ıslak gözlerini kırptırarak yukarı kaldırdı.

– Binbaşı Kaya'yı bu kadar çok mu seviyorsun Remzi Çavuş?

– Elbette hemşire hanım... Onun gibi babayiğit, mert bir asker az bulunur” (ÇH, 1961/34:6).

Erdoğan Sevgin “Heykeli Dikilen Köpek” adlı metinde sevgi değeri sahibinin öldüğünü bilmeyen Fino isimli köpeğin her akşam caddeye çıkıp sahibini beklemesi üzerinden verilmiştir:

“Sahibinin bu bombardıman sonunda hayata gözlerini yumduğunu bilmeyen sadık köpeği Fino, o günden sonra her akşamüzeri ana caddeye çıkıp sahibinin eve dönmesini bekledi” (ÇH, 1961/34:19).

Erol Nallayıcı “Arkadaş Sevgisi” adlı metinde sevgi değeri arkadaşını sevdiği için onu dövmeye çalışanlara karşı kendi vücudunu siper eden İsmet üzerinden verilmiştir:

“İsmet beni hakikaten çok severdi. Bazen mahalle arkadaşlarımdan birkaçı beni dövmeye kalkarlardı, o zaman İsmet zayıf vücudunu bana siper ederek yumruklardan korunmamı sağlardı. Yapamadığım ödevleri de o yapardı” (ÇH, 1961/34:22).

Halim Yağcıoğlu “Beyaz Güller” adlı metinde sevgi değeri çok iyi iki arkadaş olan Mediha ve arkadaşının birbirlerine olan sevgisi üzerinden verilmiştir:

“Ama iyi kızdı... Kalbi altın gibiydi. Merhametli, cömertti. O da Mediha'yı candan seviyor, onsuz yapamıyordu. Okulda kardeşten üstündüler” (ÇH, 1961/42:10).

Oğuz Özdeş “Tuna Nehri Akmam Diyor” adlı metinde sevgi değeri Safiye ve askerinin birbirlerine karşı olan sevgileri üzerinden verilmiştir:

“– Allah senden razı olsun Safiye... Bu işi başarısam, senin sayende olacak... Türk ordusunun Plevne'de zaferi kazanmasında senin de payın bulunacak... Atlarımız açlıktan ölmeyince topraklarımız taşınacak; hücumla kalkışabileceğiz, anlıyor musun? Türk ordusunun

muhasaradan kurtulması için, hücumla kalkmaktan, bir yarma hareketine girişmekten başka çaresi yok... Bunun için de, arkadan gelecek olan ağırlık kuvvetini beygirlerin taşınması şart... Onlar cephaneyi, yiyeceği taşımazsa, asker mermisiz ve yiyeceksiz kalır... Yapacağımız işin önemini anlıyor musun Safiye?

– Ne tatlı konuşuyorsun Safiye... Sen hep böyle misin?... Yoksa bana karşı mı böyle hareket ediyorsun?

– İnsan sevince daha yürekten konuşuyor, Düşünüşleri ve hisleri daha inceliyor. Yahut da sende beni sevdiğin için, sözlerim sana tatlı geliyor” (ÇH, 1961/45:8).

Oğuz Özdeş “Tuna Nehri Akmam Diyor” adlı metinde sevgi değeri Türk halkının Osman Paşaya olan sevgisi üzerinden verilmiştir:

“Osman Paşa, ıslanan gözlerini gizlemeye çalışarak:

– Peki, üzülmeysin, bir çaresini düşünürüz! Diye atını sürdü.

– Halkın arasında güçlkle yol alıyor, etraftan koşuşan ve ellerini, ayaklarını öpmek isteyen Türklerin perişan halini gördükçe, yüreği bin parça oluyordu” (ÇH, 1961/52:6).

Çocuk Haftası dergisinde 36 eserde açık bir şekilde sevgi değeri verilmiştir. Bu değer verilirken eserlerde sevginin ne olduğu insanların birbirlerini nasıl sevdiği bilgileri yer almaktadır.

Sorumluluk Değeri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

2019 Türkçe Öğretim Programında yer alan değerler eğitiminde öğrenciye verilmek istenen kök değerlerden biri sorumluluk değeridir. Sorumluluk kavramı ile ilgili sözlükte şu ifade yer almaktadır: Kişinin kendi davranışlarını veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi, sorum, mesuliyet (TDK Türkçe Sözlük, 2011, s. 2142). Çocuk Haftası dergisinde sorumluluk değerinin yer aldığı 32 tahkiyeli eser aşağıda verilmiştir:

M. Hülagü “Yardım” adlı metinde sorumluluk değerini çocuklarına oyuncak alacağı parayı Kızılay’a bağışlayan babanın çocuklarına düşkün ve yardıma muhtaç olan kimselere yardım etmenin bir insanlık görevi olduğunu söylemesi üzerinden vermiştir:

“Baba – Nasılsınız çocuklarım. Dersinize çalıştınız mı?

Özcan, Şermin – İyiyiz baba. Çalıştık.

Şermin – Baba oyuncaklarımız nerde?

Baba – Onların parası ile daha büyük, sizi sevindirecek işler yaptım. Hem artık büyüdünüz oyuncak çağınız geçti!

Özcan – Ne gibi işler yaptın baba?

Baba – Parayı Kızılaya verdim... Şermin Kızılay nedir, biliyor musun?

Şermin – Helbette babacığım. Yoksullara bakar. Savaşta yaralı da yardım eder. Daha birçok işler!

Baba – Sevgili yavrularım. Yoksullara, dertlilere, kimsesizlere yardım etmek bir insanlık ödevi, bir vatan borcudur. Şimdi size benim başımdan geçen bir hikâye anlatacağım” (ÇH, 1943/13:7).

M. Hülagü “Vazife” adlı metinde sorumluluk değerini Doktor Doğan’ın kendisini dünyaya tanıtip meşhur ve zengin olabileceği bir fırsatı varken çevre köylerden birinde salgın hastalık çıkması üzerine bütün bu düşüncelerden vazgeçip hastalığa müdahale etmek için köye gitmesi ve doktor olarak bunu yapması gereken bir görev olarak düşünmesi üzerinden verilmiştir:

“Doktor Doğan kasabanın biricik doktoru idi. Birçok yabancı memleketlerde okumuş, değerli bir adamdı. Bir hastalık hakkında yeni bulduğu bir tedavi usulünü dünyaya tanıtacak bir konferans verecekti. Şehirde vereceği bu konferansta tanınmış yabancı doktorlar ve birçok da değerli adamlar bulunacaktı. Bu bulduğu yeni tedavi usulü, bu konferansta bir başarı kazanırsa, bu onu çok zengin ve meşhur edebilirdi.

Pardösüsünü giydikten sonra, kapıya yürüdüğü anda, kapı hızlı hızlı yumruklandı.

– Açınız! Açınız!..

Doktor bir an duraklayarak, anı bir karar vermiş gibi açtı. Karşısında üstü başı yağmurdan sırlıklam olmuş bir adamla karşılaştı. Halinden çok yol geldiği belli olan bu adam doktoru görünce soluyarak:

– Doktor! dedi. Köyde salgın bir hastalık çıktı. Herkes tehlikede! Çabuk yetişiniz. Ben köy mektebinin öğretmeniyim. Köyümüz (Küçükdere) köyüdür. Burdan iki saatlik yol.

Doktor sordu:

– Şehre haber verdiniz mi?

– Hayır, telgraf hatları fırtınadan bozulmuş. Şimdi ben tirenle şehre haber vermeğe gideceğim. Yalnız siz de köye çabuk yetişmelisiniz doktor. Şehirden yardım gelinceye kadar yüzlerce kişinin hayatı daha tehlikeye girer. Köyde size yardım edecek bir de eczacı var.

Bunun üzerine doktor elindeki bavulu odanın ortasına fırlatarak dolaptan ilaç çantasını aldı, öğretmen gelirken beraberinde getirmiş olduğu atlardan birine atladı. Köye giden yoldan atı bütün hızı ile koşturuyordu. Rüzgârın uğultusu, yağmurun sesine karışıyordu. Ormandan binlerce yaban hayvanın ulumasını andıran sesler duyuluyordu. Bütün bunlar onu hiç düşündürmüyordu. Vazife her şeyden üstündü. Hem de bu bir vatan vazifesiydi” (ÇH, 1943/22:10).

Kemalettin Tuğcu “Helalinden” adlı metinde sorumluluk değerini yolda çocuğunun bulduğu zarfı sahibine vermek için dükkâna gelen Ahmet Bey’in zarfı verdikleri için hediye vermek istemeleri üzerine bunun bir insanlık görevi olduğunu ve kendilerinin de bu görevi yerine getirdiği anlatılarak vermiştir:

“– Selim Türker kim? diye sordu.

Genç adam kaşlarının çatığını çözmeden:

– Benim, dedi. Ne istiyorsun?

– Benim çocuk yolda bir şey bulmuş da...

Zarfı uzatıyordu. Toraman fakir babacığının kendisiyle alay ettiğini anladı. Onun eline daha sıkı sarıldı. Gözleri doldu. Bu sırada da ağlayan adam yerinden fırladı. Oracıkta sanki Kıyametler kopuyordu. Müşteriler, dükkân komşuları içeriye doluyor, Ahmet Efendi titrek bir sesle olup biteni anlatıyordu. Çocuk şimdi orada bulunanların gözlerinde büyük bir adam evladı, meşhur bir çocuk olarak görünüyordu. Okşayan, sırtını sıvazlayan doluydu. Onlar Allahasımarladık, diye çıkıp gidecekleri sırada mağaza sahibi:

– Namusun, doğruluğun karşılığı olamaz, dedi. Ama rica ederiz bir hediyemizi olsun kabul edin.

Ahmet Efendi:

– Biz yarı aç, yarı çıplak insanlarız dedi. Bir tek şerefciğimiz var. Teşekkür ederiz, biz vazifemizi yaptık” (ÇH, 1958/7:22).

“Onbaşının Eli” adlı metinde sorumluluk değeri vatani kurtarmanın bir sorumluluk bir görev olduğunu bilen askerler ve komutanları arasında geçen konuşma üzerinden verilmiştir:

“Bütün gün, bütün gece savaştıktan ve hayvanları bir saat kadar dinlendirdikten sonra, kahraman Türk delikanlıları, düşmanı bir an evvel tepelemek için, gene atlarının üstüne bindiler. Palabıyıklı, yağız yüzlü yüzbaşı, her tarafından yağmur suları akarken:

– İcap ederse hepimiz öleceğiz, fakat çocuklarımız bu topraklarda hür yaşayacaklardır, dedi.

Asker, yeniden iman almış, yeniden kuvvet bulmuştu. Zaten ondaki kuvvet ve inanış kaynakları, biten, tükenen soyundan değildi ki...

Mecit onbaşı, kendi mangasını bir kenara çekerek:

– Kismetse kanımız akar, dedi. Fakat analarımızı ve yurdumuzu kimseye kaptırmayacağız” (ÇH, 1958/8:3).

“Fakir Ayakkabıcının Kısmeti” adlı metinde sorumluluk değeri kendilerine yardım eden insanlara olan borçlarını ödemek için verecek bir şeyleri olmamasına rağmen elbise ve ayakkabı dikmeye çalışmaları anlatılarak verilmiştir:

“Ertesi sabah, ayakkabıcının karısı “Bu iki küçük adam bizi rahata kavuşturdu. Onlara olan borcumuzu ödemeliyiz.” dedi. “Zavallıların üzerinde hiçbir şey yoktu. Soğukta çırılçıplak çalıştılar. Ben onlara ufacak ceketler, pantolonlar, yelekler, çoraplar, şapkalar yapacağım. Sen de birer çift ayakkabı dikersin” (ÇH, 1958/15:9).

Kemalettin Tuğcu “Hayat Budur” adlı metinde sorumluluk değeri evlatlarını kötü huylarından vazgeçirmek için katlandıkları sıkıntıları anlatan ailenin sonunda istediklerini elde etmeleri ve bu durumdan memnun olmaları üzerinden verilmiştir:

“– Selim, dedi. Sen o kadar müsrif ve şımarık bir hal almıştın ki, okumandan ümidi kesmiştik. Müsrifliğe alışmıştın. Ortaya böyle bir mesele çıkartmakla senin için tahsil kadar ehemmiyetli olan iktisadi, çalışkanlığı sana kazandırdık. O hal devam etseydi sen okuyamayacak, sefih bir insan olarak yetişecektin. Seni yetiştirmek için biz bütün bu sıkıntılı hayata katlandık. Artık müsterihiz. Paramız, itibarımız hepsi yerinde, fazla olarak ailemiz çalışkan bir evlat kazandı.

Selim kararlı ve müdrük bir genç olarak:

– Beni kötü huylarımdan vazgeçirmek için katlandığınız sıkıntılı hayatı ben de yaşamak istiyorum, dedi. Bütün sene nasıl çalışacağımı tasarlamıştım. Bu tatili de çiftlikte geçirelim baba” (ÇH, 1958/17:8).

Kemalettin Tuğcu “Maymunlar Adası” adlı metinde sorumluluk değeri ıssız bir adada kaybolan Derinceli Aziz’i aramak isteyen ve memleketinden ayrı düşmüş insanı bulmanın bir insanlık görevi olduğu söylenerek verilmiştir:

“– Ben Derinceli Aziz’i aramayı istiyorum.

– Sizin arzunuz bizim de arzumuzdur. Böylece memleketten uzaklarda kalmış bir vatandaşı bulmak da mümkün olabilir.

– Belki bir değil, iki kişi.

– Evet, belki. Şu halde gözlerimin içine bakan gemici arkadaşlara bu seyahatin oraya kadar uzayacağını söyleyebiliriz” (ÇH, 1958/24:20).

“Ormanlar Cücesi OF” adlı metinde sorumluluk değeri ailesinin çektiği sıkıntıya son vermek için çalışıp ailesine bakmak isteyen ve böylece bütün sıkıntıların sona ereceğini söyleyen Of üzerinden verilmiştir:

“Orman Cücesi Of’tan kurtulmuş olmanın sevinciyle yürürlerken baba, oğluna bu son dört sene zarfında çektikleri sıkıntıyı anlatır. Oğlu:

– Üzülme artık babacığım, ben çalışır, sizlere bakarım, artık rahat edersiniz, der” (ÇH, 1959/34:8).

Kemalettin Tuğcu “Maymunlar Adası” adlı metinde sorumluluk değeri adaya düşen insanlara ada hakkında önemli bilgiler vermek için bir anıt dikip üstüne de ada hakkında bilmeleri gereken şeyleri yazan Oğuz Bey üzerinden verilmiştir:

“Ertesi gün Oğuz Bey, Azize:

– Ne zaman hareket edebileceğimizi bize siz söyleyiniz, dedi. Belki adada yapacağınız bazı işler vardır.

Derinceli Aziz:

– Teşekkür ederim efendim, dedi. Belki bu adaya uzun yıllar boyunca hiçbir insan ayak basmayacak. On dört yıl yaşadığım ve yarı vatanım sayılan bu adada yaşayan hayvanlara sevgim vardır. Onlara bazı hizmette bulunmak isterim. Ayrılık hediyesi olarak her birine bir küçük fiçı hediye edeceğim. Adanın biricik içecek suyunu temin eden pınarın yolunu temizlemek lazım. Biraz da mısır ekmek lazım.

Oğuz Bey:

– Benim de ayrı bir düşüncem var. Adaya küçük bir abide dikmek istiyorum.

Oğuz Bey o gece bir şeyler düşündü. Ertesi gün de işe başladı. Gemiden torbalarla çimento çıkartarak plajın yanındaki kayaların üstüne üç metre kadar yükselen bir sütun diktirdi. Bunun kaidesinde demir kapaklı bir göz bulunuyordu.

Türkçe, İngilizce, Fransızca olarak adada geçen macera kısaca yazıldı ve oraya gelmesi muhtemel olan insanların ancak denizden geleceği düşünülerek şu ricada bulunuldu:

“Denizci arkadaşlar, adanın tatlı suyundan, lezzetli yiyeceklerinden istifade ediniz. Fakat burada yaşayan canlı hayvanlara karşı silah kullanmayın. Onlara iyi muamele ediniz” (ÇH, 1959/37:20).

Oğuz Özdeş Dağ “Başını Duman Almış” adlı metinde sorumluluk değeri komutanının vermiş olduğu görev nedeniyle annesinin bile yanına gitmeyen ve görevin her şeyden önemli olduğunu söyleyen Kudret üzerinden verilmiştir:

“– İşte anam, şu köyde oturuyor...

– O halde niçin köyünüze uğramıyoruz?

– Vazife her şeyden mukaddestir Kezban... Kumandanım, bana bu vazifeyi verirken “Annenle karşılaşsan bile vazife icabı onu tanımayacaksın” demişti.

Kezban cevap vermedi. Kudret’in hakkı vardı. Üzerlerine aldıkları gizli ve önemli vazife için birçok fedakârlıklara katlanmak mecburiyetindelerdi” (ÇH, 1959/59:4).

“Okula Hasret” adlı metinde sorumluluk değeri okula gidemediği için başöğretmene yalvaran ve kendisini okula almasını isteyen Ahmet’in başöğretmen okula aldıktan sonra öğrenci olarak görevini yapmak için çok çalışması üzerinden verilmiştir:

“– Niçin ağlıyorsun Ahmet?

Döndü, yanında başöğretmen duruyordu. Başöğretmene kendisini tekrar okula alması için yalvardı. Başöğretmen Ahmet’i okula almaya karar verdi ve onu üvey babasının gönlünü yaparak onun her gün okula gönderilmesini sağladı. Ahmet’te bambaşka bir şevk ve heyecan vardı. Çalışacak, çalışacak, çalışacaktı” (ÇH, 1959/71:7).

“Arının Hikâyesi” adlı metinde sorumluluk değeri arıların kendi aralarında iş bölümü yaptıkları ve herkesin görevini en güzel şekilde yaptığı kimsenin emirlere karşı gelmediği şeklinde anlatılarak verilmiştir:

“Bunun için evvela kraliçeler, şekeri çiçeklere veren, bütün gördüklerini yaratan Allah’ın emirlerini dinleyerek çiçeklerin suyunu emeriz. Bu söz dinlemeyi, emrimizdeki arılardan da isteriz. Emir verenler sözlerini geçirebilmek için onlara örnek olmalıdırlar.

– Görüyorum, hükümetiniz çok olağanüstü!

– Biz emir vermek sözünün Allah’tan geldiğini bildiğimiz için, hiçbir arımıza fenalık yapmayız. Bilakis daima onların iyiliğini düşünürüz” (ÇH, 1960/15:8).

Ali Cülmüt Soycan “Çocuk Kahramanlar: Saka Ömer” adlı metinde komutanının vermiş olduğu emri yerine getirmek sırtına aldığı su varili ile orduya su getiren ve sonrasında şehit olan Ömer’in görevini yerine getirmiş olmanın vermiş olduğu mutluluk anlatılarak sorumluluk değeri verilmiştir:

“Bütün bölüğün kahraman Ömer’den ümidini kestiği bir sırada o sırtında su varili olduğu halde arkadaşlarının arasına döndükten sonra yere yıkılmış ve üzerine doğru eğlen kumandanına, ‘ İşte su bölük kurtuldu, Yüzbaşım. Hem bölüğün en büyük düşmanını yendim, hem de birazdan şehitlik mertebesine yükseleceğim” (ÇH, 1960/15:22).

Ali Cülmüt Soycan “Çocuk Kahramanlar: Düşmandan Öcümü Almadım Daha!” adlı metinde sorumluluk değeri savaş sırasında görevini yerine getiremeden yaralanan ve tek ayağını kaybeden askerin görevini yapmasına engel olup geri hizmete vermeleri nedeniyle duyduğu üzüntü üzerinden verilmiştir:

“Vazife hissini canından aziz bilen bu yüksek ruhlu kahraman, bölüğünden ayrılırken ne diyordu biliyor musunuz? Gözünden ancak bu sebeple ilk gözyaşları dökerken,’ Düşmandan öcümü almadım daha!’ diyordu.’ Niçin beni geri hizmete yolluyorsunuz? Tek ayağımla da düşmanla baş edebilirim. Beni öldürseydiniz de yeter ki bu acıyı bana göstermeseydiniz” (ÇH, 1960/19:19).

Ünver Sıvacıoğlu “Küçük Rasim” adlı metinde sorumluluk değeri küçük çocuğun yol kenarında içerisinde para ve kart olan bir cüzdanı bulup fakir ve aç olmasına rağmen polise götürmek istemesi üzerinden verilmiştir:

“Amca şu yolun kenarında bir cüzdan buldum. İçinde para var ama ne kadar olduğunu bilmiyorum. Birçok da kart var. Polise götüreceğim ama bana çaldın derler. Ne olur amca beraber gidelim, dedi.

Pek fakir pek açtı ama kalbi tertemizdi. Onu bağrıma basmak istedim” (ÇH, 1960/22:22).

Ünver Sıvacıoğlu “Simitçi Arif” adlı metinde sorumluluk değeri simit satmak için ustanın simit vermediği çocuğa yardımcı olmak için simitlerin parasını veren adam ve simitleri sattıktan sonra borç aldığı parayı ve yanında da bir hediye de alıp borç veren kişinin yanına giden küçük çocuk üzerinden verilmiştir:

“— Simit mi satmak istiyorsun da usta vermiyor. Beni kimse de tanımıyor ki o bana alıversin. Vallahi satıp parasını getireceğim.

— Satabilir misin?

— Satarım ya Efendim. İsterseniz bir bağırayım.

Onu daha fazla lafa tutmak istemedi. Onun sevindiğini, akşam eve giderken ihtiyar annesine ekmek, katık götürdüğünü görmeyi en az onun kadar arzu ediyordu. Çıkardığım parayı ustaya verirken:

— Al usta kaparo ne kadar ne kadar isterse o kadar simit ver ben ona kefilim dedim.

– Öbür dilerim rahatsız ettim. Tam yüz simit sattım.

Sözünü bitirir bitirmez elindeki iki kese kâğıdından bir tanesini bana uzatırken diğer eliyle bana sabah fırıncıya verdiğim parayı uzattı.

Gördüğü iyiliğe maddi kıymete az fakat manevi kıymeti çok olan bir hediye ile mukabele etmek istiyordu. Hediyesini ve borcunu alırken sordu:

– Her gün satacak mısın artık?

– Evet satacağım. Usta simit verecek artık” (ÇH, 1960/39:10).

Mehmet Ali Yılmaz “İftira” adlı metinde yolda gördüğü sigara artıklarını toplayıp külâhının içine koyan ve bunu yaparken de sanki bir görevi yerine getiriyormuş gibi sevinen Ahmet’in davranışı üzerinden verilmiştir:

“Ahmet saptığı ara sokaklardan geçerken yerde gördüğü sigara artıklarını alıyor yaptığı bir külâhın içine doldurmaya çalışıyordu. Öğretmenin kendisini gözetlediğinden bihaber sanki kendisine verilmiş bir vazife gibi gözleri ile yollara dikkatli dikkatli bakıyor her sigara artığını külâhın içine koyarken yüzüne tatlı bir tebessüm yayılıyordu” (ÇH, 1960/40:10).

Kemalettin Tuğcu “Öksüz Murat” adlı metinde denize düşen ablasını ve çocuğu kurtaran Murat’ın bu yaptığını başkaları içinde yapacağını herkesin bir can taşıdığını söylemesi üzerinden sorumluluk değeri verilmiştir:

“Kayık sahibi haykırdı:

– Çocuk vardı yanlarına! Hey gidi arslan!...

Adamcağızın gözlerinden yaşlar iniyordu. Kerim Bey, yarı deli bir halde ona baktı ve bembeyaz kesilen dudaklarından şu kelimeler çıktı:

– Karımı çocuğumu kurtaracak mı?

– İnşallah!... İnşallah!... Hey kurban olduğum arslan!...

– Murat, ablanı da Osman’ı da ölümden kurtardın. Bu iyiliğini hiç unutmayacağım.

Murat utandı:

– Ablamı bırakır mıyım dalgalara, dedi.

– Ablanı çok mu seviyorsun?

– Benim kimim kimsem yok. Beni hoş tutuyorsunuz.

– Başkası olsa kurtarır mıydın?

– Kurtarırdım efendim. Onları de can” (ÇH, 1960/42:8).

Ünver Sıvacıoğlu “Boyacı Hasan” adlı metinde sorumluluk değeri boyacılık yapan Hasan’ın kazandığı parayı hasta olan annesini iyi etmek için doktorun söyledikleri şeyleri günlük alması üzerinden verilmiştir:

“– Hasan günde kaç kuruş kazanıyorsun?

– Belli olmuyor teyzeciğim. Ama ortalama olarak yedi yüz elli kuruş alıyorum.

– Ne yapıyorsun o parayı?

Kadın sözünü bitirmemişti ki kadına baktı baktı. Sonra biraz ileride kendisi kadar koşuşan çocuklara bakarak konuştu:

– Hasta bir annem var. Düzilmesi için iyi bakılması lazım. Doktor tembih etti. Tavsiye ettiklerini alıyorum. Yetmiyor ama yettiği kadar alıyorum” (ÇH, 1960/45:10).

Özay Sunar “Kahraman Kaptan” adlı metinde sorumluluk değeri bir kaptanın gemi batmadan gemiyi terk edemeyeceğini ve bunun bir sorumluluk olduğunu anlatarak vermiştir:

“Kaptan:

– Oğlum, sen bir denizcisin, ileride kaptan olacaksın. Şunu hiçbir zaman unutma, bir kaptan batmadan gemisini terk etmez, dedikten sonra, Osman’a gemiyi terk etmemesi için emir verdi” (ÇH, 1961/15:7).

Kemalettin Tuğcu “Kimsesiz Adam” adlı metinde sorumluluk değeri annesi ve kardeşine bakmak zorunda olduğu için okula gidemeyen Erol üzerinden verilmiştir:

“– Okula mı giderim?

Erol’un içinde bir sevinç belirdi, fakat sonra yavaş yavaş söndü.

– Ben iki sene geç kaldım, dedi. Çok isterdim ama olmaz artık. Ben eve bakıyorum. Alnımın teriyle para kazanmak, anamı, kardeşimi yaşatmak isterim. Başkasının yardımı ile onları beslemek işime gelmez” (ÇH, 1961/20:20).

Ünver Sıvacıoğlu “Vazife” adlı metinde sorumluluk değeri baştabibin emir vermesi üzerine binbaşının eşi olmasına rağmen içeriye alınmayan kadının ve görevinin gereğini yapan inzibatın üzerinden verilmiştir:

“Biraz önce cereyan eden şey yeniden başlamıştı. Binbaşının ailesi olduğunu anladığım bayan bir taraftan, binbaşı bir taraftan inzibata yalvarıyorlardı. Lakin inzibat, aynı sesiyle, değişmeyen kararını ifade etmek istercesine cevap veriyordu:

– Başta bibin emri efendim, kimse içeri alınmaz.

Gözlerimin önünde cereyan etmekte olan bu olaya bir taraftan üzüldüm, bir taraftan da inzibatın sözleriyle tüylerim diken diken olurken, Türk askerinin hareketini göğsüm kabarak seyrediyordum” (ÇH, 1961/22:19).

Oğuz Özdeş “Tuna Nehri Akmam Diyor” adlı metinde sorumluluk değeri babasını savaşta kaybeden albayın kızının askerlere yardım etmeyi kendisine bir görev bildiği için cepheye gelmesi ve yaralı askerlerin yaralarını sarması üzerinden verilmiştir:

“Ben de bir albayın kızıyım. Babam Plevne Savaşı’nın daha başında şehit düştü. Onun ölüm haberini alınca, annemi, kız kardeşimi bırakarak buraya geldim. Gelirken çelikten bir iradem vardı. Yarasını saramadığım babamın yerine, kahraman askerlerin yarasını sevinçle, arzuyla sardım. En ağır yaralıların ıstırapları karşısında metanetim muhafaza ettim, onları acılarından kurtarmak için şefkatle baktım” (ÇH, 1961/25:6).

Kemalettin Tuğcu “Bitişik Komşular” adlı metinde sorumluluk değeri bir babanın babalık vazifesinin vermiş olduğu sorumlulukla evinde çocuklarına karşı neşeli davrandığı birine bir şey olduğunda gözüne uyku girmediği şeklinde verilmiştir:

“Fakat benim babam böyle bir şey yapamazdı. Aramızda bir babalık, evlatlık, bir arkadaşlık, bir sevinme vardı. O kendi kederlerini bile bize duyurmak istemezdi. Evine gelince bambaşka bir adam olur, neşelenmeye çalışır, birimizde biraz rahatsızlık olsa telaşlanır, bazen gözüne uyku girmezdi” (ÇH, 1961/25:20).

Kemalettin Tuğcu “Bitişik Komşular” adlı metinde sorumluluk değeri herkesin gözü önünde karısını döven adama seyirci kalamayan komşusunun davranışı üzerinden verilmiştir:

“O kadar erkeğin seyirci kaldığı bu kavgada o nazik babam bir canavar kesilmişti. Bahçeye geçer geçmez, yere serilen karısının üzerinde, biçareye tekmeler atan o ağır gövdeli azgın adamı belinden tuttuğu gibi öyle bir savurdu ki Basri Bey ayakları yerden kesilerek birkaç adım uçtu ve kendisini toparlayamayıp yere yuvarlandı” (ÇH, 1961/26:20).

Ali Cülmüt Soycan “Son Vazife” adlı metinde sorumluluk değeri kendisi üzüntülü olmasına rağmen meslektaşına vermiş olduğu sözde dolayı karşısındaki yavruyu neşelendirmek zorunda olduğunu düşünen kişi üzerinden verilmiştir:

“Gözlerim dolu dolu oldu, fakat ona bir şeyler söylemem, talihsiz yavruyu kısa bir zaman bile olsa neşelendirmem lazımdı. Bunu ölen meslektaşına karşı yapmak zorunda olduğum bir son vazife kabul ediyordum. Bunu yapmaya vicdanen mecburdum” (ÇH, 1961/31:22).

Oğuz Özdeş “Tuna Nehri Akmam Diyor” adlı metinde sorumluluk değeri görevini düzgün yaptığı için övülen Remzi’nin övülecek bir durum olmadığını sadece verilen görevi yerine getirdiğini söylemesi şeklinde verilmiştir:

“O sırada Remzi Çavuş, Muhtarla yan yana dönmüştü. Kaya, Remzi’yi göstererek:

— Ben işte Remzi Çavuş’u, bundan dolayı çok severim, dedi. Her işini tam ve noksansız yapar!...

Remzi Çavuş hafif kızardı; başını önüne eğerek:

— Teveccüh gösterirsiniz binbaşım, dedi. Ben sadece vazifemi yapıyorum. Vatanıma ve size hizmet etmek zevkinden daha üstün bir zevk olur mu?” (ÇH, 1961/40:6).

Kemalettin Tuğcu “Kardeşim Tomris” adlı metinde sorumluluk değeri öğretmen olmasına rağmen doğup büyüdüğü köye gidip orada görev yapmayı annesinin, babasının mezarının olduğu yeri şenlendirmeyi düşünmesi üzerinden verilmiştir:

“— İstanbul’da öğretmenlik mi yapacaksın?

— Hayır, köylere gideceğim. Köy çocuklarını okutacağım.

Biraz durduktan sonra garip bir heyecanla:

— Kayalar köyüne gideceğim, dedi.

— Ama orada kerpiç bir iki evden başka kimseler yok.

— Olsun ben orada yaşadım, anam, babam orada yatıyor. Biraz para biriktireceğim. Dağın kenarından akıp giden kaynağın suyunu köye getireceğim. Ağaçlar dikeceğim, kiremitli bir ev yaptıracağım. Yavaş yavaş orası şenlenecek” (ÇH, 1961/42:20).

Oğuz Özdeş “Tuna Nehri Akmam Diyor” adlı metinde sorumluluk değeri cephe gerisinde atları doyurup cepheye mermi ve top taşımalarını sağlamaları için ellerinden geleni yapmaya çalışan ve yaptıkları görevin ne kadar önemli olduğunu bilen Safiye ve askerin konuşmaları üzerinden verilmiştir:

“— Allah senden razı olsun Safiye... Bu işi başarırsam, senin sayende olacak... Türk ordusunun Plevne’de zaferi kazanmasında senin de payın bulunacak... Atlarımız açlıktan ölmeyince topraklarımız taşınacak; hücumla kalkışabileceğiz, anlıyor musun? Türk ordusunun muhasaradan kurtulması için, hücumla kalkmaktan, bir yarma hareketine girişmekten başka çaresi yok... Bunun için de, arkadan gelecek olan ağırlık kuvvetini beygirlerin taşınması şart...

Onlar cephaneyi, yiyeceği taşımazsa, asker mermisiz ve yiyeceksiz kalır... Yapacağımız işin önemini anlıyor musun Safiye?" (ÇH, 1961/45:8).

Oğuz Özdeş "Tuna Nehri Akmam Diyor" adlı metinde sorumluluk değeri Türk askerinin vatanını korumak için canını seve seve verebileceği bu uğurda gerekirse kan döküleceği ama dökülecek kanın sorumlularının kendileri olmadığını bildiren Plevne Komutanı Osman'ın sözleri üzerinden verilmiştir:

"Bugüne kadar maiyetimde bulunan Türk askerlerinin hepsi Plevne muharebelerinde büyük bir kahramanlık göstermişler ve yapılan her muharebede muzaffer olmuşlardır. Plevne muhasara edilmiş olabilir fakat Türk askeri asla mağlup edilmemiş bir ordunun teslim olması da asla bahis mevzusu olmaz. Boş yere kan döken bizler değil, bilakis Çar Hazretlerinin ve zatıalilerinin orduları ve askerleridir. Ben ve askerlerim Plevne'de, çok sevdiğimiz vatanımız, dinimiz ve milletimiz uğruna seve seve kanımız dökmeyi bir şeref addederiz fakat dökülecek kandan dolayı mesuliyet de muharebeye sebep olanları ciddidir.

Osman

Plevne Ordu Kumandanı

— Vazifede olduğumuzu unutma...

— Demek sen, vazife esnasında başka hiçbir şey düşünmezsin?...

— Elbette... Bütün Türk askerleri de benim gibidir..." (ÇH, 1961/46:8).

Oğuz Özdeş "Tuna Nehri Akmam Diyor" adlı metinde sorumluluk değeri cephe gerisinde görev almak isteyen Hemşire Nimet'in bunun bir vatani görev olduğu ve bu uğurda başta kendisi olmak üzere herkesin severek canını verebileceğini söylemesi üzerinden verilmiştir:

"— Niçin tehlikeli olsun efendim? Bende burada asker değil miyim? Vatan hizmeti yapmıyor muyum?

— Askersin ve vatan hizmeti yapıyorsun ama...

Burada birden sustu. Hemşire Nimet, Kaya'nın yüzünden ne düşündüğünü anlamıştı.

— Kadın olduğum için beni götürmek istemiyorsunuz değil mi? diye acı bir sesle konuştu. Düşman ordusunda benim gibi yüzlerce hemşire var... Onlar, askerlerin yaralarını sarıyor da, bir Türk kızı niçin sarmasın? Ben buraya sadece Plevne'de şehit düşen babamın ruhunu şad için gelmedim, düşmanı topraklarımıza sokmamak için canlarını seve seve feda eden kahramanların yaralarını sarmak, onlara olan şükran borcunu ödemek için geldim... Harpte, erkek kadar Türk kadını da askerdir" (ÇH, 1961/49:6).

Oğuz Özdeş “Tuna Nehri Akmam Diyor” adlı metinde sorumluluk değeri savaş zamanı cepheye giden hemşirenin harp zamanı vatanın her şeyden önce geldiğini söylemesi ve vatani herkesten çok sevdiği ve bunun içinde cephede olduğunu söylemesi üzerinden verilmiştir:

“Güzel ama bir harpte, ilk önce düşünülecek şey vatan değil midir? Ben hemşirelikten önce vatanımı, hatta, babamdan, kardeşimden önce vatanımı seviyorum... Burada bulunmam da bu sevgiden ileri geliyor...” (ÇH, 1961/50:6).

Çocuk Haftası dergisinde 32 eserde açık bir şekilde sorumluluk değeri verilmiştir. Bu değer verilirken eserlerde bireylerin üzerine düşen vazifeleri bilmeleri ve buna göre hareket etmeleri durumu söz konusudur. Ayrıca sorumluluklar çoğu şeyden daha üstün görülerek her zaman yerine getirme gereksinimi duyulmuştur.

Vatanseverlik Değeri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

2019 Türkçe Öğretim Programında yer alan değerler eğitiminde öğrenciye verilmek istenen kök değerlerden biri vatanseverlik değeridir. Vatanseverlik kavramı sözlükte yurtseverlik şeklinde yer almaktadır. (TDK Türkçe Sözlük, 2011, s. 2474). Çocuk Haftası dergisinde vatanseverlik değerinin yer aldığı 58 tahkiyeli eser aşağıda verilmiştir:

Mahmut Attila’nın “Bodur Ahmet” adlı metninde vatani için tüm imkânsızlıklara rağmen canını hiçe sayarak cepheye koşan askerin vatan için neler yaptığı anlatılmıştır:

“Büyük Başbuğın son günlük emrini de askerlerime okumuştum.

— Hedefiniz Akdeniz!

Durmadan, dinlenmeden yürüyorduk. Maraton koşusuna çıkmış atletler gibi idik. Herkes öbüründen önce, öbüründen çabuk amaca, hedefe ulaşmağa çalışıyordu. Yedi gün sonra idi.

— Nereye gidiyorsun Ahmet? Dedim.

Güneşin battığı yeri gösterdi. Tek başına korkusuz, düşüncesiz, silahsız, çariksız gösterilen hedefe gidiyordu. Kendinden geçmiş bir halde idi. Fakat yorgun değildi” (ÇH, 1943/4:4).

M. Cahit Gündoğdu’nun “Attila’nın Hazinelele” adlı metninde Türklerin vatanları için neler yaptığı ve neler yapabileceğı anlatılmıştır:

“Fakat Kun kanı, bu dünyada kaybolmayacaktır. Büyük Tanrı Türkü dünyaya efendi olmak için yaratmıştır. Türk dünyada kuvvetin, adaletin, iyiliğin ve güzelliğin sembolüdür. Bunun için Tanrı onu dünya durdukça durduracak, eksik etmeyecektir. Beni doğuran ana gibi daha birçok Türk anaları vardır. Elbette bir gün bunlardan birisi bir Attila, belki de benden daha kudretli bir kumandan doğuracak. O da atlarının üstünde yıldırım gibi kıtalar aşan kuvvetlerle buralara gelecek. İşte o zaman bu serveti ona teslim edersin! Demişti” (ÇH, 1943/12:6).

Mahmut Attila’nın “Sığırtmacın Hediyesi” adlı metninde istiklal savaşı sırasında halkın vatanı için her şeyini gözlerini kırpmadan verdikleri ve bununla da gurur duydukları anlatılmıştır. Türk halkının ne kadar vatansever olduğu da ayrıca vurgulanmıştır:

“Müdafaa Hukuk teşkilatı bugün olduğu gibi, İstiklal harbi seneleri içerisinde bir, bir halka temas ederek milli savaş için cephede kanını döken fedakâr ve kahraman orduya halkın vereceği hediyeleri topluyordu.

Kastamonu’ya tabi “Daday” kasabasında bu maksatla teşekkül eden heyetin arasında ben de vardım. Milletin coşkunu ve misilsiz hıncı gözler yaşartacak, gönüller kabartacak kadar emsalsizdi. Bugünkü nesil, dünün tarihini okurken yıkılan Osmanlı imparatorluğunun enkazı üzerinde yeniden Türk devletinin temel taşındaki iman ve duygu beraberliğini muasırlarına naklederken şüphe yok ki; içini dolduran en kutsal bir heyecanla iftihar ve gurur duyarak:

– Ben o büyük neslin ve ecdadın evladıyım diyerek öğünecek ve Kemal ile kemal bulan cumhuriyeti en inanmış bir gönülle benimseyerek tevarüs ettiği tarihin hakiki mesnet ve kıymeti olmak için çalışacaktır” (ÇH, 1943/15:12).

Mahmut Attila’nın “Sığırtmacın Hediyesi” adlı metninde durumu olmadığı halde vatan ve Mehmetçik için bir yıllık kazancının yarısını hiç düşünmeden bağışlayan Hasan ve vatan için bir şeyler vermek konusunda insanların adeta bir yarış içine girdiği insanların ne kadar vatansever olduğu anlatılmıştır:

“Köyün sığırtmacı “Hasan” besili, güzel bir koçu önümüze getirip koydu:

– Aha bu da benim hediyem olsun beylerim. Verecek başka bir şeyim yok! Dedi.

– Senden bir şey istemedik. Gönلün var olsun ağam. Sen üzölme deftere senin adını da yazarım. Sen koçunu al da git, dedim. Sözlerime gücenir gibi, şüphelenir gibi oldu. Saf kafası içerisinde, kuruntulu şehir uşaklarının hareketini fena tefsir edeceklerini tahmin edecek kadar zeki bir idrakte, masum fakat cesur bir hitapla cevap verdi:

– Bunu ben ağadan sordum da aldım. Bu benim bir yıllık hakkımın yarısı! dedi.

Mesele anlaşılmıştı. Hamiyet yarışında verecek tek gömleği olmadığı için bir yıllık emeğinin maddi karşılığı olan yirmi liranın yarısı ile sürüden besili bir koçu çekip alarak askere, kendi hemşehrisi kahraman Mehmetçiklere sığırtmacı Hasan da hediyesini getirmişti. Bir yıllık başak hakkının yarısını vatan bekçilerine severek veren sığırtmacı Hasanın asil ve temiz adını bir kere

daha hürmetle, şükranla yadediyor, kurtulan vatanın hür yamaçlarında belki hâlâ kavalını öttüren fedakâr Hasanı; mensup olduğu büyük Türk milletine tanıtmakla müstesna bir zevk duyuyorum” (ÇH, 1943/15:12).

Hamit Gündoğdu’nun “Hepimiz” adlı metninde Türklerin vatanları için seve seve harp meydanına koştuğu ve hiç kimseyi ayırmadan vatanları ve arkadaşları için savaşacakları anlatılmıştır. Bu metin bizlere Türklerin ne kadar vatansever olduğunu bir kez daha göstermiştir:

“Kurmay yarbayın gürleyen sesi herkesi selamladı ve yavaş yavaş açılarak binlerce göğüs birden dolmağa başladı.

-Bütün dünya birbirine acımadan saldırıyor. Dünyanın şimdiye kadar görmediği, belki de bundan sonra göremeyeceği kadar büyük bir harp oluyor. Biz bu harbin içinde sapasağlam ve dimdik duruyoruz. Bütün dünya biliyor ki Türkün harbi çok çetin ve çok müthiş olacaktır... Ona yan bakanların gözleri kamaşacak, ona saldıranların silahı elinden alınacaktır... Bütün dünya biliyor ki, damarlarında asil ve temiz Türk kanını taşıyan bu millet kendisine asla av olmayacak ve mağlup edilemeyecektir. Biz, her zaman hazır ve her zaman dost olacağız... Bunun için de elimizden geleni yapıyoruz. Bugün de işte gördüğünüz gibi, iki bin tane genç subayı orduya katmış bulunuyoruz.

O zaman aydınlık yüzlü, açık alınlı subayların biraz evvel yemin ettikleri gibi bir ağızdan:

-Hepimiz! Ayrısız gayrısız, hepimiz! diye gürleyen sesleri duyuldu.

Bir an heyecanlanan tereddüt eden kalpler sevinçten sıyrıldı. Kurmay yarbay bu aziz vatan çocuklarından bir an şüphe edebildiği için gözlerinin içine kadar kızardı” (ÇH, 1943/22:4).

Hamit Gündoğdu’nun “Hepimiz” adlı metninde Türk milletinin vatanı için canını seve seve feda edeceği şayet bunun aksini düşünen kişinin hiç kimse tarafından kabul görmeyeceği anlatılmıştır. Bu metin bize Türk milletinin ne kadar vatansever olduğunu bir kez daha göstermiştir:

“— Vatan bu aziz Türk yurdu. Bugün büyük bayramlardan birini yaşıyor. Sizinle büyük Türk milleti övünecektir! Bu güzel yurt için hayatını feda etmeyecek tek bir insan var mıdır? Kendisini geride kalanlar için feda etmeyecek bir Türk genci düşünülebilir mi? Evladını vazifesinden menetmek istiycek bir anne, vatanını korumaktan kaçan oğlunu bağrına basacak bir baba, böyle şerefli bir işten çekinen insana tapacak bir sevgili var mıdır? Hayır!.. Bu vatan için hepiniz gibi hepimiz bir an bile tereddüt etmeden öleceğiz.

İki bin genç adam bir ağızdan tekrar ettiler:

— Hepimiz!.

O zaman asil Türk kanını damarlarında taşıyan ve bir an için akıllarından geçirdikleri şeylerden kutulan anneler, babalar, bütün siviller de hep bir ağızdan bağırıyorlar:

– Hepimiz!.. Hepimiz!..” (ÇH, 1943/22:4).

Hamit Gündoğdu’nun “Hep Vatan İçin” adlı metninde vatan için gönüllü olarak savaşmış üç askerin savaş sonrası kendilerini yalnız hissetmeleri ve daha sonra vatan için hizmet etmeleri gerektiğinde seve seve kabul etmeleri ve bu işi gece gündüz demeden yapıp vatanseverliğin ne demek olduğunu anlatılmıştır:

“Üçü de Çanakkalede gönüllü olarak harp etmişler, bin bir kahramanlık göstermişlerdi. Mütarekeden sonra ilk günler onlar için çok acı ve üzüntülü geçmiş, sonra tekrar vatanları için çalışmağa, Anadolu’da harekete geçen kuvvetlere yardıma başlamışlardı. Ufak odaları koskaca büroların yapamayacağı işlerin döndüğü yerler olmuştu.

Gizli telefonları bütün gün çalışıyor, adamlarının verdiği raporlar toplanıyor, gece sabaha kadar bunlar düzenlenerek Anadolu’ya, Atatürk’e bildiriliyor, ondan gelen emirler de tekrar etrafa bu, küçük odadan yayılıyor” (ÇH, 1943/35:4).

M. Attila Aykut’un “Cumhuriyet Baba” adlı metninde bodur Osman isimli Anadolu çocuğunun vatanına ve milletine olan sevgisi ve bu sevgisini nasıl dile getirdiği anlatılmıştır:

“Küçük okurlarım; tarihte hiçbir inkılap, hiç bir devrim, Türk devrimi kadar hızlı ve verimli olmamıştır. Hayattan yaşama zevkinden haberi olmayan; Cumhuriyeti, canlı bir sevgi olarak karşılayan Dereköyünün saf yürekli Bodur Osmanı on yıl sonra radyoyu köyüne getirecek kadar uyanık bir köylü olmuştu...

En büyüğünün söylediğini söyliyerek övün:

Ne mutlu Türküm diyene!” (ÇH, 1943/44:4).

Abtullah Ziya Kozanoğlu’nun “Karındaşım Oğuz Han” adlı metninde Türk milletinin ne kadar önemli bir hana sahip olduğu ve Oğuz Han’ın Türk milleti için yapmış olduğu işlerden bahsedilmiştir. Bu metin Oğuz Han’ın ne kadar vatansever bir han olduğunu ve sonradan gelecek yeni nesillerin böyle bir hana sahip oldukları için gurur duymaları gerektiğini anlatmıştır:

“Bizi yok iken var eden, bizi aç ve çıplak iken doyurup giydiren, yerlerin ve göklerin tanrısı; bizi yiğit bir ulus olarak at üstünde yaratıp Oğuz Han gibi bir kahramana kul eyledi.

Dağılmış olan büyük Türk ulusunu birleştiren, unutulmuş olan Türk dilini diriltiren, solmuş olan Türk bayrağını parlatan, karıncalar gibi kaynaşan Çin ulusuna diz çöktüren, yedi acuna söz

dinleten kan karındaşım Kara Han oğlu Oğuz Han adına; bu ağaç yapraklarına kazıdığım uğraşlar ve savaşlarımızın hikâyesini, size altın yapraklar üstünde gümüş çivilerle çakılmış olarak sunmak isterdim.

Öyle isterdim ki, Türk çocukları ataları içinde Oğuz Han gibi bir başbuğ yetiştirmekle neler kazandıklarını bilsinler! Çalışmakla, birleşmekle, uğraşıp savaşmakla yenemeyecekleri şu acun üzerinde hiçbir yağı bulunmadığını bilsinler; yedi iklim baş olacak kadar büyük bir millet olduklarını öğrenerek ta kıyamete kadar öğünsünler... Tanrı, Oğuz Han'ın savaş ve uğraşlarını okuyan sütü ak, yüreği pak yiğitlere alkış versin!" (ÇH, 1958/1:4).

“Onbaşının Eli” adlı metinde savaşmaktan yorulan ama yine de savaşmaktan vazgeçmeyen bir yüzbaşının ve emrindeki askerlerinin vatanları için ölmek uğruna bir an olsun durmayacakları, bu uğurda ölmeye hazır oldukları ve nasıl bir vatansever oldukları anlatılmıştır:

“Bütün gün, bütün gece savaştıktan ve hayvanları bir saat kadar dinlendirdikten sonra, kahraman Türk delikanlıları, düşmanı bir an evvel tepelemek için, gene atlarının üstüne bindiler. Palabıyıklı, yağız yüzlü yüzbaşı, her tarafından yağmur suları akarken:

– İcap ederse hepimiz öleceğiz, fakat çocuklarımız bu topraklarda hür yaşayacaklardır, dedi.

Asker, yeniden iman almış, yeniden kuvvet bulmuştu. Zaten ondaki kuvvet ve inanış kaynakları, biten, tükenen soyundan değildi ki...

Mecit onbaşı, kendi mangasını bir kenara çekerek:

– Kismetse kanımız akar, dedi. Fakat analarımızı ve yurdumuzu kimseye kaptırmayacağız” (ÇH, 1958/8:3).

Abtullah Ziya Kozanoğlu’nun “Karındaşım Oğuz Han” adlı metninde Oğuz Han’ın Türk ordusuna olan güveni ve Türk milletinin huzuru için yapamayacağı hiçbir işin yıkamayacağı hiçbir duvarın olmadığı anlatılmıştır:

“Kara Han gürler:

– Kurulmuş ve ulusuma barış yollarını açan kardeşliği niçin bozmak istersin? Ve sen Hitay duvarlarını hangi ordu ile aşarsın? Nene güvenirsin?

Oğuz’un karşılığı, kurultayı ve Türk beylerini coşturur.

– Türk ordusuna güvenirim. O ordu ki yıkamayacağı duvar yoktur” (ÇH, 1958/8:5).

“Dürbün” adlı metinde Türk milletinin Kurutuluş Savaşı sırasında yaşamış olduğu sıkıntılar ve buna rağmen vazgeçmeden vatan için bayrak için vermiş oldukları mücadele anlatılmıştır:

“Büyük Taarruz bütün şiddetiyle başlamış ve birkaç gün de geçmişti. Bu korkunç ölüm ve dirim savaşı geceli, gündüzlü devam ediyor, savaşçıların bir lokma rahat ekmek yemelerine bile fırsat vermiyordu. Dumlupınar, Kocatepe, Tınaztepe gibi düşman elinde bulunan kilit noktaları düşmüş ve oralarda şanlı bayrağımız nazlı nazlı dalgalanmaya başlamıştı” (ÇH, 1958/14:9).

Abtullah Ziya Kozanoğlu’nun “Karındaşım Oğuz Han” adlı metninde Türk ulusunun vatanını hiçbir suretle satmayacağı ve bu durumun Oğuz Han’da bırakmış olduğu etki anlatılmıştır:

“Fakat, para ve çıkarı karşılığı yurdunu, arkadaşlarını satmayı aklına bile getirmeyen Türk ulusu ve gençlerinin temiz hayali bana kuvvet verdi” (ÇH, 1958/18:4).

Enver Behnan Şapolyo’nun “Sungur Tekin” adlı metninde bir Türk anasının oğlunu vatana feda ettiğini, vatanı esaretten kurtarması gerektiğini ve oğlunu bugünler için doğurduğunu anlatmıştır. Ayrıca Türklerin hiçbir şekilde esir olmayacağı ve Türklerin vatanlarına ve bağımsızlıklarına ne derece düşkün oldukları anlatılmıştır:

“– Artık sen yiğit bir delikanlı oldun. Ata binmesini, ok atmasını da iyi öğrendin. Hem de arkadaşlarından cesur ve usta atıcısın. Türk çadırda doğar, at üzerinde ölür. At Türklerin kanadıdır. Artık bu diyardan bir kuş olup Ötügen’e gitmelisin. Çinlilerin elinden bu esir yurdu kurtarmalısın. Ben seni bu günler için doğurdum” (ÇH, 1958/21:8).

Enver Behnan Şapolyo’nun “Ergenekon” adlı metninde Türklerin bağımsızlıklarına ne kadar düşkün oldukları ve ne suretle olursa olsun esir olmayacakları anlatılmıştır. Bu da bize Türklerin nasıl bir vatansever olduğunu göstermektedir:

“Ana dilleri olan Türkçeden başka dil konuşmaya tenezzül etmezlerdi. Savaşlarda attıkları naralar yıldırımların sesini susturuyordu. At bunların kanatları idi. Oğuzlar, dünya kurulalı esir olarak yaşamamışlardı. Şayet böyle bir boyunduruğa düşseler çok geçmeden kurtulurlardı” (ÇH, 1958/23:8).

Enver Behnan Şapolyo’nun “Bumin Han” adlı metninde Türklerin bağımsızlığına düşkün olduklarını bağımsızlıkları ve vatanları için gerekirse ölebileceklerini ve Türklerin vatanseverliğinden bahsedilmiştir:

“– Oğuz Ata der ki: Yukarıda gök basmadıkça, aşağıda yer delinmedikçe, ey Türkoğlu senin devletini kim yıkabilir? Ey hür yaşamış Türk milleti şimdi devletimiz nerede? Hakanımız hani? Koçyiğitlerin teşkil ettiği Altın Ordumuz nerede? Zaferlerle dolu tarihimiz kapandı mı? Türk oğlunun yiğitlik dolu ruhu yıkıldı, öldü mü? Boyunduruk altında ancak şerefsiz insanlar yaşar,

Türkoğlu hiçbir zaman yaşayamaz. Ey Oğuz Han'ın torunları, bugünden itibaren “Ya İstiklal Ya Ölüm” andıyla Avarlara karşı milli mücadeleyi açıyorum” (ÇH, 1958/24:8).

Enver Behnan Şapolyo'nun “Mate Han” adlı metninde Türkler için vatanın ve toprağın ne kadar önemli olduğu anlatılmıştır. Hanın ihtiyaçlara seslenirken kendine ait her şeyi verebileceği ancak vatanın bir karış toprağını dahi veremeyeceğini yani vatanın bir karış toprağının her şeyden kıymetli olduğu anlatılmış ve bu metin üzerinden Türklerin vatanseverliğinden bahsedilmiştir:

“— Ey ihtiyarlar! Şimdiye kadar düşman tarafından istenilen şeyler hep nefsim aitti. Lakin bu defa istedikleri toprak nefsim aittir. Bu toprak atalarımın kalan kutlu bir vatan parçasıdır. Ecdad kanı ile yoğurulmuş bu topraklar, Türk milletine aittir. Bunu hiçbir kimse dilediği gibi kullanamaz. Tarihin başlangıcından sonuna kadar gelecek nesiller dahi vatanının bir taşını düşmana teslim etmek hakkına malik değildirler. Vatan mukaddestir. Onu muhafaza etmek şerefi ise bizlere aittir. Vatanın her karış toprağı kan dökülerek alınmıştır. Ancak kanla alınabilir” (ÇH, 1958/28:8).

Enver Behnan Şapolyo'nun “Kürşad” adlı metninde Türk milleti için bağımsızlığın her şeyden önemli olduğu, üzerinde gök bayrağın dalgalanmadığı bir yerde yaşayamayacakları ve Kürşat ve arkadaşlarının bu uğurda gerekirse ölmeye bile razı oldukları anlatılarak vatanseverliğin Türk milleti için ne kadar mühim olduğu anlatılmıştır:

“— Ey Oğuz Han'ın torunları! Hür yaşamış Türk Milletimin bozkurtları. Çinliler devletimizi yıktılar, Hanımızı yendiler. Biricik şehzademiz Şane'yi de esir ederek zindana attılar. Dünyayı baştanbaşa fetheden Koçyiğitler nerede? Gök bayrak bir daha dalgalanmayacak mı? Bozkurt bize yol göstermeyecek mi? Ne oldu bize? Niçin harekete geçmiyoruz. Ben, şehzadeyi kurtarmaya karar verdim. Bana katılan arkadaşlar, bu ak çadırda andımızı içelim dedi” (ÇH, 1958/26:8).

Enver Behnan Şapolyo'nun “Oğuzata” adlı metninde Türklerin tarih boyunca birçok devlet kurdukları ve sonsuza dek bağımsız yaşayacakları anlatılmış ve bu durum bize Türklerin vatanlarına ve devletlerine her daim sahip çıktıklarını ve bundan sonrada çıkacaklarını göstermiştir:

“Oğuz Türkleri, Oğuz Han'a Oğuz Ata diye yâd ettiler. Oğuz Ata neslinden gelen Türkmen Oğuzlar, tarih boyunca Hun İmparatorluğu, Gök Türk İmparatorluğu, Selçukî İmparatorluğu, Osmanlı İmparatorluğunu kurarak tarihin her çağında büyük devlet ve büyük millet olarak cihana hâkim oldular. Oğuz Han'ın devleti dünya durdukça devam edecek ve yaşayacaktır. Türk oğlu buna inandı” (ÇH, 1958/30:8).

Abtullah Ziya Kozanoğlu'nun "Cengiz Han'ın Hazinesi" adlı metinde Gültekin ve kırk boğatırının Türk bayrağı yere düşmesin, Türk ulusu esir olmaktan kurtulsun diye canlarını hiç tereddüt etmeden vermişlerdir. Bu metinde vatan sevmenin ne demek olduğu en güzel şekilde gösterilmiştir:

"Sen ne utanıyorsun diye haykırdı. Sana dilini, atanı, bayrağını unutturanlar utansın! Yaklaşın... Bak tam burada ne yazıyor: "Ey büyük Türk ulusu... Göğsünde yetiştirdiğin kahramanların en şanlısı, dostu, yağına boyun eğdiren..." Duydunuz mu? "Dosta düşmana boyun eğdiren... Kardeşim Gültekin bu savaş sonunda dünyaya gözlerini yumdu... Türk bayrağı yere düşmesin, Türk ulusu tutsak gitmesin, Türk ordusu kurtulsun diye kırk boğatırı ile birlikte temiz kanını akıttı... Beni kurtarmak için kendi canını verdi..." Dinlediniz mi? Kardeşini ve Türk ordusunu kurtarmak için" (ÇH, 1959/39:4).

Abtullah Ziya Kozanoğlu'nun "Cengiz Han'ın Hazinesi" adlı metninde Türk ulusunun ne kadar yüce olduğu, içinden çeşitli kahraman askerlerin ve hakanların çıktığı, hepsinin de canını vatani için çekinmeden verdiği anlatılmış. Türklerin vatanseverliği en güzel şekilde verilmiştir:

"Barkıyaptıran Bilge Hakan, dedi. İşte son sözleri: "Ey büyük Türk ulusu, senin gibi bir kahramanlar yatağına beni Hakan yapan Tanrıya binlerce alkış... Yapamayacağın, başaramayacağın dünyada hiçbir iş yoktur. Sen Gültekin gibi kahramanlar yetiştirmiş bir ulusun..." İşte son yazı "... Bu taşlara kazıtan bu barkı yapan, kahraman Gültekin ve Bilge Hanın yeğeni Yuluğ Tekin" (ÇH, 1959/40:4).

Oğuz Özdeş'in "Dağ Başını Duman Almış" adlı metninde Mustafa Kemal'in Anadolu'da Türk halkına ve Türk vatanına hizmet etmek için gönüllü olarak Anadolu'ya geldiği, kurtuluşun Anadolu'dan başlayacağını onun da tahmin ettiği anlatılmış ve vatana olan sevgisinden bahsedilmiştir:

"Türk milletinin ölmezliğine inanan Fevzi Paşa, yıllardan beri eşsiz Türk askeriyle sınırdan sınıra koşmuş, durmadan savaşmış olan Mustafa Kemal Paşayı, ordu müfettişi olarak Anadolu'ya göndermişti. Zaten Mustafa Kemal, böyle bir vazifeyi canla başla istiyordu. Memleketin, düşman çizmesi altında olan İstanbul'da değil, tükenmez kudret ve kuvvet kaynağı olan Anadolu'da çalışarak kurtulabileceğini zaten o da biliyordu" (ÇH, 1959/42:4).

Oğuz Özdeş'in "Dağ Başını Duman Almış" adlı metninde tek kolu olmamasına rağmen vatani için gerekirse cepheye gidebileceğini vazife verilmesi halinde hiç düşünmeden

cepheye koşacağını anlatmıştır. Bu metin bize şunu bir kez daha göstermiştir. Vatan sevgisi ve vatan aşkı her şeyden önce gelir:

“Sakat olmasaydım, dükkânı kapayıp dağa çıkar, düşmana karşı direnirdim. Ama ne yaparsınız ki, tek bir kolla kahramanlık olmuyor. Hoş, bir gün vazifeye ağırılırsa, bu tek kolumla da alimallah çok düşman haklarım” (H, 1959/45:4).

Oğuz özdeş’in “Dağ Başını Duman Almış” adlı metninde yetmiş yaşındaki bir yaşlının evlatlarını vatanı işgalden kurtarmaları için hiç tereddüt etmeden cepheye göndermiş ve Türk milleti için vatan toprağının ne kadar önemli olduğunu göstermelerini istemiştir:

“– Yolunuz açık ve nurlu olsun yavrularım... Bunca yaşa geldim, saımı, sakalımı bu vatanda ağarttım. Hiç işgal yüzü görmedim. şu yetmiş yaşımda, düşman işgalinde yaşamak çok onuruma dokunuyor. Gidin, arpışın ve düşmanları vatanımızdan kovun... Topraklarımızı paylaşmağa kalkanlara, hatta dünyaya, Trkn yle kolay kolay yutulur bir lokma olmadığını ispat edin...” (H, 1959/49:4).

Oğuz özdeş’in “Dağ Başını Duman Almış” adlı metninde  vatanseverin vatanları için gerekirse öleceklerini ama asla düşmana yem olmayacaklarını düşmana toprak vermeyeceklerini anlatmıştır. Bu metinde vatanseverlik Kezban, Fethi ve Orhan üzerinden verilmiştir:

“Kezban Fethi’ye döndü:

– Elbette canını verecek ya... Babam ancak vazifesini yaptı. Gitti, dğşt ve öldü... Biz de dğşeceğiz ve icap ederse kanımızı seve seve bu vatan ğruna akıtacağız.

Orhan kendisini tutamadı:

– Yaşa be Kezban... Senin gibi kalbi vatan sevgisi ile dolu olan evlâtları varken, bu vatan kolay kolay düşmanlara yem olmaz...

– Elbette yem olmayacak... Türk kadar mazisi geniş, Türk kadar cengâver bir millet var mı ki dünyada?” (H, 1959/52:4).

“Kadınlar Savaşı” adlı metinde kadınların bağımsızlıkları ve vatanları için verdiği cesurca mücadele anlatılmıştır. Kadın olmalarına rağmen at sırtında bağımsızlıklarını sonuna kadar savunmaları ve vatanseverlikleri anlatılmıştır:

“Kumandan, ayağa kalkan hürmetkâr milliyetinin elini sıkarken:

– Kazandınız... diye söylendi. “At sırtında hrriyetinizi müdafaa edecek olan şu kadınlar da gösteriyor ki, artık sizlere boyunduruk takmaya çalışmak büyük bir haksızlık olacaktır... Ben

askerlerimle birlikte geri dönüyorum. Merkeze varır varmaz da hakkınızda gerekli raporu verip ödevimden istifa edeceğim... Hürriyetlere kastedenler, tahakküm kuvvetlerini de hürriyetlerini de bir gün kaybedebilirler..." (ÇH, 1959/72:10).

“Hürriyet Aşkı Her Şeye Kadirdir” adlı metinde Rusların ellerinden kurtulmak ve bağımsızlıklarını yeniden kazanmak isteyen Macarların bu mücadeleyi verirken kadın, çocuk, genç, ihtiyar demeden herkesin bağımsız olmak için elinden geleni yapması Macarların vatanseverliğinin en güzel örneğidir:

“II. Dünya savaşından sonra Rus tahakkümü altına girerek komünistleştirilen asil Macarlar, zulme, haksızlığa, adaletsizliğe ve hürriyetsizliğe bundan üç yıl önce korkunç bir şekilde başkaldırmışlardı.

Bir gecede silahlanıp harekete geçen Macar Hürriyetçilerinin arasında beş yaşındaki çocuktan tutun da, seksen yaşındaki her tarafı titreyen ihtiyar hastalara kadar, kadınlı erkekli yüzbinlerce insana rastlanıyordu” (ÇH, 1959/74:8).

Enver Behnan Şapolyo’nun “Nehre Uçan Kahraman” adlı metninde Türklerin vatanları için nasıl bir kahramanlık gösterdikleri, şimdiye kadar yenilmeyen Cengiz Han’ın ordusunu yenmeleri ve bunu Türklere yaptıran şeyin vatan sevgisi olduğu anlatılmıştır:

“Zaferin Türklere geçmesine az kalmıştı. Cengiz son çare olarak ihtiyattaki on bin seçme Bahadırıye adlı süvarilerine, sağ tarafa taarruz ettirdi. Bu kuvvetin kumandanı yenildi. Bunun üzerine bu kuvvet merkez üzerine atıldı. Bütün saflar kırıldı. Çünkü Türkler aslanca çarpşıyorlar kimseye yenilmemiş Cengiz ordusunu yere seriyorlardı. Sultan Celaleddin Harzemşah’ın, Hint tarihinde gösterdiği eşsiz kahramanlık tarihimize bir destan yazdı” (ÇH, 1959/83:8).

Ali Cülmüt Soycan’ın “Aşçı Hidayet” adlı metninde yurdumuzu kurtarmak ve milli varlığımızı yaşatmak için katkı sağlayan bu uğurda canlarını vatana armağan eden şehitlerimizden birisinin de aşçı hidayet olduğu anlatılmıştır. Aslında söz konusu vatan olunca cinsiyet, meslek, kadın ya da çocuk ne olduğunun hiçbir öneminin olmadığı bu metin üzerinden de vatanseverlik değeri verilmeye çalışılmıştır:

“Güzel yurdumuzu kurtarmak, milli varlığımızı yaşatmak için 1919’dan 1920 senesine kadar yapmış olduğumuz savaşlarda büyük yararlılıklar göstermek suretiyle şehit olan bütün askerlerimizin, çocuklarımızın, kadınlarımızın, kızlarımızın ve yaşlılarımızın kahramanlıklarını yazmak, okumak öğrenmek ve onları her zaman anmak milletçe hepimizin vazifesidir. Milletimizin, bağrında yaşayan şehitlerimizden biri de Aşçı Hidayet’tir” (ÇH, 1960/14:22).

Ali Cülmüt Soycan'ın "Saka mer" adlı metninde mer'in vatani için göstermiş olduğu kahramanlık ve sonucunda şehit olmanın vermiş olduğu mutluluk anlatılmıştır:

"Bütün bölüğün kahraman mer'den ümidini keştiği bir sırada o sırtında su varili olduğu halde arkadaşlarının arasına döndükten sonra yere yıkılmış ve üzerine doğru eğlen kumandanına, ' İşte su bölük kurtuldu, Yüzbaşım. Hem bölüğün en büyük düşmanını yendim, hem de birazdan şehitlik mertebesine ykseleceğim" (H, 1960/15:22).

Ali Cülmüt Soycan'ın "Küçük Ahmet" adlı metninde vatani için ölmenin esir olmaktan daha iyi olduğu aynı zamanda yaşının küçük olmasına rağmen vatani için ölümü göze olarak verilecek göreve talip olan Küçük Ahmet'in nasıl bir vatansever olduğu anlatılmıştır:

"– Nasıl yapabilirsin, Ahmet? Ya yakalanırsan? O zaman kurşuna dizileceğini biliyor musun, yavrum? Düşman bu hiç insafı yoktur.

– Kurşuna dizeseler ne olur kumandanım? Düşmana esir olmak şehit olmaktan daha mı iyi?

Kumandanı ve diğer subayların, bu kahraman Türk çocuğunun fedakârlığı, cesareti ve küçük yaşına rağmen ölümü umursamayışı karşısında gözleri yaşlarla dolu dolu oldu" (H, 1960/16:22).

Ali Cülmüt Soycan'ın "Müfrezenin Maskotu: Hayri" adlı metninde küçük bir çocuğun yaşına rağmen gözünü kırmadan vatani için canını vermeye talip olduğu bunu yapmaktan gurur duyduğu esir yaşamaktansa vatani için canını vermeye hazır olduğu anlatılmıştır:

"– Var yüzbaşım... Düşmana yakalansam veya ölsem bile ne olur? Bütün milletçe böyle şeye hazır değil miyiz? Verecek bir canım var var o da vatan uğruna feda olsun!.. Niçin yaşıyoruz? Vatanımızın hr kalmasını sağlamak için değil m? Bu da biroklarımızın hayatını feda etmesiyle olacak bir şey. Ben harp içinde doğmuş, büyümüş bir ocuk olduğumdan dolayı hiçbir şeyden korkum yok. Ne olur müsaade edin vatanıma benimde bir faydam dokunsun" (H, 1960/17:22).

Ali Cülmüt Soycan'ın "Batarya Kurtaran ocuk" adlı metninde Türk çocuklarının cesaretli, kahraman ve korkusuz olduğu bu özelliklerini ise atalarından aldığı vatanlarına saldıran düşmanlara bunu her fırsatta gösterdikleri anlatılmıştır:

"eşitli savaşlar içinde doğup, büyüyen babasından, milletinden aldığı terbiye, iman kuvveti ve babadan oğula geçen kahramanlık, cesaret, fedakârlık hamuruyla yoğrulmuş şekil verilmiş Türk çocuğu tarihin hiçbir savaşında atalarını mahcup etmemiş, Türk kahramanlığının ezelden başlayıp ebediyete kadar devam edeceğini her fırsatta düşmanlarına ispat etmiştir" (H, 1960/18:19).

Ali Cülmüt Soycan'ın “Düşmandan cm Almadım Daha” adlı metninde görevini canından daha ileri tutan askerin tek ayağı olmamasına rağmen düşmandan öcünü alamadığı için geri hizmette görev yapmayı kendine yediremiyor. Gerekirse lmeye bile hazır olduğunu ama geri hizmette görev yapmak istemediğini söylüyor:

“Vazife hissini canından aziz bilen bu yüksek ruhlu kahraman, bölüğünden ayrılırken ne diyordu biliyor musunuz? Gözünden ancak bu sebeple ilk gözyaşları dökerken,’ Düşmandan cm almadım daha!’ diyordu.’ Niçin beni geri hizmete yolluyorsunuz? Tek ayağımla da düşmanla baş edebilirim. Beni ldrseydiniz de yeter ki bu acıyı bana gstermeseydiniz” (H, 1960/19:19).

Ali Cülmüt Soycan'ın “Hatip Halil” adlı metninde bir komutanın arkadaşlarına ve askerlerine vatan için ölmeleri gerekiyorsa öleceklerini ama yine de vatani bırakmayacakları anlatılmış. Vatan toprağının uğruna lmedike vatan olamayacağı anlatılmıştır:

“Vatan millet uğruna kanlarımızın son damlasına kadar muharebe edeceğiz. Birbiri zerine yıkılacak cesetlerimizle ikinci bir kale teşkil edene kadar bütün aile ve çocuklarımızla bu mesud amacın uğruna öleceğiz ve ölümsüz bu şehri bırakmayacağız!

Konuşmalarım la sizlere bir şey anlatamadımsa, şu sözlerle sizleri ölüm kalım savaşına davet ediyorum: Bayrağı bayrak yapan üstündeki kandır. Toprak şayet uğruna ölenler varsa, vatandır” (H, 1960/21:19).

Ali Cülmüt Soycan'ın “Yetim Avni” adlı metninde Türkler için esir olmanın ölmekten daha kötü olduğu vatan için şehit olmanın veya gazi olmanın çok kıymetli olduğu anlatılmıştır:

“Fakat ağamın esir olması canımı sıktı. Keşke onu bizimkiler bir kurşunla ldrselerdi de tek esir olmasaydı. Türk esir olur mu hiç?... Çünkü biz erkek, mert bir babanın ve kahraman bir milletin oğullarıyız. Mert ve kahraman insanlarsa esir olmaz, ölür. şehit veya gazi olmak varken, esirlik ne demek oluyormuş yani? İşte buna çok zldk” (H, 1960/26:6).

Ali Cülmüt Soycan'ın “Dadaş Dursun” adlı metninde on altı yaşındaki Dursun 'un görevini düzgünce yaptığı ve yaşı küçük olmasına rağmen vatan için her göreve severek gittiği anlatılmıştır:

“Büyük harbin son senelerinde ikinci orduda bulunan bütün subaylar on altı yaşındaki Dadaş'ı tanır lar ve severlerdi. Dadaş'ın asıl adı Dursun'du. On altı yaşında bir ocuk olmasına rağmen gürbüz, güçlü kuvvetli, kara yağız bir Türk evladıydı. O amirlerine son derece itaat eder, bütün

herkese yardım için uğraşır, kendisine verilen vazifeleri içten gelen bir sevgi ile yapardı” (ÇH, 1960/27:6).

Ali Cülmüt Soycan’ın “Bir Türk Çocuğu” adlı metinde Ahmet adında bir askerin çocuk olmasına rağmen tek başına seksen düşman askerlerini öldürmüş olmanın vermiş olduğu mutlulukla yerinde duramaması, vatana hizmet etmenin ne demek olduğunu göstermiştir:

“Ahmet, takriben seksen Yunan askerini öldürmüştü. İstiklal harbi sonunda göğsüne bizzat ebedi şefimiz Atatürk tarafından madalya takılırken o yerinde duramıyor, çocuksu hareketlerle Ata’mızın elini gözyaşlarıyla ıslanan öpücüklerle öpmeye çalışıyordu. O anda, düşmanın içine Azrailcesine dalan kahraman askerin bu çocuk olduğuna inanmak o kadar zordu ki... Buna inanabilmek için ancak bir Türk olmak ve benim gibi onun kahramanlıklarını gözleriyle görmesi lazımdı insanın” (ÇH, 1960/30:3).

Ali Cülmüt Soycan’ın “Kara Mehmet” adlı metninde vatani için hizmet etmiş ve vatani uğruna canını feda etmiş kahramanlarımızın her daim hatırlanması gerektiğini çünkü vatanın onların sayesinde ayakta olduğu anlatılmaktadır:

“İşte bunun içindir ki ara sıra geçmiş günleri hatırlamak bu arada rastlanacak acı hadiselerden ders almak, iyileriyle de yalnız zevklenmek ve iftihar duymak değil bunları kendimize örnek edinmek onlara uymaya çalışarak milli gururumuzu kamçılama gerekir. Çünkü bugün rahat ve huzur içinde hür bir millet olarak yaşayışımızı, sizlere bu sütunda bahsettiğim adı bilinen ve bilinmeyen kahraman Türk çocuklarına borçluyuz” (ÇH, 1960/31:26).

Ali Cülmüt Soycan’ın “Kahraman Makbule” adlı metninde kadın olmasına rağmen babasıyla beraber cepheye gitmek istediğı, dağ başında ölmeyi esir düşmeye yeğleyen bir kadının bu uğurda ölmeye hazır olduğu anlatılarak vatanseverlik değeri işlenmiştir:

“Ata binebildikten elim silah tuttuktan sonra neden bende sizlerle beraber olmayayım? Siz canım gibi sevdiğim babacığım, bunu benden nasıl isteyebilirsiniz? Düşman eline düşmektense dağlarda ölmek benim için daha hayırlıdır. Beni öldürün fakat vatanım uğruna düşmanımızla çarpışmaktan men etmeyin ne olur!

Türklüğe ve Türk kadınlığına çok yaraşan bu yüksek sözler karşısında gözleri yaşaran Mehmet Bey o andan sonra kızını yanından ayırmaktan vazgeçmiştir” (ÇH, 1960/33:3).

Ali Cülmüt Soycan’ın “Düşman Siperlerinde” adlı metninde savaş başlayınca Türklerin kadın çocuk genç yaşlı demeden cepheye koşarak gittikleri hatta oyun çağındaki çocukların bile cepheye koşmaları başka bir ülkede başka bir millette görülmesi mümkün

şeyler değildir. Bu metinde vatan için herkesin severek canını vermeye hazır olduğu anlatılmış ve vatanseverlik değeri üzerinde durulmuştur:

“Türk milleti tek vücut olmuş gibi İstiklal Harbi başlar başlamaz askeri kadını ve ihtiyarı ile birlikte vatan müdafaasına koşmuştu. O kahraman Ahmetlerin, Mehmetlerin ve Ayşelerin çocukları da yalnızca Türk milletine has bir cesaret örneği vererek, daha mahallelerinden zıp zıp oynayacak çağda olmalarına bakmaksızın babalarının, annelerinin ve ağabeylerinin ardından cepheye koşmuşlardı. On ile yirmi yaşları arasındaki bu çocuklar arasından öyle kahramanlar çıktı ki, ağabeylerinin, babalarının cesaretlerini unutturdular” (ÇH, 1960/34:6).

Ali Cülmüt Soycan’ın “Efe Recep” adlı metninde cephede savaşan askerlerden Recep’in arkadaşları ve vatanı için kendisini feda etmesi, bununla da övünmesi anlatılmıştır:

“Makinalıyı kurtarmak için kendini feda eden erlerimin sayısı üçe çıkınca silahı bırakıp yeni mevkimize çekilmeye karar vermiştim ki o sırada İzmirli olduğumdan arkadaşlarının Efe diye çağırdıkları Recep adındaki on beş yaşındaki bir ermin “Kumandanım Allah’ın izni ile ben iki numarayı kurtarıp düşmana bırakmayacağım” diye seslendiğini duydum. “Eğer ben ölüp de siz sağ kalırsanız nerede ve niçin, nasıl öldüğümü memleketime yazarsınız. Yazın ki biricik anam oğlunun, Recep’inin hakiki bir erkek, gerçek bir efe gibi öldüğünü öğreysin” (ÇH, 1960/36:4).

Ali Cülmüt Soycan’ın “İki Gemici Kardeş” adlı metninde Türkler için ölmenin teslim olmaktan daha değerli olduğu vatan için gerekirse öleceklerini ama asla vazgeçmeyeceklerini anlatarak vatanseverlik değeri verilmiştir:

“Ölmek var, dönmek yok arkadaşlarım!... Türk düşmandan yılmaz. Çarpışacağız, çarpışmamız lazım. Kaçmak ve teslim olmaktansa, bir Türk’e yakışır şekilde şehit olmak tek düşüncemiz olmalıdır” (ÇH, 1960/37:26).

Galiçya Cephesinde “Bir Türk Çocuğu” adlı metinde Turan isimli bir Türk çocuğunun cephede göstermiş olduğu cesaret ve azimle Alman generali kendisine hayran bırakmış. Türk milletinin vatanı için neler yapacağını tüm dünyaya göstermiştir:

“Ertesi gün siperler Alman askerlerine teslim edilirken yapılan merasimde Turan’ın göğsüne madalya takarken “şimdi Türklerin nasıl bir millet olduğunu anlamış bulunuyorum” diyordu. Alman generali “Onların doğuştan kahraman ve asker bir millet olduklarını anlamak için göğsüne takılan bu madalyaya kelimenin gerçek manasında layık olan şu çocuğu tanımak kâfidir. Küçük Turan’a bu madalyayı Alman milletinin bir hayranlık sembolü olarak takarken onun şahsında dünyanın en cesur askerlerini yetiştiren Türk milletini ve kahraman Türk çocuklarını hürmetlerimi selamlarım!” (ÇH, 1960/40:4).

Özay Sunar'ın “Demir Bilek Mehmet Çavuş” adlı metninde vatan toprağının kan dökülmeden verilmeyeceğini bu yüzden gerekirse kanlarının son damlasına kadar savunacaklarını anlatan Mehmet çavuş üzerinden vatanseverlik değeri verilmiştir:

“– Paşam, paşam! Burası kendi malımız mıdır ki düşmana teslim etmeyi konuşacağız. Devlet bu şehri bize emanet etti. Elbette ki son damla kanımız dökülmeden burası verilmez” (ÇH, 1960/52:10).

Oğuz Özdeş'in “Tuna Nehri Akmam Diyor” adlı metninde Türkler için vatan toprağının ne kadar önemli olduğu kan dökülmeden verilmeyeceği anlatılarak vatanseverlik değeri verilmiştir:

“– Yalnız şunu bilin ki, Türkler vatanın her karış toprağını kanıyla yıkamadan kimseye bırakmaz! diye homurdandı” (ÇH, 1961/9:6).

Oğuz Özdeş'in “Tuna Nehri Akmam Diyor” adlı metninde Remzi adında bir askerin sözleri üzerinden vatanseverlik değeri verilmiştir:

“Remzi:

– Bire karşı dört diye homurdandı... Bir Türk için pek de önemli değil... Biz çok kere muharebe meydanlarında bire karşı onla savaştık... Bugün de öyle... Plevne'deki bir avuç kahraman Türk askerine Romeniyle, içimizde bulunan Bulgarıyla birlikte saldırıyorsunuz” (ÇH, 1961/14:6).

Oğuz Özdeş'in “Tuna Nehri Akmam Diyor” adlı metninde oğlunu cephede kaybetmiş bir babanın vatan için benim canım da hepimizin canı da feda olsun diyerek vatanın her şeyden değerli olduğu anlatılmıştır:

“– İstirabını anlıyorum, dedi. Saffet de benim bir oğlum sayılırdı. Hepimiz burada vatan uğruna savaşıyoruz. Benim de öz oğlum cephede. Belki o da bir gün...

Sesi titredi. Fakat az sonra yine gür ve heybetli sesiyle ilave etti:

– Benim, oğlumun, hepimizin canı vatan uğruna feda olsun! Üzülme, Remzi. Güneş yine doğacak ve vatanımızın üstünde ebediyen parlayacak!” (ÇH, 1961/15:8).

Oğuz Özdeş'in “Tuna Nehri Akmam Diyor” adlı metninde cephede sıcak çatışmanın olduğu sırada yaverinin sizin oğlunuz var o bölük gitmesin demesine rağmen herkes şehit

oluyorsa benim oğlumun onlardan ne farkı var diyerek oğlunu vatan için ölüme gönderen bir kumandanın göstermiş olduğu vatanseverlik anlatılmıştır:

“— Ben üçüncü bölük gitsin demiştim, diye yanındaki yaverine döndü.

Yaveri Neşet:

— Paşam üçüncü bölüğü oğlunuz kumanda ediyor da... diye kekeleyerek cevap verdi. Osman Paşa’nın gözleri cam gibi parılıyordu.

— Bu ne demek? diye söylendi. Oğlum düşmanla dövüşmeyecek mi?

— Savaş çok kanlı oluyor paşam... Giden geri dönmüyor...

— Düşman bağrımıza silahını dayamış Neşet... Sen ne söylersin? Bir değil, bütün evlatlarım feda olsun vatan yoluna... Şehit olan askerlerimin, oğlumdan farkı ne? Gidin, haber verin oğlumun kumanda ettiği üçüncü bölük ateş hattına gitsin” (ÇH, 1961/18:8).

Oğuz Özdeş’in “Tuna Nehri Akmam Diyor” adlı metninde babasını Plevne savaşında kaybeden albay kızının bu haberi duyunca cepheye koşması askerlerin yaralarını sarması ve bu görevi yaptığı için mutlu olması anlatılarak vatanseverlik değeri verilmiştir:

“Ben de bir albayın kızıyım. Babam Plevne Savaşı’nın daha başında şehit düştü. Onun ölüm haberini alınca, annemi, kız kardeşimi bırakarak buraya geldim. Gelirken çelikten bir iradem vardı. Yarasını saramadığım babamın yerine, kahraman askerlerin yarasını sevinçle, arzuyla sardım. En ağır yaralıların ıstırapları karşısında metanetimi muhafaza ettim, onları acılarından kurtarmak için şefkatle baktım” (ÇH, 1961/25:6).

Oğuz Özdeş’in “Tuna Nehri Akmam Diyor” adlı metninde cephe de savaşan askerlerin vatanları için ölmeye hazır oldukları ve bunu sevinçle dile getirdikleri anlatılmıştır:

“Bütün bunlara rağmen, Plevne’de düşmanla göğüs göğüse çarpışan askerlerin maneviyatı çok yüksekti. Akşam olup da, ortalık kararmaya başladı mı, siperlerden mırıltı, bazen de koro halinde şu marşın nağmeleri işitiliyordu.

Öyle bir milletiz ki, baş üzere kefendir tacımız

Şehit kanıyla boyanmıştır şanlı bayrağımız” (ÇH, 1961/32:6).

Hakkı Ercan’ın “Gece Baskını” adlı metninde düşmanların yurttan atılacağına inanmış ve bu uğurda kararlı olan insanların vatanlarında huzura kavuşacağı anlatılarak vatanseverlik değeri verilmiştir:

“— Ağlama, bacım, başımızda Mustafa Kemal Paşa var. Biz o düşmanların topunu birden sürüp atacağız. Senin gibi gözü yaşlıların duasını alacağız” (ÇH, 1961/32:10).

Hakkı Ercan'ın “Sakarya'dan Bir Hatıra” adlı metninde Mustafa Kemal'in askerlerine vatani düşmana mezar edeceklerini ve bütün düşmanları söküp atacaklarını söyleyerek vatansever olduğunu göstermiştir:

“Sakarya Meydan Muharebesi bütün şiddetle devam ediyordu. Başkumandan Mustafa Kemal Paşa, Alagöz köyünden kahraman ordumuza şu emri vermişti:

— Bu aziz vatanın her karış toprağı düşmana mezar olacaktır. Savaşın icabı olarak yerlerinden sökülen birlikler, muharebe meydanından asla ayrılmayacak, tutunabildikleri yerde tekrar cephe olarak düşmanla vuruşacaklardır” (ÇH, 1961/33:10).

Oğuz Özdeş'in “Tuna Nehri Akmam Diyor” adlı metninde düşman askerlerinin her ne pahasına olursa olsun İstanbul'a girmelerine izin verilmeyeceğini, bu uğurda gerekirse ölebileceklerini ve bunu da kendileri için değil kendilerinden sonra gelecek nesiller için yapacaklarını söyleyerek büyük bir vatanseverlik örneği sergilemişlerdir:

“Plevne belki, burada çarpışan bütün asker evlatlarıma, hepimize mezar olacaktır... Fakat düşmana da mezar olacaktır... Düşmanı her ne pahasına olursa olsun, İstanbul'a bırakmamak lazımdır. Onu burada yiyip bitirmeliyiz... Yahut hiç olmazsa, onlar bizi yiyip bitirmeden kuvvetlerini zayıflatmalı, dermansız hale sokmalıyız... Kendi canımız ve hayatımız için değil, bizden sonra vatan topraklarında hür ve müstakil yaşayacak olan evlatlarımız ve torunlarımız için bunu yapmalıyız...” (ÇH, 1961/38:6).

Murat Onat'ın “Kahraman Onbaşı” adlı metninde cepheye giderken geride bıraktığı ihtiyar hasta annesini, karısını ve çocuklarını düşünüp gözleri dolan askerin yine de tereddüt etmeden onları bir daha göremeyeceğini bildiği halde canını seve seve vatana feda etmeye hazır olan asker üzerinden vatanseverlik değeri verilmiştir:

“En sonunda boğazına bir şey düğümlendi. Gözleri yaşarmıştı. Arkasında bıraktığı ihtiyar hasta annesinin, Ayşe'sinin ve çok sevdiği çocuklarının hayalleri gözünün önünde canlandı.

Belki onları bir daha hiç göremeyecekti fakat o da her Türk askeri gibi, vatani için canını seve seve verirdi” (ÇH, 1961/38:10).

Oğuz Özdeş'in “Tuna Nehri Akmam Diyor” adlı metninde cephe gerisinde askerlere yardım eden Safiye'nin yapmış olduğunun savaşı kazanmalarına sebep olabileceği aslında yaptığının çok büyük bir şey olduğu anlatılmaya çalışılarak vatani kurtarmak için herkesin elinden geleni yaptığı anlatılmıştır:

“— Allah senden razı olsun Safiye... Bu işi başarısam, senin sayende olacak... Türk ordusunun Plevne’de zaferi kazanmasında senin de payın bulunacak... Atlarımız açlıktan ölmeyince topraklarımız taşınacak; hücumla kalkışabileceğiz, anlıyor musun? Türk ordusunun muhasaradan kurtulması için, hücumla kalkmaktan, bir yarma hareketine girişmekten başka çaresi yok... Bunun için de, arkadan gelecek olan ağırlık kuvvetini beygirlerin taşıması şart... Onlar cephaneyi, yiyeceği taşımazsa, asker mermisiz ve yiyeceksiz kalır... Yapacağımız işin önemini anlıyor musun Safiye?” (ÇH, 1961/45:8).

Oğuz Özdeş’in “Tuna Nehri Akmam Diyor” adlı metninde Plevne ordu komutanının yazmış olduğu mektupta Türklerin boş yere kan dökmeyeceklerini ama eğer kan dökmek zorunda kalırlarsa kanlarının son damlasına kadar savaşacaklarını hiçbir şekilde teslim olmayacaklarını vatanlarını bırakmayacaklarını anlatmıştır:

“Bugüne kadar maiyetimde bulunan Türk askerlerinin hepsi Plevne muharebelerinde büyük bir kahramanlık göstermişler ve yapılan her muharebede muzaffer olmuşlardır. Plevne muhasara edilmiş olabilir fakat Türk askeri asla mağlup edilmemiş bir ordunun teslim olması da asla bahis mevzuu olmaz. Boş yere kan döken bizler değil, bilakis Çar Hazretlerinin ve zatıalilerinin orduları ve askerleridir. Ben ve askerlerim Plevne’de, çok sevdiğimiz vatanımız, dinimiz ve milletimiz uğruna seve seve kanımız dökmeyi bir şeref addederiz fakat dökülecek kandan dolayı mesuliyet de muharebeye sebep olanları ciddidir.

Osman

Plevne Ordu Kumandanı” (ÇH, 1961/46:8).

Oğuz Özdeş’in “Tuna Nehri Akmam Diyor” adlı metninde Hemşire Nimet üzerinden vatan için kadınların da ellerinden geleni yaptıkları kadın olmalarına rağmen nasıl bir görev olursa olsun yapmaya hazır olduklarını söylemişlerdir:

“— Niçin tehlikeli olsun efendim? Bende burada asker değil miyim? Vatan hizmeti yapmıyor muyum?

— Askersin ve vatan hizmeti yapıyorsun ama...

Burada birden sustu. Hemşire Nimet, Kaya’nın yüzünden ne düşündüğünü anlamıştı.

— Kadın olduğum için beni götürmek istemiyorsunuz değil mi? diye acı bir sesle konuştu. Düşman ordusunda benim gibi yüzlerce hemşire var... Onlar, askerlerin yaralarını sarıyor da, bir Türk kızı niçin sarmasın? Ben buraya sadece Plevne’de şehit düşen babamın ruhunu şad için gelmedim, düşmanı topraklarımıza sokmamak için canlarını seve seve feda eden kahramanların yaralarını sarmak, onlara olan şükran borcunu ödemek için geldim... Harpte, erkek kadar Türk kadını da askerdir” (ÇH, 1961/49:6).

Çocuk Haftası dergisinde 58 eserde açık bir şekilde vatanseverlik değeri verilmiştir. Bu değer verilirken eserlerde vatan ve vatan sevgisi her şeyden üstün görülmüştür. Söz konusu vatan olunca herkes ölümü dahi göze alarak vatanı için bir şeyler yapmıştır. Vatanseverlik değerinin bu kadar çok yer almasında ve bu kadar kutsal görülmesinde derginin çıktığı yıllarda II. Dünya Savaşının yaşanıyor olmasının etkili olduğu düşünülmektedir.

Yardımseverlik Değeri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

2019 Türkçe Öğretim Programında yer alan değerler eğitiminde öğrenciye verilmek istenen kök değerlerden biri de yardımseverlik değeridir. Yardımseverlik kavramı sözlükte hayırseverlik şeklinde yer almaktadır. (TDK Türkçe Sözlük, 2011, s. 2536). Çocuk Haftası dergisinde yardımseverlik değerinin yer aldığı 97 tahkiyeli eser aşağıda verilmiştir:

“Yılmaz Sipahi” adlı metinde Yılmaz isimli bir komutanın dinlenmek için oturduğu sırada bir aslanın kükrediğini fark etmesi ilk başta tedirgin olmasına rağmen daha sonra bu sesin acıdan kaynaklı olduğunu anlayıp tuzağa düşen aslanı kendisine zarar verebilme ihtimaline rağmen kurtarmasını anlatmıştır. Yılmaz Sipahi ve aslan üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Yılmaz Sipahi biraz dinlenmek, serinlemek istiyordu. Fakat ansızın korkunç bir aslan kükremesiyle yerinden fırladı. Aslanın kükreyişinden çok yakın olduğu anlaşılıyordu. Kaçmağa hazırlandı. Yalnız dikkat edince aslanın öfkesinden değil, acıdan bağırıldığını fark eder gibi oldu.

Yılmaz Sipahi çok iyi kalbli bir adamdı. Kaçmadı, aslanı aramağa koyuldu.

— Belki yaralanmıştır. Hayvancağızı bulup yardım etmeliyim, diye düşünüyordu.

Döndü, dolaştı. Sesin yer altından geldiğini anladı. Sık ağaçların arasında büyük ve derin bir çukur vardı. Burası aslan avlamak için insan elile kazılmış bir tuzaktan başka bir şey değildi. Uzunçalı, çırpı ile örtülmüş büyük bir tuzak!

Aslan bu tuzağa düşmüş, bir ayağı kırılmıştı. Can acısından kükreyemiyor, inim inim inliyordu.

Yılmaz Sipahi hiç korkmadan aslana yaklaştı. Çukurdan çıkmasına yardım etti. Sonra onun yarasını sardı. Okşadı. İçecek su verdi. Sonra aslana:

– Sevgili dostum, artık ayrılacağız. Gün batmadan askerlerimin yanına dönmek zorundayım. Yarın büyük bir savaşa gireceğiz! dedi.

Tabii aslan konuşmadığı için cevap veremedi. Fakat Sipahinin arkasına takıldı. Sadık bir köpek gibi ardını bırakmadı. O günden sonra da Yılmaz Sipahi ile yaralı aslan birbirlerinden ayrılmadılar” (ÇH, 1942/1:4).

Kemalettin Tuğcu’nun “Zavallı Büyük Baba” adlı metninde Necdet ve büyükbabanın kış günü aç ve hasta olduğunu öğrenen kahveci kendi imkânlarıyla onlara yardımcı olmaya çalışıyor. Evlerine kadar gidip onlara sıcak yemek ve ekmek götürüyor bu durum büyükbabayı çok mutlu ediyor:

“– İsmail, baksana oğlum kimin nesi bu çocuk? diye bağırdı.

Kahveci ocağın yanından seslendi:

– Küçük evde oturuyorlar. Kimseleri yok. Herhalde ihtiyar çok hasta olacak. Dört beş gündür görünmüyor.

– Şuna bir bakıver İsmail, al çayı da götür sevaptır.

Necdet önde, kahveci arkada sokağa çıktılar. Kahveci odanın yoksulluğunu, ihtiyarın halini görünce, adeta korkmuştu. Mahallede kimseye yük olmak istemeyen, kendi yağları ile kendileri kavru lan iki zavallının çektiği sıkıntı, bir bakışta anlaşılıyordu.

– Beybaba, iç şu çayı sıcak sıcak! dedi.

Dışleri birbirine vuran adamcağız:

– Çocuğa ver! dedi. Allah senden razı olsun!

Necdet haykırdı:

– Ben içtim Büyükbabacığım.

Büyükbaba, kahvecinin yardımı ile doğrularak sıcak çayı yudum yudum içince biraz başka türlü oldu.

Kahveci gitti, biraz sonra tekrar geldi. Fırından bir teneke kor getirerek odanın ortasına koydu. Sonra yine gidip geldi. Bu sefer de yarım tencere kuru fasulye ile bir kilo ekmek getirmişti.

İhtiyar ağlıyor, dualar ediyordu. En sonra:

– Üşürseniz kahveye gelin. İş bitince çocuk tencereyi getirsin, diyerek gitti.

Ateşi ve yemeği görünce Büyükbaba canlanmıştı. Zaten o daha ölmeyecekti. Ölürse Necdeti kime bırakacaktı?” (ÇH, 1943/1:13).

Kemalettin Tuğcu'nun "Zavallı Büyük Baba" adlı metninde büyükbabanın hasta olduğunu duyan komşuları ellerinden geldiğince yardımcı olmaya çalışıyorlar. Her biri sabah akşam çorba ve ekmek göndererek adeta yardım etmek için yarışıyorlar:

"İhtiyarın hastalığını duyan komşular sabah, akşam birer tas çorba ile ekmek göndermeğe başladılar. Hele bitişik evde bir subay vardı. Onun emir eri günde iki defa geliyor, ateş yakıyor, onlara çay içiriyor, giderken de büyükbabaya bir sigara veriyordu" (ÇH, 1943/2:13).

Kemalettin Tuğcu'nun "Zavallı Büyük Baba" adlı metninde Necdet isimli küçük bir çocuğun çarşıda küçük bir paket bulması ve bulduğu paketi düşüren insanlara vermek için peşlerinden gitmesi anlatılmış ve bu olay üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

"Necdet bir defasında iki hindiyi bir eve götürdü. Sonra bir torba patatesle yarım çuval soğanı taşıdı. Tam yemek için bir köylünün sattığı mısır çöregini eline almıştı ki, önünden geçen bir bayla bir bayanın küçük bir paket düşürdüklerini gördü.

Onlar farkında olmadan gidiyorlardı. Necdet yerden paketi aldı. Elile şöyle bir tarttı. Bu pek hafif bir şeydi.

Koşarak onlara yetişt:

— Efendim, dedi, bir şey düşürdünüz. Demin çantanızı karıştırıyordunuz. Bu sizden düştü. Bayla bayan durmuşlardı. Bay Necdet'in elindeki paketi görünce rengi evvela kıpkırmızı, sonra da sapsarı kesildi. Birdenbire çocuğun elindeki paketi kaptı, elinden alacaklarmış gibi bir adım geri çekildi.

Necdet şaşırılmıştı. Bay hızlı hızlı soluyordu. O soğuk havada alnında ter taneleri belirmişti.

Acaba ne oluyordu?

Bayan telaşla haykırdı:

— Ne oluyorsun Reşit, nen var?

Adam boğuk bir sesle:

— Mahvoluyorduk, az daha mahvoluyorduk. Evimizin parası. Bu paketin içinde idi. On iki bin lira.

Kadın da haykırarak ellerini yüzüne kapamıştı. Necdet daha fazla beklemedi. Sırtını çevirdi. Çöregini ısırarak Pazar yerinin yolunu tuttu" (ÇH, 1943/10:13).

Kemalettin Tuğcu'nun "Zavallı Büyük Baba" adlı metninde iyi giyimli birisinin donmak üzere olan yaşlı bir adama yardım etmesi ve onu alıp eve götürüp önce sıcak bir çay daha sonra ise sıcak bir çorba vermesi ve ihtiyarın kendine gelmesi anlatılmıştır. Bu metinde yardımseverlik değeri açık bir şekilde görülmektedir:

“Nerede kalmıştık? Ha, birbirimizi bulamayacağımızı sanmıştım, bir arsada, mahzende yatıyordum. Kar dersin inadına yağıyordu. Soğuk iliklerime işlemişti. Öleceğimi anladım. Beni mahzende böcekler yiyecekti. Bir gayret daha ettim, davrandım, sürünür gibi yola düştüm. Birkaç adım atınca dermanım kesildi. Gözlerim karardı. Bir evin kapısının önünde idim. Kapı içerlekti. Merdivenleri çıktım, biraz dinlenmek için oracığa oturdum. Orada içim geçmiş, belki de donmağa başlamıştım. Beni birisi sarstı. Güzel giyinmiş, paltosunun içersinde bile üşüyen şişmanca bir adamı karşımda buldum:

— Yahu burada nasıl oturuyorsun? Diye söylendi. Ben şu kalın paltonun içinde donuyorum. Sen bu ıslak paçavraların içersinde üşümüyor musun?

Gözlerim yaşla dolmuştu:

— Üşümez olur muyum oğlum! Dedim. Belki birkaç dakika sonra katılacağım. Sana oğlum dediğim için darılma. Çünkü ben de hatırı sayılan insanlardan birisi idim. Eh, düşmez kalkmaz bir Allah.

Bir şey söylemeden kapıyı açtı:

— İçeriye buyur Bey baba! Dedi.

— Sağ ol yavrum! Dedim. Fakat bu kılıkla kimsenin evini kirletmek istemem. İş olacağına varır. Allah tez günde seni sevindirsın.

Adamcağız beni bırakmadı. Avluya aldı. İç merdivenlerin basamağına oturdum. Bir kahve, arkasından bir çay, sonra da bir tas çorba ile yarım kilo ekmek aklımı başıma getirdi” (ÇH, 1943/11:13).

Mehmet Hülâgü “Yardım” adlı metninde yardımseverlik değerini babanın çocuklarına oyuncak alacağı parayı daha faydalı işler yapan Kızılay’a bağışlaması üzerinden vermiştir. Bu durum ise başta baba olmak üzere çocukları da oldukça mutlu etmiştir:

“Baba – Nasılsınız çocuklarım. Dersinize çalıştınız mı?

Özcan, Şermin – İyiyiz baba. Çalıştık.

Şermin – Baba oyuncaklarımız nerde?

Baba – Onların parası ile daha büyük, sizi sevindirecek işler yaptım. Hem artık büyüdünüz oyuncak çağınız geçti!

Özcan – Ne gibi işler yaptın baba?

Baba – Parayı Kızılay’a verdim... Şermin Kızılay nedir, biliyor musun?

Şermin – Helbette babacığım. Yoksullara bakar. Savaşta yaralı da yardım eder. Daha birçok işler!

Baba – Sevgili yavrularım. Yoksullara, dertlilere, kimsesizlere yardım etmek bir insanlık ödevi, bir vatan borcudur. Şimdi size benim başımdan geçen bir hikâye anlatacağım” (ÇH, 1943/13:7).

Kemalettin Tuğcu’nun “Zavallı Büyük Baba” adlı metninde büyükbabasından ayrı olduğu için her gece ağlayan Necdet biraz mutlu olsun kendisine gelsin diye baş doktorun isteğiyle yaşlı adam temizlenir ve güzel elbiseler giydirilip Necdet’in yanına getirilir burada amaç çocuğa yardımcı olmak bir an önce iyileşmesini sağlamaktır:

“– Efendibaba, dedi. Baş doktor izin vermiş. Seni bugün Necdet’in yanına çıkaracaklar. Bu müjde zavallı Büyükbabayı bir daha ağlattı. Fakat Necdet’in yanına çıkmak öyle çabuk olmadı. Kapıcı onu bir hastabakıcıya verdi. Hastabakıcı onu hastanenin dışındaki binalardan birisine götürdü.

Büyükbabayı evvelâ güzel bir tıraş ettiler. Sonra hamama soktular. Elbiseleri etüvden geçti. Bu etüv dedikleri şey buhar kazanıydı. Elbiseleri içerisine koyuyorlar ve buğu ile mikroplarını öldürüyorlardı.

Bir kat temiz çamaşır, temiz çorap, sonra da kullanılmış ama temiz ve güzelce yamanmış keten elbiseler giyerken Büyükbaba değişikliklere dönmüştü. Üstelik bir de karnını doyurdular. Her şey hazır olunca:

– Buyur! Dediler.

Bunlar belki yapmazlardı ama günlerce kendisini bilmeden yatan Necdet biraz iyileşir iyileşmez, gece, gündüz ağlamağa başlamıştı. Gece nöbetçileri onun hep ağladığını ve “Büyükbaba” diye sayıkladığını söylemişlerdi. İş baş doktora anlatılmış, pencereden Büyükbaba gösterilmiş, o da:

– Getirin zavallıyı, demişti, yıkayın, temizleyin. Çocuk da sevinir, daha evvel iyileşir” (ÇH, 1943/19:13).

Kemalettin Tuğcu’nun “Zavallı Büyük Baba” adlı metninde yardımseverlik değeri durumu olmamasına rağmen ev yapmaya çalışan büyükbabaya yardım etmeye çalışan Ahmet kalfanın kendi işçilerine daha kısa sürede ve daha büyük bir ev yaptıracağını söylemesi şeklinde verilmiştir:

“Babası Turgut’tan onların ev yapmağa kalktıklarını duymuş, gülmüştü. Bir gün, bir Pazar günü evde kalınca onların bahçesine geldi. Büyükbaba kazma sallamağa çalışıyor, alnından terler akıyordu.

– Baba ne yapacaksın buraya?

Büyükbaba sıkılarak karşılık verdi:

— Bizim kulübe toprağın içinde. Yazın ne ise ama kışın çok nem yapıyor. Şöyle toprağın üstünde bir odacık yapmak istiyoruz. Evvelâ temel açacağız. Necdet biraz daha iyileşince yardım edecek.

— Canım baba senin bu işlerle uğraşacak halin mi var?

— Ne yapalım evladım. Yapmak lazım, iş başa düştü.

— Bırak sen de. Hele bir iki gün sabret. İki güne kadar bir yapı işi bitiyor. İşçilerim boş kalacak. Benim işçilerim aylıktır. İş olursa çalışırlar iş olmazsa yan gelip yatarlar, yine paralarını alırlar. Boş oturup iskambil oynayacaklarına sana küçük bir ev yapıversinler. İşte taş bol. Yapıdan artan harcı da buraya getirsinler. Hem böyle tavuk kümesi kadar oda mı olur?

Kazma Büyükbabanın elinden düşmüştü. Turgudun babası gitti. İki gün sonra bir rençperle Ahmet kalfa geldi. Bu Ahmet kalfa neşeli bir adamdı. Yeri ölçüp biçtikten sonra rençpere nasıl kazılacağını tarif edip, erik ağacının altına uzandı. Bir sigara yaktı” (ÇH, 1943/22:13).

Kemalettin Tuğcu’nun “Sari Hastalık” adlı metninde yardımseverlik değeri küçük bir çocuğun yaşlı bir adama yer bulmaya çalışması şeklinde verilmiştir:

“Necdet bir saniye kadar düşündü ve kalabalığın arasından birtakım köylülerin sıralandığı kompartımanlardan birinin içine baktı. Orada bir kişilik yer vardı ama kendi keyifleri için kim gelirse kavga çıkartıyor, içeriye adam sokmuyorlardı.

Necdet birden ihtiyar ve dermansız adamın kulağına eğildi:

— Dede, ben sana bir yer bulayım mı?

İhtiyar bitkin bir halde:

— Nerede bulacaksın yavrum, dedi.

— Senin nene lazım. Ben bulurum ama dediğimi yap” (ÇH, 1958/3:10).

Kemalettin Tuğcu’nun “3 Arkadaş” adlı metninde yardımseverlik değeri ihtiyar dedesiyle küçük bir çocuğun elindeki yükü götüremeyeceğini fark eden Ömer’in onları evlerine kadar götürmesi şeklinde verilmiştir:

“Bez bir torbanın içine biraz kömür almışlardı. Çocuk ihtiyara yardım ediyor ve torbanın ucundan kaldırmaya çalışıyordu. Onların bu havada kendilerini götürecek halleri yoktu.

Ömer onlara acıdı. Hele ihtiyarın adım atmaya hali olmadığını görünce yanlarına sokuldu ve:

— Efendi, dedi. Yükünüzü eve kadar ben götüreyim.

İhtiyar yorgunluktan, tipiden ağzını açıp konuşmuyordu. Ömer hem torbayı almış hem de küçük oğlanın elinden tutmuştu. İhtiyar adam inleyerek yürümeye çalışıyordu.

Evleri de epeyce uzaktaymış. Nihayet tek katlı, kapısını kar bürümüş, eski ve küçük bir evin önüne geldiler. Tam karşılarında bir sokak lambası vardı. İhtiyar orada durup bir iki nefes aldıktan sonra:

— Çocuğum, dedi. Allah senden razı olsun. Buraya kadar getirdin bizi. Ellerim dondu. Zahmet olmazsa şu kapıyı da açiver” (ÇH, 1958/3:20).

Oğuz Özdeş’in “Arkadaşlık Uğruna” adlı metninde yardımseverlik değeri arkadaşına yardım etmek için kendi canını tehlikeye atan Doğan’ın arkadaşı Yaşar için yaptıkları şeklinde verilmiştir:

“Doğan’la Yaşar’ın çocuklukları hep bir arada geçti. Köyün yamaçlarında beraber kelebek kovaladılar, ovasında birlikte at koşturdular, tarlasında beraber çift sürdüler. İki kardeş olsalar bu kadar iyi geçinmezlerdi. Birisi bir haksızlığa uğradı mı öbürü yardıma koşar, biri hastalandı mı diğeri kasabaya gider doktor mu ilaç mı ne icap ediyorsa alır getirirdi.

Doğan gözlerini açtığı zaman şafak söktüyordu. Demek ki, ikindiden beri uyuyordu. Heyecanla doğruldu başucunda birliğin doktoru vardı:

— Yaşar’ı yaşatayım derken, az kaldı kendin gidiyordun, diye gülümsedi. Yaralı olduğunu unutup beş saat yol yürünür mü hiç? Hem de sırtında bir insan taşıyarak” (ÇH, 1958/5:8).

Kemalettin Tuğcu’nun “İnsanlık Dersi” adlı metninde yardımseverlik değeri gecenin bir yarısı komşusu olduğu için yatağından kalkıp gelen çocuğun yaptığı iş karşısında para almaması ve yaptığı yardımın komşu olduğu için yaptığını söylemesi şeklinde verilmiştir:

“Çocuk cep feneriyle birkaç yer dolaştı. İskemlenin üstüne çıkarak avizelere baktı, karıştırdı. Sonra gidip sigortaya tel sarıp çevirdi.

Ortalık göz kamaştıran bir aydınlığa kavuştu. Misafirler şiddetle el çırparak çocuğu alkışladılar. O somurtarak çantasını toparlıyordu. Ev sahibi yanına sokuldu:

— Al bakalım aslanım, dedi.

Misafirlerin yanında bir elli liralık uzatıyordu. Çocuk paraya bakmadı bile:

— Teşekkür ederim, dedi. Gece yarısı ben para için yatağımdan kalkmam.

Apartmanın sahibi şaşırdı:

— Bedava da olmaz ya bu iş, dedi.

— Komşular arasında olur. Herkes elinden geldiği kadar birbirine yardım eder” (ÇH, 1958/5:22).

Kemalettin Tuğcu'nun "Kahramanlık" adlı metninde yardımseverlik değeri soyguncular tarafından yolları kesilip soyulan insanlara yardım etmek için soyguncuları kaçırtan Mehmet Ali üzerinden verilmiştir:

"— Hasan Çavuş, sen köprübaşını tut. Hüseyin Onbaşı, sen arkadan çevir. Yoldaşlar, peşim sıra gelin, kaçırmayın kerataları..."

Ortada ne Hasan Çavuş ne Hüseyin Onbaşı var. Hepsi palavra. Ama Mehmet Ali'nin yarmadan aşağıya yuvarladığı ve ayrı ayrı yerlerden kaydıracağı iki taş parçası dört soyguncuyu bir anda kuşa çevirdi. Hatta birisi yolcuları soyarken yere bıraktığı mavzerini bile almadı. Yıldırım gibi köprü'nün altına kayıp oraya sakladıkları atlarına atladılar. Tozu dumana katarak dağa doğru vurup gittiler.

Soyulan yolcular hızır gibi yetişen bu kalabalık müfreze'yi görmek için sevinçle gözlerini dört tarafa çeviriyorlardı. Ortaya çıka çıka, pantolonunun üstüne oturup dik yarmadan kayarken peşi sıra bir sürü taşı toprağı da beraber sürüyen Mehmet Ali'den başka kimse çıkmadı" (ÇH, 1958/12:8).

"Fakir Ayakkabıcının Kısmeti" adlı metinde yardımseverlik hiçbir şeyi olmayan ayakkabıcı ve karısının onlara yardım edip onları rahata kavuşturan iki adama minnet borçlarını ödemek için kendi imkânlarıyla bir şeyler hazırlamaları verilmiştir:

"Ertesi sabah, ayakkabıcının karısı "Bu iki küçük adam bizi rahata kavuşturdu. Onlara olan borcumuzu ödemeliyiz." dedi. "Zavallıların üzerinde hiçbir şey yoktu. Soğukta çırılçıplak çalıştılar. Ben onlara ufacak ceketler, pantolonlar, yelekler, çoraplar, şapkalar yapacağım. Sen de birer çift ayakkabı dikersin" (ÇH, 1958/15:9).

Kemalettin Tuğcu'nun "3 Arkadaş" adlı metninde yardımseverlik değeri yolda arabası bozulan bayanın ve ona yardımcı olmaya çalışan çocuğun bayan istememesine rağmen yardım etmek için uğraşması şeklinde verilmiştir:

"— Abla, dedim. Bir şeye ihtiyacın var mı?

Kim bilir kaç saattir uğraşıp duruyordu. Bana:

— Buralarda bir garaj filan var mı? dedi.

— Garaj yok. Ama ben otomobilden anlarım. İsterseniz bir bakayım.

— Kadın beni yukarıdan aşağıya süzdü. Dudağını büktü. Ben:

— Benim kılığıma kıyafetime bakmayın, dedim. Fakirlik ayıp değil. Babam şofördü. Uzun yollarda uyur, arabayı bana bırakırdı. Hem usta şofördü babam. Her türlü tamiri yapardı. Ona yardım ettiğim için ben de nerede kusur varsa anlamaya başladım.

– İstemem çocuğum. Elbette bir tecrübeli şoför geçer.

– Bu yol sapadır abla. Bu kadar beklemiştin. Daha ne bekleyeceksin. Hem bir çaresini bulursam beş on kuruşta verirsin bana” (ÇH, 1958/15:20).

Kemalettin Tuğcu’nun “Kasırga” adlı metninde yardımseverlik değeri komşularıyla düşman olmasına rağmen küçük kızlarının başına bir şey gelmiş olacağını düşünüp ona yardım etmek için çiftliğe giden komşuları üzerinden anlatılmıştır:

“Babam bir şey söylemedi. Çiftlikten birkaç atlı çıktı. Hayvanlarını sürerek değirmenin yolunu tuttular. Ben de kısırağı dürtüşledim. Babam meraklanmıştı. Komşularla düşmandı ama on yaşına yeni gelmiş bir kız çocuğunun ne suçu vardı” (ÇH, 1958/16:9).

Kemalettin Tuğcu’nun “Maymunlar Adası” adlı metninde yardımseverlik değeri arkadaşını bulmak isteyen birine yardım etmeye çalışan gemiciler üzerinden verilmiştir:

“– Ben Derenceli Aziz’i aramayı istiyorum.

– Sizin arzunuz bizim de arzumuzdur. Böylece memleketten uzaklarda kalmış bir vatandaşı bulmak da mümkün olabilir.

– Belki bir değil, iki kişi.

– Evet, belki. Şu halde gözlerimin içine bakan gemici arkadaşlara bu seyahatin oraya kadar uzayacağını söyleyebiliriz” (ÇH, 1958/24:20).

Enver Behnan Şapolyo “Dalyan Alp” adlı metninde savaş sırasında esir düşmüş yaralı düşman askerlerine misafir muamelesi yapan Türk askerlerinin nasıl bir yardımseverlik örneği gösterdiğini anlatmıştır:

“– Aferin koca yiğit! Türk, yaralıları ve esirleri hiçbir harpte öldürmemiştir. Derhal esirleri toplayınız, onlara bir misafir muamelesi yapınız. Yaralıları kavgada bulunan askerlerim paylaşıp çadırlarına götürüp onları tedavi etsinler.

Danyal Alp:

– Türkün şanına ancak bu gibi fazilet yakışır, dedi.

Ona karşı Hakan:

– Türk öldürmez, yaşatır! dedikten sonra, Türk muzikası zafer marşları çalarak geriye döndü” (ÇH, 1958/32:8).

Kemalettin Tuğcu “Maymunlar Adası” adlı metninde yardımseverlik değerini ölmek üzere olan maymunu kurtaran birisinin yaptıklarını anlatarak vermiştir:

“Ben dalı daha aşağıdan bıçağımla çentmeğe başladım. Bir taşla bıçağın üzerine vuruyor, yongalar kopartıyordum. Dal, epeyce zayıflayınca kendi iplerimden birisini yukarısından bağladım ve bütün kuvvetimle asıldım. Dal dibinden yarıp gövdeden ayrıldı.

Ben bu suretle mutlaka ölecek olan bir maymunun hayatını kurtarmıştım. Öteki maymunlar bunu asla unutmadılar. İşte o zamandan sonra onlarla benim aramda asıl dostluk başladı” (ÇH, 1959/34:20).

Kemalettin Tuğcu “Maymunlar Adası” adlı metninde yardımseverlik değeri tam olarak belirgin olmasa da daha önce kurtarmış olduğu maymuna yardım eden birisi üzerinden verilmiştir:

“Hayvan yakayı kurtardı ve iyileşti. Ayağa kalktığı zaman onunla dost olmuştuk. İlk günlerde ağaçlara tırmanırken zahmet çekti. Benden korkuyor hem de benim kendisinden daha akıllı olduğumu kabul ediyordu” (ÇH, 1959/35:20).

Kemalettin Tuğcu “Maymunlar Adası” adlı metninde yardımseverlik değerini annesini kaybeden küçük bir yavru maymuna yardım eden kişiler üzerinden verilmiştir:

“Bir gün boş un çuvalının içinde birkaç buğday tanesi ve iki tek mısır gördüm. Bunları dikkatle toprağa diktim ve her gün sulamaya başladım. Bunu ilerisi için değil, ancak eğlence için yapıyordum. Çünkü Manilla’dan daha ümit kesemiyordum. Ümidin kesilmesi, Pasifiğin bu yol uğrağı olmayan isimsiz ve haritasız adada unutulmak çok korkunç bir şeydi. Kendi kendime sebepler ve ümitler icad ediyordum.

Bu beşinci yılda dişi bir maymun öldü ve tek bir yavru bıraktı. Biz bunu sütle büyüttük. Bizim için bir eğlence, bir meşguliyet oldu.

Mazlum adını taktığımız maymun yavrusu büyüdükçe bizim hareketlerimizi taklide, bizim gibi yaşamaya başladı” (ÇH, 1959/36:20).

Kemalettin Tuğcu “Maymunlar Adası” adlı metninde yardımseverlik değerini adaya ilk defa gelenlere yardımcı olsun yanlış bir şey yapmasınlar diye bir tabela yazmayı düşünen Derinceli Aziz ve Oğuz Bey üzerinden vermiştir:

“Ertesi gün Oğuz Bey, Azize:

— Ne zaman hareket edebileceğimizi bize siz söyleyiniz, dedi. Belki adada yapacağımız bazı işler vardır.

Derinceli Aziz:

— Teşekkür ederim efendim, dedi. Belki bu adaya uzun yıllar boyunca hiçbir insan ayak basmayacak. On dört yıl yaşadığım ve yarı vatanım sayılan bu adada yaşayan hayvanlara

sevgim vardır. Onlara bazı hizmette bulunmak isterim. Ayrılık hediyesi olarak her birine bir küçük fıçı hediye edeceğim. Adanın biricik içecek suyunu temin eden pınarın yolunu temizlemek lazım. Biraz da mısır ekmek lazım.

Oğuz Bey:

— Benim de ayrı bir düşüncem var. Adaya küçük bir abide dikmek istiyorum.

Oğuz Bey o gece bir şeyler düşündü. Ertesi gün de işe başladı. Gemiden torbalarla çimento çıkartarak plajın yanındaki kayaların üstüne üç metre kadar yükselen bir sütun diktirdi. Bunun kaidesinde demir kapaklı bir göz bulunuyordu.

Türkçe, İngilizce, Fransızca olarak adada geçen macera kısaca yazıldı ve oraya gelmesi muhtemel olan insanların ancak denizden geleceği düşünülerek şu ricada bulunuldu:

“Denizci arkadaşlar, adanın tatlı suyundan, lezzetli yemişlerinden istifade ediniz. Fakat burada yaşayan canlı hayvanlara karşı silah kullanmayın. Onlara iyi muamele ediniz” (ÇH, 1959/37:20).

Kemalettin Tuğcu “Benim Babam” adlı metninde denize düşen küçük bir kızı kurtarmak için denize atlayan Orhan üzerinden yardımseverlik değerini vermiştir:

“İki elin suyun üstünde çırpınması insanın yüreğini donduruyor, olduğumuz yerde bağırıyorduk. Yalı halkı hep balkona ve pencerelere toplanmıştı. Yandaki yalıdan da bağırımlar duyuluyordu. O sırada ben de kendimi kaybettim. Duramadım, denize atladım. Arkamdan feryatlar koptu:

— Orhan, Orhan gidiyor! Arkamda rıhtımda koşuşuyorlardı. Bayılan bir kadın sesi, kendisini yırtarcasına haykıran bir erkek sesi duyuyordum.

Nihayet yalının açıklarında dönen sularda, o kırmızı ceketi tekrar gördüm. Bu, sarı saçlı küçük bir kızcağızdı. Tam dalarken yanına sokuldum, bana kendinden geçmiş olduğu halde sarıldı” (ÇH, 1959/43:20).

Kemalettin Tuğcu “Kurt Köpeği” adlı metinde yardımseverlik değerini sahibini kurtarmak için kendisini siper eden Fındık üzerinden vermiştir:

“Pek fazla korkmuştum. Haykırdım. Sesimi yakında bulunan çoban duymuş fakat o yetişinceye kadar olan olmuştu. Vahşi hayvan üzerime atıldı. Dizlerimin bağı çözüldü. Ama benim fedakâr Fındık’ım beni kurtarmak için kendisini feda ediyordu.

Karşısındaki köpeğin yarısı kadar bile değildi. Önce bir yaygara kopararak kurt köpeği ile benim arama girdi. Dört bacağını gererek küçük gövdesiyle bana siper oldu” (ÇH, 1959/44:10).

Oğuz Özdeş “Dağ Başını Duman Almış” adlı metninde yardımseverlik değerini kendilerini trenden atmak zorunda kalan yolcuların arasında bulunan Kudret’in kendisinden önce genç kızı kurtaramaya çalışması üzerinden vermiştir:

“Aydın’a 30 kilometre kala, gece yarısı tren bir virajdan dönerken müthiş bir sademe ile sarsıldı. Daha tren durmadan kapılar açıldı ve şaşkına dönen yolcular kendilerini trenden atmaya başladılar.

Kudret, ilk önce genç kızı düşünmüştü. Yahudi ile Acem, bağıra çağıra kendilerini dışarı atmağa hazırlanırlarken, Kudret, genç kızın elinden tutarak, açık pencereden aşağı atladı. Onları Orhan ve Fethi Onbaşı takip ettiler” (ÇH, 1959/50:4).

Oğuz Özdeş “Küçük Kör” adlı metninde bir kaza sonucunda gözlerini kaybeden Nejat’a gözlerinden birisi açılsın diye adele vermeyi kabul eden kadın üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Evvelce aralarında oynayan küçük Nejat, gözlerini bir kaza neticesinde kaybedince, bir zaman gözükmemiş, sonra bir gün ansızın boynunda bir tabla ile peydah oluvermişti. Mahalle çocukları, ellerinden tutup yardım edecekleri, onun derdiyle yakından ilgilenecekleri yerde, zavallı Nejat’la alay ediyorlardı. Kimisi eteğinden çekiyor, kimisi tabladaki karamelalardan alıyor, kimisi de eğleniyordu.

Fakat Nejat, bütün bunları sükunetle karşılıyor, kendisini rahatsız eden çocuklara:

— Yapmayınız! Yapmayınız! diyordu.

— Yavrum Nejat, hastaneye yatacaksın. Doktorlar, eğer bir başka insan, gözündeki bir adeleyi verirse senin gözlerinden birinin açılacağını söylediler. Bir kadın sana bunu verecek” (ÇH, 1959/57:3).

Kemalettin Tuğcu “Köye Gelen Yabancı” adlı metninde yardımseverlik değeri durumu olmayan ve acı çekmiş insanlara yardım etmek isteyen doktor üzerinden verilmiştir:

“— Ben doktorum Süleyman Efendi. Ben insanları iyi bilirim. Ahmet’le karısı iyi yürekli, bağırırları yanık insanlar. Onlara da bir faydam olsun” (ÇH, 1959/61:21).

“Kör Adam ve Topal Adam” adlı metinde biri kör diğeri topal olan iki arkadaşın yollarına daha hızlı gidebilmesi için birbirlerine yardımcı olmaları üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Ben topal ayağımla kendimi zor sürüklüyorum. Fakat sen kuvvetli birine benziyorsun. Beni sırtında taşırsan talihimizi birlikte deneriz. Senin ayakların, benim, benim gözlerim senin olacak.”

Kör adam bu teklifi büyük bir memnuniyetle kabul etti. Topal arkadaşını sırtına aldı. Birlikte emniyetle ve neşe içinde yollarına devam ettiler” (ÇH, 1959/62:11).

Kemalettin Tuğcu “Köye Gelen Yabancı” adlı metninde jandarma çavuşu olan gencin elinden her iş gelmesine rağmen İstanbul’a gitmeyip köyde kalması ve bunun sebebi ise yanında büyüdüğü Ahmet ve Emine’ye yardımcı olmak istemesidir:

“Jandarma çavuşu uyanık bir gençti. Kapı kapı dolaşarak ateşten ölüm haline gelen bir çocuğun nasıl yirmi dört saatte ayaklandığını, delikanlı bir köylünün ayağındaki balta yarasını nasıl dikip yarasını sardığını, konu komşunun verdiği çeşitli ilaçlar yüzünden eriyip giden bir tazenin hastalığını nasıl durdurduğunu öğrendi.

— Bu köyde neye kaldım, neye İstanbul’a gitmiyorum? Bunun sebebi bu Ahmet’le Emine’nin birbirlerine karşı olan sevgileri değil mi? Bu insanlar neye beni kendilerine çekiyorlar. Niçin artık güzelliği sadece gözlerinin içinde kalmış olan bu perişan Emine’ye karşı içimde sonsuz bir sevgi var? Niçin bu yorgun, vaktinden evvel göçmüş köylü kadını seviyorum? Niçin bu kırkbeşine ancak gelmişken bir ihtiyar kadar dermansız kalmış Ahmed’e karşı bir saygı, bir yakınlık buluyor, ona yardım etmek istiyorum? Hep sevgiden, ana ve baba sevgisinden mahrum olduğum için değil mi?” (ÇH, 1959/62:20).

Kemalettin Tuğcu “Köye Gelen Yabancı” adlı metninde yardımseverlik değeri zor durumda olan Mustafa dayıya ödünç para veren Ömer üzerinden verilmiştir:

“Ömer işi anlamıştı. Yola çıktı. İhtiyarın yanına vardı. Cebinden çıkardığı yüz lirayı uzattı:

— Eline para geçerse bana yavaş yavaş ödersin...

İhtiyarın elleri titriyordu. Bu sırada Emine’nin gözleri yaşlarla örtülmüştü. Parayı kaptı, koştu yanaşmaya:

— Al, dedi. Götür ağaya. İşte verdiği para. Bir diyeceği kaldı mı? Ömer Bey Mustafa dayıya acıdı, ödünç para verdi” (ÇH, 1959/63:20).

Oğuz Özdeş “Çomar” adlı metninde yardımseverlik değerini sahibi boğulmak üzereyken sahibini kurtarmak için kendisini suya atan çomar isimli köpek üzerinden vermiştir:

“Gölün kıyısına gelince hiç düşünmeden suya atladı. Beş metre kadar kıyıdan uzaklaşınca başını çevirip geriye baktı. Çomar gölün kıyısında hayretle efendisine bakıyordu. Fakat Ahmet yüzme pek bilmezdi. Köpeğe bakacağım diye muvazenesini büsbütün kaybetmiş, birkaç defa suya dalıp çıkmıştı. Çomar, efendisinin boğulmak üzere olduğunu görünce hemen suya atladı ve Ahmet’in yanına vardı. Ahmet can havliyle elini köpeğe uzattı. Çomar efendisini sahile çekmek için epey zahmet çekti ama nihayet muvaffak oldu. Tabii çomarın kuyruğunda bağlı olan dinamit de suya girince sönmüştü.

Bu suretle ihtiyar Çomar efendisinin hayatını kurtarayım derken bilmeyerek kendi hayatını da kurtarmış ve iyilik etmenin mükâfatını görmüş oldu” (ÇH, 1959/64:3).

Kemalettin Tuğcu “Dürbün” adlı metninde kimsesiz ve perişan bir haldeki çocuğa çeşitli kıyafetler alan, para veren kadının arkadaşı Turgut üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Kadın onu kapının önünde bekleyen otomobile soktu. İçeriye girdi, giyinip geldi. Hasan’ı mağazalara götürdü. Elbise aldı, gömlek aldı, ayakkabı aldı, cebine de kağıt paralar koydu.

Hasan gık bile demedi. Rüya görüyordu sanki. Döndüler. Kapının önünde otomobilden indiler. O zaman Hasan akıl etti. Kadının elini tuttu ve o küçük, bembeyaz eli kirletmekten korkarak öptü:

— Teşekkür ederim teyzeciğim, dedi.

Kadın hıçkırdı:

— Bana teşekkür etme Hasan, dedi. Ben seni sevindirmeyi akıl edemeyecek kadar perişan bir kadımdım. Bunları sana arkadaşın Turgut hediye etti” (ÇH, 1959/65:3).

Kemalettin Tuğcu “Köye Gelen Yabancı” adlı metninde kendi köyünde ve çevre köylerde hasta olan insanlara gönüllü olarak yardım etmek isteyen Doktor Ömer üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Ömer vilayete kadar giderek sağlık müdürlüğüne başvurmuş, Burçak köyünde olduğunu, hastalıkla uğraşmak için gönüllü çalıştığını bildirmişti.

Bu çalışkanlığı delikanlıya biraz pahalıya mâl oldu. Artık uzak yakın köylerden günde bir iki kişi geliyordu. Öyle gün oluyordu ki Ömer’in kısırağının eğeri sırtından çıkartılmıyordu. Köylerde eczane olmadığı için yanında ilaç da götürmek zorundaydı.

Hiç kimseden bir şey almak istemediği halde yakın köylerin zengin ağıları ona koyun, erzak, bazen para gönderiyorlardı. Emine bunları haber verir, fakat kimden geldiğini söylemezdi.

Ömer’in Burçak’ta uğramadığı ev kalmadı” (ÇH, 1959/65:20).

“Kaybolan Onbaşı” adlı metinde yardımseverlik değeri Ahmet Onbaşının arkadaşını düşman mevzisinde yaralı bir şekilde bulup onu sırtında taşıyarak kendi mevzisine kadar getirmesi üzerinden verilmiştir:

“Alacakaranlıkta gelen adamı bir gölge gibi görebiliyorduk. Bir ses, “Yabancı yok, ben Ahmet onbaşı” diye gürlledi. Biraz sonra yanımıza gelmişti. Sırtında, Osman’ı taşıyordu. Bizi görünce, “Osman’ı düşman siperinde buldum, sırtladım getirdim.” dedi. Osman ağır yaralıydı, hemen hastaneye götürdük. Ahmet onbaşı ise, bütün ısrarımıza rağmen bu meseleden bir kelime bile söylemedi” (ÇH, 1959/66:10).

“Tavşanlara Analık Eden Köpek” adlı metinde tavşanın hayatta kalması için elinden geleni yapan köpek üzerinden verilmiştir. Ama tüm çabalarına rağmen tavşanı yaşatmayı başaramamıştır:

“Köpek, tavşanı usulca ensesinden kaldırıp, mümkün olduğu kadar sarsmamaya gayret ederek kendi evine yavrularının arasına getirdi. Ona elinden geleni yaptı ama yaşamasını bir türlü temin edemedi. Bu olay Lolo’yu hisli bir insandan çok daha fazla sarsmıştı” (ÇH, 1959/68:8).

“Biricik” adlı metinde küçük çocuğa yılanın saldırdığını gören kişinin çocuğu kurtarmak için kendisini yılan üzerine atması üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Gece yarısına doğru bir hışırtı duymamla beraber gözlerimi açmam bir oldu. Bir de ne göreyim, upuzun bir yılan bizim küçüğe doğru gitmiyor mu? Hemen yerimden fırladım. Yılanın üzerine atıliverdi. Tam zamanında yetiştim. Yılan neredeyse bizim küçüğü sokacaktı.

Ben, yatağın üzerinde yılanla boğuşurken, küçük de uyanmıştı. Bizim o halimizi görünce bastı çığlığı! Tabi onun bağırmasına, bitişik odada yatan annesi ile babası da uyanmışlardı. Hemen geldiler. Fakat boşuna zahmet etmişlerdi. Çünkü ben, yılanı öldürmüştüm. Bu suretle bana iyilik eden küçük çocuğu, birkaç sıyrık almakla, mutlak bir ölümden kurtarmıştım” (ÇH, 1959/69:8).

“İnsanlaşan Hayvan” adlı metinde köpeğin düşmanı sayılan kediyi kurtarmak için hayatını tehlikeye atması ve ona yardım etmesi anlatılmıştır:

“Çuvalın bulunduğu tahta parçası artık iyice çamura gömülmüştü. İyiliksever bir insanın dahi onları kurtarabilmesi imkansız gibiydi. Köpek, bir cesaret eseri göstererek bataklıkta ilerledi ve bin bir güçlkle çuvalı ağzının ucuyla yakalayiverdi. Mesele şimdi anlaşıyordu. Bu köpekcağız insanlaşmıştı! Hemcinsi olmadığı, hatta düşmanı diye anılan kedileri, kendi hayatını tehlikeye sokarak kurtarmıştı” (ÇH, 1959/69:22).

“Aslan ve Esir” adlı metinde ayağına diken battığı için ızdırap çeken aslanın esirden yardım istemesi ve esirin de cesaretini toplayarak ona yardım etmesi üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Sahibinin zulmünden kaçan bir esir yolda ayağına diken batmış olduğundan topallayan ve acıyla inleyen bir aslana rastladı. Esiri görünce aslan yaralı ayağını kaldırdı:

— Ben zavallı bir varlığım, diye yalvardı. Yardımına ihtiyacım var.

Esir cesaretini kaybetmeden, aslanın ayağındaki yarayı inceledi. Sonra dikenini bularak çekip çıkardı. Aslanı ızdıraptan kurtardı. Aslan keyifle ormana döndü” (ÇH, 1959/71:19).

“Bir Fedakârlık Örneği” adlı metinde ayağı tahtadan olmasına rağmen tahta ayağını takıp yangın yerine koşan ihtiyarın yanan evden çıkan Otto baba ve kucağındaki iki çocuğu kurtarması üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Tahta bacağını takan yetmiş beşlik ihtiyar, daha fazla vakit geçirmeyerek dışarı fırladı ve ahşap evinin hemen önünde duran içi su dolu kovayı kaptığı gibi yangın yerine seğırtti. Bir arı gibi oradan oraya koşuyor, komşular bir iki kova suyu alevlere fırlatırken, o dördüncü kovayı boca ediyordu.

İşte Otto baba, dört bir yanı, beyaz sakalı da alevler içinde olduğu halde, kucağında iki çocukla cehennem haline gelen evden çıkıyordu! Onları kurtarmıştı... Yaşıyordu çocuklar” (ÇH, 1959/73:26).

“Kuduran Su Aygırı” adlı metinde kuduran su aygırının saldırdığı insanları kurtarmak için yardım eden insanlar üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Bu arada yerli erkekler de beyazların yardımına koşmuşlar, özel silahları ile su aygırını başka cinayetler işlemeyecek hale getirmeye çalışmışlardı” (ÇH, 1959/74:26).

“Bir Güvercin Uğruna” adlı metinde yangında alevler arasında kalmış güvercini kurtarmak için uğraşan itfaiye erinin çabası üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“— Aman dikkatli olun!” dedi. Şayet korkacak olursa bütün emeklerimiz boşa gider.

İtfaiye eri başını salladı:

— Haklısınız... Fakat ben bu gibi şeylere alışığım Sinyor... Şimdiye kadar hayatından ümit kesilmiş nice masum hayvancıkları alevler arasından çekip almışımıdır” (ÇH, 1959/76:10).

Oğuz Özdeş “Saka Kuşu ile Oduncu” adlı metinde kış günü kapıda kalmış kuşa penceresini açıp onu içeriye alan oduncunun yaşamış olduğu mutluluk üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Oduncu, hiç beklemediği bu küçük misafiri görünce, hemen pencereyi açtı ve içeriye aldı. Bu kış gününde ölüme mahkûm bir mahlûku evine aldığı için geniş bir rahatlık duyuyordu” (ÇH, 1959/78:3).

“İnsanlık Ödevi” adlı metinde yardımseverlik değeri herkesin gönlünü kazanan Maria’nın paraya ihtiyacı olan Karin’e yardımda bulunması üzerinden verilmiştir:

“Maria seslendi: “Karin, sen de benim gibi cambaz olmak istersen şapkadaki paraları al.” Mesele şimdi anlaşılıyordu. Herkesin gönlünü kazanan iyi yürekli Maria, çalıştığı sirkın sahibini ikna ederek hayvanları sokaklarda dolaştırmış ve gerekli parayı toplayarak Karin’e getirmişti” (ÇH, 1959/78:8).

“Fedakâr At” adlı metinde sahibini içinde bulunduğu durumdan kurtarmak için haydutlara saldıran at üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Bunu soyguna çıkan haydutlar yapmış belli. Evvela bizim Alberto ile iyi bir çekişmişler, sonra da vurmaya kalkmışlar. Derken at efendisini tehlikeden kurtarmak için nalları bilemiş. Bu kez de ona nişan almışlar. Eee böyledir at dediğin... Türkler niçin atı en yakın dostları bilip, ona bir insan gibi muamele ederlerdi eskiden... Milletlerin özel tarihlerinden ve yaşayışlarından insanlar çok büyük paylar çıkarırlar. Alberto atına bir Türk gibi ihtimam gösterir, onu eliyle tımar eder, dolaştırır, öperdi... Bak şimdi nasıl da işine yaradı. Şayet kefeni yırtarsa atın sayesinde olacak bu iş” (ÇH, 1959/79:8).

“Kurt Köpeği” adlı metinde Karlo’nun dağda bulduğu bir köpeği eliyle beslemesi ve daha sonra ondan iyi bir dost olması üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Karlo yine ok gibi evin yolunu tuttu. Mutfakta bulduğu yiyeceklerin hepsinden birer parça alarak dağa döndü. Hayvan uyuyordu. Onu uyandırıp kendi eli ile besledi. Ve bu büyük dostluk da böylece başlamış oldu. Karlo sonradan bunun iyi cins bir kurt köpeği olduğunu da öğrenmişti. Kırdan onunla oynuyor, eğleniyordu. Koca iki mevsim böyle geçti” (ÇH, 1959/83:26).

Kemalettin Tuğcu “Küçük Bey” adlı metninde parası olmayan çocuğa helva alan başka bir çocuk üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Beyaz pantolonlu çocuk yaklaştı, helvacıya:

— Şu çocuğa iki tane helva ver, dedi.

Helvacı pişkin bir adamdı.

— Ya parası, dedi.

— Sen onun elindeki parayı al. Üst tarafını ben tamamlarım.

— Sen şu kırk beşi peşin ver bakayım” (ÇH, 1959/84:20).

Ünver Sıvacıoğlu “İyilik” adlı metninde küçük bir çocuğun kış günü soğuktan elleri üşüyen yaşlı kadın ve yaşlı adama çantasından çıkardığı sıcak yumurtayı verip onların ısınmasını sağlaması şeklinde yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Çocuk yine tipiye karşı döndü, eğerek yürümeye başladı. Biraz ilerledi, dudu, döndü, onlara doğru geldi. Moraran bileğine takılı torbanın içine elini soktu. Yıpranmış kitaplarının yanından beyaz bir şey çıkardı, ihtiyara uzattı.

— Amca, sen bunu al, cebine sok. elinle tutarsı için ısınır. O elin ısınınca öteki cebine koyarsın, öteki elini ısıtırsın.

İhtiyarın karlı cebine hazırlöp pişirilmiş daha sımsıcak bulunan bir yumurta koydu. Sonra torbasından bir yumurta daha çıkarttı. Onu da yaşlı kadının mantosunun cebine bıraktı:

— Sende bununla ısın teyze Haydi Allahaismarladık. Neredeyse tramvayda gelir.

İki ihtiyar şaşırıp kalmışlardı. Çocuk savrulan karların arasında ilerledi, köşeyi döndü, kayboldu.

Sıcak yumurta iki ihtiyarın donmuş ellerini öyle ısıtıyordu ki sıcakın ellerinden kollarına içlerine doğru yayıldığını duyuyor hala çocuğun kaybolduğu köşeye bakıyorlardı” (ÇH, 1960/14:10).

Kemalettin Tuğcu “Küçük Mirasyedi” adlı metninde Besime Hanımın kimsesiz çocukları alıp onları büyütüp beslemesi üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Bazen komşularımdan biri:

— Aa! Besim Hanım, yine yanına bir çocuk almışsın. Ayol senin böyle elin çocuklarına bakacak iratların mı var? Neye başına dersi satın alıyorsun? Derlerdi.

— Allah yardım eder şimdiye kadar ben öksüzlerimi bir gece aç yatırmadım” (ÇH, 1960/14:20).

Kemalettin Tuğcu “Küçük Mirasyedi” adlı metninde Besime Hanımın kimsesiz çocukları alıp onları büyütür besler ve bunu yaparken de kimseden bir şey istemez ama çevredekiler de ona bu konuda yardımcı olmak isterlerdi diyerek yardımseverlik değerini Besime Hanım üzerinden vermiştir:

“Besime teyze yardım edenler öyle pek az değildi. Okuldaki çocuklar, fakir öğrenciler arasında yardım görüyor, elbise ayakkabı alıyorlardı.

Besime teyze para yardımını hiç istemiyordu ama birisi bir deste kalem bir düzine defter, göğüslük için kumaş getirirse teşekkür edip alıyordu.

Okula gitmeyen küçükler için bayramdan önce bir iki kunduracı ona sorardı:

— Teyze hanım kaç numara ayakkabı lazımsa söyle bana. Arada çıkartıveririz. Bizim de sana bir yardımımız dokunsun.

Besime hanım kimsesiz bir çocuğu alır, büyütür, kızsı evlendirir, oğlansa bir iş sahibi eder, kendisini hatırlayıp gelirse sevinir bir daha uğramazsa adını bile anmazdı” (ÇH, 1960/14:21).

Ünver Sıvacıoğlu “Ahretlik” adlı metninde yardımseverlik değerini küçük Zeynep’e top olmak isteyen bir kişinin topu aldıktan sonra duymuş olduğu mutluluk üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“– Belki bir kusur işleyeceğim ama dedim. Çok çalışkan, çok hamarat olan Zeynep’e bende bir hediye almak istiyorum. Bende onun amcası sayılırım.

Kadın beni baştan aşağı süzdü tanıdı:

– Nasılsınız, dedi. Anneniz nasıl?

– Hamdolsun iyi efendim.

– Zeynep’e ne almak istiyorsunuz?

– Bir top.

– Alınız bakalım.

Hemen oracıkta dükkânın önünde filelerin içinde asılı duran renkli topları Zeynep’e gösterdim:

– Hangisini istersin?

Kızardı, bir şeyler mırıldandı, sonra çamaşırdan kızarmış elinin parmağıyla sarılı-kırmızı bir topu işaret etti.

Topu filesiyle küçük koluna taktım. Komşu hanım:

– Beyefendiye teşekkür etsene dedi

Çocuk çekingen, mahcup bir şeyler mırıldandı ve elleri elime uzandı. Onun küçük ağzının elimin üstündeki sıcaklığını duydum.

Sevinmişti. Bütün kalbi ile bütün varlığı ile sevinmişti” (ÇH, 1960/18:10).

Kemalettin Tuğcu “Küçük Mirasyedi” adlı metinde Besime teyzenin kimsesiz çocuklara bayramda elbise alıp onları güzel giydirmek için yaptıkları üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Bayramlar epeyce masraflı oluyordu. Besime teyze kendisini ana bilen çocukların hiç birini mahzun bırakmak istemezdi. Her Şeker Bayramı muhakkak onlara ayakkabı alınacaktı. Remziye kızlara bir örnek rop dikiyordu. Ama beş oğlan muhakkak elbise, çorap istiyordu.

Besime teyze o zaman az para ile çok şey alabilmek için çarşıya çıkar çek çeke pazarlık eder, sandığındaki paranın bir kısmına kıyar, yine çocukları çiçek gibi giydirip ortaya çıkarırdı” (ÇH, 1960/18:20).

“Kahraman Adam” adlı metinde nehre yuvarlanan bebeği kurtarmak için hiç tereddüt etmeden suya atlayan Roman üzerinden yardımseverlik değeri anlatılmıştır:

“Roman, genç kadını bırakarak nehir istikametine atıldı... Birde ne görsün? İçerisinde oturacak yerine bir kayışla bağlı bir bebek bulunan çocuk arabası, nehrin yamacını yuvarlarcasına indikten sonra, sazların arasından nehrin akıntılı yamacına gömüldü. Roman tereddüt etmedi. Bisikletinden atlayarak suya daldı. İnsana kâbus gibi gelen birkaç saniye geçti. Genç kadının çığlıklarını duyarak sahilde toplananlar heyecan içindeydiler. Acaba Roman bebeği bulamamış mıydı? Öyle ya nehrin bu yerinde sular bir hayli akıntılı idi... Ama hayır... Çok geçmeden genç kurtarıcının başı görüldü. Arabayı kavrayıp sahildekilere uzatan kolunun adaleleri, patlarcasına şişmişti. Ne çare ki bebek kıpırdamıyordu. Allahtan ölmemişti” (ÇH, 1960/18:21).

“Aslan ve Fare” adlı metinde ağa düşen aslanı kurtarmak için ağın iplerini kemiren farenin aslana yapmış olduğu yardım üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Aslan avcılarının ağlardan hazırladıkları tuzağa düştü. Ne kadar uğraşırsa ağlardan bir türlü kurtulamıyordu. Bunun üzerine kükremeleriyle ormanı inlemeye başladı. Onun kükremelerini işiten fare zıplaya zıplaya geldi, ağların iplerini kemirerek ormanlar kralını hürriyetine kavuşturdu” (ÇH, 1960/18:22).

Kemalettin Tuğcu “Küçük Mirasyedi” adlı eserinde üstü başı perişan haldeki çocuğa yardım eden besime teyze üzerinden yardımseverlik değerini vermiştir:

“Kadın kapının arkasına geldi. Arkasından Remziye’ye bakıyor, ellerini kuruluyordu. Besime teyze:

— A, bu çocukta kim? Dedi.

— Vallahi bilmiyorum teyze, galiba başına bir felaket gelmiş, sen sorar anlarsın, ben tenekeyi çeşmede bıraktım.

Besime teyze şaşkın perişan ve yorgunluktan dizleri titreyen ve korkudan rengi bembeyaz kesilen, dudakları kurumuş olan çocuğa baktı. O çocuk halinden çok iyi anlardı. Hemen kendisini toparladı:

— Yavrum, korkma, evladım, dedi. Sakın korkma, gel paşam gel. Biraz nefes al Remziye ablan sana biraz su versin” (ÇH, 1960/19:20).

Ünver Sıvacıoğlu “Ahmedin Babası” adlı metinde durumları iyi olmayan arkadaşlarına küçük hediyeler alarak onu mutlu etmeye çalışan ilkokul arkadaşları üzerinden yardımseverlik değerini vermiştir:

“İyi beslenemeyen, zayıf, kıyafeti biraz düşkün ama çok iyi yürekli arkadaştı. İlkokulda onu da aramıza almıştık. Uysal, sakın ama her dediğimizi yapan bir çocuktu.

İzcilik oynarken değneklerimizi, iplerimizi o taşır, uçurtmamızı o toplar, toplarımız bir yere kaçtığı zaman o arayıp bulurdu. Buna karşılık konuşmalarımızda onun da düşüncelerini sorar,

sık sık kolumuzu omzuna atarak arkadaşça gezinir onun ailesinin alamadığı güzel bir defteri, bazen bir çakıyı bir bahane bulup ona hediye ederdik” (ÇH, 1960/21:10).

Ünver Sıvacıoğlu “Küçük Rasim” adlı metinde yol kenarında bulduğu içi para dolu cüzdanı polise götürmekten çekinen küçük çocuğun yaşlı amcadan yardım istemesi üzerinden yardımseverlik değerini vermiştir:

“– Amca şu yolun kenarında bir cüzdan buldum. İçinde para var ama ne kadar olduğunu bilmiyorum. Birçok da kart var. Polise götüreceğim ama bana çaldın derler. Ne olur amca beraber gidelim, dedi.

Pek fakir pek açtı ama kalbi tertemizdi. Onu bağrıma basmak isterdim” (ÇH, 1960/22:22).

Kemalettin Tuğcu “Küçük Mirasyedi” adlı metninde kimsesiz olan iki çocuğu evlerine alan ve onlara şefkatle yaklaşan insanlar üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“– Vallahi burada kalmanız bence de daha muvafık, dedi. Çünkü bize çok yakın. Karakol şuracıkta. Mahkemeye kadar evden çıkmazsınız. Mahkeme günü ben sizi bir arkadaşla gönderirim.

Ayhan çocuklara çok ısınmıştı. O da kalmak istiyordu. Ahmet’in otele gidip, bavulu alıp gelmesi kararlaştırıldı. Semahat hanım onlarda kalacaktı.

Ona üst kattaki küçük odayı hazırladılar. Oğlu ile beraber yatması için bir karyola kurudular, bir dolap getirdiler. Öğle vakti sofraya iki tabak daha kondu” (ÇH, 1960/23:20).

Ünver Sıvacıoğlu “Küçük Fedakâr” adlı metninde küçük çocuğun taksiye binmek isteyenlerin kapsını açması ve karşılığında verdikleri parayı kabul etmemesi her zaman aynı şeyi yaptığı anlatılarak yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Biraz sonra bir taksi tam önümde durmuştu. Küçücük yumuk yumuk elleriyle kapıyı açarken:

– Buyurun istediğiniz yere götüreceğim sizi dedi.

Bu temiz tertemiz yavruyu şefkatle kucaklamak iyiliğinin mükâfatını vermek istiyordum. Cebimdeki bozuk paraları kendisine uzatırken:

– Al bu senin hakkın kendine bir şeyler alırsın, dedim.

Başı önüne düşmüştü. Sanki bir kabahat işlemiş gibiydi. İnsanın içini gıcıklayan titrek bir sesle cevap verdi:

– Teşekkür ederim efendim. Ben her zaman aynı şeyi yaparım, hiç para almadım” (ÇH, 1960/29:19).

Ünver Sıvacıoğlu “Ahmedin Topu” adlı metninde cüzdanını düşüren birisine yardımcı olmak için küçük çocuğun koşup cüzdanı alması ve cüzdanını düşüren baya vermesi üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“– Geçende evinizin önünden bir bayla bir bayan geçiyordu. Bay bir şeyini çıkarırken cüzdanını düşürmüş. Annem bunu görerek koş o cüzdanı al baya ver demişti. Cüzdanı alarak koştum baya verdim” (ÇH, 1960/30:10).

“Güvercin ve Karınca” adlı metinde dereye düşen karıncaya yardım eden güvercin üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Dereye su içmeye giden karınca suyun içine düşmüş akıntıyla sürüklenmeye başlamıştı. Onun haline acıyan bir güvercin suyun içine bir çöp attı. Bu çöpe tutunan karınca da boğulmaktan kurtulup sahile çıktı. Bir zaman sonra karınca bastonunu güvercine vurmak üzere kaldırmış bir adam gördü. Derhal adamın ayağını ısırarak güvercinin hayatını kurtardı” (ÇH, 1960/31:22).

Ünver Sıvacıoğlu “Baloncu Salih” adlı metninde annesi balon almadığı için ağlayan çocuğa balon hediye eden Salih üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Balonların bağlı bulunduğu ipi eline doladı. En üstündeki büyük mavi balonu itina ile kopararak hâlâ oğlunu içeriye almaya çalışan kadın “Balon isterim” diye tepinen çocuğu elindeki mavi balonu uzatırken ince titreyen sesle:

– Teyze hediyem olsun çocuktur, diyebilmiştir.

O belki balonu vermekle günlük kazancını, annesine öksüz kardeşine götüreceği ekmekle katığı eksilmişti ama hediye ettiği balonla küçücük yavrunun oynayışını gözleri yaşararak seyrederken temiz iyilikle de temiz olan kalbi sevinç içinde olarak oradan ayrılmıştı” (ÇH, 1960/34:10).

Ünver Sıvacıoğlu “Kutsal Vazife” adlı metninde maddi imkânsızlıklar yüzünden okula gidemeyen küçük kızı okula göndermek isteyen hemşirenin yapmış olduğu yardımseverlik üzerinden verilmiştir:

“– Öp bakayım hemşire teyzenin elini demesiyle küçücük elleriyle uzanan o şefkatli eli titreyen dudaklarına sonra alnına götürdü. Hemşire de onu kucaklamış, yanaklarından öpmüş hemen oracıkta ki eski mindere oturarak kendisini kucağına almış iki örgü halinde arkasında uzanan sarı saçlarını okşarken:

– Seni okula versek okur musun? Hemşire olmak ister misin? diye sormuştu.

Bazı günle annesi onu da çamaşır yıkadığı evlere götürürdü. Yolda giderken kendisi kadar kızların çanta ellerinde okula gittiklerini görür, özenir, bu özencini annesine babasına belli

etmez içine atardı. Şimdi kendisine “Okula versek okur musun?” diye soruyorlardı. Küçük göğsü inip kalkarken gözleri yaşarmış boğazına bir şeyler tıkanmıştır. Titrek sesiyle:

– Okumaz olur muyum, hele hemşire olmayı o kadar istiyorum ki diyebilmişti” (ÇH, 1960/35:10).

Kemalettin Tuğcu “Küçük Mirasyedi” adlı metninde yardımseverlik değerini zor durumda olan küçük çocuğa yardım eden kişiler üzerinden vermiştir:

“– Teyzeciğim, o kadar heyecanlar içinde olduğumuz halde çok iyi günler geçirdiğim bu eve bir hatıra bırakmak isterim. Hemen kaşlarını çatma. Eğer Ahmet Ayhan’a sokakta rastlamasaydı o adam oğlumu ortadan kaldırırdı. Çocuğumu bana siz kazandırdınız. Küçük bir şükran hediyesi olsun kabul ediniz” (ÇH, 1960/33:20).

Kemalettin Tuğcu “Öksüz Murat” adlı metninde annesi ölen öksüz bir çocuğu alıp kendi çocuğu gibi bakıp ona şefkat göstermek isteyen bir kişi üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Salim Reis köşeyi döndükten sonra dudaklarını çocuğun kırmızı yanağına dokundurdu. İçini çekti:

– Allah kimseyi anasız babasız bırakmasın dedi. Benim çocuğum olmadı. Buna kendi oğlum gibi bakarım. Babası karısının ölmesini herhalde dört gözle bekliyormuş. Ben almasam çocuğu bir hain insana verecek. Hiç olmazsa ben merhamet sahibiyim” (ÇH, 1960/36:8).

Kemalettin Tuğcu “Öksüz Murat” adlı metninde öksüz olan çocuğu askere gideceği için kendi yerine işe sokmak isteyen kişi üzerinden yardımseverlik değerini vermiştir:

“Sonbaharın son günlerine doğru çoban ona bir haber verdi.

– Ben askere gidiyorum. Eğer çobanlık yapmak istersen gel. Seni çiftlik sahibine götüreyim. Karnın daha iyi doyar. Ayağına, sırtına bir şeyler verirler, eline birkaç kuruş geçer” (ÇH, 1960/39:8).

Ünver Sıvacıoğlu “Simitçi Arif” adlı metninde simit satmak isteyen küçük çocuğu tanımadığı için simit vermeyen patrona çocuğa simit vermesi için bir yardımseverin istediği kadar kaparo verebileceği anlatılmış ve bu olay üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“– Simit mi satmak istiyorsun da usta vermiyor. Beni kimse de tanımıyor ki o bana alıversin. Vallahi satıp parasını getireceğim.

– Satabilir misin?

– Satarım ya Efendim. İsterseniz bir bağırayım.

Onu daha fazla lafa tutmak istemedi. Onun sevindiğini, akşam eve giderken ihtiyar annesine ekmek, katık götürdüğünü görmeyi en az onun kadar arzu ediyordu. Çıkardığım parayı ustaya verirken:

– Al usta kaparo ne kadar ne kadar isterse o kadar simit ver ben ona kefilim dedim” (ÇH, 1960/39:10).

Kemalettin Tuğcu “Öksüz Murat” adlı metninde işi olmayan kimsesiz bir çocuğa yardımcı olmak için ona işverenin adresini veren kişi üzerinden yardımseverlik değeri işlenmiştir:

“– Dur ben sana bir adres vereyim. Güçlü kuvvetli bir çocuksun. Orada sana iş verirler.

Bir kâğıda bir şeyler yazdı. Ayrıca yolu tarif etti. Murat sevindi, adamın elini öptü” (ÇH, 1960/40:8).

Ünver Sıvacıoğlu “Okuma Hevesi” adlı metninde gazete okumak isteyen köy çocuklarına trenden gazete atan çocuğun üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Yarım saat ya olmuş ya olmamıştı ki tren ikinci bir köy kenarından geçiyordu. Biraz önce gazete isteyen sesler yine duyuldu:

– Gazete!... Gazete!...

Çocuk sesleri duyar duymaz hazır duran gazeteleri kaptığı gibi pencereye koştu. Birini attı biraz durduktan sonra ikincisini attı. Sevinçle ellerini çırparak bağırdı:

– Kaptılar, kaptılar oh!... Ne iyi yaptın. Kim bilir ne kadar seviniyorlar” (ÇH, 1960/40:19).

Kemalettin Tuğcu “Öksüz Murat” adlı metninde karısını ve çocuğunu kurtarmak için çırpınan adama yardım eden kişi üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Kayık sahibi haykırdı:

– Çocuk vardı yanlarına! Hey gidi arslan!...

Adamcağızın gözlerinden yaşlar iniyordu. Kerim Bey, yarı deli bir halde ona baktı ve bembeyaz kesilen dudaklarından şu kelimeler çıktı:

– Karımı çocuğumu kurtaracak mı?

– İnşallah!... İnşallah!... Hey kurban olduğum arslan!” (ÇH, 1960/42:8).

Kemalettin Tuğcu “Öksüz Murat” adlı metninde yaşlı Hayri Efendinin bakkala ve kasaba olan borçlarının tamamını ödeyen öksüz murat üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“– Kaç para borçları var?

– İki yüzü geçti sanırım. Kasaba da fırıncıya da borçları var.

Murat hiç düşünmeden:

— Aç bakayım şu hesabı, dedi.

Bakkal büyük defterini açtı. Bir sayfa başı gösterdi:

— İşte ihtiyar Hayri Efendi'nin hesabı. Ayda otuz liralık mal alır, çıkarıp beş on lira verirler. İşte tam iki yüz on iki lira olmuş.

— Sil bu hesabı bakalım.

Bakkal şaşırmıştı. Murat paraları kasanın üzerine saydı. Bakkal hesabı bir daha topladı ve altına iki çizgi çizdi ve para tastamam alınmıştı, diye yazdı.

Murat oradan kasaba gitti:

— Hayri Efendi'nin sizde ne kadar hesabı var? Dedi.

Yüz liraya kadar veresiye vermiş olan kasap hesabı gösterdi. Murat ona da tembih etti:

— Birisinin bu parayı ödediğini söylemeyin. Eski komşunuz olduğu için her zaman veresiye vereceğinizi söyleyin” (ÇH, 1960/48:8).

Ünver Sivacıoğlu “Küçük Şarkıcı” adlı metninde kitap satan küçük çocuğa kitap almadan para veren insanlar üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“— Buyurun abiler, yirmi beş kuruş, buyurun.

Kimisi kitabı almadan yirmi beş kuruş veriyordu. Fakat o kabul etmek istemiyor zorla karşılığı olan kitabı vermek istiyordu. Lakin parayı veren daha atik davranıyor, kalabalığa karışveriyordu. O zaman başını öne eğerek minnet dolu bir sesle teşekkür ediyordu.

Aynı şekilde bende yaptım. Parayı verir vermez kitabı almadan kalabalığa karıştığımda arkamdan küçücük kalbin minnettarlığını ifade eden bir sesle teşekkür ettiğini işittim” (ÇH, 1960/48:10).

Kemalettin Tuğcu “Öksüz Murat” adlı metninde annesi hasta olan Gülümser’e yardım eden ve onun bütün ihtiyaçlarını karşılayıp annesinin hastane masraflarını karşılayan ayrıca Gülümser’i kendi kızından ayırmayan yaşlı adam üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“İhtiyar adam doktoruna tembih etmiş hastanın bütün bakımını üzerine almıştı. Ayrıca Gülümser’i çağırtmış ve ona epeyce bir para vermiş, utanan kıza:

— Ben seni Suzan’dan ayırmam kızım, demişti. Dedenle kardeş gibiydik. Babacığın da çok iyi insandı. Her derdini gel bana söyle hiç sıkılma evladım” (ÇH, 1960/52:8).

Özay Sunar “Kuvvet” adlı metninde ayağı kayanın arasına sıkışan çoban Ali’ye yardım eden Ahmet üzerinden yardımseverlik değerini vermiştir:

“Beraberce kayaya bir yüklendiler. Koca kaya kımıldar gibi oldu. Bir daha yüklendiler yerinden oynadı ve Çoban Ali’nin bacağı sıkıştığı yerden kurtuldu. Biraz zedelenmiş, bir müddet için yürüyemeyecek hale gelmişti. Ali, Ahmet’in sırtında köyün yolunu tutarken bacağının sızısından ziyade, kendi büyük kuvvetine rağmen cılız bir adamın yardımıyla kurtulabildiğini düşünüyordu.

O tarihten sonra, Çoban Ali’nin kimseyle kavga ettiği ve kuvvetiyle böbürlendiği görülmedi. Ali, “Asıl kuvvetin birlikten doğduğunu” pek güzel anlamıştı” (ÇH, 1961/1:7).

Ünver Sıvacıoğlu “Baba Sevgisi” adlı metninde babası olmayan çocuğa üzerindeki paltoyu giydirip daha sonra ise hediyeler alan kişi üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Kahveci yerinden kalktı. Oradakilerden birinin paltosunu alarak Hüseyin’in üzerine giydirdi. Beraberce dışarıya çıktılar.

Yarım saat sonra güzel paket edilmiş iki paketle geriye döndüler. Biraz sonra da kahvecinin ahçıya söylediği yemek gelmişti” (ÇH, 1961/4:7).

Ünver Sıvacıoğlu “Dertli Çoban” adlı metninde çoban olan çocuğa yardımcı olan müfettiş üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Bir müddet daha konuştuktan sonra müfettiş, cebinden çıkardığı kâğıda bir şeyler yazarak Receb’e uzattı:

– Al bunu, kaybetme, adres ver seneye okullar açılınca gel beni bul, olur mu?

Recep, aldığı kâğıda bir müddet baktıktan sonra, nemli, gözleri ile müfettişe baktı, baktı. Yutkunarak:

– Peki efendim, geleceğim dedi” (ÇH, 1961/5:7).

Kemalettin Tuğcu “Kimsesiz Adam” adlı metinde kimsesiz çocuk olan Erol’a yardımcı olmak için haftalık yevmiyesini artırmalarını söyleyen patron üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“– Hamdi Efendi, dedi. Erol’a bu hafta başından itibaren dört lira gündelik yazınız. Başka gelirleri yokmuş. Yarın para verirken dört liradan hesap görün. Anladınız mı?

– Baş üstüne efendim.

Adam gidince de elini cebine attı ve bir para çıkarttı:

– Şunu da al, dedi. Kardeşin için veriyorum. Doktorun dediklerini yaparsınız. Anladın mı?” (ÇH, 1961/9:20).

Ünver Sıvacıoğlu “Cikletçi” adlı metninde soğuk havada ciklet satan çocuğa yardımcı olmak için fazla ciklet alan kişi üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Elimi karton kutunun içine sokup üç tane çikleti alırken soğğun tesiriyle biraz daha morarmış eline yüz elli kuruşu verdiğimde hafifçe tebessüm ederek, teşekkür ederken çakıra kaçan gözleri ile baktı baktı... Sonra birkaç kuruş daha kazanabilmek için yine aynı sesiyle başka birine sordu:

– Çiklet almaz mısınız amca?” (ÇH, 1961/10:19).

Kemalettin Tuğcu “Kimsesiz Adam” adlı metninde çalışanlarına fazladan hediye olarak para veren patron üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Yarım saat geçmeden kâtip elinde zarflarla aşağıya indi. Her işçiye ve ustaya bu zarfları verirken hepsine ayrı ayrı:

– Bu para avans değil. Beyefendi hediye ediyor, güle güle harcayın, dedi” (ÇH, 1961/10:20).

Oğuz Özdeş “Tuna Nehri Akmam Diyor” adlı metninde yaralı olan arkadaşını kurtarmak için onu sırtında taşıyan Remzi üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Saffet daha fazla itiraz etmedi. Zaten itiraz edecek, konuşacak hali de yoktu. Saffet ilk önce yaralı olmayan kolunu arkadaşının boynuna doladı, sonra yerinden kalkmak için hafif bir gayret gösterince, Remzi onu bir hamle de sırtlayıverdi.

– Sağ elinle boynumdan iyice tut Saffet... Ormanlığı geçebilirsek, tehlike kalmaz.

Remzi yürümeğe başladı. Sanki ona, sırtında kuş taşıyormuş gibi geliyordu... Tek endişesi, arkadaşının fazla kan kaybetmesiydi. Eğer ormanlığı geçerlerse, düşman tehlikesi kalmayacak ve ilk Türk birliklerine kavuşacaklardı. Ondan sonrası kolaydı. Nasıl olsa arkadaşını hastaneye gönderecek bir araba yahut bir at bulabilirdi” (ÇH, 1961/12:6).

“Kedi İçin Hayatını Tehlikeye Koyan Köpek” adlı metinde tehlikeye düşmüş olan kediye kurtarmak için kendisini tehlikeye atan köpek Hektor üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Bu imdat miyavlamasına sadece bir tek canlı kulak kabartmıştı. Bu, tehlikede bulunan kedi ile beraber aynı evde barınan ve arada sırada da onunla dalaşan Hektor isimli köpekti. Hektor bir müddet kulaklarını ileriye doğru uzatarak sesi dinledi. Sonra aniden kendini nehrin azgın suları içerisine bıraktı. Var kuvveti ile sular altında kalan kısma doğru yüzmeye başladı. Köpek bir zamanlar hiç geçinemediği arkadaşını kurtarmaya gidiyordu” (ÇH, 1961/15:19).

“Kahraman Ali” adlı metinde suya düşmüş küçük çocuğu kurtarmak için kendisini suya atan yedi sekiz yaşlarında bir çocuk ve onu da kurtarmak için kendisini suya atan adam üzerinden yardımseverlik değerini vermiştir:

“Biraz önce: “Yetişin, bir çocuk boğuluyor!” diye bağırarak ve sonra kendini suya atan yedi, sekiz yaşlarındaki çocuk, üç dört yaşındaki bir yavruyu bir eliyle elbisesinden tutmuş sahile getirmeye çalışıyor; fakat akıntı her ikisini de daha derinlere doğru sürüklüyordu.

Küçük çocuğun bu fedakârlığı karşısında gözlerim dolu dolu, ağlamaklı bir sesle:

“Dayan küçük, yardımına geliyorum!...” diye bağırarak Sakarya’nın gürüldeyen sularının koynuna atladım.

Beş on dakika kadar sonra her ikisini de kıyıya çıkarabilmişim” (ÇH, 1961/16:7).

Halim Yağcıoğlu “Promete” adlı metinde insanları soğuktan ve sıkıntıdan kurtaran promete üzerinden yardımseverlik değerini vermiştir:

“Dünyaya iner inmez insanlara odun getirip yığmalarını emretti. Odundan koca bir tepe gözle kaş arasında yükselivermişti. Onlara meşale ile odunları tutuşturmasını öğretti. Ateşle nasıl ısınılacağını, ateşin önemini, hiç söndürmemelerini, eğer söndürürlerse gene soğukta ve karanlıkta kalacaklarını söyledi. İşte Promete’nin eli ile insancıklar soğuktan ve karanlıktan kurtulmuşlardı” (ÇH, 1961/19:10).

“İyiliği Unutmayan Aslan” adlı metinde aslan tarafından saldırıya uğramış bakıcıyı kurtarmak için kendisini aslanın üzerine atan küçük aslan üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“İşte tam bu sırada hiç beklemediğim bir şey oldu. Kendisine günlerce haftalarca emek verdiğim o küçük aslan yavrusu bir hamlede beni parçalamakta olan aslanın üzerine atıldı. Kendisine karşı gösterdiğim sevgi, tam zamanında işime yaramıştı.

Küçük aslanın üzerine atılması ile huysuz aslan bir an şaşırды. Sonra beni bıraktı, bu sefer kendisinden çok küçük olan kurtarıcımla mücadeleye başladı. Allahtan yardımcılarım tam sırasında yetiştiler. Ellerindeki kırbaçları havada şaklatarak, kafesin içerisine daldılar. Hem beni hem de küçük kurtarıcımı bu azgın aslanın elinden kurtardılar” (ÇH, 1961/19:22).

“Okumayı Sevmenin Mükâfatını Gördü” adlı metinde küçük kızın okuma isteğini arttırmak için Chiomo çayı üzerine bir köprü inşa eden insanlar üzerinden yardımseverlik değeri verilmiş:

“Bir gün bir film şirketi de bu küçük kızın ününü duydu ve film şirketinin başındakiler, küçük kızın okumaya karşı olan ilgisini artırabilmek için, Chiomo Çayı üzerinde bir köprü yapmaya karar verdiler ve bu kararlarını hemen gerçekleştirme yoluna gittiler...

Chiomo Çayı üzerindeki köprü çok kısa zamanda bitti” (ÇH, 1961/21:22).

Oğuz Özdeş “Tuna Nehri Akmam Diyor” adlı metinde albayın kızı Plevne savaşında babası şehit düşünce cepheye gidip yaralı askerlere yardım etmesi üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Ben de bir albayın kızıyım. Babam Plevne Savaşı’nın daha başında şehit düştü. Onun ölüm haberini alınca, annemi, kız kardeşimi bırakarak buraya geldim. Gelirken çelikten bir iradem vardı. Yarasını saramadığım babamın yerine, kahraman askerlerin yarasını sevinçle, arzuyla sardım. En ağır yaralıların ıstırapları karşısında metanetimi muhafaza ettim, onları acılarından kurtarmak için şefkatle baktım” (ÇH, 1961/25:6).

Kemalettin Tuğcu “Bitişik Komşular” adlı metinde herkesin gözü önünde karısını döven adama müdahale edip kadını kurtaran adam üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“O kadar erkeğin seyirci kaldığı bu kavgada o nazik babam bir canavar kesilmişti. Bahçeye geçer geçmez, yere serilen karısının üzerinde, biçareye tekmeler atan o ağır gövdeli azgın adamı belinden tuttuğu gibi öyle bir savurdu ki Basri Bey ayakları yerden kesilerek birkaç adım uçtu ve kendisini toparlayamayıp yere yuvarlandı” (ÇH, 1961/26:20).

Kemalettin Tuğcu “Bitişik Komşular” adlı metinde komşusunun çocuğu olan nail’e ona imrendiği için kalbi kırılıp kendisini kötü hissetmesin diye kendi defterlerinden veren çocuk üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Çocuk benim hayatıma imrenerek bakıyor, daha iyi anlamak için sokuluyor, anlamadıklarını soruyordu. Ona bazı defterler verdim. Kalbini kırmamak için:

– Bana fazla bunlar, istersen al Nail dedim” (ÇH, 1961/27:20).

Ali Cülmüt Soycan “Garib’in Ölümü” adlı metninde sokakta karların arasında bulduğu köpeği evine götüren ve ona garip adını veren kişi üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Sokaktan kendilerini bekleyen sıcak yuvalarına kavuşmak için acele adımlarla geçen tek tük adamlar gibi ben de aldırmadan yoluma devam edecekken, birden ona acımış derin bir sevgiyle karların arasından alarak evime götürmüştüm.

Garip adını verdiğim bu şirin köpeği çok seviyordum...” (ÇH, 1961/33:8).

Kemalettin Tuğcu “Bitişik Komşular” adlı metinde küçük Suzan’a yardım eden çocuğun anne ve babası üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Suzan’ı okula annem yazdırdı. Babam ona kitaplar aldı. Okullar açıldı. Babası daha evvel işe gittiği için çocuk onun arkasından sokağa fırlıyor, gizli gizli çalışıyordu. Anası da kızı da büyük bir korku içinde yaşıyorlardı” (ÇH, 1961/34:20).

Erdoğan Sevgin “Nehire Düşen Çocuk” adlı metinde nehre düşen Olive’yi kurtarmak için kendisini suya atan Giovanni üzerinden yardımseverlik değerini vermiştir:

“Olive, artık çırpınmıyordu. Kendisini tamamıyla sulara teslim etmişti. Köprüyü geçerken, birden bir el kendisini yakalayiverdi. Bu, suya balıklama atlayan Giovanni’nin eli idi. Tam zamanında yetişmişti genç delikanlı. Bir hamlede Olive’yi yakaladı. Sonra kucağında onu sahile çıkardı. Olive kendinden geçmiş öylece yatıyordu” (ÇH, 1961/37:21).

Erol Nallayıcı “Hamalın Kalbi” adlı metinde cüzdanını yere düşüren kişinin cüzdanını bulup veren hamal üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“– Demin benimle kavga ederken cüzdanını yere düşürmüşsün... Hamalız diye kalbimiz yok mu yani. Hemen alıp arkana düştüm. Al cüzdanını, yalnız eve gidince iyice yıka, çünkü hamalların eli kirli olur” (ÇH, 1961/38:8).

“Buz Üstünde Facia” adlı metinde nehre düşen kadını kurtarmak için merdiveni alıp nehre koşan gençler üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Nehir kenarında, buz üzerinde kayanları seyreden iki genç olup bitenleri görünce, kenarda bulunan bir merdiveni kaptıkları gibi, kaza yerine geldiler. Oraya yaklaşıncı merdivenin üzerine boylu boyunca uzandılar. Ellerindeki ipleri genç kadının eline tutuşturdular. Onun nehre düşmemesini sağladıktan sonra da kadını merdiven üzerine alıp, tehlikeli bölgeden hemen uzaklaştılar” (ÇH, 1961/39:16).

Erol Nallayıcı “Simit” adlı metinde elindeki simidi kendisi aç olmasına rağmen aç olan köpeğe veren ali üzerinden yardımseverlik değerini vermiştir:

“Simitten biraz kopardı, köpeğin önüne attı. Saniyesinde köpek yutuverdi lokmayı... Bunu diğer parçalar takip etti. Köpek her lokmayı diğerinden daha büyük bir hırsla yutuyordu.

Ali bir de baktı ki, elinde hiç simit kalmamış. Canı sıkıldı, yarı ciddi, yarı alevli bir tavırla;

– “Ulan Bobi!” dedi. “Ama yermişsin sende ha! Bize bir lokma bile bırakmadın! Neyse, sağlık olsun. Senin karnın doydu ya...”

Ali bu zavallıyı doyurmanın sevinci içinde kendi açlığını bile unutmuştu. Beraber yürüyerek bir sokağın dönemecinde kayboldular...” (ÇH, 1961/41:26).

Erol Nallayıcı “Küçük Kulübe” adlı metinde bebek almak isteyen ama bebek alacak durumu olmayan kıza istediği bebeği alan genç üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“– Babacığım, siz her zaman fakirlere yardım etmek sevaptır, demez miydiniz? Meral ile ablası, vasıtasıyla tanıştım. Zavallı kıza, istediği bebeği alacak kimsesi yoktu. Bebeği alarak onu sevindirdim. İyi yapmadım mı, babacığım?” (ÇH, 1961/42:8).

Oğuz Özdeş “Tuna Nehri Akmam Diyor” adlı metinde cepheye gidip askerlerin yaralarını sarmak isteyen hemşire üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“– Niçin tehlikeli olsun efendim? Bende burada asker değil miyim? Vatan hizmeti yapmıyor muyum?

– Askersin ve vatan hizmeti yapıyorsun ama...

Burada birden sustu. Hemşire Nimet, Kaya’nın yüzünden ne düşündüğünü anlamıştı.

– Kadın olduğum için beni götürmek istemiyorsunuz değil mi? diye acı bir sesle konuştu. Düşman ordusunda benim gibi yüzlerce hemşire var... Onlar, askerlerin yaralarını sarıyor da, bir Türk kıızı niçin sarmasın? Ben buraya sadece Plevne’de şehit düşen babamın ruhunu şad için gelmedim, düşmanı topraklarımıza sokmamak için canlarını seve seve feda eden kahramanların yaralarını sarmak, onlara olan şükran borcunu ödemek için geldim... Harpte, erkek kadar Türk kadını da askerdir” (ÇH, 1961/49:6).

Kemalettin Tuğcu “Kardeşim Tomris” adlı metinde köyüne su getirerek insanları rahata kavuşturan muhtar üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“Bize misafir olan muhtar:

– Bey, diyordu. Ömrüne bereket. Kayalar köyü suya kavuştu. Bir köyde su oldu mu orası canlıdır. Su her şeyi yapar. Görürsün senesine kalmaz, buradan Kuzuluya göçenler birer birer gelip eski baba ocaklarını ararlar.

Hepimiz neşeliydik” (ÇH, 1961/51:20).

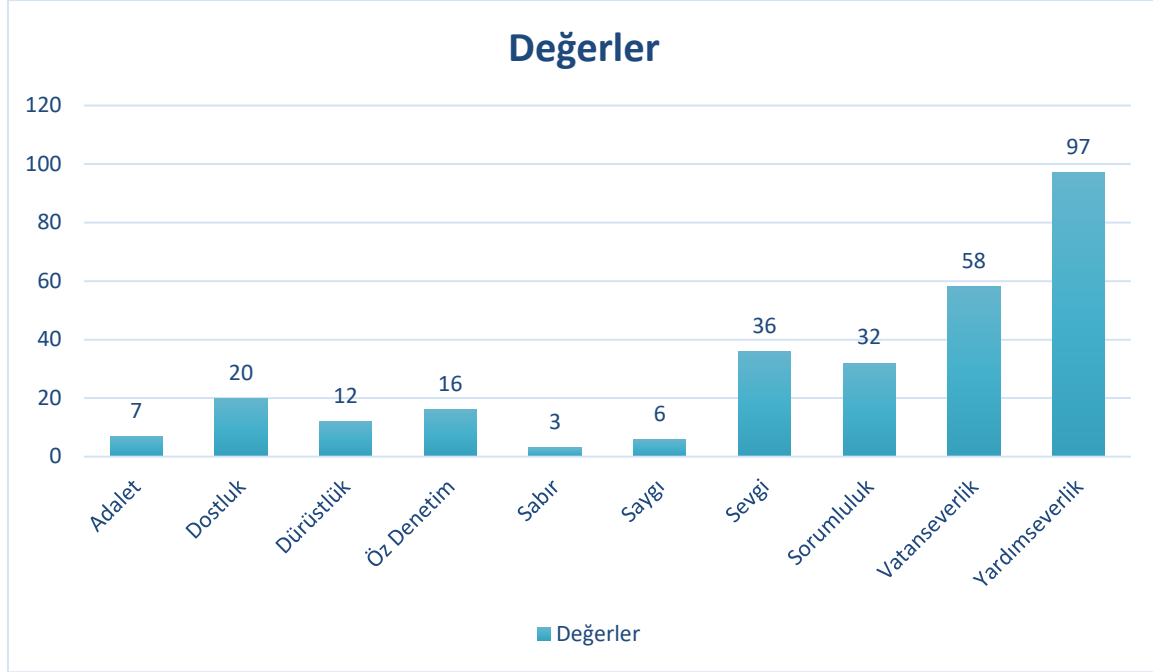
Kemalettin Tuğcu “Kardeşim Tomris” adlı metninde kayalar köyüne yeni gelen Ahmet ve ihtiyar babasının tüm geçimini sağlamak tarlasından çıkardığı ürünü onlarla paylaşmak isteyen kişi üzerinden yardımseverlik değeri verilmiştir:

“— Kadri Çavuş, dedim. Ahmed’in evini ben kuracağım. Bu yıl Emine’ye, Ahmed’e, ihtiyar babasına yetecek zahireyi Kayalar köyündeki eve aldık. İki ineğimiz var, koyunlarımız var. Ben aldığım tarlaları sürdürdüm. Ne mahsul çıkarsa, hem tarlalardan hem de hayvanlarımızdan, bu yıl için Ahmedle Emine’nin olacak... Kayalar köyüne ilk göçen yeni gelinle güvey olsun” (ÇH, 1961/52:20).

Çocuk Haftası dergisinde 97 eserde açık bir şekilde yardımseverlik değeri verilmiştir. Bu değer verilirken eserlerde bir insana ya da herhangi bir canlıya yardım etmenin ne kadar değerli ve önemli olduğu üzerinde durulmuştur. Birbirlerine destek verildiğinde insanların hayatlarının dahi değiştiği anlatılmıştır. Vatanseverlik değerinde olduğu gibi burada da dönemin şartlarının yardımseverlik değerinin bu kadar çok verilmesinde etkili olduğu düşünülmektedir. Savaş sonrası insanların özellikle maddi yönden büyük sıkıntılar çektiği bir dönemde var olanın olmayana vermesi gerektiği mesajı yer almaktadır. Birlik olunduğu zaman herkesin hayatını devam ettirebileceği anlatılmıştır.

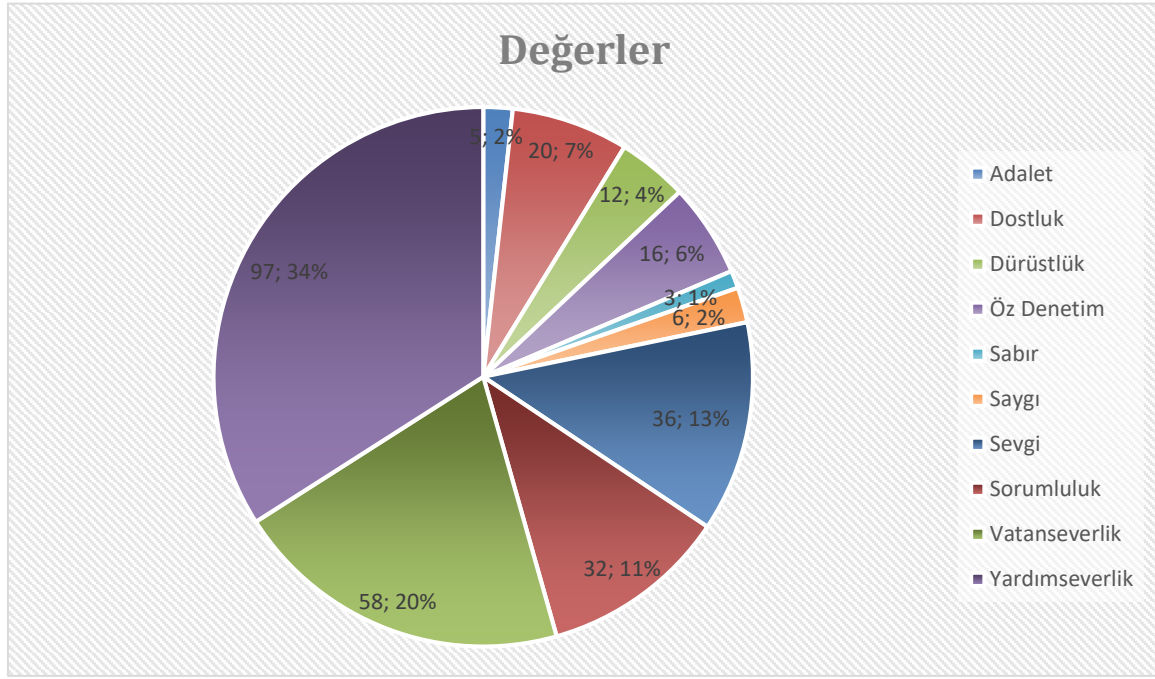
Çocuk Haftası Dergisinde Yer Alan Değerler ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Çocuk Haftası dergisindeki tahkiyeli eserlerde bulunan değerler aşağıda verilmiştir:

Şekil 3 : Dergide yer alan tahkiyeli eserlerdeki değerlerin dağılımı

Çocuk Haftası dergisinde 2047 tahkiyeli eser yer almaktadır. Bunlardan 57 tanesi tefrikalar halinde sunulmuş eserlerdir. Bu eserlerin 287 tanesinde açık bir şekilde kök değerler olarak geçen adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik değerleri yer almaktadır. Adalet değeri 7 eserde, dostluk değeri 20 eserde, dürüstlük değeri 12 eserde, öz denetim değeri 16 eserde, sabır değeri 3 eserde, saygı değeri 6 eserde, sevgi değeri 36 eserde, sorumluluk değeri 32 eserde, vatanseverlik değeri 58 eserde, yardımseverlik değeri ise 97 eserde yer almaktadır. bunların dışında tefrikalı olan eserlerin genel havasında da bu değerlerin yer aldığı görülmektedir. Değerlerin yüzdelik dağılımı aşağıdaki gibidir:

Şekil 4 : Dergide yer alan tahkiyeli eserlerdeki değerlerin yüzdeler dağılımı.

Dergide en çok yardımseverlik değeri yer almaktadır. Onu sırasıyla vatanseverlik, sevgi, sorumluluk, dostluk, öz denetim, dürüstlük, adalet ve saygı değerleri takip etmektedir. En az yer alan değer ise sabır değeridir.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çocuk Haftası dergisi II. Dünya savaşının devam ettiği yıllarda çıkarılmaya başlanmış bir dergidir. Dönemin zor şartları altında varlığını ilk olarak 1943-1950 yılları arasında sekiz yıl daha sonra 1958-1964 yılları arasında yedi yıl olmak üzere toplamda on beş yıl sürdürmüştür. Bu süreç içerisinde 102 yazar tarafından toplamda 1477 tahkiyeli eser verilmiştir. Bunun dışında yazarı belli olmayan 570 eser daha yer almaktadır. Dergide yer alan tahkiyeli eserler sekiz ayrı türdedir. Bu türler: Hikâye, masal, fabl, anı, roman, destan, efsane ve tiyatro şeklindedir. Ayrıca dergide 57 eser de tefrika edilmiştir. Her yaşta bireye hitap edebilecek düzeyde olan dergi özellikle ilkokul ve ortaokul çocukları için yayınlanır. Yayınlandığı dönemdeki ülkenin genel durumu nedeniyle eserlerde özellikle Türkçülük kavramının yoğun olarak işlendiği görülür. Derginin sahibi Tahsin Demiray'dır. Yazı işleri sorumluları ise Rakım Çalapala ve Celal Demiray'dır. Dergi İstanbul'da yer alan Türkiye Yayınevinde basılmıştır.

Çocuk Haftası dergisinde yer alan metinlerin incelenmesi sonucunda çocuğun eğitime yönelik olarak bilgiler verildiği, çocuğun sahip olması gereken özelliklerin belirtildiği ve çocukta okuma alışkanlığı ile genel kültürün geliştirilmeye çalışıldığı görülür. Özellikle ilkokul dönemi okuma alışkanlığının geliştirilmesi açısından önemli bir dönemdir. Bu alışkanlık kazandırılırken masal, hikâye, roman, fabl gibi türler kullanılmaktadır. Bu bağlamda dergide hemen her türden eserin yer aldığı ve eserlerin çocukta merak

duygusunu harekete geçirecek nitelikte olduğu görülmektedir. Okumanın önemi ile ilgili derginin 24. sayısında şöyle bir ifade yer almaktadır:

“İnsan bir kere okumanın tadını alınca bunu anlar. Sizi oturduğunuz yerden dünyanın beş bucağına götüren, türlü türlü serüvenler yaşatan, bilmediğiniz, duymadığınız garip şeyleri öğreten okuma değil midir? Sağlığımızı korumamızı, isteklerimizi anlatmamızı yani başkalarına mektup yazmamızı, uzaktaki büyüklerimizden ve sevdiklerimizden haber almamızı kolaylaştıran nedir? Okumak” (ÇH, 1943/24: 5).

Okuma alışkanlığı ile ilgili de şu ifadeler yer almaktadır:

“Kış geceleri uzundur. Bu gecelerde soba başında kitap okumanın tadına doyum olmaz. Önce kendi kitaplarımızı okuruz. Hoşumuza gidenleri birer kere daha okuruz. Ama sonra ya okul kütüphanesinden yahut da arkadaşlarımızdan birinden ödünç aldığımız kitabı okumaya başlarız...” (ÇH, 1948/270:9).

Çalışmanın ilk inceleme kısmını oluşturan Türkçe öğretimi kapsamında derginin okuma becerisinin geliştirilmesi ve okuma alışkanlığının kazandırılmasına yönelik hareket ettiği yukarıda verilen örneklerde görülmektedir.

Çalışmanın ikinci inceleme kısmında ise dergide yer alan tahkiyeli eserler değerler eğitimi açısından ele alınmıştır. Bu eserlerin 287 tanesinde açık bir şekilde kök değerler olarak geçen adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik değerleri yer almaktadır. Adalet değeri 7 eserde, dostluk değeri 20 eserde, dürüstlük değeri 12 eserde, öz denetim değeri 16 eserde, sabır değeri 3 eserde, saygı değeri 6 eserde, sevgi değeri 36 eserde, sorumluluk değeri 32 eserde, vatanseverlik değeri 58 eserde, yardımseverlik değeri ise 97 eserde yer almaktadır. Bunların dışında tefrikalı olan eserlerin genel havasında da bu değerlerin yer aldığı görülmektedir. Dergide en çok yardımseverlik değeri yer almaktadır. Onu sırasıyla vatanseverlik, sevgi, sorumluluk, dostluk, öz denetim, dürüstlük, adalet ve saygı değerleri takip etmektedir. En az yer alan değer ise sabır değeridir.

Dönemin şartları düşünüldüğünde ve henüz değerler eğitimi diye bir kavramın yer almadığı bir zaman diliminde eserlerde bu kadar yoğun olarak değerlerin yer alması

dergiyi değer eğitiminde araç olarak kullanabilme noktasında önemli bir yere getirmektedir.

2019 Türkçe ğretim programında ders kitaplarına metinlerin alınabilmesi ile ilgili şu ifadeler yer almaktadır:

“Tamamı ders kitabına alınamayacak uzunluktaki roman, hikâye, tiyatro, destan gibi türlerdeki eserlerden yapılan alıntılarda eserdeki bağlamın yakalanabilmesi için metnin başında eserin seçilen bölümüne kadar olan kısmın kısa zeti verilmelidir. Seçilen metnin eserin hangi bölümünden alındığına dair kısa bir açıklama yapılmalıdır.

Metinlerdeki eğitsel yönden uygun olmayan ifadeler (argo ve küfür, olumsuz örnek oluşturabilecek davranışlar, cinsellik, şiddet vb. içeren unsurlar) metnin bütünlüğünü bozmamak kaydıyla çıkarılmalıdır.

Yazarın syleyişinden ya da Türkçenin dönemsel söyleniş özelliklerinden kaynaklı yazım farklılıkları hata olarak nitelendirilip düzeltilmez. Metin içerisinde yer alan dönemsel farklılıklara (yazım ve noktalama) yönelik açıklamalar dipnot şeklinde verilmelidir. Ayrıca bu hususlardan ğretim amaçlı olarak yararlanılabilir.

Metinlerde tema ve kazanımlara uygun olarak metnin bütünlüğü ve tutarlılığı korunmak kaydıyla bazı bölümler çıkarılarak kısaltmaya gidilebilir. Çıkarılan bölümler parantez içinde üç nokta ile gösterilmelidir” (MEB Türkçe ğretim Programı, 2019, s. 18).

ocuk Haftası dergisinde yer alan tahkiyeli eserler yukarıda verilen kurallara uyularak düzenlendiğinde Türkçe dersi kitaplarına alınabilecek yeterliliktedir. Sonuç olarak dergide yer alan tahkiyeli eserler değerler eğitiminde araç olarak kullanılabilen yeterliliktedir diyebiliriz. Türkçe ğretiminde ve değerler eğitiminde edebi eserlerimizden faydalanma konusunda daha fazla çalışma yapılmalıdır. Öğrenciye salt bilgi vermek ya da bir değeri öğretmek yerine nitelikli edebi eserler kullanılarak hem edebi zevki geliştirmek hem de değer eğitimi vermek daha uygun olacaktır. Ayrıca geçmiş dönemlerde çıkan ocuk dergileri üzerine daha fazla araştırma yapılmalıdır. Zor şartlar altında çocuklar için bir şeyler yapmak için çabalayan bu dergiler üzerine en azında çalışmalar yapılarak unutulmaması sağlanmalıdır. Araştırmacılar geçmişte yayınlanan dergilere yönelik dergiye işlevsellik kazandırılacak düzeyde çalışma yapmalıdırlar. Bu alışmalar ile dergilerde yer alan önemli eserler gün yüzüne çıkarılmalıdır. Türkçe ders kitapları hazırlanırken geçmişte yayınlanan dergilerden de metinlerin alınmasına önem verilmelidir. Bu metinler alınırken

günümüz Türkçesi ve yazım kurallarına göre düzenleme yapılması gerekmektedir. Okullarda duvar gazeteleri ve okul dergileri çıkarma konusunda öğretmenler üzerine düşeni yapmalıdır. Aileler çocuklarını, birden fazla yönden geliştirecek nitelikli çocuk dergileriyle küçük yaşlardan itibaren tanıştırmalıdır. Geçmişte yayınlanan dergiler çoğaltılarak başta Milli Kütüphane olmak üzere tüm şehirlerdeki İl Halk Kütüphanelerine ve üniversite kütüphanelerine dağıtımı gerçekleştirilmelidir.

KAYNAKLAR

- Abacı, E. (2018). *Behiç Ak'ın çocuk kitaplarının değerler eğitimi açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Akbalık, H. (2015). *Değerler eğitimi bağlamında Hacı Bektaş-ı Veli'nin eserlerinde yer alan eğitsel unsurlar*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Akdağ, E. (2012). *Sevimli Mecmua adlı çocuk dergisi: çeviriyazı, inceleme*. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Akpınar, A. (2015). *Yağmur dergisindeki hikâyelerde değerler eğitimi: 2004-2014*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Aktürek, F. G. (2012). *Çocukta değerler eğitimi açısından Üzeyir Gündüz'ün eserleri*. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Akyol, Ş. (2010). *İlköğretim 6. sınıf Türkçe ders kitaplarında yer alan sevgi temasının değerler eğitimi açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Akyüz, H. (1991). *Eğitim sosyolojisinin temel kavram ve alanları üzerine bir araştırma*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı.

- Alabaş, R. (2014). *Cumhuriyet dönemi çocuk dergilerinin eğitim ve tarih anlayışı açısından incelenmesi (1928-1950)*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Arıcı, A. F. (2016). *Çocuk edebiyatı ve kültürü*. Ankara: Pegem.
- Arslan, E. İ. (2018). *Dini, felsefi, psikolojik ve sosyolojik boyutuyla vicdan ve vicdanın değerler eğitimindeki yeri*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Arzuk, D. (2007). *Kayıp hatırat: 1945-1993 yılları arasında Doğan Kardeş çocuk dergisi*. Yüksek Lisans Tezi, Boğaziçi Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, İstanbul.
- Asar, A. (2017). *Çocuk Haftası dergisinin çocuk edebiyatı açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Atsız, N. (2015). *Türk edebiyatı tarihi*. İstanbul: İrfan.
- Avcı, N. (2007). *Toplumsal Değerler ve Gençlik*. Ankara: Siyasal.
- Aydın, K. (2015). *Türkiye’de çocuk dergiciliği: Diyanet Çocuk dergisinin içerik analizi*. Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Aydın, M. (2011). Değerler, işlevleri ve ahlak. *Eğitime Bakış*, 19, 39-45.
- Aydın, M. Z. & Gürler, Ş. (2012). *Okulda Değerler Eğitimi Yöntemler Etkinlikler Kaynaklar*. Ankara: Nobel.
- Azim, M. (2000). *Çocuk Bahçesi dergilerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Balcı, A. (2002). *Çocuklara Rehber dergisinin çocuk eğitime katkısı açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- Banarlı, N. S. (2011). *Türkçenin sırları*. İstanbul: Kubbealtı.

- Barutçu, T. (2010). *Çocuklara Kıraat (1881) ve Sevimli Mecmua (1925) dergilerindeki çeviri metinler ve dış dünya üzerine bir inceleme*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Başol, N. (2016). *Osmanlı Dönemi kadın divan şairlerinden Mihri Hatun Divanı'nın söz varlığı unsurları ve değerler eğitimi bağlamında incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bayat, N. (2002). *Eski harfli çocuk dergilerinin (Çocuk Bahçesi, Çocuk Dünyası) çocuk eğitimindeki işlevleri*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Beyoğlu, Ö. (2017). *Kosova'da Türkçe yayınlanan bir çocuk dergisi: Türkçem (şekil, muhteva ve yazar kadrosu bakımından bir inceleme)*. Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Biçer, S. (2013). *Değerler eğitimi açısından Mehmet Akif Ersoy'a ait Safahat adlı eserin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Bulut, S. (2011). *Atasözlerinin değerler eğitimindeki yeri*. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak Kılıç, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Cevizci, A. (1999). *Felsefe Sözlüğü*. İstanbul: Paradigma.
- Çalışkan, A. (2016). *İlköğretim 100 temel eser içerisinde yer alan dünya edebiyatına ait eserlerin değerler eğitimi açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Çalışkan, M. ve Gürel, Z. (2014). I. uluslararası Avrasya Türk dünyası çocuk edebiyatı yayıncılığı sempozyumu sonuç bildirisi. *İzzetli Genç Kalemler Dergisi*, 3, 65-70.

- Çallı, K. (2015). *Çocuk Duygusu dergisinin eğitim bilimleri açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Çırak, E. (2013). *Cengiz Aytmatov romanlarının değerler eğitime katkısı*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Dedik, B. (2011). *Afacan Çocuk dergisindeki metinlerin Türk aydınlanması açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Demiray, T. (1942). *Çocuk haftası*. İstanbul: Türkiye.
- Demiray, T. (1943). *Çocuk Haftası*. İstanbul: Türkiye.
- Demiray, T. (1944). *Çocuk Haftası*. İstanbul: Türkiye.
- Demiray, T. (1945). *Çocuk Haftası*. İstanbul: Türkiye.
- Demiray, T. (1946). *Çocuk Haftası*. İstanbul: Türkiye.
- Demiray, T. (1947). *Çocuk Haftası*. İstanbul: Türkiye.
- Demiray, T. (1948). *Çocuk Haftası*. İstanbul: Türkiye.
- Demiray, T. (1949). *Çocuk Haftası*. İstanbul: Türkiye.
- Demiray, T. (1950). *Çocuk Haftası*. İstanbul: Türkiye.
- Demiray, T. (1958). *Çocuk Haftası*. İstanbul: Türkiye.
- Demiray, T. (1959). *Çocuk Haftası*. İstanbul: Türkiye.
- Demiray, T. (1960). *Çocuk Haftası*. İstanbul: Türkiye.
- Demiray, T. (1961). *Çocuk Haftası*. İstanbul: Türkiye.
- Demiray, T. (1962). *Çocuk Haftası*. İstanbul: Türkiye.
- Demiray, T. (1963). *Çocuk Haftası*. İstanbul: Türkiye.
- Demiray, T. (1964). *Çocuk Haftası*. İstanbul: Türkiye.

- Demirtaş, T. (2012). *Değerler eğitiminde edebî ürünlerden yararlanma: Nasreddin Hoca fıkraları*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Demiryürek, G. (2009). *Türkiye Çocuk, Diyanet Çocuk ve Ebe Sobe çocuk dergilerinin yapısal özellikler bakımından değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.
- Demiryürek, G. (2015). *Çağdaş çocuk şiirinde değerler eğitimi (1980'den günümüze)*, Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Dere, T. (2018). *Çocuk dergilerinde grafik tasarım*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Devrim, F. (2005). *Çocuk Duygusu dergisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Dilmaç, B. (2007). *Bir grup fen lisesi öğrencisine verilen insani değerler eğitiminin insani değerler ölçeği ile sınanması*. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Doğan, E. (2018). *Metin dışı okumalarda Yürekdede ile Padişah kitabından değerler eğitimi bağlamında yararlanma*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Doğan, Z. B. (2017). *Seyrânî'nin şiirlerinin değerler eğitimi açısından ortaokul Türkçe ders kitaplarına alınabilirliği bakımından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Doğdu, M. (2007). *Tek parti döneminde ülkemizdeki çocuk dergilerinde yurttaşlık bilincinin geliştirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

- Durmuş, A. (2007). *1897-1910 yılları arasında çıkan eski harfli çocuk dergilerinin çeviri metinleri üzerine*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Eker, N. (2006). *Doğan Kardeş dergisinde yer alan metinlerin tür, içerik ve anlatım özelliklerinin çocuk eğitime katkısı açısından incelenmesi (1-75. Sayı)*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Eker, Z. (2015). *Talebe Defteri dergisinin eğitim bilimleri açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Emirhan, T. (2016). *Değerler eğitimi bağlamında Yavuz Bahadıroğlu'nun çocuk romanları*. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Ercan, A. N. (2014). *Etfal gazetesinin metin ve değerler eğitimi açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Erdoğan, A. (2009). *Çocuklara Arkadaş dergisi (metin- inceleme)*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Ergül, S. (2014). *Çocuklara Rehber dergisi ve 19. yüzyıl Osmanlı çocuk eğitimindeki yeri*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Erol, E. E. (2014). *Tarık Buğra'nın hikâyelerinin değerler eğitimi açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Esen, Ş. (2016). *Memduh Şevket Esendal'ın hikâyelerinin söz varlığı ve değerler eğitimi açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Gerekten, H. (2018). *5. sınıf Türkçe ders kitabındaki atasözlerinin değerler eğitimi açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.

- Göktürk, G. (2001). *Medyanın çocuk eğitimindeki rolü ve Türkiye Çocuk dergisi örneği*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Güler, G. (2006). *Ebe Sobe çocuk dergisinin eğitim açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Güler, M. İ. (2015). *Değerler eğitimi açısından Lutfiyye-i Vehbî*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gümüş, S. (2017). *Değerler eğitimi bağlamında Aytül Akal'ın çocuk romanlarının analizi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Gümüşkılıç, Z. (2016). *Bahçe dergisinin (1880-1881) çocuk edebiyatı ve eğitime katkısı bakımından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Günaydın, G. (2005). *Doğan Kardeş dergisinde çocuğa kazandırılması hedeflenen değerler ve ortaya çıkan çocuk modeli (151-225. Sayfa)*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Güngör, E. (1993). *Değerler psikolojisi*. Amsterdam: Hollanda Türk Akademisyenler Birliği.
- Gürdal, A. (2004). *Türkiye'de çocukluğun değişimi: çocuk imgesinin Doğan Kardeş dergisi üzerinden okunması*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Gürel, Z., Temziyürek, F. ve şahbaz, N. (2007). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Öncü.
- Gürel, Z. (1998). *Cumhuriyet devri çocuk edebiyatı*. Ankara: Çocuk Edebiyatçıları Yazarlar Birliği.
- Gürel, Z. (1998). Çocuk edebiyatı kavramı. *Kervan Dergisi*, 4, 4-5.
- Gürel, Z. (2001). *İkibine doğru çocuk edebiyatımız*. Ankara: Bizim Büro.
- Gürel, Z. (2014). *şangrak Türk dünyası çocuk edebiyatına giriş*. Ankara: Berikan.

- Güzel, A. ve Torun, A. (2010). *Türk halk edebiyatı el kitabı*. Ankara: Akçağ.
- İnan, R. (2012). *Cumhuriyet dönemi çocuk dergi ve gazeteleri: tahlilî fihrist 1923-1940*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kaçmaz, G. (2018). *Cahit Zarıfoğlu'nun masallarının değerler eğitimi ve söz varlığı açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Kahya, A. (2018). *Ortaokul Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerin değerler eğitimi bakımından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Uşak.
- Kalyon, B. (2015). *Prences Kadriye Hüseyin'in Mehâsin-i Hayât adlı eserinin değerler eğitimi açısından incelenmesi ve eserin bugünkü harflere aktarılması*. Yüksek Lisans Tezi, Mevlana Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Kaplan, M. (2007). *Kültür ve dil*. İstanbul: Dergâh.
- Karaca, G. (2010). *Edebî çocuk dergisi Kırmızıfare'deki metinlerin değer aktarımına katkıları (1-26. ve 94-106. sayılar)*. Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Karacaoğlu, H. (2018). *Dijital hikâyelerin Türkçe dersi değerler eğitimine yönelik etkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Karakoç, M. (2014). *Çocuk ve Yuva dergisinin çocuk edebiyatı ve çocuk eğitimindeki rolü*. Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel.
- Katı, Y. (2015). *Yavuz Bahadıroğlu'nun çocuk hikâyelerinde değerler eğitimi ve söz varlığı*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

- Kavcar, C. (1999). *Edebiyat ve Eğitim*. Ankara: Engin.
- Kaya, D. (2015). *Çocuklara yönelik dergi ve kitaplarda tipografi sorunları*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kaymakcan, R. (2010). Değer Kavramı ve Gençlerin Dini Değerleri. *Eğitime Bakış*, 6 (18), 10-15.
- Keskin, Y. (2016). Değerler Eğitimi Yaklaşımları. Mustafa Köylü (Ed.), *Teoriden Pratiğe Değerler Eğitimi* (s. 73-101). Samsun: Nobel.
- Keskin, Y. (2016). Değerlere Genel Bir Bakış Tanımı, İşlevi ve Sınıflandırılması, Özellikleri. Mustafa Köylü (Ed.), *Teoriden Pratiğe Değerler Eğitimi* (s. 19-52). Samsun: Nobel.
- Kıbrıs, İ. (2010). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Kök.
- Kırış, F. (2007). *Türkiye Çocuk ve Ebe-Sobe dergilerinin edebiyat ve eğitim değerleri açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Kıymaz, M.S. (2011). *İleri Yavrutürk dergisinin çocuk edebiyatı açısından incelenmesi [1976-1977]*. Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.
- Konar, E. (2003). *Gülbüz Türk Çocuğu dergisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Koyuncu, Z. (2014). *Musavver Çocuk Postası adlı çocuk dergisi (çeviriyazı-inceleme)*. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Kumbasar, E. (2011). *Muzaffer İzgü'nün romanlarının değerler eğitimi açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.

- Kuru, H. (2016). *Ayşe Yamaç'ın çocuk romanlarının değerler eğitimi ve dil zenginliği açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Küçük, H. (2008). *Talebe Defteri Çocuk dergisi (indeks, seçme metinler, değerlendirme ve sözlük)*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- MEB. (1973). *Milli eğitim temel kanunu*, Ankara: MEB.
- MEB. (2005). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu (6, 7, 8. Sınıflar)*. Ankara: MEB.
- MEB. (2015). *Türkçe dersi öğretim programı*. Ankara: MEB.
- MEB. (2017). *Türkçe dersi öğretim programı*. Ankara: MEB.
- MEB. (2018). *Türkçe dersi öğretim programı*. Ankara: MEB.
- MEB. (2019). *Türkçe dersi öğretim programı*. Ankara: MEB.
- Oğuzkan, A. F. (2010). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Anı.
- Okay, C. (1999). *Eski harfli çocuk dergileri*. İstanbul: Kitabevi.
- Okutan, S. (2015). *Kabusname'nin değerler eğitimi açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Mevlana Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Onan, B. (2019). *Dil eğitiminin temel kavramları*. Ankara: Nobel.
- Öğüt, N. (2006). *Eski harfli çocuk dergilerinden yeni yol dergisinin çocuk eğitimindeki işlevi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Över, S. (2013). *Çocuk Dostu isimli eski harfli çocuk dergisinin yeni alfabeye aktarımı ve incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.

- Özbey, C. (2014). *II. Abdülhamid döneminde çocuğun siyasal toplumsallaşması: Çocuklara Rehber dergisi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Özcan, E. (2017). *Türk dünyası masallarının değerler eğitiminde kullanılabilirliği*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Özcan, E. K. (2017). *Seza Kutlar Aksoy'un eserlerinin değerler eğitimi ve dil zenginliği bağlamında incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Ağrı.
- Özdaş, F. (2013). *Ortaokullarda değerler eğitimi ve istenmeyen öğrenci davranışlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Özdemir, B. (2008). *Çocuk Dünyası dergisinde yer alan çeviri metinlerin indeksi ve değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Özekmekçi, M.İ. (2005). *Son dönem Osmanlı İmparatorluğu'nda çocukların formasyonu: çocuk dergileri üzerinden bir analiz (1869-1914)*. Yüksek Lisans Tezi, Boğaziçi Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, İstanbul.
- Özkul, İ.D. (2017). *Çocuk dergilerinin içerik ve görselleri açısından değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Sarı, H.M. (2005). *Çocuk eğitimine bakış açısı yönünden tercüman çocuk ve milliyet çocuk dergilerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Sarı, M. (2007). *Demokratik değerlerin kazanımı sürecinde örtük program: düşük ve yüksek "okul yaşam kalitesi"ne sahip iki ilköğretim okulunda nitel bir çalışma*. Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

- Savaş, Ö. (2017). *Kosova'daki Türk soylu çocuklara yönelik çıkarılan Bahar dergisinin şekil ve muhteva açısından değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Senemoğlu, N. (2012). *Gelişim öğrenme ve öğretim*. Ankara: Pegem.
- Sırakaya, C. (2018). *Muzaffer İzgü'nün 1970-80 yılları arasında yayınladığı Yedi Öykü kitabının değerler eğitimi açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Sürmeli, A. (2015). *Peyami Safa'nın romanlarında değerler eğitimi ve Türkçe*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Şahin, N. (2017). *Cengiz Aytmatov'un eserlerinin değerler eğitimi bağlamında incelenmesi ve ortaokul Türkçe ders kitapları için metin önerileri*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Şen, Ü. (2007). *Millî Eğitim Bakanlığı'nın 2005 yılında tavsiye ettiği 100 temel eser yoluyla Türkçe eğitiminde değerler öğretimi üzerine bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Şener, H. (2013). Hayriyye-i Nâbî'de Aktarılan Değerler, *Turkish Studies*, 8(1), 2501-2524.
- Şimşek, T. (2005). *Çocuk edebiyatı*. Gümüşhane: Suna.
- Şirin, M. R. (2000). *99 soruda çocuk edebiyatı*. İstanbul: Çocuk Vakfı.
- Tanrikulu, F. (2008). *Mehmet Şemseddin'in çocuk dergiciliği*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale On sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Tanrikulu, M. (2015). *Ahmet Cevat Emre'nin Türkçe Kiraat kitabının değerler eğitimi açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.

- Taş, E.B. (2008). *Türkiye'de çocuk dergilerinin çocuk eğitime katkısı ve Milliyet Kardeş dergisi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Taşdemir, A.D. (2007). “*Mektebli*” *çocuk dergisi (indeks, seçme metin ve değerlendirme)*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Taşpınar, M. ve Atıcı, B. (2002). Öğretim Model, Strateji, Yöntem ve Becerileri/Teknikleri: Kavramsal Boyut, *Eğitim Araştırmaları*, 2 (8). 207–215.
- Temizyürek, F. & Balcı A. (2015), *Cumhuriyet dönemi ilköğretim okulları Türkçe programları*. Ankara: Nobel.
- Terkan, N. (2009). *Türkiye'de popüler çocuk dergilerinde egemen söylemlerin kuruluşu*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Tosun, T. (2017). *Nûbihar Dergisinde çocuk edebiyatı (1992-2010)*. Yüksek Lisans Tezi, Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü, Bingöl.
- Tulumcu, F.İ. (2015). *Güncel çocuk dergilerinde yer alan değerler*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Tural, S. (1992). *Kültürel kimlik üzerine düşünceler*. Ankara: Ecdâd.
- Tümen, T. (2018). *Naki Tezel'in masalları ve değerler eğitimi açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Türk Dil Kurumu. (2011). *Türkçe sözlük*. Ankara: TDK.
- Ulu, H. (2018). *Arif Nihat Asya'nın "Bir Bayrak Rüzgâr Bekliyor" ile "Duâlar ve Aminler" adlı şiir kitaplarının değerler eğitimi açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Ulus, G. (2014). *II. Meşrutiyet döneminde bir çocuk ve gençlik dergisi: Talebe Defteri*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Usta, M. (2009). Özel Eğitim Gerektiren Birey, Aile ve Din Eğitimi. *Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 20, 76-104.
- Yalçın, A. ve Aytaş, G. (2016). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Akçağ.
- Yaman, S. (2004). *Eski harfli dergilerden "Çocuklara Mahsus Gazete" tahlilî fihrist-inceleme-metin*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Yaşar, Ş. (2001). *İlk çocuk dergilerinden Mümeyyiz*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yazıcı, K. (2006). Değerler Eğitimi'ne Genel Bir Bakış. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 19, 499-522.
- Yıldırım, H. (2006). *Doğan Kardeş dergisinde yer alan metinlerin tür, içerik ve anlatım özelliklerinin çocuk eğitimi açısından incelenmesi (76-150.sayı)*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Yıldırım, İ.O. (2013). *Eski harfli çocuk dergilerinden resimli dünya dergisi*. Yüksek Lisans Tezi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kilis.
- Yıldırım, M. (2017). *Pakize Özcan'ın eserlerinin değerler eğitimi açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Yıldız, Z. (2004). *Diyanet Çocuk dergisinde din eğitimi açısından değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yılmaz, E. (2012). *Ziya Gökalp'ın şiirlerinin değerler eğitimi açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Yılmaz, M. E. (2015). *Fatma Karabıyık Barbarosoğlu'nun öykülerinin değerler eğitimi açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.

- Yılmaz, R. (2017). *Ortaokul sosyal bilgiler eğitiminde Safahat'ın değerler eğitimi açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Yiğitbaşı, K. G. (2014). Türkiye'de Çocuk Dergiciliği: TRT Çocuk Dergisi Örneği. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5, 42.
- Zaim, T. (2012). *El-arabiyyu's-sağır dergisinin çocuk edebiyatı açısından değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- 2010/53 nolu genelgeye Ekim 2019 tarihinde <http://www.meb.gov.tr/mevzuat/liste.php?ara=1> sayfasından erişilmiştir.

EKLER

Ek 1. Örnek 1.

Ek 2. Örnek 2.

DUYGU ve 'ÜLKÜ
ROMANI
YAZAN:

Kemal TUĞCU

- 1 -

Kış başlamıştı. Bahçe, küçük ev, sokaklar, bütün İstanbul bembeyaz olmuştu. Hiç durmadan kar yağıyor, rüzgâr esiyordu.

Caddeler, yollar çok tenhalaşmıştı. Herkes palmolarına bürünmüş, hızlı hızlı yürüyerek, bacaları, soba boruları tüten evlerini koşuyorlardı.

Onların ne yapacakları, ne giyecekleri, ne yemekleri, ne de paraları vardı. Büyükbaba örtülerin altında titiyor, inliyor ve artık kalkamıyordu.

Bir gün, bir sabah, erkenden uyandı. Gözleri içlerine çekilmiş, sönmüş gibi idi. Sapsarı yüzünde çenesi titiyor, fenalaşıyordu. Necdet onu bu halde görünce ağlamağa başladı. Sonra da akıl etti:

— Büyükbabacığım, ben şimdi komşulara gider haber veririm. Sen hiç merak etme!

Sonra içlerindeki kar daha erimemiş olan kunduralarını çıplak ayağına takarak, burula burula yağın kara aldırmadan sokağa fırladı.

Belki komşular daha uyuyordu. Belki de sıcak yataklarından kalkmağa üşenmişlerdi. Onun soğuktan havuç gibi kızarmış cıvız yumruğunun buzlu kapılara vurarak çıkarttığı gürültüyü kimse duymadı.

— Hey! Komşu teyzeler! Açsanıza! Büyükbabam ölüyor!

Bir yandan da ağlıyordu. Kar ağızına doluyor ve rüzgâr sesini dudaklarından koparıp kendi gürültüsüne karıştırıyordu.

Sokakta da kimsecikler yoktu. Yalnız köşebaşındaki kahveye girip çıkanlar oluyordu. Necdet hıçkırarak oraya koştu. Camlı kapıyı güçlükle açarak içeriye girdi.

Girdi ama ne söyleyeceğini bilmiyor, kuru kuruya hıçkırıp duruyordu. İçerisi sıcaktı. Birkaç işçi sabah çaylarını içiyorlardı. Çayın mis gibi kokusuyla saç sobada yanan adunların reçinelik kokusu bir-

birine karışıyor, mavimsi bir duman her tarafı kaplıyordu.

İhtiyar bir dülgere, takım zembilini yanına koymuştu. Çay içiyordu.

— Küçük neye ağlıyorsun? diye sordu.

Ondan cevap beklemeden kahveciye seslendi:

— İsmail, şuna bir çay benden!

Sonra yine sordu:

— Çok mu üşüdü? Erkenden sokakta ne işin var a çocuk? Hem kabahat sende değil, seni bu havada sokağa bırakanlar da!

Haydi zırlamayı kes te şu çayı iç bakayım!

Kahveci dumanları çıkan ince belli, mavi ve kırmızı benekli çay bardağını getirmişti. Necdet ağlamasını keserek:

— Ben içmem! dedi.

— Ne de kibarmışın be? Haydi, haydi içmene bak. Parası benden!

ZAVALLI BÜYÜKBABA

— Teşekkür ederim ama! Ben içmem ama çayı götürüyem. Vallahi içer içmez bardağı getiririm.

— Nereye götüreceksin?

— Büyükbabama. Büyükbabam kaç gündür hasta, Ölecek büyükbabam! Bizim ateşimiz yok! Yiyeceğimiz yok! Paramız yok!

Tekrar hıçkırarak ağlamağa başlamıştı. Kahveciler çocuğun sözlerinden çok üzülmüşlerdi. Dülgere:

— İsmail, baksana oğlum. Kimin nesi bu çocuk? diye bağırdı.

Kahveci ocağın yanından seslendi:

— Küçük evde oturuyorlar. Kimseleri yok. Herhalde ihtiyar çok hasta olacak. Dört beş gündür görünmüyor.

— Şuna bir bakıver İsmail! Al çayı da götür, savaptır.

Necdet önde, kahveci

çayı yudum yudum içince biraz başka turlu oldu.

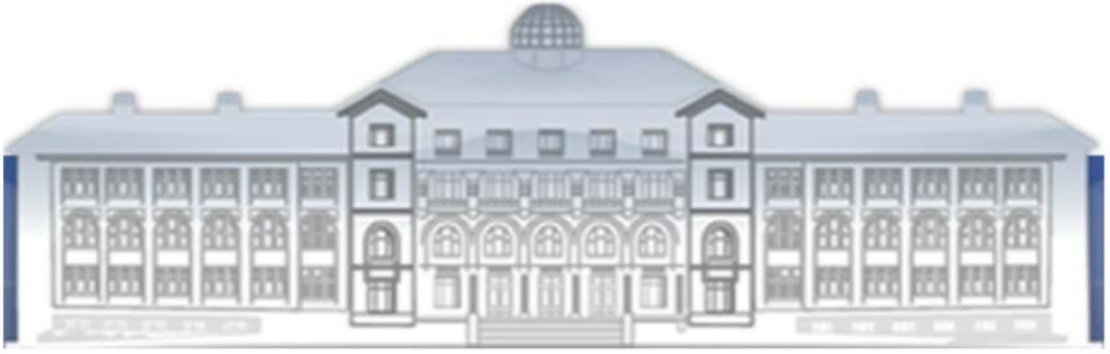
Kahveci gitti, biraz sonra tekrar geldi. Fırından bir teneke kor getirerek odanın ortasına koydu. Sonra yine gidip geldi. Bu sefer de yarım tencere kuru fasulye ile bir kilo ekmek getirmişti.

İhtiyar ağlıyor, dualar ediyordu. En sonra:

— Üşürseniz kahveye gelin. İş bitince çocuk tencereyi getirsin, diyerek gitti.

Ateşi ve yemeği görünce Büyükbaba canlanmıştı. Zaten o daha ölmeyecekti. Ölse Necdeti kime bırakacaktı?

(Arkası gelecek sayıda)

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR...